

**AKCIONARSKO DRUŠTVO
SAVA OSIGURANJE PODGORICA**

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. DECEMBRA 2024. GODINE I
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ:

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	4
BILANS USPJEHA	4
BILANS STANJA	5
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	6
BILANS NOVČANIH TOKOVA	7
NAPOMENE	8

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Sava osiguranje AD, Podgorica

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2024. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembar 2024. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti (IESBA Kodeks) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe ("IESBA") i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima Sava osiguranje AD, Podgorica (nastavak)

Ostale informacije u Godišnjem izvještaju Društva

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Osim finansijskih izvještaja i izvještaja nezavisnog revizora, Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnjem izvještaju koji čine Godišnji izvještaj menadžmenta i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije koje sadrže Godišnji izvještaj menadžmenta i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost da pročitamo ostale informacije i, u toku sprovođenja toga, razmotrimo jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne sa finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim tokom revizije ili se drugačije ispostavi da su značajno pogrešno prikazani.

U vezi sa Godišnjim izvještajem menadžmenta i Izjavom o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo i procedure propisane Zakonom o računovodstvu. Procedure uključuju provjeru da li Godišnji izvještaj menadžmenta sadrži potrebna objelodanjivanja iz Člana 11. Zakona o računovodstvu kao i da li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sadrži informacije iz člana 14. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da procijenimo, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Godišnjem izvještaju Društva za 2024. godinu usklađene, u svim materijalno bitnim pokazateljima, sa priloženim finansijskim izvještajima;
2. je priložen Godišnji izvještaj Društva za 2024. godinu pripremljen u skladu sa Članom 11. Zakona o računovodstvu;
3. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za 2024. godinu pripremljena u skladu sa Članom 14. Zakona o računovodstvu i usklađena u svim materijalno bitnim pokazateljima, sa priloženim finansijskim izvještajima.

Dodatno, na bazi poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenog tokom revizije finansijskih izvještaja, dužni smo da izvještavamo ukoliko smo ustanovili da postoje materijalne greške u Godišnjem izvještaju menadžmenta i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Sa tim u vezi nemamo ništa da izvijestimo.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima Sava osiguranje AD, Podgorica (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Kao dio revizije u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

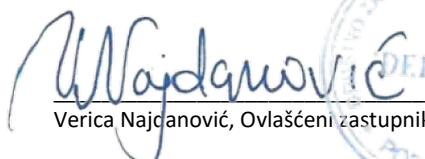
- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

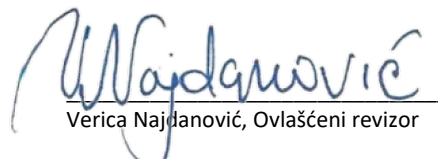
Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Rukovodeći partner za reviziju koja je rezultirala izvještajem nezavisnog revizora je Verica Najdanović.

Verica Najdanović, Ovlašćeni zastupnik

Deloitte d.o.o. Podgorica
14. mart 2025. godine

Verica Najdanović, Ovlašćeni revizor

Finansijski izvještaji

BILANS USPJEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

(Iznos u EUR)	Napomena	Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
POSLOVNI PRIHODI		18.958.474	16.712.028
Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja	5	18.109.373	16.103.497
Obračunate bruto premije osiguranja i saosiguranja		22.653.604	20.670.382
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(2.975.489)	(2.967.190)
Promjene bruto prenosnih premija (+/-)		(1.568.742)	(1.599.695)
Neto prihodi od ostalih usluga	6	849.101	608.531
POSLOVNI RASHODI		(10.622.614)	(8.965.314)
Rashodi naknada šteta	7	(9.019.846)	(7.618.069)
Obračunate bruto naknade šteta sa pratećim troškovima		(10.337.355)	(10.251.724)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		540.813	455.420
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		498.016	2.435.344
Promjene na rezervisanjima za štete		278.680	(257.109)
Promjene ostalih neto tehničkih rezervisanja	8	(348.974)	(157.103)
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	9	(1.253.794)	(1.190.142)
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		8.335.860	7.746.714
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	10	(6.172.298)	(5.678.977)
Troškovi sticanja osiguranja		(5.104.500)	(4.420.954)
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja		556.707	407.556
Amortizacija		(116.325)	(95.085)
Troškovi rada		(1.201.696)	(1.222.485)
Ostali operativni troškovi (materijalni i ostali troškovi usluga)		(640.433)	(622.504)
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		333.949	274.495
DOBIT - NETO POSLOVNI REZULTAT		2.163.562	2.067.737
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	11	1.075.431	931.704
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		1.186.208	1.123.865
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(110.777)	(192.161)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	12	15.385	(4.274)
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		38.579	19.854
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(23.194)	(24.128)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA		1.090.816	927.430
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		3.254.378	2.995.167
POREZ NA DOBIT	13a	(397.157)	(338.703)
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		2.857.221	2.656.464
RASPODJELA NETO DOBITI		-	-
ZARADA PO AKCIJI	14	147	137

Napomene čine sastavni dio
ovih finansijskih izvještaja (strane od 8 do 71).

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica br.odluke 02-3828/2025 od 05. februara 2025. godine.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor

(Nebojša Ščekić)

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2024. godine

(Iznos u EUR)	Napomene	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
AKTIVA			
Stalna imovina		17.272.031	21.791.318
Nematerijalna imovina	15	220.876	206.626
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	16	4.509.365	4.405.024
Dugoročna finansijska ulaganja		12.541.790	17.179.668
Investicione nekretnine	17	859.183	801.030
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	18	495.000	495.000
Dugoročni finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	19	11.166.524	15.778.390
Odložena poreska sredstva	13c	21.083	105.248
Obrtna imovina		21.344.028	13.590.385
Kratkoročna potraživanja	20	4.272.423	4.885.202
Kratkoročna finansijska ulaganja	21	12.310.045	3.731.859
Gotovinska sredstva	22	665.189	1.427.071
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	23	2.193.259	2.169.354
Aktivna vremenska razgraničenja	24	1.903.112	1.376.899
Ukupna aktiva		38.616.059	35.381.703
PASIVA			
Osnovni kapital	25	11.162.168	9.843.550
Akcijski kapital – obične akcije		4.033.303	4.033.303
Revalorizacione rezerve		(142.403)	(503.801)
Prenesena i neraspoređena dobit		4.414.047	3.657.584
Neraspoređena dobit tekuće godine		2.857.221	2.656.464
Rezervisanja		24.091.050	22.526.492
Bruto tehničke rezerve	26	24.005.793	22.416.349
Ostala rezervisanja	27	85.257	110.143
Kratkoročne obaveze	28	1.676.316	1.550.053
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		400.484	294.165
Druge finansijske obaveze	16 a	293.030	202.085
Odložene poreske obaveze	13c	107.454	92.080
Pasivna vremenska razgraničenja	29	1.286.041	1.167.443
Ukupna pasiva		38.616.059	35.381.703

Napomene čine sastavni dio
ovih finansijskih izvještaja (strane od 8 do 71).

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

(Iznos u EUR)	Uplaćeni kapital – redovne akcije	Revalorizacije rezerve – finansijska ulaganja (Napomena 25)	Neraspoređena dobit	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar 2023. godine	4.033.303	(1.381.229)	5.457.584	8.109.658
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	877.428	-	877.428
Dobitak prethodnog perioda	-	-	2.656.464	2.656.464
Dividende			(1.800.000)	(1.800.000)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	4.033.303	(503.801)	6.314.048	9.843.550
Stanje na dan 1. januar 2024. Godine	4.033.303	(503.801)	6.314.048	9.843.550
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-
Stanje na dan 1. januar tekuće godine (prepravljeno)		361.398		361.398
Dobitak tekućeg perioda	-	-	2.857.221	2.857.221
Dividende	-	-	(1.900.000)	(1.900.000)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	4.033.303	(142.403)	7.271.268	11.162.168

Napomene čine sastavni dio
ovih finansijskih izvještaja (strane od 8 do 71).

BILANS NOVČANIH TOKOVA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

(Iznos u EUR)	Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	32.001.142	29.807.611
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	23.433.428	21.951.726
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	1.142.277	1.043.945
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	7.388.855	6.787.636
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda	36.582	24.304
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(28.179.404)	(27.067.308)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	(9.541.526)	(10.041.346)
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	(2.245.650)	(2.440.382)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.825.794)	(3.324.881)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(2.110.572)	(1.999.571)
Odlivi po osnovu zakupnina	(14.887)	(25.335)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(1.723.192)	(1.481.713)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(8.717.783)	(7.754.080)
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda	-	-
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	3.821.738	2.740.303
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	6.628.454	9.563.776
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti	-	1.411.887
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti (dividende, učešća u dobiti, kamate i sl.)	2.783.298	540.801
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	58.413	42.846
Prilivi od zakupnina	105.043	81.028
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	3.681.700	7.487.214
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(9.185.155)	(9.407.159)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	(1.190.279)	(1.573.569)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja	(4.883.587)	(2.524.327)
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori	(2.800.904)	(4.199.095)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(280.102)	(1.099.830)
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(30.283)	(10.338)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(2.556.701)	156.617
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	-
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja	-	-
Odlivi iz aktivnosti finansiranja	(2.026.919)	(1.920.862)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(126.919)	(120.862)
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja	(1.900.000)	(1.800.000)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.026.919)	(1.920.862)
D. Neto promjena gotovine	(761.882)	976.058
Gotovina na kraju obračunskog perioda	665.189	1.427.071
Gotovina na početku obračunskog perioda	1.427.071	451.012

Napomene čine sastavni dio
ovih finansijskih izvještaja (strane od 8 do 71).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

NAPOMENE

1. OPŠTE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“) osnovano je 30. septembra 1999. godine. Nakon nekoliko vlasničkih transformacija i promjena naziva, od decembra 2016. godine Društvo posluje pod sadašnjim nazivom Sava osiguranje AD, Podgorica. Naziv „Sava osiguranje“ je promijenjen odlukom Skupštine Društva 005-2735/1 od 5. decembra 2016. godine, a nakon dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja, navedena promjena je registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici dana 16. decembra 2016. godine, Rješenjem broj 4-0004670/088.

Društvo obavlja poslove svih vrsta neživotnih osiguranja, u skladu sa Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja, broj 304-1/08 od 2. aprila 2008. godine, donijetim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Pretežna djelatnost Društva predstavljaju poslovi obaveznih osiguranja, kombinovanog osiguranja motornih vozila, imovinskih osiguranja, osiguranja od posljedica nezgode i drugih vrsta neživotnih osiguranja u skladu sa odredbama Zakona o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 053/09, ... 055/16, 146/21 od 31.12.2021. Društvo pored poslova neživotnih osiguranja može obavljati i poslove saosiguranja, kao i druge poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja.

Od maja 2008. godine, Društvo je u 100% vlasništvu Pozavarovalnica Sava d.d. Ljubljana iz Slovenije (u daljem tekstu „Matično društvo“), čime je Društvo postalo dio Osiguravajuće grupe Sava.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcioniše 16 poslovnih jedinica na teritoriji Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici /3/, Nikšiću, Cetinju, Danilovgradu, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Budvi, Baru, Ulcinju i Rožajama.

Na osnovu Odluke Odbora direktora Društvo je u septembru 2010. godine osnovalo Društvo sa ograničenom odgovornošću Sava Car d.o.o. Podgorica, čija je pretežna djelatnost tehničko ispitivanje i analiza. Registracija je sprovedena u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 5-0588809/001.

Društvo je shodno Odluci Odbora direktora br. 004-421/2 od 27. februara 2014. godine 100% vlasnik Društva za zastupanje u osiguranju Montagent d.o.o. Podgorica koje je 30. decembra 2016. godine nakon registrovana u CRPS u skladu sa odlukom Odbora direktora od 16. decembra 2016. godine, promijenilo naziv u Društvo za zastupanje u osiguranju Sava Agent d.o.o. Podgorica. Sjedište Društva je u Podgorici, Ulica Svetlane Kane Radević br. 1.

Na dan 31. decembra 2024. godine Društvo je imalo 155 zaposlenih (31. decembra 2023. godine: 147 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 145/21 i 152/22).

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 053/09, ... 006/13, 055/16, 146/2021 i 034/2024), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)****2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)**

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izvještaja“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 – „Ugovori o osiguranju“.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MRS i MSFI zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevodi su objavljeni za dio MRS koji su u primjeni od 1. januara 2009. godine, odnosno dio MSFI u primjeni od 1. januara 2013. godine, a koji obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Dodatno, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja. Takođe, izmjene i poboljšanja MRS-a nakon 1. januara 2009. godine, odnosno MSFI-a nakon 1. januara 2013. godine" nisu prevedeni niti objavljeni u potpunosti.

Naime, od 1. januara 2017. godine u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni Međunarodni standardi revizije (MrevS), izdanje 2016-2017. MrevS iz grupe 700/800 su u primjeni od 2019. godine. Dodatno, od 1. januara 2021. godine u Crnoj Gori su prevedeni i u zvaničnoj primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI): MSFI 16 Lizing i MSFI 14- Regulisana vremenska razgraničenja. Takođe, od 1. januara 2021. godine u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni IFRIC 22- Transakcije u stranim valutama i avansna plaćanja.

Od 1. januara 2024. godine u Crnoj Gori - su u zvaničnoj primjeni Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI): MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 15- Prihodi od ugovora sa kupcima. – Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore koji je po Uredbi Vlade Crne Gore nadležan za poslove računovodstva i revizije u Crnoj Gori, objavio je u vezi primjene MSFI 17 kao i MSFI 9 za osiguravajuća društva sljedeće obavještenje: da će MSFI 17- Ugovor o osiguranju, u Crnoj Gori stupiti na snagu 01.01.2026. godine. Za obveznike standarda MSFI 17, odlaže se primjena MSFI 9-Finansijski instrumenti, do početka primjene MSFI 17, dok će za ostale obveznike ovog standarda, stupiti na snagu 01.01.2024.godine. Ranija primjena MSFI i MRS čija se zvanična primjena odlaže u Crnoj Gori je dozvoljena.

Osim navedenog, određeni zakonski propisi odstupaju od MSFI i MRS. Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Na osnovu Zakona o računovodstvu privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS i MSFI.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su obrazložene u napomeni 3 i koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ukoliko je u računovodstvenim politikama drugačije navedeno.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, rukovodstvo Društva odgovorno je za pripremu godišnjeg izveštaja menadžmenta za 2024. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)****2.2. Koncept nastavka poslovanja**

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.3. Konsolidacija

Društvo ima kontrolu nad društvima Sava car d.o.o. Podgorica (100% udela) i Sava agent d.o.o. Podgorica (100% udela). Ovi finansijski izveštaji su finansijski izveštaji u kojima su udeli u zavisnim društvima vrednovani po metodu troška. U skladu sa članom 9, stav 3 Zakona o računovodstvu Republike Crne Gore (objavljenom u Službenom listu CG, br. 145/2021 i 152/2022 od 31.12.-2022. godine), Društvo je izuzeto od obaveze sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, budući da je u većinskom vlasništvu društva iz države članice Evropske Unije (Pozavarovalnica Sava d.d. Ljubljana) koje objavljuje konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, konsolidovane izvještaje menadžmenta i pripadajuće revizorske izvještaje. Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji Pozavarovalnica Sava d.d. Ljubljana za godinu koja se završila 31. decembra -2024. godine biće objavljeni na kasniji datum.

Zavisna pravna lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

Naziv	Sjedište	% učešća	Osnovna djelatnost
Sava Car d.o.o. Podgorica	Ul. Svetlane Kane Radević br.1 Podgorica	100%	Tehničko ispitivanje i analize
Sava Agent d.o.o. Podgorica	Ul. Svetlane Kane Radević br.1 Podgorica	100%	Djelatnost zastupnika i posrednika u osiguranju

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvređenja finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, procjene obezvređenja nekretnina, procjene obezvređenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, procjene obezvređenja vrijednosti nefinansijske imovine, rezervisanja po osnovu sudskih sporova, priznavanja odloženih poreskih sredstava, rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine i ostala rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)****2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene**

Obezvredenje finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju

Društvo vrši pregled finansijskih plasmana u cilju procjene ispravke vrijednosti i rezervisanja na mjesečnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvredjenja finansijskih plasmana treba priznati u bilansu uspjeha, Društvo procjenjuje da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje mjerljivog smanjenja procijenjenih budućih tokova gotovine.

Obezvredenje finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju

Društvo smatra učešća u kapitalu obezvrijeđenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procijenjeno smanjenje fer vrijednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrijednosti.

U slučaju finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, Društvo procjenjuje na pojedinačnoj osnovi da li postoje objektivni dokazi o obezvredjenju, na osnovu istih kriterijuma koji važe za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti. U slučaju instrumenata kapitala raspoloživih za prodaju, objektivnim dokazom se smatra i „značajan“ ili „prolongiran“ pad fer vrijednosti instrumenta kapitala ispod nabavne vrijednosti

Koristan vijek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

Obezvredenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira knjigovodstvenu vrijednost nefinansijske imovine. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Razmatranje obezvredjenja zahtijeva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Društvo je uključeno u određeni broj sudskih sporova koji proističu iz svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rješavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Društvo periodično procjenjuje vjerovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose vjerovatnih ili razumnih procjena gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)****2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)****2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)**

Razumne procjene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obavještenja, poravnanja, procjene od strane pravnog sektora i sektora likvidacije šteta, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rješavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je vjerovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano procijeniti pažljivom analizom i odmjerava se po sadašnjoj vrijednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze.

Potrebno rezervisanje se može promijeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Potencijalne obaveze kao i stavke koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se objelodanjuju, osim ako je vjerovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Rezervisane štete

Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane Društva, uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i istorijsko iskustvo o veličini sličnih šteta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše i ažurira kada su raspoložive nove informacije. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procjena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primjenom aktuarske procjene. Aktuarska procjena uključuje procjenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvjesnosti utiču na ishod procjene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Poslovni prihodi****3.1.1. Neto prihodi od premije osiguranja i saosiguranja**

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premija osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja u skladu sa Zakonom o porezu na premiju osiguranja („Sl. list CG”, br. 061/13 i 006/14), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, umanjene za dio reosiguranja i saosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premija prema vrsti osiguranja. Bruto premija se sastoji od tehničke premije, režijskog dodatka i preventive.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje nadležni organ Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju ovlaštenog aktuara.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis.

3.1.2. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru ostalih poslovnih prihoda iskazuju se prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja (vještačenja po uslužnim štetama i sl.), naplaćena ispravljena ili otpisana potraživanja i drugo.

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke.

3.2.1. Neto rashodi naknada šteta

Poslovni rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove -doprinosi i rezervisanja

Neto rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta (odštete i naknade odštetnih zahtjeva), umanjene za regresna potraživanja i dio reosiguranja i saosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto rezervi za štete, koje su korigovane za učešće reosiguranja i saosiguranja u tim rezervama.

Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže direktne i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta, kao i sudske troškove i troškove vještačenja. U okviru navedenih troškova sadržani su i troškovi naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

Rashodi za rezervisane štete obračunavaju se u skladu sa opisanim u napomeni 3.16.

3.2. Poslovni rashodi**3.2.2. Ostali troškovi iz poslova osiguranja**

Ostali troškovi iz poslova osiguranja se odnose na: troškove doprinosa garantnom fondu, troškove nadzora osiguranja, troškove za preventivnu djelatnost, vatrogasni doprinos, rashode obezvređenja potraživanja, otpise potraživanja, i ostale neto troškove iz poslova osiguranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.2. Poslovni rashodi (nastavak)****3.2.2. Ostali troškovi iz poslova osiguranja**

Troškovi doprinosa garantnom fondu obračunavaju se i iskazuju u skladu sa politikama opisanim u napomeni 3.19. Ostali troškovi koji se odnose na troškove sprovođenja osiguranja obuhvataju troškove sticanja osiguranja, koji obuhvataju direktne i indirektne troškove sticanja osiguranja i iskazani su po funkcionalnom principu, kao i promjenu u razgraničenim troškovima i ostale operativne troškove, razvrstane takođe po funkcionalnim grupama. Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja se umanjuju za prihod od provizije reosiguravača.

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se razgraničenje direktnih troškova sticanja osiguranja (troškovi provizija agenata) na naredni period u skladu sa odnosom prenosne premije u ukupnoj premiji.

3.3. Naknade za zaposlene**3.3.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.3.2. Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Opšteg kolektivnog ugovora, regres za korišćenje godišnjeg odmora, naknade toplog obroka i prevoza, kao i pomoć zaposlenima, po odluci Izvršnog direktora Društva. Ukoliko Odbor direktora Društva donese odluku, isplaćuju se zaposlenima nagrade za uspješan rad tokom godine.

3.3.3. Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, jubilarnih nagrada i rezervisanja po osnovu neiskorišćenih dana godišnjeg odmora

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima na datum sastavljanja finansijskih izvještaja.

U skladu sa čl. 18 Opšteg kolektivnog ugovora obaveza poslodavaca je da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini od najmanje 3 minimalne neto zarade. Zakon o radu, u članu 113, propisuje isplatu otpremnine u visini od 2 minimalne neto zarade u Crnoj Gori. Kolektivnim ugovorom Društva definisano je da se otpremnina prilikom odlaska u penziju isplaćuje u visini od 3 prosječne neto zarade u Društvu ili 3 prosječne neto zarade zaposlenog koje je kod poslodavaca ostvario u prethodnoj kalendarskoj godini, ukoliko je to za zaposlenog povoljnije.

U toku -2024. godine Društvo je za -jednu zaposlenu izvršilo isplatu otpremnine po osnovu odlaska u penziju.

U finansijskim izvještajima Društva na dan 31. decembra -2024. godine, izvršeno je rezervisanje obračunato od strane ovlaštenog aktuara, po osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju zaposlenima nakon ispunjenih uslova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.3. Naknade za zaposlene (nastavak)****3.3.3. Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada - ostala rezervisanja (nastavak)**

U skladu sa Kolektivnim ugovorom iznos predviđen za jubilarne nagrade u zavisnosti od godina radnog staža ostvarenog u Društvu, prikazan je u neto iznosu sledećoj tabeli:

Godine radnog staža u Društvu	Iznos jubilarnih nagrada u EUR
10	200
20	400
30	600
40	800

3.4. Otpremnine u slučajevima prestanka potrebe za radom

Zaposlenima se isplaćuje otpremnina u slučajevima prestanka potrebe za radom usled tehnološkog viška, shodno odredbama Zakona o radu i Kolektivnom ugovoru kod poslodavca.

Po Kolektivnom ugovoru Društva zaposlenom se isplaćuje otpremnina u visini 1/2 mesečne prosječne zarade zaposlenog bez poreza i doprinosa u prethodnom polugodištu za svaku godinu rada kod poslodavaca, odnosno 1/2 mesečne prosječne zarade bez poreza i doprinosa u Crnoj Gori, ako je to povoljnije za zaposlenog.

3.4. Neto finansijski prihodi i rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: prihodi od kamata na finansijske plasmane, dobiti od finansijskih sredstava, prihodi od zakupa, pozitivne kursne razlike i drugi prihodi.

Rashode od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: rashodi od kamata na pozajmice, gubici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, rashodi od ulaganja u investicione nekretnine (amortizacija), negativne kursne razlike i drugi finansijski rashodi.

Prihodi od kamata i rashodi kamata se knjiže u korist, odnosno na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.5. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Porezi i doprinosi****3.6.1. Porez na dobit****3.6.1.1. Tekući porez na dobit**

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 080/04, „Službeni list Crne Gore", br. 040/08, ... 055/16, 146/21, 152/22 i 028/23 125/23 i 088/24) . . Stope poreza na dobit su progresivne i kreću se u rasponu od 9% do 15%. Primjenjuju se na oporezivu dobit na sljedeći način: do 100.000,00 eura 9%; od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura +12% na iznos preko 1.500.000,01 eura +15%;

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.6.1.2. Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3.6.2. Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa propisima Crne Gore.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti i umanjena za akumuliranu amortizaciju i obezvređenje vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na kupljene softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premija osiguranja. Godišnje stope amortizacije odnosno, metod amortizacije je propisan Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, koje je donio Odbor direktora Društva.

Primijenjene stope amortizacije nematerijalnih ulaganja su prikazane u sledećem pregledu i nijesu se mijenjale u odnosu na prethodni period:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu
Računarski program	20,00%	30,00%
Ostala nematerijalna ulaganja	prema vijeku upotrebe	20,00%

Metod amortizacije, koji koristi Društvo, je ravnomjerna vremenska amortizacija – proporcionalni metod. Društvo obračunava amortizaciju pojedinačno. Godišnje je potrebno provjeriti eventualna obezvređenja nematerijalnih ulaganja sa neodređenim vijekom upotrebe i nematerijalna sredstva, koja se još ne koriste.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Društvo koristi model nabavne vrijednosti i nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja vodi po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjenim za ukupnu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Pod nabavnom vrijednošću se podrazumijeva vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene dijelova opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), troškovi generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti, ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih dijelova i potrošnog materijala i troškovi svakodnevnih popravki smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Stope amortizacije pojedinih nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i staranja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Stope amortizacije u računovodstvene i poreske svrhe su ostale nepromijenjene. U tabelarnom pregledu koji slijedi stavljeni su dozvoljeni rasponi za primjenu amortizacije u računovodstvene svrhe, u skladu sa usklađenom računovodstvenom politikom na nivou Grupe. Primijenjene stope amortizacije prikazane u sledećem pregledu i konzistentno su primijenjene u obračunu troška amortizacije za -2023. i -2024. godinu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu
*Nekretnine - namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti	1,30-2,00	2,50
*Nekretnine – investicione nekretnine	1,80-2,00	2,50
*Kancelarijski i ostali namještaj	10,00-12,50	15,00
*Računari i računarska oprema	12,50-33,00	30,00
*Automobili i ostala transportna sredstva	14,28-20,00	10,00
*Rashladni uređaji	6,60-20,00	10,00
*Telefoni, telefaksi i ostala oprema	6,60-20,00	20,00

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za postrojenja i opremu primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Obezvredjenje vrijednosti imovine**

Na dan bilansa stanja, Društvo analizira vrijednosti po kojima je prikazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje indikacije obezvređivanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja (ukoliko obezvređenje postoji).

Kod procjenjivanja, da li postoje indikatori obezvređivanja, uzima se u obzir sljedeće:

- tržišna vrijednost sredstava se smanjila mnogo više od očekivanja zbog protoka vremena;
- javile su se značajne promjene u tehničkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju;
- povećale su se tržišne kamatne stope, a to povećanje će vjerovatno uticati na diskontnu stopu korišćenja kod obračuna upotrebne vrijednosti i suštinski smanjiti nadoknadivu vrijednost sredstva;
- ostali nagovještaji (dokazi o zastarjelosti ili fizičkoj oštećenosti sredstva, očekivane promjene korišćenja sredstava i drugi indikatori).

Ako postoje navedeni indikatori, Društvo vrši procjenu nadoknadive vrijednosti sredstava. Kao nadoknadiva vrijednost uzima se veća od fer vrijednosti umanjena za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvenu vrijednost sredstva bi trebalo smanjiti na njegovu nadoknadivu vrijednost. Takvo smanjenje je gubitak zbog obezvređenja, koji se priznaje u bilansu uspjeha.

Ako naknadno dođe do smanjenja ili ukidanja gubitaka zbog obezvređenja priznatog u ranijim godinama, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njenoj nadoknadivoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvređivanja sredstva. Ukidanje gubitka zbog obezvređivanja se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha.

3.10. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Društvo ne koristi za neposredno obavljanje svoje djelatnosti, nego se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine i/ili porasta vrijednosti kapitala.

Investicione nekretnine su nekretnina (zemljište ili objekat - ili dio objekta ili oboje) koje drži (vlasnik ili zakupac u okviru finansijskog lizinga) u cilju ostvarivanja prihoda od zakupa ili porasta vrijednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe, ili dalju prodaju u redovnom toku poslovanja.

Vrijednost investicionih nekretnina Društvo odmjerava po modelu nabavne vrijednosti. Nabavna vrijednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Način amortizacije i obezvređenja investicione nekretnine je isti kao i kod nekretnina, postrojenja i opreme. Društvo periodično provjerava i objelodanjuje poštenu (fer) vrijednost investicione nekretnine, koju utvrđuje na osnovu javno dostupnih podataka o tržišnoj vrijednosti pojedinih vrsta nekretnina.

Provjera eventualnog obezvređenja investicionih nekretnina, vrši se godišnje. Amortizacione stope su iste kao i kod nekretnina, postrojenja i opreme i opisani u napomeni 3.8. Postupci za obezvređenje su isti kao kod nekretnina, postrojenja i opreme i opisani su u napomeni 3.9. Ako će se investiciona nekretnina prodati, odnosno stečena je s namjerom otuđenja, ili je njena prodaja veoma vjerovatna, nekretnina se razvrstava u stalnu imovinu koja se drži za dalju prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**Finansijski instrumenti**

Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo se procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Finansijske investicije se razvrstavaju u sledeće grupe:

- finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)
- finansijske investicije u posjedu do dospelja na naplatu (druga grupa)
- finansijske investicije u zajmove i potraživanja (treća grupa)
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (četvrta grupa).

Pri početnom priznavanju finansijskog sredstva Društvo vrši odmjeravanje po vrijednosti ulaganja koja uključuje troškove transakcija koji se mogu direktno pripisati sticanju finansijskog sredstva, izuzev u slučaju finansijskog sredstva koji se mjeri po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobitak ili gubitak za koji se navedeni trošak sticanja iskazuje kao rashod perioda. Nakon početnog priznavanja Društvo finansijske investicije odmjerava po poštenoj (fer) vrijednosti.

Dugoročne finansijske investicije, koje za naplatu dospeljavaju u roku od godinu dana od datuma na koji glasi bilans stanja, se u bilansu stanja prenose u kratkoročne finansijske investicije.

3.11.1. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se mjere po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobit ili gubitak iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja ne uključuje troškove nastale kod sticanja

investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Iznos više/(manje) ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobit / (gubitak) u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio finansijskih rezultata od ulaganja.

3.11.2. Finansijska sredstva u posjedu do dospelja na naplatu (druga grupa)

Finansijska sredstva koja se drže do dospelja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospeljem, i za koja rukovodstvo Društva ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospelja. Ukoliko Društvo prodaje više od značajnog iznosa investicije koja se drži do dospelja, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.11.3. Finansijske investicije u zajmove i potraživanja (treća grupa)**

Potraživanja iz poslovnih odnosa predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplata, koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno. Depoziti kod banaka klasifikuju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Svi krediti i potraživanja se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon početnog vrednovanja, krediti se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjenim za iznose ispravki vrijednosti po osnovu obezvređenja. Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata. Potraživanja se iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za procjenu rukovodstva o iznosu potencijalno nenaplativih potraživanja.

3.11.4. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (četvrta grupa)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju ulaganja za koja postoji namjera držanja u posjedu tokom neodređenog vremenskog perioda, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima, a u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznog kursa ili vrijednosti kapitala.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja predstavlja visinu izdatka uvećanu za troškove sticanja investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se direktno u kapitalu kroz izvještaj o promjenama na kapitalu, osim za troškove od umanjenja vrijednosti i devizne gubitke i dobitke.

Prilikom prodaje finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u kapitalu biće priznat kao dobit ili gubitak preko bilansa uspjeha.

3.11.5 Potraživanja za premije

Potraživanja za premije predstavljaju potraživanja od osiguranih lica za fakturisanu premiju osiguranja u skladu sa ugovorenim uslovima u zaključenoj polisi osiguranja. Fakturisanje se vrši isključivo na osnovu police.

Obračun premije vrši se na osnovu uslova osiguranja i tarifama premije.

Procjena naplativosti potraživanja po premijama vrši se u skladu sa Pravilnikom Društva o procjenjivanju bilansnih pozicija. Nenaplativa potraživanja otpisana su direktnim metodom na osnovu predloga Popisne komisije.

3.11.6 Ostala kratkoročna potraživanja

Ostala kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu obračunatih kamata na depozite po viđenju, potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosiguranja i potraživanja po osnovu datih avansa iz sredstava preventive, potraživanja za zakup poslovnog prostora, potraživanja po osnovu regresa, potraživanja od državnih organa i ostala potraživanja.

Regresna potraživanja se priznaju u okviru sredstava u slučaju kad je na osnovu podnesenog regresnog zahtjeva stečen odgovarajući pravni osnov (potpisano vansudsko poravnanje za naplatu potraživanja i otpočela naplata regresnog duga ili je regresni dužnik isplatio cjelokupan, odnosno dio regresnog duga kao i predmeti u kojima je sklopljeno sudsko poravnanje ili donesena pravosnažna i izvršna presuda, po kojima je započela naplata).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.11.7 Učešća u kapitalu drugih pravnih lica**

Društvo priznaje i obračunava ulaganja u zavisna društva u finasijskim izvještajima u visini nabavne vrijednosti. Ako Društvo kao investitor ima, neposredno ili posredno (npr. preko zavisnih društava), 20 ili više procenata glasačke moći društva u koje je investirano, uzima se da investitor ima značajan uticaj, osim ako se može jasno dokazati da to nije tako. Ako društvo-investitor ima, neposredno ili posredno (npr. preko zavisnih društava), manje od 20% glasačke moći u društvu u koje je investirano, smatra se da investitor nema značajan uticaj, osim ako se takav uticaj može jasno dokazati. Značajno ili većinsko vlasništvo od strane drugog investitora ne mora isključivati značajan uticaj društva-investitora.

Društvo mora bez obzira na prirodu svog učešća u društvu u kojem je investiralo, na osnovu ocjene da li to društvo kontroliše, odrediti da li je matično društvo.

3.11.8 Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i regresnih potraživanja

Na dan bilansiranja Društvo procjenjuje da li postoji bilo kakav dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti potraživanja. Procjenjivanje se vrši pojedinačno i sva potraživanja, za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti iskazuju se kao rashod perioda i za iznos istih umanjuje se bilansna aktiva. Društvo vrši direktan otpis potraživanja ukoliko je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Procjena vrijednosti nenaplativih potraživanja, vrši se kvartalno i na kraju godine, uzimajući u obzir ročnost dospjeća u kombinaciji sa bonitetom klijenta. Procjena vrijednosti potraživanja vrši se u skladu sa kriterijumima iz Pravilnika o procjeni aktive Društva.

3.11.9 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (opšte)

Finansijska imovina se procjenjuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti odnosno u korist neto prihoda od ostalih usluga u bilansu uspjeha. U skladu sa propisima u Crnoj Gori za potraživanja iz poslova osiguranja od osiguranika, koji su pravna lica, u grupi osiguranja imovine, formira se obezvređenje na osnovu sljedeće strukture:

Starosna struktura	Procenat ispravke potraživanja
Dospjela do 90 dana	10 %
Dospjela od 91 do 180 dana	35 %
Dospjela od 181 do 360 dana	70 %
Dospjela preko 360 dana	100 %

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.11.9 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (opšte) (nastavak)****3.11.10 Prestanak priznavanja finansijske imovine (opšte)**

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese finansijsku imovinu ili zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.11.11 Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

3.11.12 Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

3.11.13 Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.11.14 Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U izvještajima novčanih tokova pod novčanim sredstvima podrazumijevaju se novčana sredstva u blagajni i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.12. Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja i ostala AVR**

Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja predstavljaju razgraničene troškove srazmjerno odnosu prenosne premije u ukupnoj premiji. U aktivnim kratkoročnim vremenskim razgraničenjima obuhvaćeni su i razgraničene unaprijed plaćene obaveze koje ne terete bilans uspjeha obračunskog perioda.

Društvo u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i Pravilnikom o načinu i metodologiji razvrstavanja i razgraničavanja troškova, vrši razgraničenje samo direktnih troškova pribave osiguranja - provizije na premiju osiguranja.

3.13. Kapital

U skladu sa Zakonom o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore", br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore", br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16, 146/21 i 034/24) kapital Društva za osiguranje čini: zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbačene stavke.

Osnovni kapital Društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja - revalorizacije rezerve;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital se umanjuje za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povezanim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) revalorizacije rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračunu dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne smije prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala Društva.

Karakteristike podređenih dužničkih instrumenata koji se mogu uključiti u dopunski kapital propisuje regulatorni organ.

Odbačene stavke pri obračunu kapitala čine:

- 1) udjeli u drugim društvima za osiguranje, reosiguranje, bankama, brokersko-dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) Ulaganje u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društvu iz tačke 1, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) Akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

Kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak margini solventnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13. Kapital (nastavak)****3.13.1. Garantni kapital**

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti. Društvo dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim Zakonom o osiguranju.

Prema Pravilniku o načinu obračuna margine solventnosti, ako je margina solventnosti za tekuću godinu manja od margine solventnosti prethodne godine, margina solventnosti ne može biti manja od proizvoda margine solventnosti prethodne godine i količnika rezervi za štete u samopridržaju na kraju tekuće godine i ukupnih rezervi za štete u samopridržaju na kraju prethodne godine, s tim da količnik ne smije biti veći od 1.

3.14. Revalorizacije rezerve

Revalorizacije rezerve su formirane na osnovu efekata revalorizacije, odnosno svođenja na fer vrijednost plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. U slučaju kad je poštena fer vrijednost veća pozitivni efekti svođenja se priznaju kao povećanje revalorizacije rezerve od investicija, dok se u suprotnom slučaju pokazuje kao njeno smanjenje.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo je u obavezi za sve poslove osiguranja koje obavlja formira odgovarajuće tehničke rezerve koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja, koje obavlja.

U skladu sa Zakonom o osiguranju, Društvo koje obavlja poslove neživotnih osiguranja dužno je da formira sljedeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije;
- rezerve za rezervisane štete;
- rezerve za izravnanje rizika za osiguranje kredita;
- rezerve za neistekle rizike;
- rezerve za bonuse i popuste;

Detaljnija pravila i minimalne standarde za obračun tehničkih rezervi, propisuje Agencija za nadzor osiguranja.

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja su u osiguravajućem društvu sastavljeni pravilnici za formiranje tehničkih rezervi.

Računovodstveno iskazivanje tehničkih rezervi raščlanjeno je po vrstama rezervi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16. Tehničke rezerve za rezervisane štete****3.16.1. Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete**

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Izuzetno, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nijesu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću mogli obračunati rezervisani iznosi, rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada. Iznos rezervisanih šteta ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda. Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete u osiguranju od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila (AO) koje se isplaćuju u obliku rente, obračunavaju se u kapitalizovanim iznosima (sadašnja vrijednost budućih rentnih isplata).

3.16.2. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezerve za nastale neprijavljene štete obračunavaju se primjenom onih aktuarskih metoda, koje po mišljenju ovlaštenog aktuara daju realnu procjenu rezervisanih šteta za pojedine vrste osiguranja. Rezervacije za nastale neprijavljene štete mogu se obračunavati primjenom pojedinačne metode ili kombinacijom više metoda, u skladu sa važećim pravilnikom koji je propisan od strane regulatornog organa.

3.16.3. Troškovi po osnovu šteta koje su rezervisane na dan procjene

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Direktni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji se mogu direktno locirati na pojedinu štetu (npr. kamate, sudski troškovi i takse u sporovima i sl.). Indirektni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji nijesu locirani na pojedinu štetu a nastali su u procesu rješavanja i isplate šteta (npr. plate, administrativni troškovi i sl.) Za raspodjelu indirektnih troškova kao „ključ” koristi se udio riješenih šteta pojedinačnih vrsta osiguranja u ukupno -riješenim štetama tog izvještajnog perioda.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta rt.

$r_t = 1 + T_t/S_{ut}$, pri čemu je

- r_t = koeficijent rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu štete, T_t = troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta S_{ut} = ukupan iznos riješenih šteta, odnosno naknade osiguranja na kraju obračunskog perioda (uključujući rentne štete).

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta r_t i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

3.17. Rezerve za izravnjanje rizika

Društvo ukoliko obavlja poslove osiguranja kredita, dužno je da formira rezerve za izravnjanje rizika za tu vrstu osiguranja. Rezerve za izravnjanje rizika obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja godišnjih mjerodavnih tehničkih rezultata od prosječnog mjerodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu, po vrsti osiguranja (u daljem tekstu: standardno odstupanje).

Osnovicu za obračunavanje rezervi za izravnjanje rizika čine tehnička premija u samopridržaju ostvarena u tekućoj godini i standardno odstupanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.18. Rezerve za neistekle rizike**

Rezerve za neistekle rizike obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Rezerve za neistekle rizike izračunavaju se prema sljedećem obrascu:

$$URR = \max (\text{očekivane štete} + \text{očekivani troškovi} + \text{DAC} - \text{prenosna premija}, 0).$$

3.19. Doprinos Garantnom fondu

Visina redovnog doprinosa Garantnom fondu za 2024 . godinu, po odluci objavljenoj u Sl.listu CG, br. 115/23 od 21.12.2023. godine koju je donio Savjet Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, iznosi 3,25% od ukupne fakturisane premije u 2023. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovniha objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima. Izdvajanje za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima iznosi 0,325% od bruto fakturisane premije u 2023. godini.

3.20. Fer (pravična) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

3.21. Zakupi*Društvo kao zakupac*

Društvo procjenjuje da li neki sporazum predstavlja ugovor o zakupu ili sadrži elemente zakupa na početku ugovora. Društvo priznaje imovinu sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za zakup za svaki aranžman u kojim se javlja kao zakupac, osim za kratkoročne zakupe (definisani kao zakupi sa rokom od 12 mjeseci ili manje) i zakupima kod kojih je imovina sa pravom zakupa mala (kao što su tablet računari, lični računari ili sitni predmeti kancelarijskog namještaja i telefoni). Za ove zakupe, Društvo evidentira plaćanja zakupa kao trošak perioda na linearnoj osnovi tokom trajanja perioda zakupa, osim ako druga sistemska osnova ne daje reprezentativniji vremenski obrazac u kojem se troše ekonomske koristi.

Obaveza za zakup se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrijednosti zakupnina koje nijesu plaćene na dan početka, diskontovane korišćenjem stope podrazumijevane u ugovoru o zakupu. Ukoliko se ova stopa ne može lako utvrditi, zakupac koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.21. Zakupi (nastavak)

Društvo kao zakupac (nastavak)

Plaćanja zakupa koja se uključuju u odmjeravanje obaveze za lizing uključuju:

- Fiksne zakupnine (uključujući u suštini fiksna plaćanja), umanjene za sve podsticaje za zakup;
- Varijabilne zakupnine koje zavise od indeksa ili stope, inicijalno odmjerena korišćenjem indeksa ili stope na dan počinjanja zakupa;
- Iznos koji se očekuje da će biti plaćen po garancijama ostatka vrijednosti;
- Izvršne cijene opcija kupovine, ako zakupac razumno očekuje da će izvršiti ove opcije
- Plaćanja kazni za raskid zakupa, ukoliko rok trajanja zakupa reflektuje izvršenje opcije da se raskine zakup.

Obaveza za zakup se prikazuje u okviru dugoročnih i kratkoročnih obaveza u bilansu stanja.

Obaveze za lizing se naknadno odmjeravaju na način da se njihova knjigovodstvena vrijednost povećava da bi reflektovala kamatu na obavezu za lizing (korišćenjem metode efektivne kamatne stope) i umanjuje da reflektuje plaćanja zakupnina.

Društvo ponovno odmjerava obavezu po osnovu zakupa i evidentira korekciju na odnosnu imovinu sa pravom korišćenja u slučajevima kad:

- se promijeni rok trajanja zakupa ili se dogodi značajni događaj ili promjena u okolnostima koje rezultiraju u procjeni izvršenja opcije za kupovinu, u kojem slučaju je obaveza ponovno mjeri diskontovanjem promijenjenih zakupnina korišćenjem izmijenjene kamatne stope
- se plaćanja zakupnina promijene zbog promjena u indeksu ili stopi ili promjena u očekivanim plaćanjima po osnovu garancije ostatka vrijednosti, u kojim slučajevima se obaveza za lizing ponovno odjerala diskontovanjem promijenjenih plaćanja korišćenjem nepromijenjenih diskontnih stopa (osim ukoliko plaćanja lizinga nijesu promijenjena zbog promjene u varijabilnim kamatnim stopama, u kojem slučaju se koristi promijenjena diskontna stopa).
- se modifikuje ugovor i ta modifikacija se ne vodi kao zasebni zakup, u kojem slučaju se obaveza za zakup ponovno odmjerava na osnovu roka trajanja zakupa modifikovanog zakupa, diskontovanjem promijenjenih plaćanja korišćenjem promijenjene diskontne stope na datum kad je izvršena modifikacija

Imovina sa pravom korišćenja uključuje inicijalno odmjeravanje odnosne obaveze za zakup, plaćanja zakupnina prije početka zakupa ili plaćanja na dan zakupa, umanjena za bilo kakve podsticaje za zakup i bilo kakve direktne troškove. Naknadno se imovina sa pravom korišćenja odmjerava po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvredjenje.

U slučajevima kad Društvo ima obavezu da snosi troškove za rastavljanje i uklanjanje zakupljene imovine, vraćanja mjesta na kojem se nalazi imovina ili vraćanja dotične imovine u stanje potrebno uslovima zakupa, Društvo priznaje rezervisanje u skladu sa MRS 37. U mjeri u kojoj se troškovi odnose na imovinu s pravom korišćenja, troškovi su uključeni u odnosnu imovinu sa pravom korišćenja, osim ukoliko su ti troškovi nastali za proizvodnju zaliha.

Imovina s pravom korišćenja se amortizuje kroz period trajanja zakupa i korisnog vijeka imovine s pravom korišćenja, zavisno od toga koji je kraći. Ukoliko se na kraju zakupa prenosi vlasništvo nad imovinom pod zakupom ili vrijednost imovine s pravom korišćenja reflektuje činjenicu da Društvo očekuje da će izvršiti opciju za kupovinu, odnosna imovina sa pravom korišćenja se amortizuje kroz period korisnog vijeka te imovine. Amortizacija počinje datumom početka zakupa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.21. Zakupi (nastavak)***Društvo kao zakupac (nastavak)*

U skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/02 - br. 130/-118/24 i 124/24 od 25.12.2024) u slučaju stalnih sredstava koja su uzeta u zakup sa pravom korišćenja dužim od godinu dana, a koja se, shodno propisima o računovodstvu kod primaoca lizinga priznaju kao sredstvo, rashod po osnovu amortizacije priznaje se u iznosu računovodstvene amortizacije.

Imovina s pravom korišćenja se prikazuje u okviru nekretnine, postrojenja i oprema.

Društvo primjenjuje MRS 36 da odredi da li je imovina s pravom korišćenja obezvrijeđena i evidentira troškove obezvređenja u skladu sa računovodstvenim politikama opisanim u dijelu za računovodstvene politike za „Nekretnine, postrojenja i opremu“.

Varijabilni zakupi koji ne zavise od indeksa ili stope ne uključuju se u odmjeravanje obaveze za lizing i imovine s pravom korišćenja. Ova plaćanja se priznaju kao trošak u periodu u kojem se događaj ili uslov koji pokreće te isplate dogodi i uključuje se u ostale troškove u bilansu uspjeha.

Kao praktičnu olakšicu, MSFI 16 dozvoljava zakupcu da ne odvaja komponente ugovora koji se ne odnose na zakup i da umjesto toga računovodstveno obuhvata komponente koje se odnose na zakup i komponente koje se ne odnose na zakup kao jedinstveni aranžman. Društvo nije koristilo ovu praktičnu olakšicu. Za zakupe koji sadrže komponente koje se odnose na zakup i jednu ili više dodatnih komponenata koje se odnose na zakup ili koje se ne odnose na zakup, Društvo alocira plaćanja u ugovoru na te komponente na bazi relativnih samostalnih cijena komponenti.

Društvo kao zakupodavac

Društvo zaključuje ugovore o najmu kao zakupodavac u pogledu nekih svojih investicionih nekretnina.

Zakupi u kojima se Društvo javlja kao zakupodavac se klasifikuju kao finansijski ili operativni. U slučajevima kad se na zakupca po osnovu ugovora o zakupu prenose svi rizici i benefiti od vlasništva, ugovor se klasifikuje kao finansijski zakup. Svi ostali zakupi se klasifikuju kao operativni zakupi.

Prihod od zakupa iz operativnog zakupa priznaje se linearno tokom trajanja odgovarajućeg zakupa. Početni direktni troškovi nastali u pregovorima i uređivanju operativnog zakupa dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava datih u zakup i priznaju se linearno, tokom trajanja zakupa.

Potraživanja od zakupaca po finansijskim zakupima se priznaju kao potraživanja u visini neto ulaganja Društva u zakupnine. Prihodi od finansijskog zakupa raspoređuju se u obračunske periode tako da odražavaju konstantnu periodičnu stopu prinosa na neto ulaganja Društva u pogledu zakupa.

U slučajevima kad lizing sadrži komponente vezane za zakup i komponente koje nijesu vezane za zakup, Društvo evidentira naknade po ugovoru svakoj komponenti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Svjesni činjenice da upravljanje rizicima ima ključnu ulogu u postizanju poslovnih ciljeva Društva, trudimo se da kontinuirano unaprjeđujemo sistem upravljanja rizicima u Društvu i promoviramo kulturu upravljanja rizicima. Sistem upravljanja rizicima u našem Društvu organizovan je u skladu sa poslovnim aktivnostima Društva, tj. prilagođen je obimu i veličini Društva, kao i rizicima kojima je Društvo izloženo.

AD Sava osiguranje Podgorica nastoji da svoje poslovanje obavlja u skladu sa principima Opšte strategije upravljanja rizicima za period 2023-2027, kao i principima Strategije upravljanja rizicima i Politike upravljanja rizicima.

Odjeljenje za upravljanje rizicima koordinira i uz podršku ostalih zaposlenih razvija proces upravljanja rizicima. U pomenutom odjeljenju, tokom godine sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Ažuriranje Kataloga rizika sa stanjem na 30.06. i 31.12.2024.,
- Ažuriranje i vođenje baze neželjenih događaja,
- Praćenje i izveštavanje o KRI pokazateljima,
- Izveštavanje o rizicima (Godišnji izveštaj o upravljanju rizicima, Polugodišnji izveštaj o upravljanju rizicima, kvartalni upitnici o rizicima, isl),
- Uspostavljen je ORSA proces i izveštavanje o istom,
- Praćenje usklađenosti poslovanja Društva sa Opštom strategijom upravljanja rizicima za period 2023-2027,
- Priprema i ažuriranje internih akata,
- Edukacija i unaprjeđenje znanja iz oblasti upravljanja rizicima (ERM radionica u organizaciji Grupe, obuke na temu IFRS17 i Solventnost II)

Pored navedenog, u cilju praćenja rizika tokom godine, pripremaju se i dostavljaju Izvršnom direktoru i Odboru direktora razni periodični izveštaji. Takođe, radi efikasnijeg funkcionisanja sistema upravljanja rizicima, Društvo je propisalo i uspostavilo sistem internih kontrola i podjelu dužnosti. Treba napomenuti i to da je Interna revizija u okviru izvršenih revizija i ostalih aktivnosti tokom 2024. godine vršila uvid i ocjenu efikasnosti upravljanja rizicima i sistemom internih kontrola.

Društvo je, tokom 2024. godine, poslovalo u skladu sa ciljevima definisanim Risk Strategijom Grupacije. Ovaj zaključak je donešen na osnovu podataka koji govore u prilog tome da je Društvo imalo dobre pokazatelje o:

- **Kapitalu Društva** (ratio solventnosti treba da bude u intervalu od 110% do 130%, a nikako ne bi trebao da bude ispod 100%). Ratio solventnosti Društva za 2024. godinu iznosio je 230,4%. Drugim riječima, adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom bila je na zadovoljavajućem nivou. Takođe, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala (ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti, garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti, garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu minimalnog akcijskog kapitala).
- **Profitabilnosti** Društva (kombinovani koeficijent treba da bude ispod 95% uz mogućnost odstupanja 2%). Neto kombinovani S&P koeficijent Društva za 2024. godinu iznosio je 88,8%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

- **Finansijskim rizicima** tj.
 - Pokriće bruto tehničkih rezervi treba da bude u rasponu od 105% do 110% (limit ispod kog ne bi smjela da bude pokrivenost je 100%). Na kraju 2024. godine, po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava, Društvo je imalo prekopokrivenost bruto tehničkih rezervi od 114,4%, odnosno neto tehničkih rezervi od 115,8%.
 - Kursne razlike treba da budu u rasponu od 0,85 do 1,15. Ipak, kako Društvo u svom poslovanju nije izloženo ovom riziku, pomenuti pokazatelj ne pratimo.
 - Ulaganja su se vršila u skladu sa strateškim planom Grupe i pravilima definisanim GAM-om.
 - Struktura investicija bila je u skladu sa važećim zakonodavstvom i propisanim limitima ulaganja.
 - Ulaganje imovine sprovodilo se u skladu sa odredbama i pravilima koja su određena trenutno važećim pravilima za finansijsko poslovanje društava unutar Grupe.
- **Likvidnosti Društva** tj. Društvo je imalo dobru likvidnost (sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva). I u 2024. godini, kao i u ranijim godinama, prilikom investiranja, vodilo se računa da se višak sredstava iznad pokrića tehničkih rezervi ulaže u strateška i visoko likvidna sredstva.
- **Operativnim rizicima.** Društvo je u 2024. godini pratilo operativne rizike, kako ne bi bile ugrožene razvojne aktivnosti kako Društva, tako i Grupacije kojoj pripadamo. U tom smislu, Društvo je, tokom godine, pratilo definisane indikatore operativnih rizika.
- **Strateškim rizicima.** U 2024. godini, kao i u ranijim godinama, Društvo je vodilo računa o rizicima koji bi mogli da imaju negativan uticaj na reputaciju tj. ugled Društva. Tokom godine, naše aktivnosti bile su usmjerene na ostvarivanju zacrtanih strateških ciljeva Društva, kao i na praćenje izmjena zakonske regulative, a vodilo se računa i o rizicima koje potencijalno mogu donijeti novi projekti.

U protekloj godini, Društvo je sve rizike držalo pod kontrolom uprkos otežavajućim okolnostima poput neizvjesne globalne geopolitičke situacije, čiji su se negativni efekti prelivali i na našu zemlju, a najviše kroz visok nivo inflacije.

U protekloj godini nije bilo drugih značajnih posledica nastalih usled internih promjena u Društvu, implementiranih mjera za postupanje sa rizicima ili promjena u poslovnoj politici. U skladu sa domaćom zakonskom regulativom, Društvo je održavalo propisanu adekvatnost kapitala i time svoje rizike u poslovanju u svakom trenutku držalo pod kontrolom. Društvo je u protekloj godini usvojilo i ažuriralo niz politika, pravilnika, procedura i ostalih internih akata, a sve u cilju efikasnijeg upravljanja rizicima.

Takođe, upravljanje rizicima je integrisano u proces planiranja, tj. Finansijski i Strateški plan Društva pripremljeni su u skladu sa zadatim ciljevima definisanim Risk strategijom Grupacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

KATEGORIJE RIZIKA

Identifikovani rizici kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju evidentirani su u katalogu rizika, a svrstani su u sledeće kategorije:

Operativni rizik je rizik gubitaka zbog neadekvatnih ili pogrešnih internih poslovnih procesa odnosno događaja prouzrokovanih greškama zaposlenih, greškama sistema ili nastupanja nepovoljnih spoljnih događaja. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik internih i eksternih prevara, rizik zaposlenih i zaštite na radu, rizik povezan sa klijentima, proizvodima i poslovnom praksom, rizik oštećenja materijalne imovine, rizik prekida rada i pada sistema, rizik upravljanja procesima, rizik usklađenosti sa zakonima i propisima. U Društvu se vodi računa da se operativni rizici svedu na minimum. U tom smislu, nastoji se da se blagovremeno donose i ažuriraju procedure i uputstva za rad, unaprijedi sistem internih kontrola i nadzora nad zaposlenima.

Posebna pažnja posvećuje se usavršavanju zaposlenih i unapređenju koordinacije između sektora i službi. Takođe, kontinuirano se prate izmene računovodstvenih politika i zakonske regulative, kao i usklađenost internih akata sa važećim zakonskim propisima.

Strateški rizik je rizik gubitka odnosno neočekivanog pada vrijednosti Društva usled negativnih efekata odluka menadžmenta, promjena u poslovnom i pravnom okruženju i razvoju tržišta. Strateški rizici su svrstani u unutrašnje (rizik strateškog planiranja, rizik reputacije, rizik projekta, rizik lošeg upravljanja troškovima, rizik neadekvatne IT podrške, rizik strateškog investiranja, rizici Grupacije) i spoljašnje (uticaj tržišnih i ekonomskih uticaja na poslovanje, politički rizik, rizik demografskih i socijalnih promjena i rizik osiguranja, regulatorni rizik, rizik konkurencije, rizik gubitka ključnih partnera).

Društvo svakodnevno preduzima aktivnosti u cilju minimiziranja strateških rizika: učešće u pripremama izmjena zakonske regulative, komunikacija sa regulatornim organima, kontinuirano praćenje i analiza dešavanja na tržištu osiguranja, izrada raznih analiza isl.

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti ispunjavanja tekućih ili kratkoročnih obaveza ili ispunjavanja istih pod nepovoljnim uslovima. Rizik likvidnosti se prije može definisati kao rizik koji proizilazi iz kratkoročnog cash flow-a, nego kao rizik koji proizilazi iz dugoročne neuravnoteženosti imovine i obaveza. Drugim riječima, rizik likvidnosti označava opasnost da za održavanje poslovnih aktivnosti Društva ne postoje dovoljna likvidna sredstva. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik pada kreditnog rejtinga, rizik nedostupnosti i nelikvidnosti tržišta kapitala, rizik neočekivanih finansijskih obaveza i rizik neplaćanja obaveza.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za pravovremenim plaćanjem šteta i drugih obaveza. U Sektoru za finansije i računovodstvo dnevno se prate prilivi i odlivi finansijskih sredstava i rade se dnevne, nedjeljne i mjesečne analize. Na nivou Društva nedjeljno se održavaju sastanci Komiteta za praćenje likvidnosti (ALCO).

Tržišni rizik je rizik koji nastaje usled fluktuacija vrijednosti imovine, obaveza i parametara koji utiču na tržišne cijene (uključujući rizik od neočekivanog pada tržišne vrijednosti portfolija usled pogoršanja kreditne sposobnosti druge strane). Ovaj rizik uključuje sledeće podvrste rizika: rizik kamatne stope, rizik vlasničkih hartija od vrijednosti, rizik imovine, kreditni rizik, valutni rizik, rizik koncentracije i rizik inflacije.

U skladu sa zakonskom regulativom, Društvo slobodna sredstva deponuje i ulaže, ali u isto vrijeme vodi računa o održavanju likvidnosti i blagovremenoj isplati šteta i drugih obaveza Društva. Ulaganje sredstava finansijskog portfolija Društva obezbijeđeno je ugovorenim kamatnim stopama, po osnovu čega Društvo ostvaruje značajne finansijske prihode. Zato se redovno analiziraju promjene novčanih tokova, kamatnih stopa, a prate se i kretanja kreditnog rejtinga banaka, cijena nekretnina itd.

Društvo je posebno izloženo cjenovnom riziku, kroz uticaj promjena cijena hartija od vrijednosti sa kojima Društvo raspolaže u svom portfelju. I u 2024. godini, kao i ranijih godina, dominantno učešće u portfelju Društva imale su državne obveznice.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

KATEGORIJE RIZIKA (nastavak)

Rizik druge ugovorne strane je rizik gubitka zbog nemogućnosti druge strane da na vrijeme i u cjelosti ispuni svoje obaveze. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik nemogućnosti naplate potraživanja, rizik nemogućnosti naplate potraživanja iz poslova osiguranja, rizik neispunjenja obaveza iz poslova reosiguranja. Upravljanje ovim rizikom vrši se kroz uspostavljanje postupaka kontrole naplate potraživanja i praćenja njihovog dospelja. Odjeljenje za naplatu potraživanja intenzivno radi na naplati zastarjelih potraživanja. Za potraživanja za koja se procijeni da ih nije moguće naplatiti ili nisu naplaćena u razumnim rokovima u Društvu se vrši ispravka vrijednosti.

Rizik osiguranja je rizik povezan sa preuzimanjem rizika u osiguranje i rešavanjem šteta, kao i rizik koji proizilazi iz neizvjesnosti u pogledu nastanka obaveza, njihovog iznosa i vremena nastanka (neočekivani gubici koji nastaju usled neadekvatnih ponuda osiguranja i neadekvatnog formiranja rezervacija). Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik premija, rizik rezervi, rizik otkaza osiguranja, rizik katastrofe, rizik troškova.

U cilju upravljanja rizicima osiguranja, u Društvu se sprovode različite aktivnosti. Društvo organizuje redovne obuke, kako za nove, tako i za postojeće prodavače, kako bi se postigao zadovoljavajući nivo obučenosti i poznavanja prodajnih vještina, a sve sa ciljem podizanja kvaliteta prodaje osiguranja i ostvarivanja planiranih ciljeva. Takođe, konstantno se radi na unaprjeđenju postojećih i usvajanju novih procedura i uputstava u cilju optimizacije poslovanja.

U cilju eliminacije navedenih rizika, u Društvu se prate kretanja na tržištu osiguranja, analiziraju trendovi, a od značaja je i razmjena iskustva i preporuke na nivou Grupacije.

Od posebnog značaja je da Društvo pravilno utvrdi visinu samoprdržaja, odnosno maksimalni iznos obaveza koje može da preuzme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. Maksimalni samoprdržaj na nivou Društva za 2024. godinu obračunat je u skladu sa Odlukom o kritrijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja i ukupnom iznosu samoprdržaja. Maksimalni iznosi samoprdržaja po vrstama osiguranja i ukupno utvrđeni, u skladu su sa aktuarskim načelima i strukom osiguranja, imajući u vidu strukturu i razvijenost portfelja, izloženost riziku, garantni kapital i tehničke rezerve, iskustvo iz prethodnog perioda i druge mjerodavne faktore. Saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samoprdržaja Društvo vrši pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja. Društvo prihvata obaveze po jednom osiguranom riziku, a preko tog iznosa višak rizika prenosi u reosiguranje. Za viškove rizika koji nisu bili obuhvaćeni postojećim ugovorima ili su prevazilazili kapacitete automatskog imovinskog ugovora o reosiguranju obezbijeđeno je pokriće putem fakultativnog reosiguranja.

Katalog rizika Društva, tokom protekle godine, ažuriran je dva puta, pri čemu najnoviji katalog rizika odlikava stanje na dan 31.12.2024. i sadrži 112 identifikovanih rizika (72 rizika pripada grupi operativnih rizika, 20 grupi strateških rizika, 9 grupi rizika neživotnog osiguranja, 5 grupi tržišnih rizika, dok po 3 identifikovana rizika pripadaju grupi rizika likvidnosti i druge ugovorne strane). Tokom 2024. godine nije bilo novih identifikovanih rizika.

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici)

4.1.1. Rizik promene kamatnih stopa

Budući da Društvo ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihodi Društva i novčani tokovi u velikoj mjeri su zavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa. Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koji proističe iz promjena kamatnih stopa na tržištu.

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se prate i procjenjuju. Cilj ovih strategija je ograničiti neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.1. Rizik promene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost riziku kamatnih stopa na dan 31. decembra 2024. godine prikazana je u narednim tabelama
U EUR

Pozicija	Promenljiva kamatna stopa	Fiksna kamatna stopa	Nekamatonosno	Ukupno
Dugoročni depoziti kod banaka	-	-	-	-
Dugoročna finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	5.022.410	-	5.022.410
Dugoročna finansijska sredstva do dospelja	-	5.792.677	-	5.792.677
Dugoročni finansijski plasmani	-	10.815.087	-	10.815.087
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	10.806.713	-	10.806.713
Kratkoročna finansijska sredstva do dospelja	-	495.363	-	495.363
Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-
Kratkoročni depoziti kod banaka	-	1.000.694	-	1.000.694
Finansijski plasmani	-	12.302.771	-	12.302.771
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	665.189	-	-	665.189
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	-	-	1.893.657	1.893.657
Potraživanja	-	-	4.272.422	4.272.422
Tehničke rezerve koje padaju na teret saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara	-	-	2.193.259	2.193.259
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-	-	-
Ukupno finansijska sredstva	665.189	23.117.858	8.359.339	32.142.386
Dugoročne obaveze	-	-	293.029	293.029
Kratkoročne obaveze	-	-	1.676.316	1.676.316
Odložene poreske obaveze	-	-	107.454	107.454
Druga pasivna vremenska razgraničenja	-	-	1.286.041	1.286.041
Bruto tehničke rezerve	-	-	24.005.793	24.005.793
Ukupno finansijske obaveze	-	-	27.368.633	27.368.633
NETO KAMATNA NEUSKLAĐENOST	665.189	23.117.858	(19.009.294)	4.773.753

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.1. Rizik promene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost riziku kamatnih stopa na dan 31. decembra 2023. godine prikazana je u narednim tabelama
U EUR

Pozicija	Promenljiva kamatna stopa	Fiksna kamatna stopa	Nekamatonosno	Ukupno
Dugoročni depoziti kod banaka	-	-	-	-
Dugoročna finansijska sredstva do dospelja	-	4.533.187	-	4.533.187
Dugoročni finansijski plasmani	-	4.533.187	-	4.533.187
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	17.636.93	-	17.636.093
Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-
Kratkoročni depoziti kod banaka	-	1.57.296	-	1.507.296
Finansijski plasmani	-	19.143.389	-	19.143.389
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.427. 71	-	-	1.427.071
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	-	-	1.376.899	1.376.899
Potraživanja	-	-	4.885.202	4.885.202
Tehničke rezerve koje padaju na teret saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara	-	-	2.169.354	2.169.354
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-	-	-
Ukupno finansijska sredstva	1.427.71	23.676.576	8.431.455	33.535.102
Dugoročne obaveze	-	-	202.085	202.085
Kratkoročne obaveze	-	-	1.550.053	1.550.053
Odložene poreske obaveze	-	-	92.080	92.080
Druga pasivna vremenska razgraničenja	-	-	1.167.443	1.167.443
Bruto tehničke rezerve	-	-	22.416.349	22.416.349
Ukupno finansijske obaveze	-	-	25.428.010	25.428.010
NETO KAMATNA NEUSKLAĐENOST	1.427.071	23.676.576	(16.996.555)	8.107.092

4.1.2. Rizik likvidnosti

Najveći dio plasmana odnosi se na državne hartije od vrijednosti, jedan dio u ino državne zapise i hartije od vrijednosti sa dobrim rejtingom (AAA) i manji dio na depozite u bankama. Saglasno zajedničkoj politici procjene rizika ulaganja sa Grupom, Društvo je klasifikovalo sve banke sa kojima ima poslovnu saradnju u dvije kategorije rizika „B“ i „D“. U kategoriji „B“ – maksimalno investiciono ulaganje za određeni broj banaka iznosi 10% od visine ukupnog investicionog portfolija Društva, dok ulaganje za jednu banku iznosi maksimalno 5%. Za preostale poslovne banke koje su po konačnom bonitetu razvrstane u „C“ i „D“ kategoriju – dozvoljeno je ulaganje samo uz poslovni interes, sa limitom ulaganja do EUR 1.000.000, stim da se pojedinačna izloženost ka jednoj banci iz ovog razreda procjenjuje u skladu sa poslovnim interesom Društva i rizicima ulaganja. Shodno ovoj procjeni, Društvo se rukovodi prilikom plasiranja sredstava kod banaka u Crnoj Gori. Visina kamatnih stopa na tržištu u Crnoj Gori je niska i u zavisnosti od banke kreće se za ročnost deponovanja do 12 mjeseci u rasponu od 0,2% do 1,9%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Posledice ovog rizika mogu se ogledati u ugrožavanju likvidnosti Društva i neizvršavanju planskih ciljeva. Prevazilaženje istih se može realizovati kroz stalno praćenje finansijskih kretanja na tržištu kapitala, diverzifikaciji plasmana i drugim aktivnostima.

Sledeća tabela prikazuje strukturu finansijskih sredstava i obaveza po preostalom dospeću na dan 31.12.2024. godine:

U EUR					
Pozicija	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Bez dospeća	Ukupno
Dugoročni depoziti kod banaka	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva do dospelja	495.363	5.792.677	-	-	6.288.041
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	11.165.541	4.663.582	-	-	15.829.123
Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Kratkoročni depoziti kod banaka	1.000.694	-	-	-	1.000.694
Finansijski plasmani	12.661.598	10.456.260	-	-	23.117.858
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	665.189	-	-	-	665.189
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.903.112	-	-	-	1.903.112
Potraživanja	4.272.422	-	-	-	4.272.422
Tehničke rezerve koje padaju na teret saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara	1.307.492	320.555	565.212	-	2.193.258
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-	-	-	-
Ukupno finansijska sredstva	20.809.813	10.776.815	565.211	-	32.151.840
Dugoročne obaveze	0	293.029	-	-	293.029
Kratkoročne obaveze	1.676.316	-	-	-	1.676.316
Odložene poreske obaveze	0	107.454	-	-	107.454
Druga pasivna vremenska razgraničenja	0	1.286.041	-	-	1.286.041
Bruto tehničke rezerve	14.404.738	5.173.849	4.427.206	-	24.005.792
Ukupno finansijske obaveze	16.081.054	6.860.373	4.427.206	-	27.368.633
KUMULATIVNA NETO NEUSKLAĐENOST	4.728.759	3.916.442	(3.861.994)	-	4.783.207

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje strukturu finansijskih sredstava i obaveza po preostalom dospeću na dan 31.12.2023. godine:

U EUR					
Pozicija	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Bez dospeća	Ukupno
Dugoročni depoziti kod banaka	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva do dospelje	-	3.362.714	1.170.473	-	4.533.188
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.209.702	10.541.988	351.215	-	13.102.905
Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Kratkoročni depoziti kod banaka	1.507.296	-	-	-	1.507.296
Finansijski plasmani	3.716.998	13.904.702	1.521.688	-	19.143.388
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.427.071	-	-	-	1.427.071
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.376.899	-	-	-	1.376.899
Potraživanja	4.885.202	-	-	-	4.885.202
Tehničke rezerve koje padaju na teret saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara	1.335.559	251.320	582.475	-	2.169.354
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-	-	-	-
Ukupno finansijska sredstva	12.741.729	14.156.022	2.104.163	-	29.001.914
Dugoročne obaveze	-	202.085	-	-	202.085
Kratkoročne obaveze	1.550.053	-	-	-	1.550.053
Odložene poreske obaveze	-	92.080	-	-	92.080
Druga pasivna vremenska razgraničenja	-	1.167.443	-	-	1.167.443
Bruto tehničke rezerve	13.411.763	5.327.672	3.676.914	-	22.416.349
Ukupno finansijske obaveze	14.961.816	6.789.280	3.676.914	-	25.428.010
KUMULATIVNA NETO NEUSKLAĐENOST	(2.220.087)	7.366.742	(1.572.751)	-	3.573.904

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.3. Rizik promjene cijena hartija od vrijednosti

U skladu sa poslovnom politikom i smjernicama dobijenim od matičnog društva, primarno ulaganje Društva je u državne obveznice Crne Gore, zatim ino državne zapise i u plasmane kod banaka. Društvo je nastojalo da sredstva ulaže i blagovremeno preusmjerava u profitabilne hartije od vrijednosti, sa što većim rejtingom i kraćim rokom dospijeca, npr. u ino državne zapise.

U 2024. godini je došlo do stabilizacije pada, kao i povećanja cijena državnih obveznica Crne Gore, gdje imamo najveću izloženost portfolija, pa je procjena menadžmenta da rizik promjene cijena hartija od vrijednosti ne može imati veliki uticaj na Društvo.

ISIN	Nominala	Vrednovanje na dan 31.12.2024	
		TC na 31.12.24	RR na 31.12.24 u EUR
DE000BU0E162	1.000.000	99,261	(1.719)
DE000BU0E170	1.100.000	99,091	(2.428)
FR0128227800	300000	99,794	(191)
FR0128227826	400.000	99,408	(742)
FR0128379486	1.700.000	99,202	(3.961)
XS1807201899	6.223.000	99,542	29.261
XS2024602240	400.000	89,659	(4.828)
XS2270576700	4.900.000	95,057	146.431
Ukupno	16.023.000		161.823

ISIN	Nominala	Vrednovanje na dan 31.12.2023	
		TC na 31.12.23	RR na 31.12.23 u EUR
XS1807201899	6.223.000	98,071	128.621
XS2270576700	8.400.000	87,500	486.614
XS2024602240	400.000	87,756	(6.675)
DE000BU0E063	1.100.000	98,325	537
DE000BU0E071	1.150.000	98,098	(713)
Ukupno	17.273.000		608.384

4.1.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik (rizik neispunjenja obaveza druge ugovorne strane) jeste rizik nemogućnosti Društva da u cjelini ili djelimično naplati potraživanja po raznim osnovama, naročito usljed promjene kreditnog položaja izdavaoca hartija od vrijednosti, reosiguravača, odnosno drugih ugovornih strana.

Kreditni rizik naročito obuhvata:

- rizik nemogućnosti naplate investiranih sredstava Društva;
- rizik nemogućnosti naplate prinosa od investiranih sredstava Društva;
- rizik nemogućnosti naplate potraživanja od druge ugovorne strane po osnovu osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije;
- ostale rizike neispunjenja obaveza druge ugovorne strane koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja Društva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)
4.1.4 Kreditni rizik (nastavak)

Ovaj rizik je povezan sa rizikom koncentracije tj. on proizlazi iz koncentracije izloženosti drugoj ugovornoj strani, kad je potencijalni gubitak toliko veliki da ugrožava solventnost ili finansijski položaj Društva. Dakle, rizik koncentracije obuhvata rizike koji proizlaze iz nedovoljne disperzije na području investiranja sredstava ili u portfelju osiguranja.

U EUR

Pozicija	2024			2023		
	Bruto vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto vrijednost	Bruto vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto vrijednost
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	665.189	-	665.189	1.427.071	-	1.427.071
Depoziti kod banaka	1.000.694	-	1.000.694	1.507.296	-	1.507.296
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	15.829.123	-	15.829.123	13.102.905	-	13.102.905
Finansijska sredstva do dospijeca	6.288.041	-	6.288.041	4.533.187	-	4.533.187
Finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-
Finansijski plasmani	23.117.858	-	23.117.858	19.143.388	-	14.610.201
Potraživanja	5.140.091	867.668	4.272.423	5.701.970	816.768	4.885.202
Ukupna aktiva koja podleže kreditnom riziku	28.923.138	867.668	28.055.470	26.272.429	816.768	25.455.661

Potraživanja za premiju prema kategoriji dospeća na dan 31. decembra 2024. godine:

U EUR

Potraživanja za premiju prema kategoriji dospeća	Nedospela	Do 3 meseca	Do 6 meseci	Do 9 meseci	Preko 9 mjeseci	UKUPNO
Bruto iznos	1.292.502	309.754	147.049	84.286	525.843	2.359.434
Ispravljeni iznos	-	30.977	14.705	8.428	396.374	450.484
Neto iznos	1.292.502	278.777	132.344	75.858	129.469	1.908.950

Potraživanja za premiju prema kategoriji dospeća na dan 31. decembra 2023. godine:

U EUR

Potraživanja za premiju prema kategoriji dospeća	Nedospela	Do 3 meseca	Do 6 meseci	Do 9 meseci	Preko 9 mjeseci	UKUPNO
Bruto iznos	1.118.557	385.736	137.116	67.020	306.758	2.015.187
Ispravljeni iznos	-	39.764	48.980	46.915	306.758	442.417
Neto iznos	1.118.557	345.972	88.136	20.105	-	1.572.770

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.5. Fer vrednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

U sledećim tabelama prikazana je knjigovodstvena i fer vrednost finansijskih instrumenata koja se vode po fer vrednosti:

Na dan 31.12.2024. godine

Opis	Knjigovodstvena vrednost	U EUR
		Fer vrednost
Dužničke HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	15.829.123	15.829.123
Dužničke HoV po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Ukupno	15.829.123	15.829.123

Na dan 31.12.2023. godine

Opis	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Dužničke HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	13.102.905	13.102.905
Dužničke HoV po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Ukupno	13.102.905	13.102.905

Na dan 31.12.2024. godine

Opis	Knjigovodstvena vrednost	U EUR
		Fer vrednost
Kratkoročni depoziti kod banaka	1.000.694	1.000.694
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	665.189	665.189
Ukupno	1.665.883	1.665.883

Opis	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Dugoročne obaveze	293.030	293.030
Kratkoročne obaveze	1.676.316	1.676.316
Ukupno	1.969.346	1.969.346

Na dan 31.12.2023. godine

Opis	Knjigovodstvena vrednost	U EUR
		Fer vrednost
Kratkoročni depoziti kod banaka	1.507.297	1.500.000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.427.071	1.426.166
Ukupno	2.934.368	2.926.166

Opis	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Dugoročne obaveze	202.085	202.085
Kratkoročne obaveze	1.550.053	1.550.053
Ukupno	1.752.138	1.752.138

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Prepoznati rizici u upravljanju imovinom, kapitalom i obavezama (finansijski rizici) (nastavak)

4.1.5. Fer vrednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Gore prikazana tabela ne uključuje fer vrijednosti za potraživanja, rezervisane štete reosiguranja i finansijske obaveze (osim dugoročnih i kratkoročnih obaveza prema dobavljačima, zaposlenima i drugim poslovnim partnerima) za koje rukovodstvo smatra da je knjigovodstvena vrijednost razumna aproksimacija fer vrednosti.

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Prihodi od premije osiguranja	22.203.390	20.395.155
Prihodi iz primljenog saosiguranja	450.214	275.227
Premija reosiguranja i saosiguranja	(2.975.488)	(2.967.190)
Promjena prenosnih premija (napomena 26)	(1.572.095)	(2.009.006)
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio (napomena 23 i napomena 26)	3.352	409.311
	18.109.373	16.103.497

Ostvareni prihod od premije u 2024. godinu u odnosu na 2023. godinu je veći za EUR 2.005.877, ili za 12,46%. U 2024. godinu Društvo je ostvarilo rast premije gotovo kod svih vrsta osiguranja, dok je pad zabilježen jedino kod osiguranja kredita (neznatan pad premije zabilježen je i kod ostalih osiguranja imovine).

Najveći rast premije u 2024. godinu u odnosu na 2023. godinu ostvaren je kod osiguranja od autoodgovornosti i to u iznosu od EUR 950.889 ili za 10,6%, kod osiguranja motornih vozila (AK) u iznosu od EUR 586.121 ili 16,7%, kod osiguranja od nezgode u iznosu od EUR 458.844 ili 27,7%, kod zdravstvenog osiguranja i to u iznosu od EUR 456.281 ili za 64,4%, kod osiguranja od autoodgovornosti u iznosu od EUR 274.744 ili 3% i kod osiguranja finansijskih gubitaka u iznosu od EUR 180.527 ili za 95%.

U 2024. godinu Društvo je ostvarilo premiju saosiguranja na osnovu zaključenog Ugovora o zajedničkom nošenju i raspodjeli rizika sa Lovćen osiguranjem. Predmet saosiguranja se odnosio na osiguranje imovine od rizika požara i mašina od loma i odgovornosti Elektroprivrede CG.

Ukupna premija saosiguranja je iznosila EUR 450.213, pri čemu je učešće Društva u skladu sa Ugovorom u ukupnoj premiji osiguranja iznosilo 25%.

Premija reosiguranja bilježi blagi rast u 2024. godinu u odnosu na 2023. godinu, sa EUR 2.967.190 na EUR 2.975.489. Najveće promjena odnosno rast premije reosiguranja desila se kod ostalih osiguranja imovine, razlog uvećanja premije reosiguranja je, između ostalog, u uvećanju ukupne premije saosiguranja za 44.080,89 EUR (zaključene su dvije polise, u okviru koji je učešće reosiguravača iznosilo 95,65%, odnosno 96,00%). Pored toga imamo i tri nova fronting ugovora sa reosiguravačem VIG AG, gdje je ukupna premija reosiguranja iznosila EUR 42.899.

Značajan rast premije reosiguranja bilježimo i kod osiguranja imovine od požara. Razlog tome je uvećani portfelj polisa preuzetih u osiguranje, sa sumom iznad bruto samoprdržaja Društva, definisanog ugovorom o reosiguranju imovine. Takođe, polisom saosiguranja je, u odnosu na prošlu godinu, uvećana ukupna premija za EUR 51.428 (zaključene su dvije polise, u okviru kojih je učešće reosiguravača iznosilo 98,46%, odnosno 98,67%).

U dijelu reosiguranja kredita, u 2024. godinu NLB banka je posredstvom Sava osiguranja osigurala značajno manji broj potrošačkih kredita. Kako je odredbama ugovora o reosiguranju predviđeno da se svi krediti reosiguravaju, kao posljedicu toga imamo i značajniji pad premije reosiguranja u odnosu na 2023. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (nastavak)

Neto prihodi premije osiguranja i saosiguranja po vrstama osiguranja za 2024. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

	Prihodi od premije osiguranja	Prihodi od primljenog saosiguranja	Premija reosiguranja i saosiguranja	Promjena prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	Ukupno
Osiguranje od posledica nezgode	2.117.801	-	(16.597)	(752.652)	(7)	1.348.545
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.165.021	-	-	(159.351)	-	1.005.669
Osiguranje motornih vozila	4.097.882	-	(215.590)	(247.789)	5.591	3.640.094
Osiguranje šinskih vozila	143.657	-	(78.530)	(11.821)	4.974	58.280
Osiguranje vazduhoplova	599.744	-	(476.857)	871	(692)	123.067
Osiguranje plovniha objekata	57.037	-	(21.133)	(4.365)	5.038	36.576
Osiguranje robe u prevozu	158.415	-	(106.737)	(2.428)	5.097	54.347
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	1.091.797	310.791	(731.336)	(209.941)	(7.528)	453.784
Ostala osiguranja imovine	1.082.123	133.196	(661.518)	54.974	(22.481)	586.294
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	10.159.072	-	(246.731)	(130.414)	3.417	9.785.344
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	71.536	-	(55.547)	(1.091)	(81)	14.818
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata	80.219	-	(51.523)	(12.209)	10.383	26.870
Osiguranje od opšte odgovornosti	474.757	6.227	(178.138)	(28.794)	19.985	294.037
Osiguranje kredita	94.094	-	(62.147)	85.318	(22.188)	95.077
Osiguranje jemstva	15.754	-	-	(1.853)	-	13.901
Osiguranje finansijskih gubitaka	371.088	-	(73.104)	(134.570)	1.844	165.257
Osiguranje troškova pravne zaštite	48	-	-	(12)	-	36
Osiguranje pomoći na putu	423.345	-	-	(15.968)	-	407.377
UKUPNO	22.203.390	450.214	(2.975.488)	(1.572.095)	3.352	18.109.373

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA (nastavak)

Neto prihodi premije osiguranja i saosiguranja po vrstama osiguranja za 2023. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

	Prihodi od premije osiguranja	Prihodi od primljenog saosiguranja	Premija reosiguranja i saosiguranja	Promjena prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	Ukupno
Osiguranje od posledica nezgode	1.658.957	-	(16.597)	(486.500)	(195)	1.155.665
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	708.740	-	-	(6.528)	-	702.212
Osiguranje motornih vozila	3.511.761	-	(236.578)	(379.256)	13.639	2.909.566
Osiguranje šinskih vozila	87.839	-	(55.675)	(7.272)	3.491	28.383
Osiguranje vazduhoplova	599.745	-	(476.857)	(454)	4.609	127.043
Osiguranje plovniha objekata	51.200	-	(10.404)	(1.016)	122	39.902
Osiguranje robe u prevozu	153.228	-	(88.196)	(22.923)	10.321	52.430
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	890.152	189.784	(618.871)	(79.237)	(13.906)	367.922
Ostala osiguranja imovine	1.106.270	81.336	(541.084)	(68.222)	29.616	607.916
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	9.884.329	-	(216.043)	(416.720)	2.307	9.253.873
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	69.861	-	(55.547)	1.091	(3.124)	12.281
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata	54.472	-	(28.748)	6.618	(2.655)	29.687
Osiguranje od opšte odgovornosti	398.670	4.107	(127.545)	(4.255)	(11.036)	259.941
Osiguranje kredita	643.663	-	(425.180)	(498.120)	357.963	78.326
Osiguranje jemstva	11.855	-	-	(2.086)	-	9.769
Osiguranje finansijskih gubitaka	190.561	-	(69.865)	(23.006)	18.159	115.849
Osiguranje troškova pravne zaštite	14	-	-	4	-	18
Osiguranje pomoći na putu	373.838	-	-	(21.124)	-	352.714
UKUPNO	20.395.155	275.227	(2.967.190)	(2.009.006)	409.311	16.103.497

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

6. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

(U EUR)	31.decembar 2024.	31. decembar 2023.
Prihodi od zelenih kartona	358.880	339.860
Prihodi od uslužne obrade predmeta – šteta	114.353	87.764
Prihodi od uslužne obrade predmeta – šteta povezana pravna lica	8.013	10.011
Prihodi od naplate obezvrjeđenih potraživanja (napomena 20)	235.574	140.746
Prihodi od ukinutih rezervisanja	68.779	-
Prihodi od direktno otpisanih potraživanja	408	940
Prihodi od drugih usluga	39.927	21.921
Revalorizacioni poslovni rashodi	-	929
Stornirani ostali rashodi	23.167	6.360
	849.101	608.531

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Bruto likvidirane štete	9.594.524	9.620.106
Troškovi vezani za likvidaciju šteta	742.831	631.618
Prihodi od regresa	(540.813)	(455.420)
Udio saosiguranja u likvidiranim štetama	-	-
Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	(498.016)	(2.435.344)
Promjena rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	41.872	734.993
Promjena bruto rezervisanja:		
- za nastale prijavljene štete (napomena 26)	(263.946)	(494.225)
- za nastale neprijavljene štete (napomena 26)	(2.713)	176.375
- za troškove likvidacije šteta (napomena 26)	(53.893)	(161.034)
	9.019.846	7.618.069

Bruto riješene štete Društva porasle su za EUR 25.582. Zbog smanjenja udjela reosiguranja u ostvarenim štetama, ostvaren je pad istih sa EUR 2.435.344 na EUR 498.016.

Razlog ostvarenja većeg prihoda od ukinutih rezervisanja u 2024.godini u iznosu od EUR 68.779 je zbog ukidanja rezervacija za godišnje odmore i bonuse. Razlog ostvarenja većeg prihoda od zelenih kartona u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu za EUR 19.020 je zbog prodaje većeg broja zelenih kartona. Naime, u 2024. godini je prodato više 1.000 zelenih kartona u odnosu na 2023. godinu.

U skladu sa Odlukom Udruženja NBOCG cijena zelenog kartona je povećana na EUR 20 od 01.decembra 2010.godine, od kad je ostala nepromijenjena.

Do povećanja iznosa prihoda od regresa u 2024. godini je došlo zbog obrađenog većeg broja regresnih predmeta, a ostvarena je i veća ažurnost u naplati njihovih potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2024. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

Vrsta osiguranja	Promjena bruto rezervisanja								UKUPNO - NETO ŠTETE
	Bruto likvidirane štete	Troškovi vezani za likvidaciju šteta	Prihodi od regresa	Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	Promjena rezervisanja za nastale štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	-za nastale prijavljene štete	-za nastale neprijavljene štete	-za troškove likvidacije šteta	
Osiguranje od posledica nezgode	547.961	64.863	-	-	-	11.745	(19.763)	11.527	616.33 3
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	541.163	69.928	-	-	-	3.546	27.856	6.229	648.722
Osiguranje motornih vozila	2.114.848	123.938	(138.217)	(1.130)	(1.078)	-1.655	11.005	(15.061)	2.092.650
Osiguranje šinskih vozila	336.765	-	-	(303.089)	-	-	33.677	-	67.353
Osiguranje vazduhoplova	54.560	-	-	(54.560)	-	-	18.187	-	18.187
Osiguranje plovniha objekata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje robe u prevozu	11.649	1.225	-	(7.766)	(1.982)	2.973	8.420	7.495	22.014
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	188.532	8,949	-	(39.639)	30.700	(85.245)	20.923	(11.818)	112.402
Ostala osiguranja imovine	320.653	14.594	(2.186)	(12.761)	220.312	(202.321)	(16.487)	(21.199)	300.605
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	5.208.137	409.199	(383.831)	(39.348)	(201.080)	(31.535)	(105.258)	(34.106)	4.822.178
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	-	14	-	-	-	-	-	-	14
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata	-	234	-	-	-	-	-	-	234
Osiguranje od opšte odgovornosti	24.230	999	-	(481)	(5.000)	39.309	13.830	719	73.606
Osiguranje kredita	78.483	2.449	(16.473)	(39.242)	-	-	6.737	225	32.179
Osiguranje jemstva	-	22	-	-	-	-	-	-	22
Osiguranje finansijskih gubitaka	2.534	320	-	-	-	(1.123)	(10.139)	(672)	(9.080)
Osiguranje troškova pravne zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje pomoći na putu	165.009	46.097	(106)	-	-	360	8.299	2.768	222.427
	9.594.524	742.831	(540.813)	(498.016)	41.872	(263.946)	(2.713)	(53.893)	9.019.846

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2023. godinu su prikazani u sledećem pregledu:

Vrsta osiguranja	Bruto likvidirane štete	Troškovi vezani za likvidaciju šteta	Prihodi od regresa	Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	Promjena rezervisanja za nastale štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	Promjena bruto rezervisanja			UKUPNO - NETO ŠTETE
						za nastale prijavljene štete	za nastale neprijavljene štete	za troškove likvidacije šteta	
Osiguranje od posledica nezgode	506.119	39.333				(4.870)	36.985	(15.535)	562.032
Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	302.238	31.338				516	57.835	5.439	397.366
Osiguranje motornih vozila	1.765.064	152.052	(112.407)	(29.212)	(4.504)	(49.483)	169.636	19.652	1.910.798
Osiguranje šinskih vozila		94							94
Osiguranje vazduhoplova		974			20.000	(20.000)			974
Osiguranje plovnih objekata		104					(45)		59
Osiguranje robe u prevozu	17.723	1.160		(11.816)	1.135	(1.703)	17	9.250	15.766
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	159.965	18.354		(44.148)	(27.046)	43.973	(72.595)	(5.016)	73.487
Ostala osiguranja imovine	1.631.412	17.013	(922)	(1.391.142)	755.253	(728.201)	(16.117)	(44.479)	222.817
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.085.628	334.737	(342.091)	(47.923)	(9.882)	256.959	(21.282)	(131.888)	4.124.258
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova		150							150
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata		295							295
Osiguranje od opšte odgovornosti	1.375	2.167			37	7.390	662	(1.104)	10.527
Osiguranje kredita	22.207	392		(11.103)			1.110	20	12.626
Osiguranje jemstva		53							53
Osiguranje finansijskih gubitaka	1.002.809	387		(900.000)		1.694	10.450	814	116.154
Osiguranje troškova pravne zaštite	-								-
Osiguranje pomoći na putu	125.566	33.015				(500)	9.719	2.813	170.613
	9.620.106	631.618	(455.420)	(2.435.344)	734.993	(494.225)	176.375	(160.034)	7.618.069

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

8. PROMJENE OSTALIH NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Promjene drugih tehničkih rezervisanja	(256.313)	(64.241)
Promjena bruto rezervisanja za bonuse i popuste	(92.661)	(92.862)
	(348.974)	(157.103)

Promjene drugih tehničkih rezervisanja odnose na promene na rezervama za neistekle rizike. Na dan 31. decembra 2024. godine Društvo je obračunalo rezerve za neistekle rizike. Rezerve za neistekle rizike obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

9. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Troškovi preventive	271.318	360.845
Vatrogasni doprinos	35.936	27.179
Troškovi Garantnog fonda	323.172	326.689
Troškovi nadzornog organa	204.637	172.187
	835.063	886.900
Troškovi obezvređenja (napomena 20):		
Troškovi obezvređenja premije osiguranja	237.700	161.558
Troškovi obezvređenja regresnih potraživanja	596	10.256
Troškovi otpisa regresnih potraživanja	801	-
Troškovi ispravke ostalih potraživanja	71.089	6.703
Ostali rashodi	53.795	2.049
	363.981	180.566
Ostala rezervisanja	54.750	122.676
	1.253.794	1.190.142

U skladu sa Pravilnikom o preventivi, Društvo kvartalno izdaje iz bruto fakturisane premije osiguranja preventivu. Stope doprinosa za preventivu iz premije osiguranja utvrđuju se po vrstama osiguranja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka, shodno dobijenom mišljenju od ovlašćenog aktuara. Ovako izdvojena preventiva može biti povratnog ili nepovratnog karaktera. 2024. godini imamo veći iznos izdvojene preventive iz premije osiguranja zbog većeg iznosa fakturisane premije osiguranja, koja je u cjelosti odlukama Društva teretila bilans uspjeha.

Doprinos Garantnom fondu za 2024. godinu, je obračunat po odluci donijetoj od strane Savjeta Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, primjenom procenta od 3,25% na ukupno fakturisanu premiju u 2023. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovniha objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima. Izdvajanje za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima, primijenjen je procenat 0,325% na bruto fakturisanu premiju u 2023. godini.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

9. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA (nastavak)

Na osnovu Zakona o osiguranju i Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG“, br. 004/08, 042/12, 017/13 do 049/13, 026/15 i 038/15, 129/22, 099/23 i 104/24), godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije.

Društvo je dužno da, do 31. marta tekuće godine, obavještava Agenciju za nadzor osiguranja o visini obračunate bruto premije osiguranja prikazane u obrascu „Bilans uspjeha“ u prethodnoj kalendarskoj godini, koja služi kao osnovica za utvrđivanje godišnje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini. Dok se osnovica ne utvrdi, naknada u tekućoj godini se plaća po iznosima naknade utvrđenim za prethodnu kalendarsku godinu, pri čemu se svaka eventualna doplata ili pretplata uzima u obzir pri plaćanju prve rate utvrđene na osnovu konačnih podataka o visini osnovice.

Iznos od EUR 54.750 odnosi se na rezervisanja po osnovu neiskorišćenih dana godišnjih odmora od EUR 75.336, a preostali dio od EUR 20.586 na rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine koji je umanjio ostala rezervisanja. Ovakvo odstupanje iskazanog iznosa za 2024. godinu u odnosu na 2023. godinu, u dijelu rezervacija za jubilarne i otpremnine, je nastalo iz razloga što Društvo u 2023. godini je radilo rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju po osnovu prosječne zarade sa svim varijabilama, a u 2024. godini za izračun rezervacije je korišćena osnovna prosječna zarada bez varijabla u Društvu.

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Troškovi sticanja osiguranja	5.104.500	4.420.954
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	(556.707)	(407.556)
Amortizacija	116.325	95.085
 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	848.390	843.736
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	317.549	351.074
Drugi troškovi rada	35.758	27.675
Troškovi rada	1.201.696	1.222.485
 Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i dr.	55.711	58.307
Troškovi kancelarijskog materijala	11.870	19.994
Troškovi energije	16.975	14.051
Materijalni troškovi	84.555	92.352
 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ug. o djelu, ug. o autorskom radu, intelektualnih usluga sa dažbinama)	89.735	84.141
Zakupnine	6.546	4.216
Premija osiguranja	-	-
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	94.562	122.806
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	21.288	20.328
Troškovi drugih usluga	220.590	194.888
Ostali troškovi usluga	432.721	440.379
 Drugi troškovi	123.157	103.772
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(333.949)	(274.495)
	6.172.298	5.678.977

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

Troškovi sprovođenja osiguranja u 2024. godini iznose EUR 6.172.298, a iznos režijskog dodatka za navedeni period iznosi EUR 6.436.998.

U skladu sa pravilnikom Agencije za nadzor osiguranja, za pokriće troškova sprovođenja osiguranja se koriste i ostali prihodi u iznosu od EUR 1.277.970, tako da Društvo nema probijenost troškova sprovođenja osiguranja za 2024. godinu već višak sredstava koji iznosi EUR 1.542.671, što znači da je pokrivenost 125%.

11. NETO FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERV

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Prihodi od kamata	772.393	634.685
Prihodi od zakupa	73.805	64.173
Dobici od finansijskih sredstava		
Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	340.000	425.000
Drugi prihodi-naplata obezvređenja kredita (napomena 20)	10	7
Finansijski prihodi - ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	1.186.208	1.123.865

U 2024. godini Društvo je reinvestiralo dio finansijskih ulaganja iz depozita i državnih obveznica u ino obveznice. Promjena strukture investicionog portfolija u korist ino obveznica i zapisa, sa većim stopama prinosa uticala je i na povećanje iznosa ostvarenih prihoda od kamata.

U 2024. godini Društvo je ostvarilo prihode od udjela u dobiti od Sava Car a i Sava Agenti. U skladu sa Odlukom br. 52/2024 od 26.03.2024. i 01-419 od 29.03.2024. odobrene su isplate na teret zadržane dobiti Sava Agenti i Sava Car vlasniku Sava osiguranju u neto iznosu od po EUR 170.000.

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Rashodi od amortizacije investicionih nekretnina (napomena 17)	(20.138)	(21.720)
Obezvređenje vrijednosti datih pozajmica	(12.858)	(10.694)
Drugi finansijski rashodi	(5.883)	(7.806)
Ostali rashodi od ulaganja	(71.878)	(53.229)
Gubici kod finansijskih sredstava i obaveza	(0)	(98.696)
Negativne kursne razlike	(20)	(16)
Finansijski rashodi - ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(110.777)	(192.161)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	1.075.432	931.704

U odnosu na 2023. godinu, Društvo u 2024. godini nije imalo prodaju obveznica klasifikovanih za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

12. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA KOJA SE NE FINANSIRAJU IZ SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERV

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Dobici od prodaje opreme	35.970	19.100
Prihodi od zakupa	-	-
Drugi prihodi	2.609	754
	38.579	19.854
Gubici po osnovu rashodovanja opreme	(2.609)	-
Kamate-neto sadašnja vri.budućih zakupa	(20.585)	(24.128)
Ostali rashodi u grupi	-	-
	(23.194)	(24.128)
	15.385	(4.274)

13. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Tekući porez	382.783	317.691
Odloženi porez	14.374	21.012
	397.157	338.703

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oprezivanja i propisane poreske stope

	31.12.2024.	31.12.2023.
Dobit u bilansu uspjeha prije oporezivanja	3.254.378	2.995.167
Poreska stopa 9% do 100.000	9.000	9.000
Poreska stopa 12% od 100.000 do 1.500.000	168.000	168.000
Poreska stopa 15% preko 1.500.000	205.783	140.691
Poreski efekat po osnovu kapitalnih dobitaka	-	-
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	21.979	23.847
Oprema do EUR 300	-	-
Poreski efekat rashoda koji se nijesu priznali u ranijem period	(27.079)	(15.557)
Efekti udjela u dobiti	(40.800)	(48.000)
Ostalo	45.900	39.710
	382.783	317.691

U skladu sa Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list CG", br. 146/21 - 028/23, 125/23 i 088/24) porez na dobit se obračunava primjenom progresivne poreske stope poreza na dobit i to:

- a) do 100.000,00 eura 9%;
- b) od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura: 9.000,00 eura+12% na iznos preko 100.000,01 eura;
- c) preko 1.500.000,01 eura: 177.000,00+15% na iznos preko 1.500.000,01 eura.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

c) Odložene poreske obaveze i sredstva

Struktura odloženih poreskih sredstava po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima , opremi i investicionim nekretninama	92.080	70.403
Kretanja na privremenim razlikama po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju – odložena poreska obaveza	15.374	21.677
Privremene razlike po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju –odloženo poresko sredstvo		
	107.454	92.080

Kretanja na odloženim poreskim sredstvima po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima , opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje na početku godine	92.080	70.403
Obračunati odloženi porez u toku godine	15.374	21.677
Stanje na kraju godine – odloženi porez	107.454	92.080

Kretanja na privremenim razlikama po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveza		
Stanje na početku godine	105.248	181.531
Obračunati odloženi porez u toku godine	(84.165)	(76.283)
Stanje na kraju godine – odloženi porez	21.083	105.248

U toku 2023 godine cijene državnih obveznica na međunarodnom bloomberg tržištu bilježe rast . Negativan efekat po osnovu vrednovanja obveznica raspoloživih za prodaju na 31.12.2024 godine iznosi EUR 161.821 i za EUR 446.562 je manji u odnosu na 31.12.2023. godine kada je iznosio EUR 608.384.

Rastom cijena državnih obveznica smanjen je negativan efekat na kapital i na vrijednost investicionog portfolija. Takođe, se smanjila i osnovica za izračun odloženog poreskog sredstva u poslovnim knjigama Društva, tako da na 31.12.2024 godine iznosi EUR 21.083.

Društvo je od 1. januara 2019. godine započelo sa primjenom MSFI 16. Od 2021.godine, u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/02 od 13.06.2002, "Službeni list Crne Gore", br. 130/21 od 16.12.2021) u slučaju stalnih sredstava koja su uzeta u zakup sa pravom korišćenja dužim od godinu dana, a koja se, shodno propisima o računovodstvu kod primaoca lizinga priznaju kao sredstvo, rashod po osnovu amortizacije priznaje se u iznosu računovodstvene amortizacije.

Dakle, Društvo prilikom obračuna poreza na dobit kao i za obračun odložene poreske obaveze je uzelo u obzir amortizaciju kako za poreske tako i za računovodstvene svrhe, međutim još uvijek od strane resornog ministarstva nisu odrađena neophodna prilagođavanja u OA obrascu za poresku amortizaciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

14. ZARADA PO AKCIJI

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Neto dobit	2.857.221	2.656.465
Broj akcija - ponderisani prosjek	19.402	19.402
Zarada po akciji	147,2642	136,9170

Shodno donijetoj odluci Odbor direktora Društva od 20.12.2023. godine o isključenju sa Montenegroberze AD Podgorica, Društvo od 01.01.2024. godine ne kotira na crnogorskoj berzi. Inače, do kraja 2023.godine akcije Društva su se nalazile na MTP ME tržištu Montenegroberze.

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Kretanja na nematerijalnim ulaganjima – softverima 2024. i 2023. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. Januara	820.628	716.495
Povećanja		104.133
Umanjenje	88.163	
Donacije	-	-
Rashod	(1.238)	
Stanje, 31. decembra	907.553	820.628
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. Januara	614.002	560.959
Amortizacija	73.913	53.043
Donacije	-	-
Rashod	(1.238)	
Stanje, 31. decembra	686.677	614.002
Sadašnja vrijednost		
Stanje, 31. decembra	220.876	206.626

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA

Kretanja na nekretninama, postrojenjima i opremi za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja za 2024. i 2023. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

Tabela kretanja na OS	Građevinski objekti	Neto sadašnja vrijednost budućih zakupa	Oprema	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje, 01. januar 2023. godine	2.996.584	824.766	1.005.687	4.827.037
Povećanja u toku godine	923.971		156.169	1.080.141
Povećanje vrijednosti	23.595	29.011		52.606
Rashod			(18.244)	(18.244)
Donacija			(685)	(685)
Prodaja			(53.897)	(53.897)
Smanjenje - otuđenje		(68.919)		(68.919)
Reklasifikacija – nekretnina za prodaju	100.000			100.000
Prenos sa investicione opreme na poslovne				
	4.044.15	784.858	1.089.03	5.918.039
Stanje, 31. decembra 2023. godine	0		0	
Stanje, 01. januar 2024 godine	4.044.150	784.858	1.089.030	5.918.038
Povećanja u toku godine - nabavka		284.013	230.567	514.581
Povećanje vrijednosti			4.327	4.327
Rashod			(148.110)	(148.110)
Donacija				
Smanjenje- otuđenje		(130.113)		(130.113)
Reklasifikacija - nekretnina za prodaju	(84.889)			(84.889)
Prodaja			(60.460)	(60.460)
Stanje, 31. decembra 2024. godine	3.959.261	938.758	1.115.355	6.013.375
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Stanje, 01. januar 2023. godine	185.172	411.407	759.393	1.355.972
Amortizacija u toku godine	43.714	117.428	86.511	247.653
Rashod			(18.244)	(18.244)
Donacija			(516)	(516)
Smanjenje - otuđenje		(47.177)		(47.177)
Prodaja			(53.897)	(53.897)
Reklasifikacija – nekretnina za prodaju	29.224			29.224
Prenos na investicione nekretnine				
Stanje, 31. decembra 2023. godine	258.110	481.658	773.247	1.513.014
Stanje, 01. januar 2024. godine	258.110	481.658	773.247	1.513.014
Amortizacija u toku godine	51.466	129.311	111.295	292.072
Rashod			(208.480)	(208.480)
Donacija				
Smanjenje- otuđenje		(88.228)		(88.228)
Reklasifikacija - nekretnina za prodaju	(4.367)			(4.367)
Prodaja				
Stanje, 31. decembra 2024 . godine	305.208	522.741	676.061	1.504.010
Sadašnja vrijednost	3.654.05	416.017	439.294	
31. decembra 2024. godine	3			4.509.365
31. decembra 2023. godine	3.786.040	303.200	315.784	4.405.024

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA (nastavak)

U 2024. godini je odrađena analiza tržišne vrijednosti svih nekretnina za obavljanje djelatnosti sa stanjem na dan 31.10.2024. godine, shodno prikupljenim informacijama od tri agencije za prodaju nekretnina „Dom Home“, „ Square nekretnine“ i „Premijer nekretnine“. Sprovedenom provjerom nijesu uočena značajnija odstupanja koja bi ukazivala na potrebu sprovođenja testa umanjenja vrijednosti nekretnina u skladu sa MRS 36.

Na osnovu dobijene potvrde od strane ovih agencija da nije bilo značajnijih promjena u kretanju cijena na tržištu nekretnina do kraja 2024.godine, smatramo da je analiza cijena odrađena na 31.10.2024. godine mjerodavna i za stanje na 31.12.2024.godine, te nije postojalo indicija za obezvrjeđenjem vrijednosti nekretnina.

a) Iznosi priznati u bilansu uspjeha na dan 31.12.2024. godine

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Trosak amortizacije	122.573	117.428
Troškovi koji se odnose na kratkoročne zakupe	31.305	24.306
Ukupni odlivi gotovine za zakupe iznose	153.878	141.734

OBAVEZE ZA LIZING

	31.decembar 2024.	31.decembar 2023.
Kratkoročne obaveze.	141.662	111.920
Dugoročne obaveze	293.030	202.085
	434.692	314.004

	31.decembar 2024.	31.decembar 2023.
<i>Dospijeće obaveza za lizing:</i>		
- do jedne godine	141.662	111.920
- od jedne do dvije godine	97.989	111.301
- od dvije do tri godine	51.103	60.379
- od tri do četiri godine	58.521	13.313
- od četiri do pet godina	15.681	17.091
- preko pet godina	69.736	-
	434.692	314.004

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

17. INVESTICIONE NEKRETNINE

Kretanja na investicionim nekretninama za 2024. i 2023. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	Investicione nekretnine	Oprema u investicionim nekretninama	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 01. januar 2023. godine	1.033.878	39.101	1.072.979
Povećanja u toku godine	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-
Prodaja	-	-	-
Rashod	-	-	-
Donacija	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2023. godine	1.033.878	39.101	1.072.979
Povećanja u toku godine		289	289
Donacija		-	-
Reklasifikacija	84.889	-	84.889
Reklasifikacija		-	-
Prodaja		-	-
Rashod		(19.912)	(19.912)
Stanje, 31. decembra 2024 godine	1.118.767	19.478	1.138.245
Ispravka vrijednosti i obezvređenje			
Stanje, 01. januar 2023. godine	222.782	27.615	250.397
Amortizacija	18.610		18.610
Reklasifikacija	-	2.942	2.942
Reklasifikacija		-	-
Donacija		-	-
Prodaja	-		-
Rashod	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2023. godine	241.392	30.557	271.948
Amortizacija	20.138	2.520	22,658
Reklasifikacija	4.367	-	4,367
Reklasifikacija			
Donacija			-
Prodaja			-
Rashod		(19.912)	(19.912)
Stanje, 31. decembra 2024. godine	265.897	13.165	279.062
31. decembra 2024. godine	852.869	6.314	859.183
31. decembra 2023. godine	792.486	8.544	801.030

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

17. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

U skladu sa Pravilnikom o računovodstvu Društvo na svake tri godine provjerava fer vrijednost investicionih nekretnina na osnovu nezavisne procjene vrijednosti nekretnina koju izrađuje ovlašćeni nezavisni procjenitelj. Bez obzira na navedeno, u skladu s odredbama MRS 40 periodično se provjerava i objelodanjuje fer vrijednost investicionih nekretnina, koju Društvo utvrđuje na osnovu javno dostupnih podataka o tržišnoj vrijednosti pojedinih vrsta nekretnina na istim ili sličnim lokacijama.

Posljednja procjena vrijednosti investicionih nekretnina, od strane nezavisnog ovlašćenog procenitelja odrađena je 13.09.2024. godine, koja za osam investicionih jedinica iznosi EUR 559.000

Prihod koji je Društvo ostvarilo izdavanjem investicionih nekretnina u 2024.godini iznosi EUR 73.805 (2023. godine: EUR 64.173) (napomena 11).

18. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U GRUPU DRUŠTAVA, PRIDRUŽENA I ZAJEDNIČKI KONTROLISANA DRUŠTVA

	Procenat učešća	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Učešća u kapitalu:			
„Sava Car“ d.o.o. Podgorica	100%	485.000	485.000
„Sava Agent“ d.o.o. Podgorica	100%	10.000	10.000
		495.000	495.000

19. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti (napomena 19.1)	10.815.087	15.426.391
Ostala dugoročna finansijska ulaganja	4.680	644
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore (napomena 19.2)	50.000	50.000
Ostala dugoročna potraživanja	160.130	173.683
Imovina za prodaju	-	-
Dugoročna potraživanja po osnovu osiguravajućih odnosa	136.627	127.672
	11.166.524	15.778.390

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

19. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI (nastavak)

19.1 Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obveznice Države Crne Gore	10.815.087	15.426.931
	10.815.087	15.426.391

Državne obveznice Crne Gore i ino obveznice na dan 31. decembra 2024. godine i 2023. godine su prikazane u tabeli:

	Kamatna stopa (%)	Datum dospijeca	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obveznice koje se drže do dospijeca sa fiksnom kamatnom stopom				
2027	3,07%	16.12.2027.	4.108.930	3.362.715
2029	4.40%	03.10.2029.	1.683.747	1.170.473
Obveznice raspoložive za prodaju sa fiksnom kamatnom stopom				
2025	3,38%	21.04.2025.		6.248.714
2027	3,45%	16.12.2027.	4.663.582	4.293.274
2029	2,86%	09.07.2029.	358.828	351.215
			10.815.087	15.426.391

Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine u iznosu od EUR 10.815.087 (31. decembra 2023. godine: EUR 15.426.391). Tokom 2024. godine nije bilo dospijeca po osnovu obveznica koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore, već samo isplatu kupona po osnovu kamata.

Od ukupnog iznosa dugoročnih obveznica EUR 10.815.087 na državne obveznice Crne Gore se odnosi iznos od EUR 10.456.259,69, dok se preostali dio iznosa od EUR 358.827,78 odnosi na ino obveznice „Autobahnen- und Schnell- strassen-Finanzierungs“, za koje postoji garancija države Austrije.

19.2. Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore

Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine u iznosu EUR 50.000 odnosi se na osnivački kapital udjela u ovom entitetu. Društvo ima obavezu shodno Odluci Skupštine Biroa od 4. decembra 2012. godine da po navedenom osnovu uplaćuje mjesečnu članarinu u iznosu EUR 2.000 za finansiranje rada Biroa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	2.359.434	2.015.187
Potraživanja po osnovu zelene karte	13.458	14.658
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti	(450.484)	(442.417)
	1.922.408	1.587.428
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	59.649	900.004
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta - povezana pravna lica (napomena 30)	94.698	323.961
Obezbvredjenje vrijednosti	(54.560)	-
	99.787	1.223.965
Kratkoročna potraživanja iz saosigurnaja i reosiguranja		
Kratkoročna potraživanja iz reosiguranja - povezana pravna lica (napomena 30)	46.389	47.533
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti		
	46.389	47.533
Potraživanja za regresne štete	413.656	428.405
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti	(339.109)	(364.771)
	74.547	63.634
Potraživanja iz finansiranja	1.874.059	1.784.078
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti		
	1.874.059	1.784.078
Druga kratkoročna potraživanja-ino kupci, refundacije, uslužne korespodene štete i ostali domaći kupci	278.748	188.144
Druga kratkoročna potraživanja - povezana pravna lica (napomena 30)	-	-
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti	(23.515)	(9.580)
	255.233	178.564
	4.272.423	4.885.202

Potraživanje od premije osiguranja na kraju 2024.godine iznosi EUR 2.359.434, što je za EUR 344.247 ili 17,08% više posmatrano u odnosu na kraj 2023.godine. Razlog ovakvog odstupanja u iznosu potraživanja je taj što je u 2024.godini došlo do rasta bruto fakturisane premije osiguranja za EUR 1.983.222 ili za 5,59% iako je procenat naplate potraživanja bio skoro identičan kao u 2023. godini (2024: 91,52%; 2023: 92,52%)

Likvidirane štete iz reosiguranja su po osnovu ugovora sa matičnom kućom Sava re u iznosu od EUR 94.698.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Potraživanja po osnovu premije osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obavezno osiguranje	259.477	201.765
Auto kasko osiguranje motornih vozila	1.104.714	984.074
Ostala osiguranja	1.008.701	844.005
	2.372.892	2.029.844
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti	(450.484)	(442.417)
	1.922.408	1.587.427

Potraživanja iz finansiranja sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Potraživanja po osnovu datih pozajmica odobrenih zastupniku u prodaji osiguranja (napomena 30)	1.874.059	1.784.078
	1.874.059	1.784.078
Potraživanja za kamatu	-	-
Minus: Obezbvredjenje vrijednosti	-	-
	1.874.059	1.784.078

Kretanje na obezbvredjenju vrijednosti kratkoročnih potraživanja prikazano je u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje, na početku godine	816.768	800.843
Obezbvredjenje u toku godine (napomena 9)	309.385	178.517
Naplaćena obezbvredjenja potraživanja iz ranijih godina (napomena 6)	(235.574)	(140.746)
NOtpis potraživanja u toku godine	(22.910)	(21.846)
Stanje, na kraju godine	867.668	816.768

Ispravka potraživanja se razlikuje za 801 EUR u odnosu na napomenu 9 zbog direktnog otpisa regresnih potraživanja.

Starosna struktura potraživanja po osnovu premija osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Nedospjela potraživanja	1.305.960	1.118.557
Od 1 do 30 dana	278.778	266.278
Od 30 do 60 dana	132.344	72.246
Od 60 do 90 dana	75.858	19.279
Od 90 do 180 dana	108.572	90.961
Od 90 do 270 dana	20.897	20.106
	1.922.408	1.587.427

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

21. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	1.000.694	1.507.296
Kratkoročni depoziti kod banaka		
Obveznice sa dospeljećem do 1 godine	11.302.077	2.209.702
Druga kratkoročna finansijska ulaganja	7.274	14.861
Ukupno	12.310.045	3.731.859

Druga kratkoročna finansijska ulaganja sa stanjem na 31. decembra 2024. godine sastoje se od pozajmica iz preventive ostalim poslovnim partnerima.

Obveznice sa dospeljećem do jedne godine:

(U EUR)	31. decembar 2024.	Dospeljeće	Kamatna stopa
FR0128379486	1.686.434	24.04.2025.	3,38%
FR0128227800	299.382	29.01.2025.	3,41%
FR0128227826	397.632	26.03.2025.	3,37%
DE00BU0E162	992.610	16.04.2025.	3,12%
XS1807201899	6.340.654	21.04.2025.	3,32%
DE000BU0E170	1.090.001	14.05.2025.	3,07%
AT0000A3DV02	495.364	24.04.2025.	3,00%
Ukupno	11.302.077		

Kratkoročni depoziti kod banaka sa stanjem na dan 31. decembra 2024 i 2023. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2024.	Dospeljeće	Kamata
Lovcen banka 02829541	600.097	29.05.2025.	2,00%
Lovcen banka 565252000000004074	400.597	02.07.2025.	1,90%
	1.000.694		
	31. decembar 2023.	Dospeljeće	Kamata
Erste bank 8800004900	501.274	28.04.2024.	0,50%
Lovcen banka 133596	606.005	16.05.2024.	1,60%
Lovcen banka 135368	400.017	13.03.2024.	1,60%
	1.507.296		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
22. GOTOVINSKA SREDSTVA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Žiro računi	665.179	826.146
Blagajna	10	20
Depozit (Addiko banka) dospijeće do 3 mjeseca	-	600.905
	665.189	1.427.071

23. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Udio u prenosnoj premiji, stanje na početku godine	1.523.351	1.114.041
Promjena udjela reosiguravača u prenosnoj premiji	65.777	409.310
Udio u prenosnoj premiji, stanje na kraju godine	1.589.128	1.523.351
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama, stanje na početku godine	646.003	1.380.996
Promjena udjela reosiguravača rezervisanim štetama	(41.872)	(734.993)
Promjene udjela saosiguravača u rezervisanim štetama		
Ukupni udio reosiguravača u rezervisanim štetama, stanje na kraju godine	604.131	646.003
Ukupno udio reosiguravača u tehničkim rezervama	2.193.259	2.169.354

24. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Odloženi troškovi sticanja osiguranja:		
Troškovi provizije	1.829.379	1.272.672
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
Unaprijed plaćeni troškovi zakupa	1.028	2.046
Unaprijed plaćeni ostali troškovi	72.705	102.181
	1.903.112	1.376.899

U strukturi razgraničenih troškova provizija na premiju osiguranja, provizija na osiguranje od posljedica nezgode bilježi najveći rast i učestvuje u iznosu od EUR 958.261 ili 52,65% u ukupnim razgraničenim troškovima provizije. Pored razgraničenih troškova provizije od osiguranja nezgode, sljedeći najveći rast razgraničenih troškova provizije je od osiguranja auto odgovornosti, sa učešćem u iznosu od EUR 344.487,82 ili sa 18,93%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
25. OSNOVNI KAPITAL

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Akcijski kapital-obične akcije	4.033.303	4.033.303
Revalorizacione rezerve	(142.403)	(503.801)
Preneseni i neraspoređeni (dobitak)	7.271.268	6.314.048
- Prenesena dobit iz prethodnih godina	4.414.047	3.657.584
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	2.857.221	2.656.464
Ukupne rezerve:	11.162.168	9.843.550

Akcije Društva su obične (redovne) akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Društvo ima 19.402 akcija čija nominalna vrijednost jedne akcije iznosi EUR 207,8808. Jedini akcionar Društva je Pozavarovalnica SAVA d.d. Ljubljana iz Slovenije. Društvo je registrovano za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja. U skladu sa Članom 21 Zakona o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16, -146/21 i 034/24), Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi minimalni akcijski kapital koji ne može biti manji od EUR 3.000.000 za sve vrste neživotnih osiguranja. Akcijski kapital Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine iznosi EUR 4.033.303 čime ispunjava minimalno propisane zahtjeve po navedenom osnovu. Društvo je po odluci Skupštine akcionara broj 02-14124/2024 od 29.04.2024.godine izvršilo isplatu dividende vlasniku Sava Re d.d. u bruto iznosu od EUR 1.900.000 iz ostvarene neto dobiti Društva za 2023. godinu.

Ostatak zadržane dobiti iz prethodnih godina na dan 31. decembra 2024. iznosi EUR 4.414.047, dok neraspoređena dobit iz tekuće godine iznosi EUR 2.857.221

U skladu sa donijetom Odlukom Odbora direktora od 20.12.2023. godine Društvo je isključeno sa Montenegroberze AD Podgorica, tako da od 01.01.2024. godine neće biti kotirano na crnogorskoj berzi.

25.1. Margina solventnosti

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. list Crne Gore“ 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine sastoji se iz obračuna na osnovu premijskog faktora i obračuna na osnovu štetnog faktora, kako je prikazano u pregledu:

(U EUR)	31. decembra 2024
Margina solventnosti tekuće 2024. godine	3.570.277
Margina solventnosti prethodne 2023. godine	3.073.797
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2024. godine	8.785.125
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2023. godine	9.063.805
Margina solventnosti za 2024. godinu iznosi	3.570.277
(U EUR)	31. decembra 2023.
Margina solventnosti tekuće 2023. godine	3.073.797
Margina solventnosti prethodne 2022. godine	2.674.832
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2023. godine	9.063.805
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2022 godine	8.806.696
Margina solventnosti 2023. godinu iznosi	3.073.797

Visina garantnog kapitala na dan 31. decembra 2024. godine iznosi EUR 8.226.474 i iznad je obračunate margine solventnosti koja iznosi EUR 3.570.277. Za 2024. godinu margina solventnosti je obračunata u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja margine solventnosti („Sl. list CG“, br. 014/13).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

25. OSNOVNI KAPITAL (nastavak)

25.2. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala prikazan je u sljedećem pregledu:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
OBRAČUN KAPITALA		
I OSNOVNI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6 - 7 - 8)	8.226.475	7.484.261
1 Uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala	4.033.303	4.033.303
2 Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja		
3 Rezerve iz dobiti		
4 Prenesena dobit iz prethodnih godina	4.414.047	3.657.584
5 Otkupljene sopstvene akcije		
6 Nematerijalna imovina	(220.876)	(206.626)
7 Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine		
8 Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete		
II DOPUNSKI KAPITAL		
III GARANTNI KAPITAL (I + II)	8.226.475	7.484.261
IV STAVKE ODBITKA		
V KAPITAL (I + II - IV)	8.226.475	7.484.261

Da bi osiguravajuće društvo imalo adekvatnost kapitala 3 kriterijuma moraju biti zadovoljeno u skladu sa Zakonom o osiguranju:

1. Ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti;
2. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti i
3. Garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu akcijskog kapitala propisanog Čl. 21 Zakona o osiguranju

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra -2024 godine ispunjava uslove adekvatnosti kapitala iz Čl. 98 i 98a Zakona o osiguranju. Kapital Društva veći je od margine solventnosti, garantni kapital veći je od 1/3 margine solventnosti odnosno garantni kapital veći je od iznosa akcijskog kapitala propisanog čl. 21. Zakona o osiguranju (koji ne može biti manji od EUR 3.000.000 za društva za osiguranje koje obavlja sve zakonom propisane poslove neživotnih osiguranja) što je prikazano u sljedećem pregledu:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kapital	8.226.474	7.484.261
Garantni kapital	8.226.474	7.484.261
Margina solventnosti	3.570.277	3.073.797
Minimalni akcijski kapital	3.000.000	3.000.000

U skladu sa prikazanim, Društvo je bilo kapitalno adekvatno na dan 31. decembra 2024. godine, visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Društva u budućem periodu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

26. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	5.158.807	5.028.393
Prenosna premija ostalih osiguranja	8.562.237	7.058.132
	13.721.044	12.086.525
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.918.002	2.181.948
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	6.791.784	6.794.496
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	679.471	733.364
	9.389.257	9.709.808
Bruto druga osiguravajuća tehnička rezrevisanja	895.492	620.016
	24.005.793	22.416.349

Promjene na prenosnim premijama imovinskih osiguranja u toku godine bile su sledeće:

(U EUR)	2024.	2023.
Prenosna premije osiguranja, stanje na dan 1. januara	12.086.525	10.077.520
Promjena u toku godine (napomena 5)	1.572.095	2.009.005
Promjena prenosne premije saosiguranja	62.424	
Prenosna premija osiguranja, stanje na dan 31. decembra	13.721.044	12.086.525

Društvo sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine u cjelosti ima pokriće bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive u iznosu od EUR 24.005.792 Sredstva koja se u skladu sa zakonskom regulativom mogu koristiti za pokriće iznose EUR 27.456.892 tako da na kraju 2024. godine Društvo ima investiranih sredstava preko pokrića bruto tehničkih rezervi u iznosu od EUR 3.451.100 ili je na nivou pokrića od 114,38%.

Društvo prihode od prodaje zelenih kartona ne razgraničava kao obračunatu bruto premiju, već ih cjelokupno priznaje u periodu nastanka transakcije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

26. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (nastavak)

Promjene na rezervisanim štetama neživotnog osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Prijavljene a nelikvidirane štete, stanje na dan 1. januara	2.181.948	2.676.173
Promjena u toku godine (napomena 7)	(263.946)	(494.225)
Rezervisanja za prijavljene a nelikvidirane štete, stanje na dan 31. decembra	1.918.002	2.181.948
Nastale neprijavljene štete, stanje na dan 1. januara	6.794.497	6.618.121
Promjena u toku godine (napomena 7)	(2.713)	176.375
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete, stanje na dan 31. decembra	6.791.784	6.794.496
Troškovi likvidacije šteta, stanje na dan 1. januara	733.364	893.398
Promjena u toku godine (napomena 7)	(53.893)	(161.034)
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 31. decembra	679.471	732.364
	9.389.257	9.709.807
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Bruto druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, stanje na dan 1. januara	620.016	462.913
Promjena u toku godine (napomena 8)	275.476	157.103
Bruto druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, stanje na dan 31. decembra	895.492	620.016

Društvo prihode od prodaje zelenih kartona ne razgraničava kao obračunatu bruto premiju, već ih cjelokupno priznaje u periodu nastanka transakcije.

U toku 2024. godine bila je isplata bonusa u iznosu od 73.498,21€ na teret konta Rezervisanja za bonuse i popuste, zbog čega u napomeni 26, u promjeni drugih tehničkih rezervisanja, nije usaglašen iznos sa napomenom broj 8.

27. OSTALA REZERVISANJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Rezervacije za otpremnine i jubilarne nagrade	85.257	109.531
Rezervacije za sudske sporove	-	612
	85.257	110.143

Rezervisanje za naknade zaposlenima odnose se na dugoročna rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova. Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine u iznosu EUR 160.593 sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova i jubilarnih nagrada. U skladu sa čl. 27 Opšteg kolektivnog ugovora obaveza poslodavaca je da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini od 3 minimalne neto zarade.

Kolektivnim ugovorom Društva predviđena je otpremnina prilikom odlaska u penziju u visini od 3 prosječne neto zarade u Društvu ili 3 prosječne neto zarade zaposlenog koje je kod poslodavaca ostvario u prethodnoj kalendarskoj godini, ukoliko je to za zaposlenog povoljnije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

27. OSTALA REZERVISANJA (nastavak)

Sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova utvrđena je od strane ovlaštenog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine u skladu sa pravilima aktuarske matematike. Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- a) fluktuacija zaposlenih 6,06% , u zavisnosti od godina života;
- b) godišnje kamatne stope u intervalu od 0,005686% do 1% u zavisnosti od godina zaposlenog, a za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima;
- c) stopa rasta otpremnina i nagrada 2,2%

Društvo na dan 31.12. nema rezervisanja po osnovu sporova koji nisu proistekli iz redovnog poslovanja. Na dan 31. decembra 2024. godine aktivan je jedan spor pasivne legitimacije (radi poništaja rješenja o otkazu), ali je prvostepenom odlukom Osnovnog suda zahtjev tužioca po svim osnovima odbijen, iz kojih razloga za isti i nema rezervisanja.

28. KRATKOROČNE OBAVEZE

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze prema dobavljačima	336.513	250.952
Obeveze prema dobavljačima u grupi	51.227	71.334
Obaveze za reosiguranje	4.651	19.861
Obaveze za reosiguranje u grupi	168.970	203.369
Obaveze po osnovu primljenih avansa	173.331	130.283
Obaveze za poreze na premiju osiguranja i požarnu taksu	146.574	132.563
Obaveze po osnovu šteta	3.334	762
Kratkoročne obaveze po osnovu poreza na dobit	382.783	317.691
Ostala rezervisanja za zaposlene	190.000	232.966
Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore	75.336	60.606
Ostale kratkoročne obaveze	1.935	17.746
Kratkoročne obaveze po osnovu zakupa	141.662	111.920
	1.676.316	1.550.053

Obaveze prema dobavljačima iznose EUR 336.513, jer je Društvo za 2024 godinu izvršilo ukalkulisavanje troškova za izvršene a nefakturisane usluge, posebno za varijabilne troškove koji su direktno vezani za rast bruto fakturisane premije.

Odlukom br. 02-45161/2024 od 20.12.2024. godine Društvo je izdvojilo na teret fonda za rezervisanje godišnjih nagrada menadžmentu za izuzetan doprinos u poslovanju tokom godine iznos od EUR 190.000

Društvo priznaje u skladu sa MRS 19 kratkoročne beneficije zaposlenima za neiskorišćene godišnje odmore, koji na dan 31.12.2024. godine iznose EUR 75.336

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
29. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

(U EUR)	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Preventiva	875.013	789.195
Razgraničene provizije reosiguranja	233.208	211.238
Ukalkulisani porez na premiju	150.583	135.567
Ostala PVR	27.237	31.443
	1.286.041	1.167.443

U 2024. godini imamo ukupno izdvojeni iznos preventive iz premije osiguranja u iznosu od EUR 350.229, što sa prenijetim stanjem iz predhodnih godina čini ukupan fond preventive od EUR 875.013

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operative odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2024. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine su kao što slijedi:

Rashodi	Naziv povezanog lica	2024	2023
Rashodi po osnovu premije reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	2.539.027	2.414.399
Rashodi po osnovu obrade šteta -provizije	Sava osiguranje a.d, Beograd (nezivot)	10.392	9.303
Rashodi po osnovu obrade šteta -provizije	Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	3.353	5.610
Rashodi po osnovu obrade šteta -provizije	Zavarovalnica Sava Slovenija	1.902	400
Rashodi po osnovu obrade šteta -provizije	Illyria Non life	1.560	2.632
Rashodi po osnovu šteta	Sava Car d.o.o. Podgorica	-	-
Rashodi po osnovu putne asistencije	TBS d.o.o. Slovenija	11.898	12.979
Rashodi po osnovu premije reosiguranja	Zavarovalnica Sava Slovenija	18.893	187.493
Poslovni rashodi -zakup licenci	Zavarovalnica Sava Slovenija	6.426	6.426
Poslovni rashodi - reklama	Sava Car d.o.o. Podgorica	-	-
Ostali poslovni rashodi	Sava Car d.o.o. Podgorica	488	418
Ostali poslovni rashodi - donacije	Sava Car d.o.o. Podgorica		169
Rashodi preventive	Sava Car d.o.o. Podgorica	10.000	60.000
Trošak provizija	Sava agent d.o.o Podgorica	882.172	875.956
		3.486.111	3.575.785

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Prihodi	Naziv povezanog lica	2024	2023
Prihodi od provizije reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	312.356	247.790
Prihodi od provizije reosiguranja	Zavarovalnica Sava Slovenija	2.556	1.440
Prihodi od šteta po osnovu reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	429.449	476.398
	Sava osiguranje a.d. Beograd		
Prihodi od obrade šteta - provizija	(nezivot)	4.578	4.096
Prihodi od obrade šteta - provizija	Sava osiguruvanje a.d. Skoplje	1.238	1.086
Prihodi od obrade šteta - provizija	Podružnica Hrvatska d.d. Zagreb	200	-
Prihodi od obrade šteta - provizija	Zavarovalnica Sava Slovenija	1.706	3.829
Prihodi od obrade šteta - provizija	Illyria- Priština	489	1.000
Prihod od premije	Sava Car d.o.o. Podgorica	4.534	4.370
Prihod od premije	Sava agent d.o.o. Podgorica	741	738
Prihodi od zakupa	Sava Car d.o.o. Podgorica	6.825	7.248
Prihodi od zakupa	Sava agent d.o.o. Podgorica	7.685	8.106
Prihodi od udjela u dobiti - dividenda	Sava Car d.o.o. Podgorica	170.000	170.000
Prihodi od udjela u dobiti - dividenda	Sava agent d.o.o. Podgorica	170.000	255.000
		1.112.357	1.181.101
Potraživanja	Naziv povezanog lica	2024	2023
Potraživanja u štetama iz reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	94.698	323.961
Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenetih na reosiguravajuća društva po osnovu rezervisanih šteta	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	461.120	526.416
Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenetih na reosiguravajuća društva po osnovu prenosne premije	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	1.227.198	1.154.325
Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenetih na reosiguravajuća društva po osnovu prenosne premije	Zavarovalnica Sava Slovenija	174.471	177.892
Potraživanja za proviziju reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	45.774	42.676
Potraživanja za proviziju reosiguranja	Zavarovalnica Sava dd, Ljubljana	615	4.857
	Sava osiguranje a.d, Beograd		
Potraživanja za obrađivačku proviziju	(nezivot)	-	-
Potraživanja za obrađivačku proviziju	Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	-	-
Avansi dati zastupnicima u osiguranju	Sava agent d.o.o Podgorica	1.874.059	1.784.078
		3.877.935	4.014.205

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Obaveze	Naziv povezanog lica	2024	2023
Obaveze po osnovu premije reosiguranja	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	164.379	170.988
Obaveze iz drugih poslova	Zavarovalnica Sava Slovenija	4.387	12.548
Obaveza iz poslovanja	Zavarovalnica Sava Slovenija	-	32.381
	Sava osiguranje a.d. Beograd		
Obaveze iz poslovanja obrada šteta	(neživot)	636	-
Obaveza iz poslovanja	TBS d.o.o. Slovenija	1.082	2.163
Kratkoročno odloženi troškovi - razgraničene provizije	Zavarovalnica Sava Slovenija	26.171	26.684
Kratkoročno odloženi troškovi- razgraničene provizije	Pozavarovalnica Sava dd, Ljubljana	194.622	175.036
Obaveza po osnovu fakture za refundaciju troškova	Sava osiguruvanje a.d. Skopje	-	-
Druge kratkoročne obaveze	Sava agent d.o.o. Podgorica	28.372	29.766
Obaveze iz poslovanja	Sava Car d.d. Podgorica	-	-
Obaveza iz poslovanja	ASP Beograd	21.773	26.858
		441.421	476.424

Iznos od EUR 1.874.059 sa stanjem na 31. decembra 2024. godine, se odnosi na data sredstva zastupnicima, u skladu sa ugovorom o poslovno tehničkoj saradnji broj 000-2805 od 25 decembra 2013. godine i aneksom ugovora br.000-1712 od 31. jula 2015. godine, sklopljenim između Društva i društva za zastupanje „Sava Agent“ d.o.o. Podgorica. „Sava Agent“ d.o.o. Podgorica vrši mjesečni povraćaj datih sredstava u prethodnom mjesecu, kroz najviše 13 mjesečnih rata. Kao sredstvo obezbjeđenja povraćaja duga Društvu, od strane „Sava Agent“ d.o.o. Podgorica dostavljene su mjenice i mjenična ovlašćenja. Način praćenja, kontrole naplate, kao i obustave plasiranja sredstava krajnjim korisnicima u slučaju kašnjenja, kao i druge aktivnosti na naplati potraživanja su regulisane posebnim procedurama.

Na osnovu Statuta Društva, Opšteg kolektivnog ugovora, Politike o naknadi članova organa upravljanja, kao i Ugovora o pravima, obavezama, ovlaštenjima i zaradi višeg rukovodstva Društva, u 2024. godini ključnom rukovodećem osoblju su obračunata i isplaćena bruto kratkoročna primanja (sa svim pripadajućim porezima i doprinosima) u iznosu EUR 477.777 (2023: EUR 410.172), te po drugom osnovu ovom osoblju nije bilo isplata.

Pri sastavljanju ovih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Pored navedenog, u skladu sa Odlukom br. 02-14126/2024 od 29.04.2024.godine i Ugovorom o pravima, obavezama, odgovornosti i naknadi za rad članu Odbora direktora, obračunata i isplaćena naknada sa svim poreskim obavezama i obavezama za doprinose za izvršene usluge u 2023.godini iznosi EUR -16.430 (u - 2023. iznosi EUR -14.165), a odnosi se na kratkoročna primanja.

Shodno članu 35 tačka 3 Zakona o privrednim društvima („Sl. list RCG“ br. 006/02 i „Sl. list CG“ broj 65/20 i 004/24) Odbor direktora Društva je razmotrio Izvještaj o transakcijama sa povezanim licima sa stanjem na dan 31.12.2024. godine i dao Izjavu da Društvo nije pretrpjelo štetu iz poslova i transakcija sa povezanim licima koji su obavljene u 2024. godini.

U Izjavi je navedeno da je Odbor direktora upoznat sa svim pravnim poslovima i transakcijama koje je Društvo imalo sa svojim matičnim društvom Sava Re dd i društvima u kojima matično društvo, ima status matičnog ili zavisnog društva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****31. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA****a) Oporezivanje**

Poreski sistem Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

b) Polise osiguranja

Društvo posjeduje polise osiguranja imovine, poslovanja i zaposlenih u pogledu rizika koji se mogu osigurati.

c) Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine, vodi sudske sporove u kojima se javlja kao tužilac i tuženi.

Društvo na dan 31.12. nema rezervisanja po osnovu sporova koji nisu proistekli iz redovnog poslovanja. Na dan 31. decembra 2024. godine aktivan je jedan spor pasivne legitimacije (radi poništaja rješenja o otkazu), ali je prvostepenom odlukom Osnovnog suda zahtjev tužioca po svim osnovima odbijen, iz kojih razloga za isti i nema rezervisanja.

32. KONAČNE OCJENE MIŠLJENJA OVLAŠĆENOG AKTUARA

Aktuar Društva je gospođa Ljubica Radmilović

Ovlašćeni aktuar je u svom izvještaju za neživotna osiguranja na dan 31. decembra 2024. godine izrazio pozitivno mišljenje.

1. Društvo je u 2024. godini obavljalo poslove osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.
2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva. Ukupan režijski dodatak u 2024. godini iznosio je 6.436.998,41 Eur i u ukupno ostvarenoj premiji učestvuje sa 28,41%. Troškovi sprovođenja osiguranja, nakon umanjenja za prihode od provizije reosiguranja, iznose 6.172.297,87 Eur i za 264.700,54 Eur su manji od režijskog dodatka, tako da je Društvo imalo pokriće troškova sprovođenja osiguranja u cjelosti, odnosno raspolagalo je izvorima sredstava za uredno pokriće obaveza za isplatu šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju.
3. Društvo ispunjava uslove kapitalne adekvatnosti propisane Zakonom o osiguranju. Kapital i garantni kapital Društva na dan 31.12.2024. godine iznose 8.226.474,52 Eur. Kapital Društva veći je od margine solventnosti koja iznosi 3.570.277,04 Eur. Garantni kapital veći je od 1/3 margine solventnosti. Garantni kapital veći je od iznosa minimalnog akcijskog kapitala za 5.226.099,92 Eur. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Društva.
4. U skladu sa Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje, Društvo na dan 31.12.2024. godine ima 14,38% preko pokrivenost bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive što nominalno iznosi 3.451.099,92 Eur.
5. Društvo je u sprovođenju osiguranja primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja. Sve izmjene i dopune postojećih, kao i novi uslovi i tarife osiguranja usvojeni su od strane nadležnog organa Društva uz mišljenje ovlašćenog aktuara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**31. decembar 2024. godine****32. KONAČNE OCJENE MIŠLJENJA OVLAŠĆENOG AKTUARA (nastavak)**

6. Društvo je obezbjedilo zadovoljavajući stepen ažurnosti u rješavanju i isplati zahtjeva za naknadu šteta.
7. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija. Prenosne premije na dan 31.12.2024. godine iznose 13.721.043,84 Eur i učestvuju u tehničkoj rezervi sa 57,16%.
8. Obračun rezervi za nastale prijavljene štete, nastale neprijavljene štete, rentne štete i troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta je napravljen u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete. Ukupno rezervisane štete (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rezerve za troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta) su formirane u iznosu od 9.389.256,44 Eur što čini 39,11% ukupnih tehničkih rezervi.
9. Društvo je u skladu sa Pravilnikom o formiranju i obračunavanju tehničkih rezervi za neistekle rizike formiralo rezerve za neistekle rizike u iznosu od 783.466,81 Eur. Na dan 31.12.2024. godine Društvo je formiralo rezerve za bonuse i popuste u iznosu od 112.025,27 Eur po osnovu ugovora koje karakteriše učešće u dobiti u zavisnosti od ostvarenog tehničkog rezultata i ostvarene premije.
10. Društvo je tokom 2024. godine obezbjedilo visoku likvidnost u izvršavanju svojih obaveza. Koeficijent likvidnosti je obračunavat u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje.
11. Društvo je sprovodilo politiku reosiguranja i saosiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju i obezbjedilo je reosiguranje viškova rizika preko visine maksimalnog samoprdržaja, u skladu sa pravilima aktuarske struke. Prilikom određivanja maksimalnih samoprdržaja Društvo je sagledalo svoje finansijske i tehničke kapacitete.
12. Bruto i neto kombinovana kvota na dan 31.12.2024. godine su manje od 1. Društvo raspolaže sredstvima za uredno pokriće obaveza po osnovu isplate šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju. Društvo kontinuirano prati tehničke rezultate po vrstama osiguranja, kvote šteta i kvote troškova u cilju provjere adekvatnosti tarifnih sistema i ključeva za raspodjelu troškova.

Aktuarske pozicije i druge kategorije na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje su u skladu sa Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja. Takođe su u skladu sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, te obezbjeđuju očuvanje vrijednosti imovine i garantuju trajnu stabilnost i solventnost u poslovanju, kao i likvidnost u izvršavanju obaveza Društva

Na osnovu svega navedenog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara, dajem pozitivno mišljenje na finansijski izvještaj Društva za poslovnu 2024. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Rukovodstvo Društva smatra da nema značajnih uskladih događaja nakon datuma sačinjavanja bilansa stanja koji bi uticali na finansijske izvještaje za 2024. godinu.

Vojna dejstva koja se i dalje odvijaju u Ukrajini, kao i sankcije usmjerene protiv Ruske Federacije, imaju uticaja na cjelokupnu ekonomiju Evrope i svijeta. Poslovanje Društva nije usmjereno prema Ukrajini, Rusiji i Bjelorusiji. Teško je procijeniti budući uticaj ratnih dešavanja na opštu ekonomsku situaciju, koja možda može zahtijevati revidiranje određenih pretpostavki i procjena Društva.

U toku, a naročito krajem 2024. godine, donijeto je niz propisa koji mogu imati uticaja na poslovanje Društva i to: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, izmjene i dopune Zakona o porezu na dobit pravnih lica, izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, izmjena i dopuna Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Pravilnik o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica, Pravilnik o izmjeni Pravilnika o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije i dr.

Interna akta Društva će biti usklađena tokom 2025 godine, shodno propisanim rokovima kroz odredbe izmijenjene zakonske regulative.

Ne očekuje se da će izmjena navedenih zakonskih propisa imati značajniji uticaj na poslovanje Društva tokom 2025. godine.

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Društvo osim navedenih neusklađenih događaja, nije identifikovalo druge koji bi zahtijevali dodatno objelodanjivanje.

Podgorica, 12.03.2025. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva „Sava osiguranje“ Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor

(Nebojša Ščekić)

SAVA
OSIGURANJE

Ulica Svetlane Kane Radević br.1,
81 000 Podgorica

T/F: +382 (0) 20 234 008

E: info@sava.co.me

W: www.sava.co.me

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA O POSLOVANJU

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA O POSLOVANJU
PREDSTAVLJA VJERODOSTOJAN PRIKAZ DJELATNOSTI,
RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA AKCIONARSKOG
DRUŠTVA SAVA OSIGURANJE PODGORICA OSTVARENIH
U 2024. GODINI.

SADRŽAJ

I.	DOSADAŠNJI I OČEKIVANI RAZVOJ AD SAVA OSIGURANJE	5
1.	ISTORIJA DRUŠTVA	6
2.	KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA DRUŠTVA U PERIODU 2020-2024	7
3.	RAZVOJNA STRATEGIJA DRUŠTVA	9
3.1.	MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI	9
3.2.	STRATEŠKA USMJERENJA	9
3.3.	PLANOVI ZA 2025. GODINU	10
II.	O AD SAVA OSIGURANJE	12
1.	LIČNA KARTA DRUŠTVA	13
2.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	14
2.1.	IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	14
2.2.	VLASNIČKA STRUKTURA	17
2.3.	ORGANI VOĐENJA I UPRAVLJANJA	17
3.	ORGANIZACIONA STRUKTURA NA DAN 31.12.2024.	19
4.	DIREKTORI SEKTORA I ŠEFOVI SAMOSTALNIH SLUŽBI NA DAN 31.12.2024.	20
5.	POSLOVNA MREŽA NA DAN 31.12.2024.	21
5.1.	SPISAK PODRUŽNICA	22
5.2.	MAPA PODRUŽNICA	23
6.	ZAPOSLENI	24
7.	POSLOVANJE AD SAVA OSIGURANJE U 2024. GODINI	26
7.1.	DOGAĐAJI KOJI SU OBILJEŽILI 2024. GODINU	27
8.	PRIVREDNO OKRUŽENJE I TRŽIŠTE OSIGURANJA	33
8.1.	EKONOMSKI AMBIJENT U CRNOJ GORI	33
8.2.	CRNOGORSKO TRŽIŠTE OSIGURANJA I TRŽIŠNA POZICIJA AD SAVA OSIGURANJE U 2023. GODINI	35
9.	PONUDA AD SAVA OSIGURANJE PODGORICA	39
9.1.	OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA	39
9.2.	OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA	39
9.3.	OSIGURANJE IMOVINE	39
9.4.	OSTALA OSIGURANJA	40
9.5.	SPISAK VAŽEĆIH USLOVA I TARIFA	41
10.	FINANSIJSKI REZULTAT	45

10.1.	OSNOVNE KATEGORIJE FINANSIJSKOG REZULTATA	45
10.2.	PREGLED POSLOVANJA U BROJKAMA	52
10.3.	OPERATIVNI TROŠKOVI	63
10.4.	PROMJENE TEHNIČKIH REZERVACIJA	66
10.5.	PRINOS INVESTICIONOG PORTFOLIJA AD SAVA OSIGURANJE	68
11.	FINANSIJSKI POLOŽAJ	69
11.1.	AKTIVA	71
11.2.	PASIVA	74
11.3.	ADEKVATNOST KAPITALA	78
12.	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	80
13.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	81
13.1.	FUNKCIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA	81
13.1.1.	KATEGORIJE RIZIKA	83
13.2.	FUNKCIJA USKLAĐENOSTI	85
13.3.	AKTUARSKA FUNKCIJA	85
13.4.	FUNKCIJA INTERNE REVIZIJE	87
14.	DRUŠTVENA ODGOVORNOST	89
14.1.	ODNOS PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI I ZAJEDNICI	89
14.2.	NAŠI ZAPOSLENI	90
14.3.	KOMUNIKACIJA SA CILJNIM GRUPAMA	92
15.	ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE	94
16.	ODNOS SA MATIČNIM DRUŠTVOM I POVEZANIM DRUŠTVIMA	95
17.	IZABRANI POKAZATELJI POSLOVANJA	96

I.DOSADAŠNJI I OČEKIVANI RAZVOJ AD SAVA OSIGURANJE

1. ISTORIJA DRUŠTVA

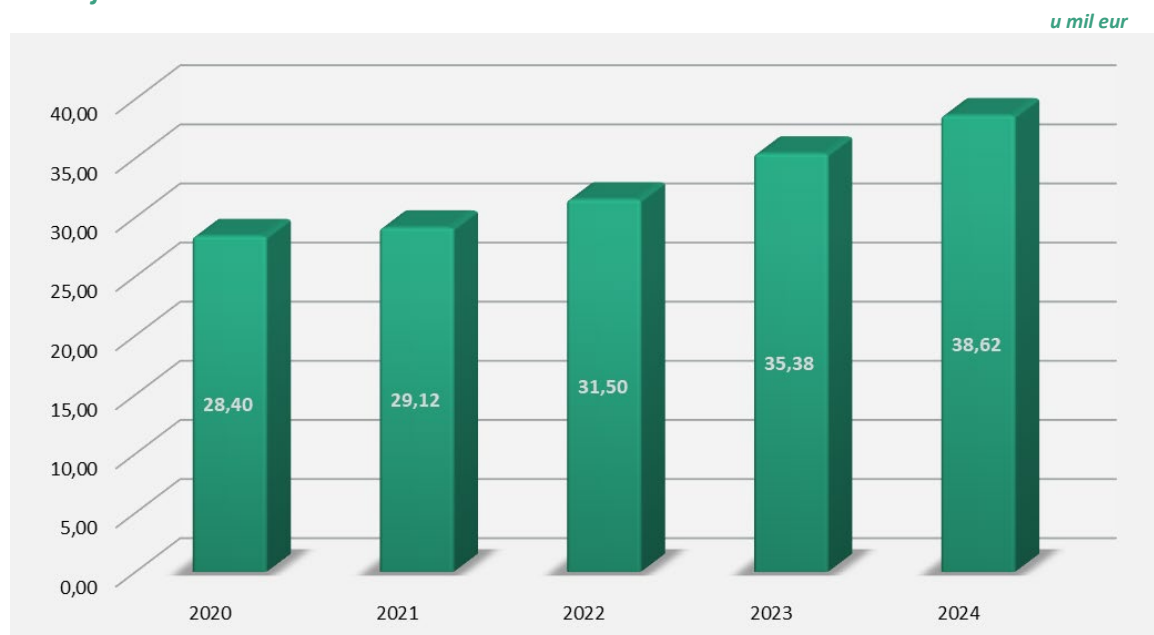
Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica, koje je u 100% vlasništvu Pozavarovalnice Sava d.d. (Sava Re), posluje na crnogorskom tržištu osiguranja preko 20 godina. Po tržišnom učešću, zauzima drugo mjesto na domaćem tržištu neživotnih osiguranja (21,3%).

Slijedi pregled najznačajnijih događaja u razvoju Društva:

Godina	Najznačajniji događaji u razvoju
1999	31.decembra, Društvo je upisano u Registar privrednog suda u Podgorici kao Akcionarsko društvo Ekos Montenegro osiguranje.
2000	22. decembra, naziv Društva je promijenjen u AD Montenegro osiguranje.
2007	Društvo je u većinskom vlasništvu grupacije Sava Re (27.novembra, na Montenegro berzi izvršena je kupovina akcija od strane Save Re).
2008	Agencija za nadzor osiguranja je 2. aprila donijela Rješenje broj 304-1/08 kojim se Društvu izdaje dozvola za rad za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja, propisanih Članom 10 Zakona o osiguranju.
2009	Početkom godine, Sava Re je steklo vlasništvo nad svim akcijama Društva i postalo jedini vlasnik. Naziv Društva je, Odlukom Odbora direktora, promijenjen u Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro Podgorica.
2010	U septembru, na osnovu Odluke Odbora direktora, Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro Podgorica je osnovalo Društvo sa ograničenom odgovornošću Sava Car Podgorica, čija je osnovna djelatnost tehničko ispitivanje i analiza.
2014	U februaru, Društvo je otkupom osnivačkog uloga steklo vlasništvo nad društvom za zastupanje u osiguranju Montagent DOO.
2016	05. decembra, naziv Društva je promijenjen u Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica.
2011-2024	Uspješno poslovanje Društva, ostvarivanje pozitivnog rezultata poslovanja.

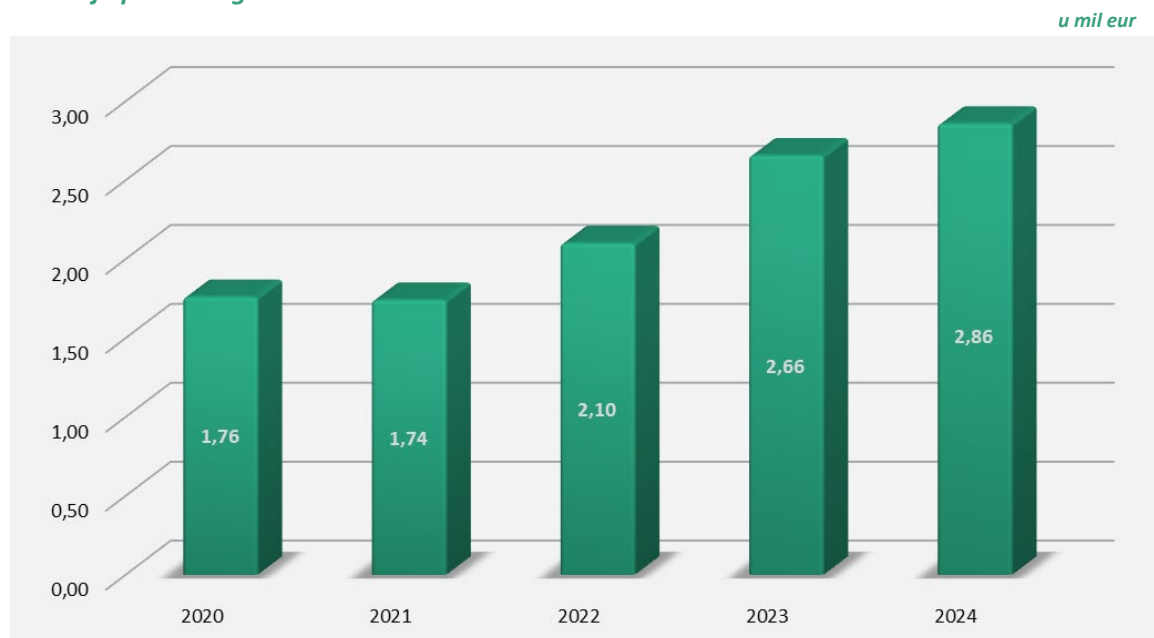
2. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA DRUŠTVA U PERIODU 2020-2024

Kretanje bilansne sume

Bilansna suma na kraju 2024. godine veća je za 9,1% u odnosu na 2023. godinu. Naše Društvo bilježi konstantan rast bilansne sume u poslednjih pet godina, a svoju najveću vrijednost je dostigla upravo u 2024. godini.

Kretanje poslovnog rezultata

Protekla godina bila je još jedna godina uspješnog poslovanja naše kompanije, uprkos otežavajućim okolnostima poput loše makroekonomske situacije (visokog nivoa inflacije u zemlji). Ostvaren je pozitivan (rekordan) rezultat poslovanja u iznosu od 2,86 mil Eur, a sa tržišnim učešćem od 21,3% zauzimamo drugu poziciju na domaćem tržištu neživotnih osiguranja.

Uspješno poslovanje naše kompanije potvrđuju i ključni finansijski pokazatelji:

Finansijski pokazatelji	2020	2021	2022	2023	2024
Bruto premija (sa primljenim saosiguranjem)	12.837.141	14.406.332	17.392.666	20.670.382	22.653.604
Neto prihodi od premije	11.178.275	11.900.846	13.720.997	16.103.496	18.109.373
Bruto štete (smanjene za regrese)	5.038.314	6.553.001	6.512.729	9.211.894	9.110.417
Neto rashodi za štete	4.655.058	5.271.816	6.002.006	7.033.658	8.333.721
Operativni troškovi	5.005.985	5.186.171	5.684.442	6.700.369	7.307.102
Bruto štetni koeficijent	39,2%	45,5%	37,4%	44,6%	40,2%
Bruto mjerodavni koeficijent	40,5%	49,3%	46,5%	46,8%	41,8%
Neto mjerodavni koeficijent	41,3%	46,0%	44,5%	44,1%	47,4%
Bruto troškovni koeficijent	39,3%	37,5%	33,8%	34,4%	34,7%
Neto troškovni koeficijent	42,9%	41,8%	39,9%	39,9%	38,5%
% troškova sticanja osiguranja u bruto premiji	23,6%	23,1%	20,9%	21,6%	22,6%
% ostalih troškova u bruto premiji	15,7%	14,4%	13,0%	12,8%	12,1%
Rezultat prije oprezivanja	1.930.345	1.934.237	2.436.169	2.995.167	3.254.378
Rezultat posle oprezivanja	1.759.863	1.741.085	2.100.234	2.656.464	2.857.221
Neto tehničke rezervacije	15.736.130	16.780.793	18.233.088	20.246.995	21.812.533
Aktiva	28.401.933	29.118.285	31.503.113	35.381.703	38.616.059
Kapital	9.231.651	8.701.345	8.109.658	9.843.550	11.162.169
ROA	6,4%	6,1%	6,9%	7,9%	7,7%
ROE	20,8%	19,4%	25,0%	29,6%	27,2%

Kao što se može vidjeti iz priloženih podataka, tokom 2024. godine, nastavljen je trend rasta bruto fakturisane premije započet u ranijim godinama, zahvaljujući kojem smo dostigli rekordan iznos premije (22,65 mil Eur).

Rekordne iznose u posljednjih pet godina su dostigli i neto tehničke rezerve, aktiva i kapital Društva.

3. RAZVOJNA STRATEGIJA DRUŠTVA

3.1. MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI

MISIJA

- S** **Osiguranicima** obezbijediti kontinuitet sigurnosti uz partnerski odnos i podršku. Inovativnim, cjelovitim proizvodima i sveobuhvatnom i kvalitetnom uslugom nadmašiti očekivanja kupaca i povećati zadovoljstvo i lojalnost osiguranika.
- S** **Vlasnicima** obezbijediti unosnu budućnost obezbjeđivanjem prinosa na kapital.
- S** **Zaposlenima** omogućiti profesionalni i lični razvoj. Uvažavati potrebe, interese i sposobnosti zaposlenih podsticajnim sistemom nagrađivanja i napredovanja, jer su nezamjenjiv kreativni potencijal, podrška i uporište u realizaciji ciljeva.
- S** Prema **prirodnom i društvenom okruženju** graditi odgovoran odnos.

VIZIJA

- S** Biti osiguravajuće društvo koje je na domaćem tržištu osiguranja prepoznato kao pouzdan partner koji pruža usluge najvišeg kvaliteta i sigurnosti.

VRIJEDNOSTI

- S** Predanost klijentima,
- S** Inovativnost,
- S** Privrženost i zadovoljstvo zaposlenih,
- S** Poslovnost i etika,
- S** Uspješnost poslovanja i ugled Društva,
- S** Odgovoran odnos prema okruženju.

3.2. STRATEŠKA USMJERENJA

Tokom narednog strateškog perioda, Sava osiguranje ad Podgorica nastojaće da se razvija u moderno, digitalno, na klijentu orjentisano i održivo osiguravajuće društvo. Prioriteti Društva u tom periodu biće:

- S** Orjentisanost na klijenta, digitalizacija, agent budućnosti,
- S** Unaprjeđenje poslovnih procesa i
- S** Održivi razvoj.

3.3. PLANOVİ ZA 2025. GODINU

Plan Društva za 2025. godinu pripremljen je u skladu sa poslovnom politikom Društva i usvojenim smjernicama na nivou Grupe. Poslovni plan Društva usklađen je i sa osnovnim principima sistema upravljanja rizicima definisanih Risk strategijom Grupe.

Za 2025. godinu, planiran je rast i ukupnih prihoda i ukupnih rashoda Društva. Ukupni prihodi Društva planirani su u iznosu od 20,1 mil Eur, dok su ukupni rashodi planirani u iznosu od 17,2 mil Eur, odnosno planiran je rezultat poslovanja (prije oporezivanja) u iznosu od 2,89 mil Eur. Planirani rast ukupnih prihoda (rast od 2,8%), u najvećoj mjeri, posledica je planiranog rasta neto prihoda od premije, ali i rasta prihoda od ulaganja i drugih prihoda, dok je rast ukupnih rashoda Društva (rast od 1,9%), uglavnom posledica planiranog rasta neto rashoda za štete i troškova Društva, ali i rasta rezervacija za neistikle rizike.

Neto dobit Društva za 2025. godinu planirana je u iznosu od 2,51 mil.

Uprkos izazovnim uslovima poslovanja zbog visoke stope inflacije u zemlji, Društvo će nastojati da i u 2025. godini zadrži jednu od liderskih pozicija na tržištu osiguranja Crne Gore i ostvari planirani iznos bruto fakturisane premije (21,61 mil Eur). Prilikom projekcije premije za 2025. godinu, u skladu sa poslovnom politikom Društva i usvojenim smjernicama na nivou Grupe, uzeti su u obzir podaci o ostvarenoj bruto fakturiranoj premiji za sedam mjeseci 2024. godine, očekivanja za poslednjih pet mjeseci, kao i stanje na domaćem tržištu osiguranja i makroekonomski ambijent.

Kada je u pitanju realizacija planirane bruto fakturisane premije, naši klijenti predstavljaju naš najveći resurs. Zato će jedan od ključnih prioriteta Društva i u 2025. godini biti orjentisanost na klijenta ("Customer centricity"). Trudićemo se da zadovoljstvo i lojalnost naših klijenata podignemo na još veći nivo. Obezbeđivanje visokog stepena zadovoljstva klijenata i ostvarivanje dugoročnog odnosa sa njima, predstavljaju imperativ savremenog poslovanja. Siguran put ka postizanju ovog cilja predstavlja redovna komunikacija i osluškivanje mišljenja, potreba i sugestija klijenata.

Optimalan broj zaposlenih sa odgovarajućom obrazovnom strukturom je prioritet kadrovske politike Društva i u 2025. godini. U Društvu se kontinuirano radi na razvijanju i usavršavanju kadrova tj. njihovom prilagođavanju potrebama Društva. Tako su se, tokom 2024. godine, sprovodile obuke za zaposlene iz raznih oblasti, a naši zaposleni bili su učesnici na raznim seminarima i treninzima. Razvijanje i usavršavanje kadrova nastaviće se i u 2025. godini.

Prilikom planiranja vodilo se računa da budu dobri planirani pokazatelji o:

S Kapitalu Društva (ratio solventnosti treba da bude u intervalu od 120% do 140%, a nikako ne bi trebao da bude ispod 100%). Prema planu za 2025. godinu, ratio solventnosti iznosi 251,1%. Drugim riječima, planirana adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom je na zadovoljavajućem nivou. Prilikom planiranja, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala (ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti, garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti, garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu minimalnog akcijskog kapitala).

S Profitabilnosti Društva tj. da

- kombinovani koeficijent bude ispod 95% uz mogućnost odstupanja 2%. U skladu sa planiranim kretanjima premije, šteta, troškova i ostalih prihoda i rashoda Društva, planirani neto kombinovani S&P koeficijent za narednu godinu iznosi 89,4%.

S Finansijskim rizicima tj. da

- Pokriće bruto tehničkih rezervi bude u rasponu od 105% do 110% (limit ispod kog ne bi smjela da padne pokrivenost je 100%). Tako je za 2025. godinu Društvo planiralo da po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava, ima prekopokrivenost bruto tehničkih rezervi u iznosu od 115,2%, odnosno prekopokrivenost neto tehničkih rezervi u iznosu od 116,6%.
- Kursne razlike budu u rasponu od 0,85 do 1,15. Ipak, kako Društvo u svom poslovanju nije izloženo ovom riziku, tako nije planiran pomenuti pokazatelj.
- Ulaganja se vrše u skladu sa strateškim planom Grupe i pravilima definisanim GAM-om.
- Struktura investicija bude u skladu sa važećim zakonodavstvom i propisanim limitima ulaganja.
- Ulaganje imovine sprovodi u skladu sa odredbama i pravilima koja su određena trenutno važećim pravilima za finansijsko poslovanje društava unutar Grupe.

S Likvidnosti Društva tj. da Društvo ima dobru likvidnost (sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva). I u 2025. godini, kao i do sada, prilikom investiranja, vodiće se računa da se

- Višak sredstava iznad pokrića tehničkih rezervi ulaže u strateška i visoko likvidna sredstva.

S Operativnim rizicima. Društvo će u narednoj godini posebnu pažnju posvetiti operativnim rizicima i to: IT rizicima, rizicima vezano za kadrove, poslovne procese i klijente, kako ne bi bile ugrožene razvojne aktivnosti kako Društva, tako i Grupacije kojoj pripadamo.

S Strateškim rizicima. U 2025. godini, kao i do sada, Društvo će voditi računa o rizicima koji bi mogli da imaju negativan uticaj na reputaciju tj. ugled Društva. Naše aktivnosti biće usmjerene na ostvarivanju zacrtanih strateških ciljeva Društva, kao i na praćenje izmjena zakonske regulative, a vodiće se računa i o rizicima koje potencijalno mogu donijeti novi projekti.

II.O AD SAVA OSIGURANJE

1. LIČNA KARTA DRUŠTVA

Ime kompanije:	Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica
Skraćeni naziv:	AD Sava osiguranje
Sjedište:	Ulica Svetlane Kane Radević br. 1, Podgorica, Crna Gora
Telefon:	+382 20 234 008
Fax:	+382 20 234 008
Call centar:	+382 20 40 30 20
E-mail:	info@sava.co.me
Web stranica:	www.sava.co.me
Datum registracije:	31.12.1999.
PIB:	02303388
Djelatnost:	Neživotno osiguranje
Osnovni kapital:	4.033.303 Eur
Broj akcija:	19.402
Udio u kapitalu:	Pozavarovalnica Sava d.d. Ljubljana, 100%
Organi upravljanja:	
Izvršni direktor:	Nebojša Šćekić
Odbor direktora:	Marko Jazbec- predsjednik
	Milan Viršek- član
	Zvonko Peković- nezavisni član
Sekretar Društva:	Jasna Brnović

2. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

2.1. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Na osnovu odredbi člana 15 Zakona o računovodstvu (Službeni list Crne Gore, br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022), za potrebe sačinjavanja Godišnjeg izvještaja menadžmenta, dajem sljedeću:

IZJAVA

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja Sava osiguranja AD Podgorica

Kodeksom korporativnog upravljanja broj 002-36777/2022 od 23.12.2022. godine, definisani su kriterijumi i mehanizmi korporativnog upravljanja u Društvu, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih tijela i organizacionih jedinica u cilju obezbjeđivanja njihovog funkcionisanja sa namjerom postizanja strateških i poslovnih ciljeva Društva.

Društvo u svom poslovanju tokom 2024. godine nije odstupalo od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Predsjednik Odbora direktora

 Digitalno potpisal
Marko Jazbec
Datum: 2025.01.14
08:13:46 +01:00

Marko Jazbec

Na osnovu odredbi člana 15 Zakona o računovodstvu (Službeni list Crne Gore, br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022), za potrebe sačinjavanja Godišnjeg izvještaja menadžmenta, dajem sljedeću:

IZJAVA

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja Sava osiguranja AD Podgorica

Kodeksom korporativnog upravljanja broj 002-36777/2022 od 23.12.2022. godine, definisani su kriterijumi i mehanizmi korporativnog upravljanja u Društvu, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih tijela i organizacionih jedinica u cilju obezbjeđivanja njihovog funkcionisanja sa namjerom postizanja strateških i poslovnih ciljeva Društva.

Društvo u svom poslovanju tokom 2024. godine nije odstupalo od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Član Odbora direktora
**Milan
Viršek**
Digitally signed
by Milan Viršek
Date: 2025.01.14
09:39:15 +01'00'
Milan Viršek

Na osnovu odredbi člana 15 Zakona o računovodstvu (Službeni list Crne Gore, br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022), za potrebe sačinjavanja Godišnjeg izvještaja menadžmenta, dajem sljedeću:

IZJAVA

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja Sava osiguranja AD Podgorica

Kodeksom korporativnog upravljanja broj 002-36777/2022 od 23.12.2022. godine, definisani su kriterijumi i mehanizmi korporativnog upravljanja u Društvu, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih tijela i organizacionih jedinica u cilju obezbjeđivanja njihovog funkcionisanja sa namjerom postizanja strateških i poslovnih ciljeva Društva.

Društvo u svom poslovanju tokom 2024. godine nije odstupalo od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Član Odbora direktora

Zvonko Peković

2.2. VLASNIČKA STRUKTURA

Kada je u pitanju vlasnička struktura, u 2024. godini nije bilo promjena. Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica je u 100% vlasništvu Reosiguravajućeg društva Sava Re, koje je najveći slovenački reosiguravač i najveći reosiguravač u regionu. Glavne karakteristike Društva Sava Re su: tradicija duga preko 40 godina, međunarodni ugled i stabilnost poslovanja.

Akcijski kapital Društva je podijeljen na 19.402 akcija, nominalne vrijednosti od 207,88 Eur po akciji. Sve akcije su obične (redovne) koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Društvo posluje kao jednočlano akcionarsko društvo. Jedan akcionar ima sve akcije i ima ovlašćenja skupštine akcionarskog društva i pravo da donosi sve odluke.

2.3. ORGANI VOĐENJA I UPRAVLJANJA

Društvo ima jednodomni sistem upravljanja. Organi Društva su: Skupština, Odbor direktora, Izvršni direktor i Sekretar. Odluke Odbora direktora izvršavaju Izvršni direktor i Sekretar Društva.

2.3.1. SKUPŠTINA

Skupština akcionara predstavlja najviši organ Društva. U skladu sa Statutom Društva, redovna sjednica Skupštine akcionara saziva se jednom godišnje i to najkasnije do 30. juna. Vanredna sjednica Skupštine je svaka osim redovne godišnje sjednice Skupštine akcionara. Nadležnosti Skupštine su definisane Zakonom o privrednim društvima i Statutom Društva. U 2024. godini održana je jedna redovna sjednica Skupštine akcionara (29. aprila) i jedna vanredna sjednica (29. oktobra).

Na redovnoj sjednici Skupštine akcionara Društva usvojeni su: Godišnji izvještaj menadžmenta o poslovanju za 2023. godinu sa izvještajem nezavisnog revizora, Finansijski iskazi Društva za 2023. godinu, Godišnji izvještaj Službe interne revizije Društva o radu interne revizije za 2023. godinu. Takođe su usvojena Mišljenja ovlašćenog aktuara o godišnjim finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju sa stanjem na dan 31.12.2023. godine i Mišljenja ovlašćenog aktuara o godišnjem izvještaju o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja u 2023. godini. Pored ovih izvještaja, na redovnoj sjednici Skupštine akcionara donesene su i odluke o isplati dividende vlasniku, izboru nezavisnog revizora Društva za 2024. godinu – Deloitte DOO, kao i odluka o visini naknade nezavisnom članu Odbora direktora.

Na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara, usvojena je Politika naknada članova organa upravljanja.

2.3.2. ODBOR DIREKTORA

Odbor direktora je organ upravljanja čije odluke izvršavaju Izvršni direktor i Sekretar. Članove Odbora direktora bira i razrješava Skupština akcionara. Nadležnosti Odbora direktora definisane su Zakonom o privrednim društvima i Statutom Društva. Odbor direktora Društva u 2024. godini održao je osam sjednica, a radio je u sledećem sastavu:

Odbor direktora	Funkcija
Marko Jazbec	predsjednik
Milan Viršek	član
Zvonko Peković	nezavisni član

Sjednice Odbora direktora uglavnom su održavane putem aplikacije Microsoft Teams uz uključivanje odgovornih rukovodilaca koji su obrađivali materijale koji su se razmatrali na sjednicama. Sjednica koja je održana dana 29.10.2024. godine u Podgorici, održana je uz lično prisustvo članova Odbora direktora, dok su dvije vanredne sjednice održane kao dopisne (korespondentske) sjednice.

Revizorski odbor. Revizorski odbor je u 2024. godini održao ukupno šest sjednica, a radio je u sastavu: Milan Viršek - predsjednik, Andreja Rahne – član i Zvonko Peković - član.

Komisije Odbora direktora. U slučaju potrebe, Odbor direktora može formirati komisije. Odbor direktora je u protekloj godini, zbog izmjena Pravilnika o sistematizaciji i organizaciji, ažurirao odluke o formiranim komisijama za procjenu sposobnosti i podobnosti.

2.3.3. IZVRŠNI DIREKTOR

Izvršni direktor je izvršni organ Duštva, kojeg imenuje Odbor direktora. Nadležnosti izvršnog direktora definisane su Zakonom o privrednim društvima, Statutom Društva i posebnom odlukom Odbora direktora.

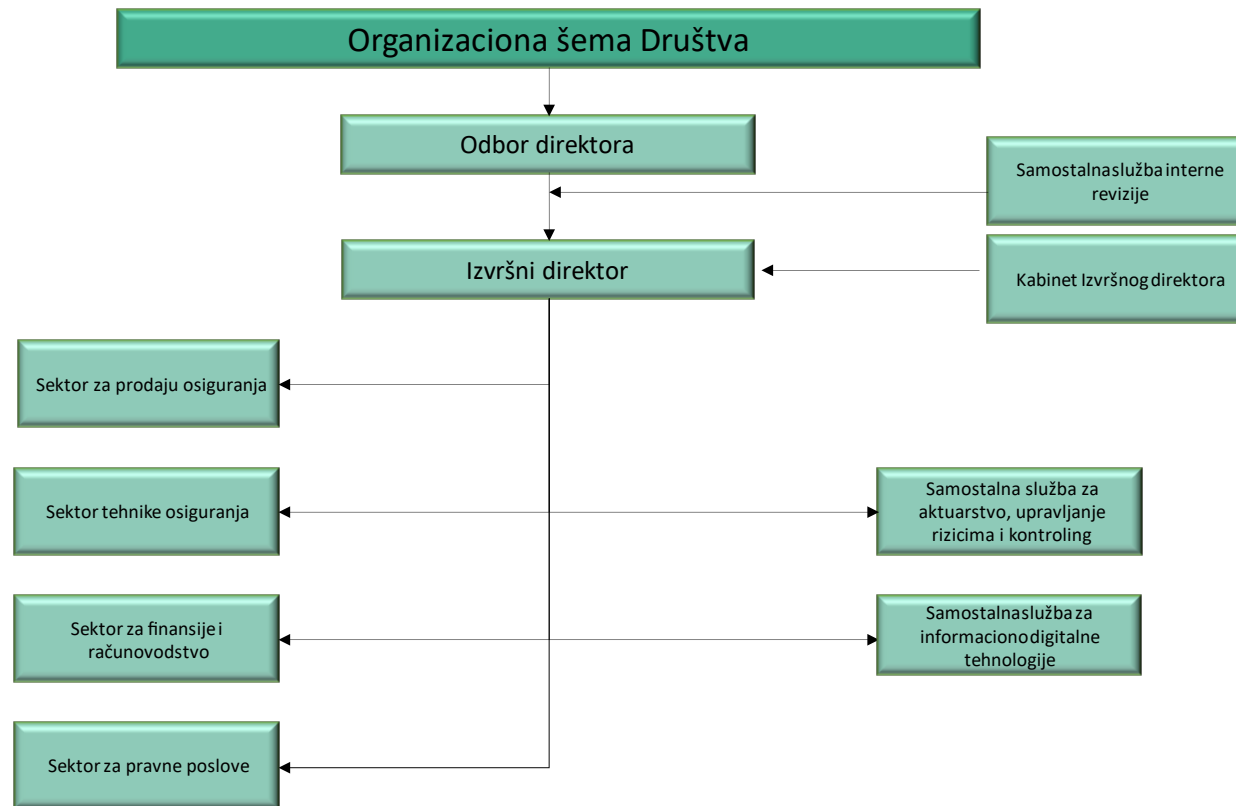
Izvršni direktor	Datum stupanja na funkciju
Nebojša Šćekić	jul 2008. godine

2.3.4. SEKRETAR

Sekretara Društva imenuje Odbor direktora. Obaveze Sekretara Društva definisane su Zakonom o privrednim društvima i Poslovníkom o radu Odbora direktora.

Sekretar	Datum stupanja na funkciju
Jasna Brnović	jun 2021. godine

3. ORGANIZACIONA STRUKTURA NA DAN 31.12.2024.

4. DIREKTORI SEKTORA I ŠEFOVI SAMOSTALNIH SLUŽBI NA DAN 31.12.2024.

Sektor za prodaju osiguranja	Zoran Savić (pomoćnik ID, prati i nadzire rad Sektora za prodaju osiguranja)
Sektor tehnike osiguranja	Nataša Jančić (pomoćnik ID, prati i nadzire rad Sektora tehnike osiguranja)
Sektor za finansije i računovodstvo	Dužanka Nikitović
Sektor za pravne poslove	Jasna Brnović
Samostalna služba interne revizije	Jelena Jakovac
Samostalna služba za aktuarstvo, upravljanje rizicima i kontroling	Ljubica Radmilović
Samostalna služba za informaciono digitalne tehnologije	Boris Jauković

5. POSLOVNA MREŽA NA DAN 31.12.2024.

Prodajnu mrežu Društva čine interna i eksterna prodajna mreža.

Internu prodajnu mrežu čine podružnice i odjeljenja organizovana u okviru:

S Četiri regionalne službe:

- Regionalna služba prodaje Sjever (podružnice u Pljevljima, Beranama, Bijelom Polju, Rožajama i Kolašinu).
- Regionalna služba prodaje Centar (podružnice u Nikšiću, Cetinju i Danilovgradu).
- Regionalna služba prodaje Podgorica (podružnice: Podgorica Podgorica i Podgorica Centar).
- Regionalna služba prodaje Jug (podružnice u Ulcinju, Budvi, Baru, Kotoru, Herceg Novom i Tivtu).

S Službe za podršku i razvoj prodaje:

- Odjeljenje za razvoj interne prodaje,
- Odjeljenje za podršku prodaje AO,
- Odjeljenje za podršku prodajnim procesima.

S Službe za poslovno osiguranje:

- Odjeljenje za posebne kanale prodaje,
- Odjeljenje za korporativne klijente.

Eksternu prodajnu mrežu čine:

S Društva za zastupanje u osiguranju (Sava Agent DOO, WVP DOO, Kontakt MNE DOO).

S Društva za posredovanje u osiguranju (DOO Broker Ins, DOO Apo Plus, Status broker DOO, Omega broker DOO, Insurance Financial Solutions DOO, Bona Fide broker DOO, Finansije 24 DOO, Bromar DOO, Genius broker solutions DOO, OM broker DOO).

S Banke (NLB banka, Erste banka, Hipotekarna banka i Lovćen banka).

Tokom 2024. godine, Društvo je radilo na širenju prodajne mreže, pa je uspostavilo saradnju sa još jednim društvom za posredovanje u osiguranju (OM broker DOO).

5.1. SPISAK PODRUŽNICA

Podružnica Podgorica Centar	Njegoševa ulica br. 5, 81000 Podgorica	Podružnica Nikšić	Njegoševa br. 12, 81400 Nikšić
	Tel/fax: +382 (0) 20 664 991		Tel/fax: +382 (0) 40 212 650
Podružnica Podgorica Podgorica	Bulevar Save Kovačevića br.4, 81000 Podgorica	Podružnica Danilovgrad	Baja Sekulića br. 1, 81410 Danilovgrad
	Tel/fax: +382 (0) 20 640 473		Tel/fax: +382 (0) 20 811 281
Podružnica Budva	Meditranska br. 59, 85310 Budva	Podružnica Cetinje	Baja Pivljanina br. 43, 81250 Cetinje
	Tel/fax: +382 (0) 33 452 803		Tel/fax: +382 (0) 41 241 130
Podružnica Herceg Novi	Njegoševa br. 30, 85340 Herceg Novi	Podružnica Bijelo Polje	Tršova bb, Lamela D, 84000 Bijelo Polje
	Tel/fax: +382 (0) 31 324 315		Tel/fax: +382 (0) 50 432 063
Podružnica Kotor	Dobrota, Zlatne njive, Blok A, 85330 Kotor	Podružnica Berane	Miljana Vukova bb, 84300 Berane
	Tel/fax: +382 (0) 32 334 677, 334 108		Tel/fax: +382 (0) 51 234 567
Podružnica Tivat	Ulica Dumidran br.3, lokal 1, 85320 Tivat	Podružnica Pljevlja	Skerlićeva br.10, 84210 Pljevlja
	Tel/fax: +382 (0) 32 540 182		Tel/fax: +382 (0) 52 321 741
Podružnica Bar	Maršala Tita br. 42, 85000 Bar	Podružnica Rožaje	Maršala Tita bb., 84310 Rožaje
	Tel/fax: +382 (0) 30 319 091, 319 090		Tel/fax: +382 (0) 51 684 284
Podružnica Ulcinj	Ulica 17 br .1, Nova Mahala, 85360 Ulcinj	Podružnica Kolašin	13. jula bb., 81210 Kolašin
	Tel/fax: +382 (0) 30 411 310		Tel/fax: +382 (0) 20 801 500

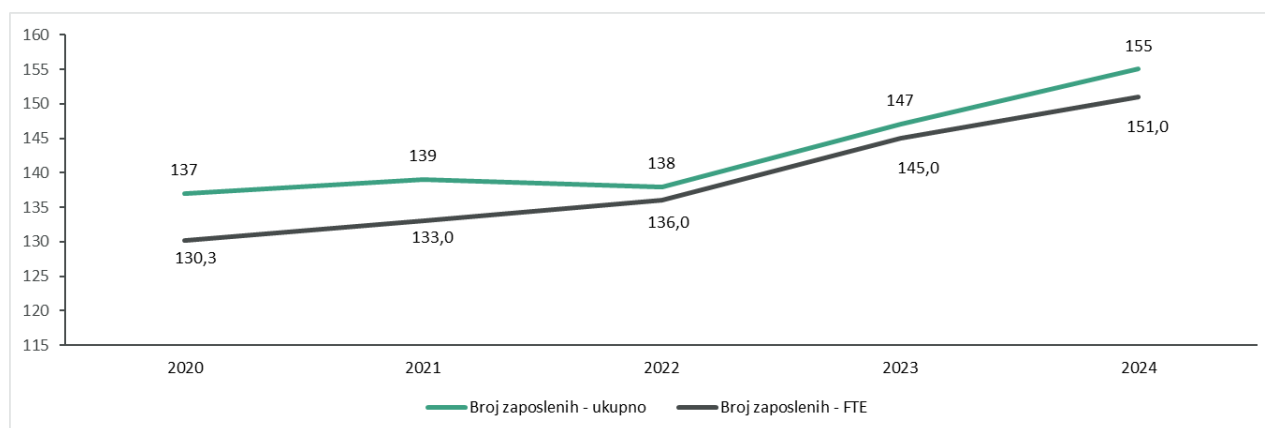
5.2. MAPA PODRUŽNICA

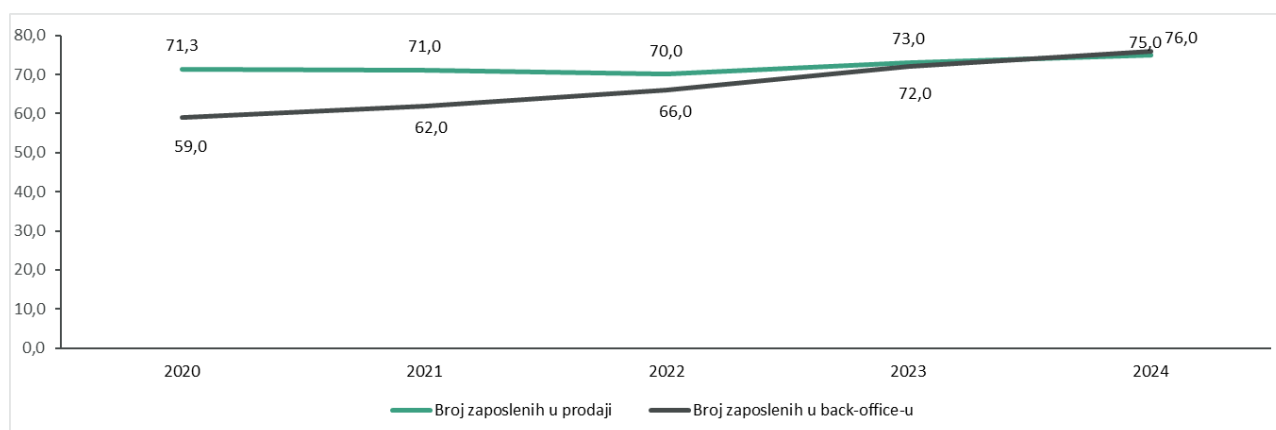
6. ZAPOSLENI

Na dan 31.12.2024. godine, u našem Društvu je radilo ukupno 155 zaposlenih, što je ekvivalentno broju od 151,0 zaposlenih na bazi punih časova rada. Na isti dan 2023. godine, Društvo je imalo osam zaposlenih manje (147). Tokom godine, povećan je broj zaposlenih u Sektoru tehnike osiguranja, Sektoru za finansije i računovodstvo, Sektoru za prodaju osiguranja, Sektoru za pravne poslove, Samostalnoj službi za aktuarstvo, upravljanje rizicima i kontroling, kao i u Samostalnoj službi interne revizije. Inače, najviše zaposlenih imamo u Sektoru za prodaju osiguranja, koji broji 76 zaposlenih (FTE – 75,0). Drugim riječima, u Sektoru za prodaju osiguranja zaposleno je 49,7% od ukupnog broja zaposlenih na bazi punih časova rada.

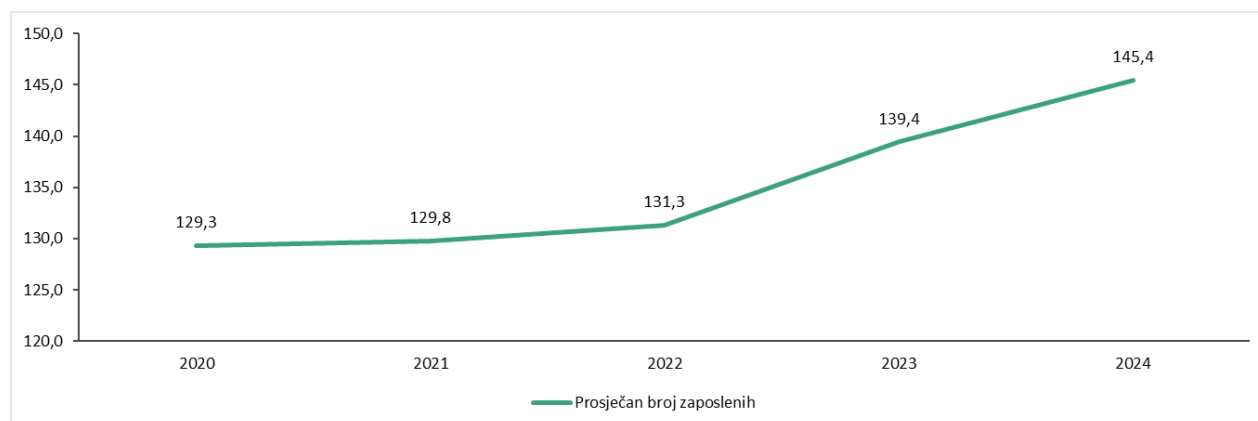
Kretanje broja zaposlenih ukupno i FTE 2020– 2024

Kretanje broja zaposlenih u prodaji i back office-u 2020– 2024 (FTE)

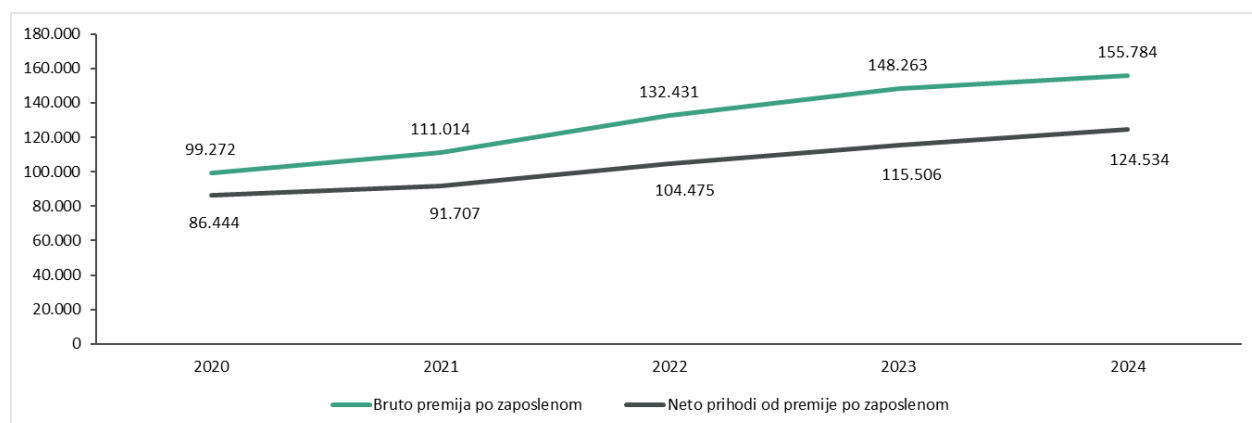

Kretanje prosječnog broja zaposlenih 2020 – 2024 (FTE)

Produktivnost zaposlenih, mjerena odnosom bruto fakturirane premije i prosječnog broja zaposlenih na bazi punih časova rada, porasla je u odnosu na 2023. godinu, ali i u odnosu na sve prethodne godine. Upravo u 2024. godini imali smo najveću produktivnost zaposlenih u posljednjih pet godina. Slične rezultate dobijamo kada u odnos stavimo neto prihod od premije i prosječan broj zaposlenih na bazi punih časova rada.

Produktivnost zaposlenih 2020 – 2024

7. POSLOVANJE AD SAVA OSIGURANJE U 2024. GODINI

Uprkos izazovnim uslovima rada, naša kompanija je uspješno završila poslovnu 2024. godinu. Ostvaren je profit u iznosu od 2,86 mil Eur.

Ekonomska situacija u zemlji, u protekloj godini, nije se značajnije mijenjala. Uprkos činjenici da je nastavljen trend pada stope inflacije (započet u 2023. godini), visoka inflacija je i dalje glavno makroekonomske pitanje u zemlji, pa će Društvo nastaviti sa praćenjem, kako globalne geopolitičke, tako i makroekonomske situacije u zemlji. Tako, prosječna godišnja stopa inflacije za 2024. godinu iznosi 3,3%, dok je na kraju 2023. godine iznosila 8,6%.

Na crnogorskom tržištu osiguranja, u 2024. godini, nastavljen je trend rasta bruto fakturisane premije (kako životnih, tako i neživotnih osiguranja). Kada je u pitanju nivo ostvarene bruto fakturisane premije, i naše Društvo bilježi dobre rezultate. Naime, tokom protekle godine Društvo je fakturisalo 22,65 mil Eur premije, čime smo nadmašili sve dosadašnje rezultate i dodatno učvrstili drugu poziciju na domaćem tržištu osiguranja. Kada je u pitanju tržišno učešće našeg Društva, ono je na nivou od 21,3%.

Svakako, pomenutom rastu bruto fakturisane premije, između ostalog, doprinijelo je i to što smo aktivno radili na unaprjeđenju (jačanju) saradnje sa postojećim partnerima (strateškim partnerom NLB bankom, ostalim bankama, brokerima, auto salonima i leasing kućama).

Naš fokus u protekloj godini bio je na razvoju novih proizvoda (priprema proizvoda osiguranje platnih kartica), ali i preispitivanju postojećih uslova i tarifa (usvojeni su: Opšti uslovi za dobrovoljno zdravstveno osiguranje, Posebni uslovi za kolektivno dobrovoljno zdravstveno osiguranje, Tarifa premija za kolektivno dobrovoljno zdravstveno osiguranje). Takođe, pripremljena su i usvojena sledeća uputstva: Izmjene Uputstva zaposlenima za zaključenje auto kasko osiguranja motornih vozila, Uputstvo za preuzimanje rizika osiguranje gostiju hotela od posledica nezgode, Uputstvo za preuzimanje rizika individualno osiguranje članova domaćinstva od posledica nezgode, Uputstvo za preuzimanje rizika kasko osiguranje motocikala itd.

U cilju unaprjeđenja poslovnih procesa, tokom godine aktivno se radilo na: razvoju aplikacije „e-procjenitelj“, implementaciji softvera Fladgeworks, razvoju DMS sistema, nadogradnji Webshopa i banko aplikacije, unaprjeđenju core rješenja (implementacija novih modula), ali i na automatizaciji/digitalizaciji poslovanja.

Nastavili smo i sa edukacijama i obukama zaposlenih, pa su naši zaposleni prisustvovali raznim konferencijama, seminarima, radionicama i obukama iz različitih oblasti.

Organizovali smo nekoliko marketinških akcija u cilju promocije brenda, ali i promocije tehničkih pregleda, e-servisa i pojedinih vrsta osiguranja.

Volonterskom akcijom naših zaposlenih (akcija uređenja životne sredine u Seljanovu, u Tivtu) obilježili smo dan Osiguravajuće grupe Sava, a organizovali smo i niz drugih akcija kroz inicijativu „Srce za svijet“. Pored toga, kao društveno odgovorna kompanija podržali smo određeni broj akcija/projekata kroz donacije i sponzorstva, a u saradnji sa Zavodom za transfuziju krvi Crne Gore sprovedena je akcija dobrovoljnog davanja krvi u kojoj su učestvovali zaposleni Sava osiguranja i naših zavisnih društava Sava

Cara i Sava Agenti. Posebno smo ponosno na činjenicu da smo i ove godine podržali sportiste zaslužne za sportski ugled Crne Gore u svijetu (Vaterpolo plivački savez Crne Gore i Košarkaški klub Podgorica), ali i to što smo sponzor ABA lige.

7.1. DOGAĐAJI KOJI SU OBILJEŽILI 2024. GODINU

JANUAR

Promocije porizvoda: putno zdravstveno osiguranje, online putno osiguranje za skijaše i online osiguranje domaćinstva.

Promocija e-servisa: online obračun troškova registracije vozila i zakazivanje tehničkog pregleda i online prijava šteta.

FEBRUAR

Promocija porizvoda: online osiguranje stana i stvari, online putno zdravstveno osiguranje, osiguranje turističkih apartmana i gostiju, osiguranje pomoći na putu, mini kasko osiguranje.

MART

Promocija porizvoda: mini kasko osiguranje vozila.

Promocija e-servisa: online prijava šteta.

Realizovano trodnevno putovanje u Sarajevo povodom Dana žena.

APRIL

Nebojši Ščekiću, izvršnom direktoru Sava osiguranja, produžen je mandat na još pet godina.

Isplaćena dividenda akcionarima.

Otvorena podružnica Sava osiguranja u Kolašinu.

Imenovani pomoćnici izvršnog direktora Sava osiguranja, Nataša Janičić i Zoran Savić, dosadašnji direktori Sektora tehnike osiguranja i Sektora za prodaju osiguranja.

Usvojeni: Opšti uslovi za zdravstveno osiguranje, Posebni uslovi za kolektivno dobrovoljno zdravstveno osiguranje i Tarifa premija za kolektivno dobrovoljno zdravstveno osiguranje.

Promocija porizvoda: online osiguranje stana i stvari.

Distribuiran treći broj našeg internog časopisa Sava REVija.

Organizovana proslava povodom obilježavanja Dana Društva.

Volonterskom akcijom (kroz inicijativu „Srce za svijet“) obilježen je dan Osiguravajuće Grupe Sava u Crnoj Gori.

AD Sava osiguranje doniralo računarsku opremu JU Obrazovni centar Plužine.

MAJ

Promocija porizvoda: online putno zdravstveno osiguranje.

Sava osiguranje podržalo organizaciju "Senior fest Kotor 2024".

JUN

Dio zaposlenih učestvovao na Sportskim igrama Osiguravajuće Grupe Sava u Moravskim Toplicama.

Sava osiguranje podržalo organizaciju prvog turnira "Minibasket Podgorica 2024."

Dodijeljene nagrade u okviru nagradne igre Dnevni novina Dan (vaučeri za osiguranje).

Akcija dobrovoljnog davanja krvi zaposlenih u Sava osiguranju i Sava Car-u.

JUL

Implementacija korigovanog proizvoda dobrovoljno zdravstveno osiguranje.

Promocija porizvoda: mini kasko osiguranje vozila, online putno zdravstveno osiguranje, online osiguranje stana i stvari.

Podrška SPK "Vojo Maslovarić" iz Berana u organizaciji planinarskog pohoda "Upoznaj Bjelasicu 2024."

Sava osiguranje ad sponzor fudbalskog turnira "Trofej Podgorice 2024".

Sava osiguranje ad sponzor Katunskih igara u Danilovgradu.

AVGUST

Promocija porizvoda: osiguranje dronova, kasko osiguranje motornih vozila, osiguranje domaćinstva.

Implementirana aplikacija e-procjenitelj.

Implementacija nove verzije ASP-a (nove funkcionalnosti).

Potpisan ugovor o sponzorstvu Košarkaškog kluba Podgorica Bemax za sezonu 2024/2025.

Podrška Bedem festu.

Podrška festivalu "Korzo" u organizaciji Turističke organizacije i Opštine Nikšić.

Sava osiguranje ad sponzor Memorijalnog turnira u Murini "Nikada vas nećemo zaboraviti".

Sava osiguranje ad sponzor memorijalnog kupa u organizaciji paraglajding kluba "Naša krila" iz Berana.

Sava osiguranje ad sponzor Aero kluba Berane.

SEPTEMBAR

Promocija porizvoda: osiguranje dronova, kasko osiguranje motornih vozila, osiguranje domaćinstva, online osiguranje djece od nezgode.

Implementacija HR softwera Fledgeworks.

Implementirane nove funkcionalnosti u mDocs-u.

Za đake prvake, djecu zaposlenih, obezbijeđeni pokloni u vidu enciklopedija i školskog pribora.

Sava osiguranje ad sponzor dječijeg festivala BrainOBrain.

Sava osiguranje ad zlatni sponzor Međunarodnog folklornog festivala Berane 2024.

OKTOBAR

Usvojeni: Opšti uslovi i Tarifa premija za osiguranje korisnika transakcionih računa za slučaj nezaposlenosti.

Promocija porizvoda: kasko osiguranje vozila.

Implementacija nove verzije ASP-a (nove funkcionalnosti).

NIKAD SAMI
NA PUTU

KASKO OSIGURANJE VOZILA

Osigurajte bezbrižnu vožnju, ugovaranjem kasko osiguranja motornih vozila.

NOVEMBAR

Sava osiguranje dobitnik godišnje nagrade Privredne komore Crne Gore za izuzetne poslovne rezultate ostvarene u 2023. godini u kategoriji srednjih i velikih privrednih društava.

Implementacija nove verzije ASP-a (nove funkcionalnosti).

Izvršena dorada banko2 aplikacije.

DECEMBAR

Usvojeni: Opšti uslovi i Tarifa premija za osiguranje u slučaju zloupotrebe platnih kartica.

Promocija porizvoda: online putno zdravstveno osiguranje.

Implementacija nove verzije ASP-a (nove funkcionalnosti).

U FledgeWorks-u implementiran modul radnog vremena.

Implementirano fleksibilno radno vrijeme.

Akcija dobrovoljnog davanja krvi zaposlenih u AD Sava osiguranje.

Organizovana je novogodišnja zabava za sve zaposlene, dok je za djecu zaposlenih u prostorijama Društva upriličena novogodišnja priredba.

8. PRIVREDNO OKRUŽENJE I TRŽIŠTE OSIGURANJA

8.1. EKONOMSKI AMBIJENT U CRNOJ GORI

Prema projekcijama Ministarstva finansija Crne Gore, rast crnogorske ekonomije u 2024. godini iznosiće 3,8%, dok se za sledeću godinu predviđa rast od oko 4,8%.

Glavni ekonomski indikatori za Crnu Goru¹

	2020	2021	2022	2023	E2024	
Realna promjena BDP u (%)	-15,3	13,0	6,4	6,3	3,8	
BDP (u mil EUR)	4.186	4.955	5.924	6.964	7.280	
Stopa registrovane nezaposlenosti (u %)	17,9	16,6	14,7	13,1	11,4	*
Prosječna godišnja inflacija (u %)	-0,3	2,4	13,0	8,6	3,3	
Broj stanovnika (u mil)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	
BDP/broj stanovnika (u EUR)	6.743	8.022	9.591	10.998	11.673	
Premija osiguranja (u mil Eur)	93,7	98,8	108,3	119,5	134,2	
rast/pad premije osiguranja	-1,1%	5,5%	9,6%	10,3%	12,3%	
Premija osiguranja neživot (u mil Eur)	74,0	78,8	86,9	95,8	106,4	
rast/pad premije osiguranja	-4,7%	6,6%	10,3%	10,3%	11,1%	
Premija osiguranja život (u mil Eur)	19,7	20,0	21,4	23,6	27,8	
rast/pad premije osiguranja	15,1%	1,5%	6,8%	10,5%	17,6%	
Premija/broj stanovnika (u EUR)	150,9	160,0	175,3	188,7	215,2	
Premija/broj stanovnika - neživot (u EUR)	119,1	127,6	140,7	151,4	170,7	
Premija/broj stanovnika - život (u EUR)	31,8	32,4	34,6	37,3	44,5	
Premija/BDP (u %)	2,2	2,0	1,8	1,7	1,8	
Premija/BDP (u %) - neživot	1,8	1,6	1,5	1,4	1,5	
Premija/BDP (u %) - život	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	
Prosječna mjesečna neto plata	524	532	712	792	863	**

Crnogorska ekonomija, nakon završetka globalne recesije (2012. godine), imala je stabilan trend rasta koji je trajao sve do izbijanja pandemije COVID-19 (2020. godina), kada je zabilježen najveći privredni pad u novijoj istoriji. Tokom 2021. godine, crnogorska ekonomija je započela oporavak, koji je nastavljen u prvoj polovini 2022. godine, ali koji je kasnije usporen dešavanjima na međunarodnim tržištima, a uglavnom kao rezultat ratnih dešavanja u Ukrajini. Ipak, u 2023. godini ostvaren je snažan rast crnogorske ekonomije od 6,3%, čime je pokazala značajan stepen otpornosti, imajući u vidu sve navedene okolnosti i neizvjesnosti. Privatna potrošnja i naplata prihoda budžeta bile su na rekordnom nivou, podstaknute domaćim politikama i mjerama povećanja zarada, socijalnih transfera, penzija, ali i poreskim reformama, uvođenjem sistema elektronske fiskalizacije i prilivom stranih državljana koji su odlučili da u Crnoj Gori pokrenu biznis, ostvare zaposlenje i investiraju.

¹ Izvori podataka: www.monstat.org, www.ano.me, Nacrt Fiskalne strategije Crne Gore za period 2023-2027, Ministarstvo finansija Crne Gore, jul 2024.,

* Podatak o stopi nezaposlenosti odnosi se na period prva tri kvartala, jer nema podataka za IV kvartal.

** Podatak o prosječnoj neto zaradi odnosi se na period januar – novembar, jer nema podataka za decembar.

U 2024. godini, nastavljen je trend pada inflacije, ali je visoka inflacija i dalje glavno makroekonomske pitanje u zemlji. Prosječna godišnja stopa inflacije u Crnoj Gori, za 2024. godinu, prema objavljenim preliminarnim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore, iznosi 3,3%.

Indikatori tržišta rada pokazuju pozitivne trendove (pad stope nezaposlenosti, rast prosječne neto zarade i penzije itd.). U prilog tome govori podatak da je, dana 26.09.2024., usvojen Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, kojim je sproveden Vladin program „Evropa sad 2“. Primjena programa počela je od 01. novembra 2024. godine (na oktobarske zarade), a program podrazumijeva:

- smanjenje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog sa 15% na 10%;
- smanjenje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca sa 5,5% na 0%;
- povećanje minimalne zarade na prosječno 700 Eur (do V stepena kvalifikacije obrazovanja minimalna zarada će iznositi 600 Eur, dok će za VI i veći nivo kvalifikacije obrazovanja iznositi 800 Eur).

Pored navedenog, protekle godinu karakteriše visoko-likvidan, solventan i stabilan bankarski sistem, pad aktivnosti u oblasti turizma i šumarstva, industrijska proizvodnja je zadržala isti nivo aktivnosti u poređenju sa istim periodom prošle godine, a strane direktne investicije su u porastu.

Ukupna industrijska proizvodnja je, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, u prvih jedanaest mjeseci 2024. godine, bila na nivou uporednog perioda prethodne godine. Rast proizvodnje je evidentiran u sektorima vađenje ruda i kamena od 8,7% i prerađivačka industrija od 11,5%, dok je pad zabilježen u sektoru snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom od 15,5%.

Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama u prvih jedanaest mjeseci 2024. godine pala je za 37,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupan broj dolazaka turista, prema preliminarnim podacima, u prvih jedanaest mjeseci 2024. godine iznosio je 2,54 miliona što je za 0,44% manje u odnosu na uporedni period prethodne godine. U istom periodu, ostvareno je 15,19 miliona noćenja, što predstavlja pad od 4,9%. Broj dolazaka stranih turista smanjen je za 0,24%, dok je broj noćenja stranih turista smanjen za 5,06%.

Prema preliminarnim podacima, u periodu januar - novembar 2024. godine, neto priliv stranih direktnih investicija iznosio je 453,83 mil Eur, što je za 17,22% više u odnosu na isti period 2023. godine. Ukupan priliv stranih direktnih investicija iznosio je 801,69 mil Eur i veći je za 3,08% u odnosu na prošlu godinu.

8.2. CRNOGORSKO TRŽIŠTE OSIGURANJA I TRŽIŠNA POZICIJA AD SAVA OSIGURANJE U 2023. GODINI²

8.2.1. CRNOGORSKO TRŽIŠTE OSIGURANJA

Crnogorsko tržište osiguranja karakteriše kontinuirana stabilnost. Međutim, prema strukturi i nivou ostvarene premije, naše tržište još uvijek značajno zaostaje za evropskim prosjekom.

Tokom 2024. godine, naše tržište je nastavilo trend rasta bruto fakturisane premije iz prethodnih godina (koji je bio prekinut jedino u 2020. godini, zbog situacije sa Covid-19).

Prema preliminarnim podacima Agencije za nadzor osiguranja, tokom 2024. godine, na crnogorskom tržištu osiguranja fakturisano je 134,2 mil Eur bruto premije ili 12,3% više u odnosu na 2023. godinu. Kada je u pitanju tržište neživotnih osiguranja, fakturisano je 11,0% više premije nego u 2023. godini tj. ukupno je fakturisano 106,4 mil Eur premije. Sa druge strane, tržište životnih osiguranja poraslo je za 17,6% na godišnjem nivou, tj. na tom tržištu je ukupno fakturisano 27,8 mil Eur premije.

Dominantno učešće u ukupnoj tržišnoj bruto fakturiranoj premiji imaju neživotna osiguranja, čije učešće u 2024. godini iznosi 79,3%.

Bruto fakturisana premija na crnogorskom tržištu osiguranja 2020– 2024

Premija u mil Eur	2020	2021	2022	2023	2024
Neživot	74,0	78,8	86,9	95,8	106,4
Život	19,7	20,0	21,4	23,6	27,8
Ukupno	93,7	98,8	108,3	119,5	134,2

Struktura premije na crnogorskom tržištu osiguranja 2020 – 2024

Struktura premije	2020	2021	2022	2023	2024
Neživot	78,9%	79,7%	80,3%	80,2%	79,3%
Život	21,1%	20,3%	19,7%	19,8%	20,7%
Ukupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pokazatelji poslovanja u osiguranju 2020– 2024

	2020	2021	2022	2023	E2024
Bruto premija/BDP*100	2,2	2,0	1,8	1,7	1,8
Bruto premija/broj stanovnika	150,9	160,0	175,3	188,7	215,2

Gustina osiguranja³, kao jedan od najčešće korišćenih pokazatelja tržišta osiguranja, predstavlja iznos bruto fakturisane premije po glavi stanovnika. Bruto fakturisana premija po glavi stanovnika u Crnoj Gori u 2023. godini iznosila je 188,7 Eur, što predstavlja rast od 7,4% u odnosu na 2022. godinu. U 2023. godini ostvaren je rast pokazatelja gustine životnih osiguranja koji je iznosio 37,3 Eur po glavi stanovnika, dok je pokazatelj gustine neživotnih osiguranja takođe zabilježio rast i iznosio je 151,4 Eur po glavi stanovnika.

² Izvor podataka: podaci Agencije za nadzor osiguranja

³ Izvor podataka: Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2023. godinu, Agencija za nadzor osiguranja

Gustina osiguranja u Crnoj Gori je još uvijek na značajno nižem nivou u poređenju sa prosjekom zemalja članica EU, gdje je prema poslednjim raspoloživim podacima, ovaj pokazatelj iznosio preko 2.000 Eur.

8.2.2. TRŽIŠNO UČEŠĆE OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA NA CRNOGORSKOM TRŽIŠTU OSIGURANJA

U 2024. godini, na crnogorskom tržištu osiguranja poslove osiguranja obavljalo je devet osiguravajućih društava. Pet društava za osiguranje bavilo se poslovima neživotnih osiguranja, a četiri društva poslovima životnih osiguranja.

Pregled društava koja obavljaju djelatnost neživotnih osiguranja
Lovćen osiguranje AD, Podgorica
Sava osiguranje AD, Podgorica
Generali osiguranje Montenegro AD, Podgorica
Uniqa neživotno osiguranje AD, Podgorica
Grawe neživotno osiguranje AD, Podgorica
Pregled društava koja obavljaju djelatnost životnih osiguranja
Grawe osiguranje AD, Podgorica
Wiener Stadische životno osiguranje AD, Podgorica
Lovćen životna osiguranja AD, Podgorica
Uniqa životno osiguranje AD, Podgorica

Na kraju 2023. godine⁴, dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju imalo je 15 društava sa ograničenom odgovornošću, 2 preduzetnika – zastupnika u osiguranju i 7 banaka. Dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju posjedovalo je 11 društava sa ograničenom odgovornošću.

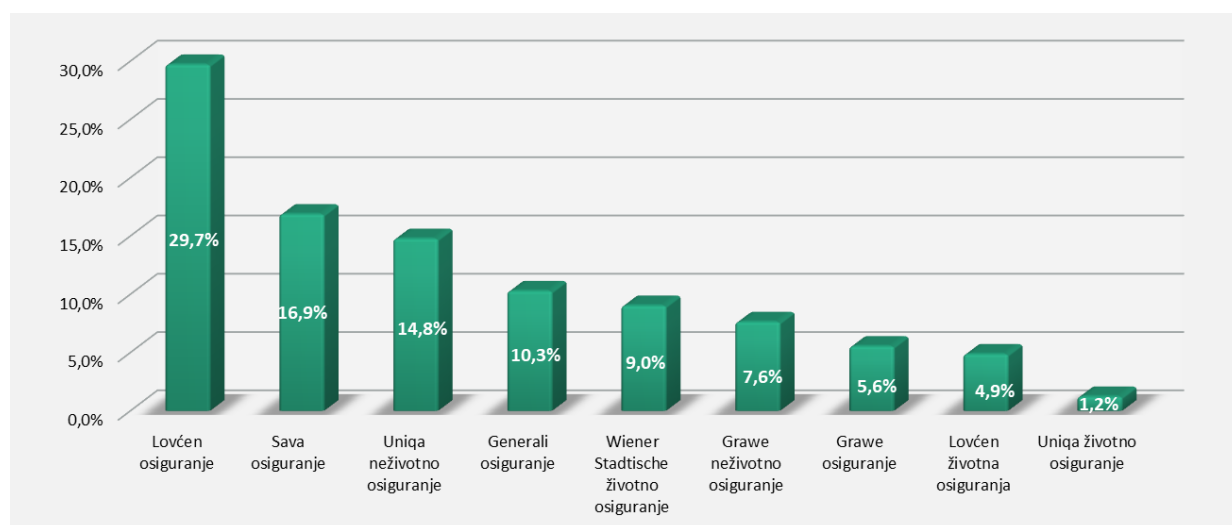
Koncentracija tržišta.⁵ Naše tržište se kreće u granicama koncentrisanog tržišta. Za utvrđivanje nivoa koncentracije tržišta osiguranja koristi se Herfindahl-Hirschman indeks (HHI), čija se vrijednost može kretati u intervalu od 0 do 10.000. Vrijednost indeksa koja je bliža nuli označava da tržište ima veliki broj društava približno istog tržišnog učešća tj. da se radi o tržištu sa visokim nivoom konkurencije. Vrijednost indeksa bliža 10.000 označava da je tržište koncentrisano, odnosno da na tržištu postoji monopol. Herfindahl-Hirschman indeks, u 2023. godini bilježi trend rasta u odnosu na 2022. godinu, pa je njegova vrijednost iznosila 2.101,5 (2022: 1.820,1).

Analizom podataka o ostvarenoj bruto fakturiranoj premiji po društvima, zaključuje se da su u 2024. godini, u odnosu na prethodnu godinu, rast tržišnog učešća ostvarili: Uniqa neživotno osiguranje, Wiener Stadtische životno osiguranje, Grawe neživotno osiguranje i Lovćen životna osiguranja. Ostala društva bilježe blagi pad tržišnog učešća u odnosu na 2023. godinu.

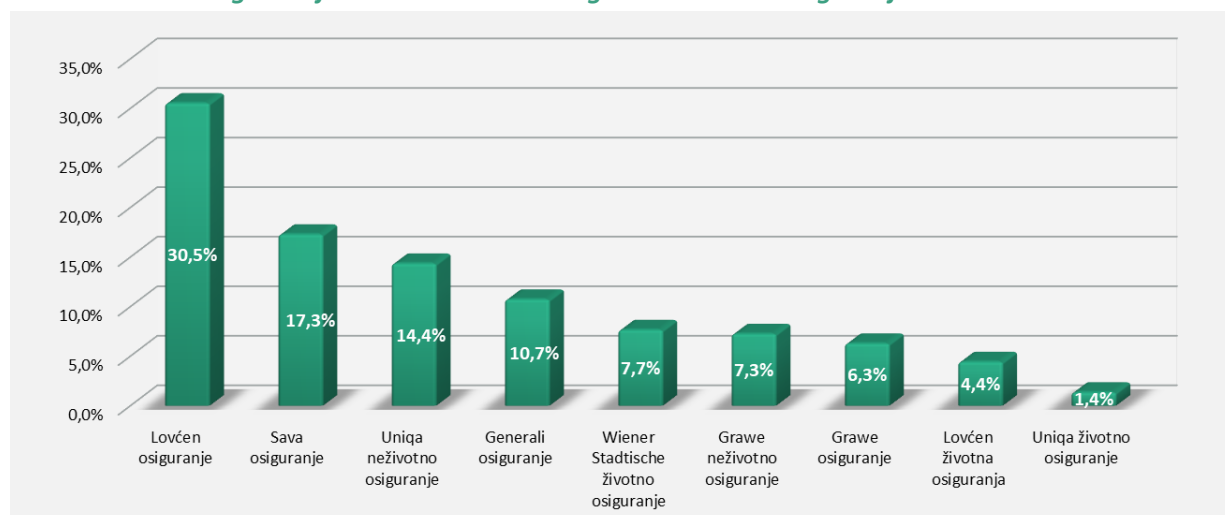
⁴ Ne raspoložemo podatkom za 2024. godinu, podaci još uvijek nijesu objavljeni

⁵ Izvor podataka: Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2023. godinu, Agencija za nadzor osiguranja

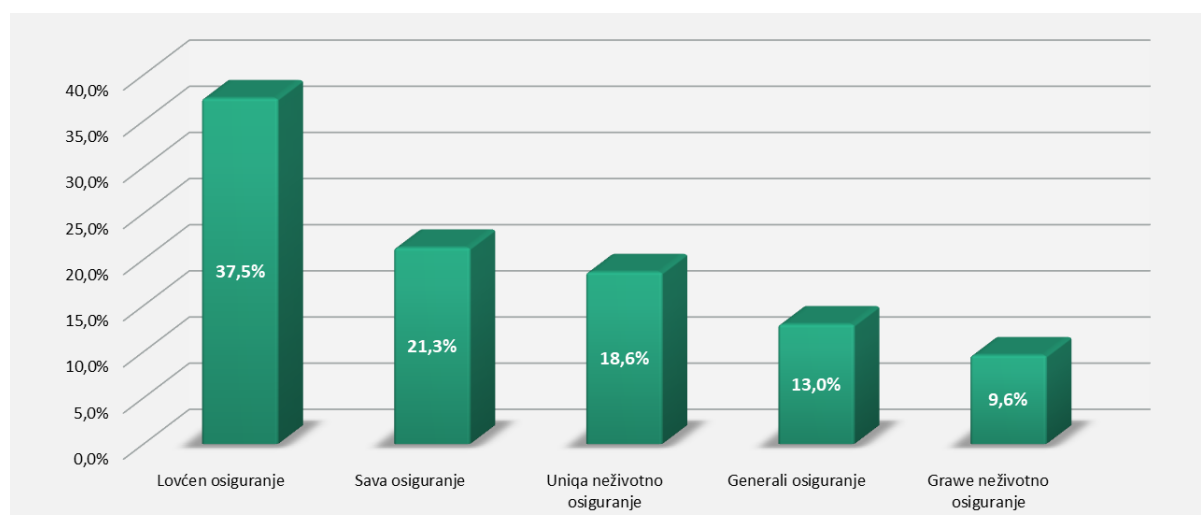
Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu osiguranja na 31.12.2024.

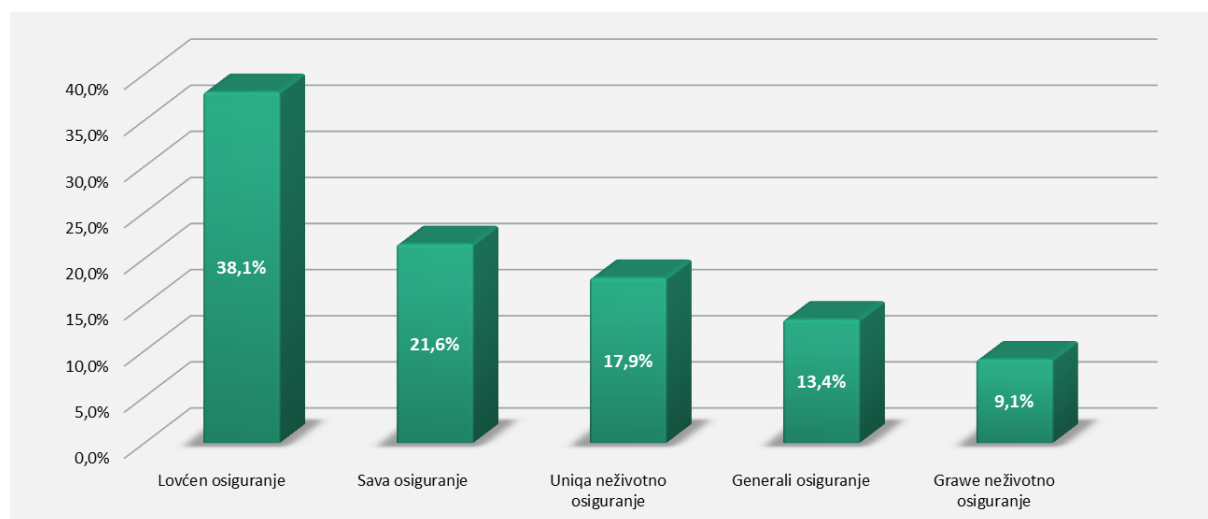
Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu osiguranja na 31.12.2023.

Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu neživotnih osiguranja na 31.12.2024.

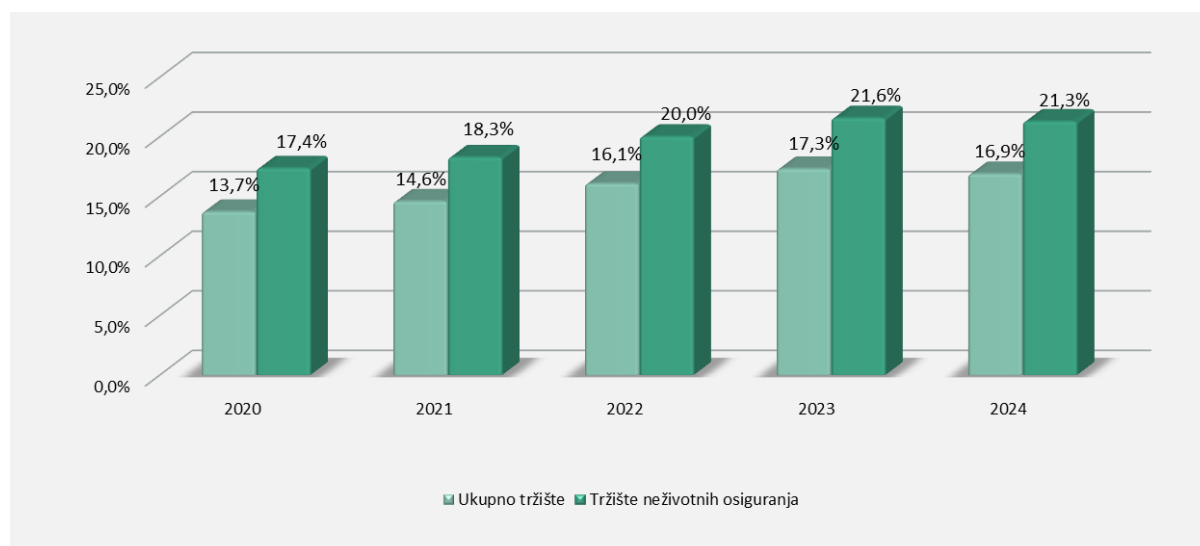
Tržišno učešće osiguravajućih društava na crnogorskom tržištu neživotnih osiguranja na 31.12.2023.

8.2.3. TRŽIŠNO UČEŠĆE AD SAVA OSIGURANJE

Tržišno učešće našeg Društva na kraju 2024. godine, na nešto je nižem nivou u odnosu na 2023. godinu, ali i dalje imamo stabilnu drugu poziciju na domaćem tržištu osiguranja. Tako, u ukupnom tržištu osiguranja naš udio iznosi 16,9%, a u tržištu neživotnih osiguranja 21,3%.

Kretanje tržišnog učešća u periodu 2020 – 2024

9. PONUDA AD SAVA OSIGURANJE PODGORICA

Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica registrovano je za obavljanje poslova neživotnih osiguranja, a prioritet je zaključivanje kvalitetnih ugovora o osiguranju. Sadržinu portfelja osiguranja čini široka paleta proizvoda:

9.1. OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA

- Pojedinačno (individualno) osiguranje lica,
- Kolektivno osiguranje zaposlenih,
- Osiguranje lica u motornim vozilima i pri obavljanju posebnih djelatnosti,
- Osiguranje djece, učenika i studenata,
- Osiguranje gostiju hotela, posjetilaca i turista,
- Osiguranje korisnika kartica i potrošača,
- Obavezno osiguranje putnika u javnom prevozu od posledica nesrećnog slučaja (nezgode),
- Osiguranje lica od posledica nezgode pri vožnji i upravljanju mikroprevoznim sredstvom,
- Ostala osiguranja.

9.2. OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA

- Osiguranje od autoodgovornosti i dopunski proizvodi,
- Kasko,
- Granično osiguranje.

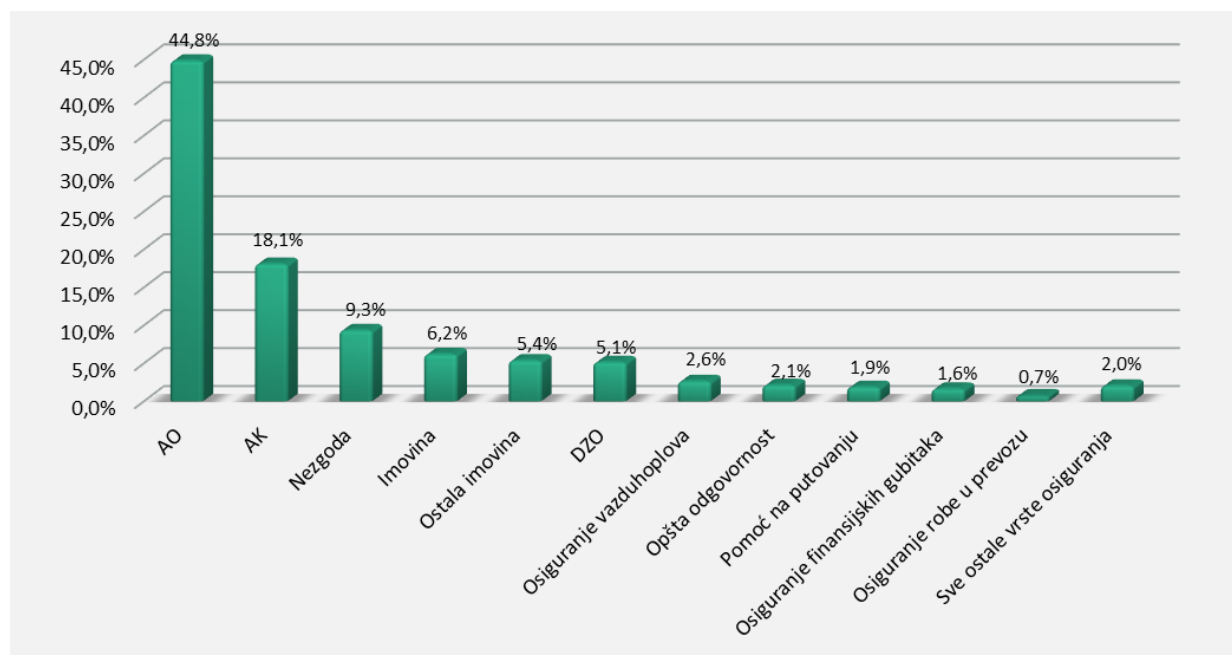
9.3. OSIGURANJE IMOVINE

- Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti,
- Osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva,
- Osiguranje stakla od loma,
- Osiguranje mašina od loma,
- Kombinovanje osiguranje stambenih objekata i stvari domaćinstva,
- Osiguranje objekata u izgradnji,
- Osiguranje objekata u montaži,
- Kombinovanje osiguranje računara,
- Osiguranje digitalne opreme,
- Osiguranje životinja,
- Osiguranje zaliha u hladnjačama,
- Osiguranje turističkih apartmana,
- All risks,
- Ostala osiguranja.

9.4. OSTALA OSIGURANJA

- Dobrovoljno zdravstveno osiguranje,
- Osiguranje vazduhoplova (obavezno i kasko),
- Osiguranje plovnih objekata (obavezno i kasko),
- Osiguranje robe u transportu,
- Osiguranje od opšte odgovornosti,
- Osiguranje kredita,
- Osiguranje jemstva,
- Osiguranje finansijskih gubitaka,
- Osiguranje pravne zaštite,
- Osiguranje pomoći na putovanju.

Portfolio Društva na 31.12.2024.

Kada je u pitanju struktura portfolija Društva, nema bitnijih izmjena u odnosu na 2023. godinu. Iako bilježi blagi pad, najveće učešće u portfoliju Društva i dalje ima osiguranje od autoodgovornosti, koje čini 44,8% portfolija Društva. Slijedi kasko osiguranje sa učešćem od 18,1%, nezgoda sa 9,3%, imovina sa 6,2%, ostala imovina sa 5,4% i DZO sa 5,1%. Učešće svih ostalih vrsta osiguranja u portfoliju Društva iznosi 11,0% (pojedinačno učešće manje od po 3%).

9.5. SPISAK VAŽEĆIH USLOVA I TARIFA

AD Sava osiguranje Podgorica - važeći uslovi osiguranja			
	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
1	Opšti uslovi za osiguranje brodova, čamaca i ostalih plovinih objekata na moru (pomorsko kasko osiguranje)	-	01.07.2006
2	Posebni uslovi za osiguranje čamaca i ostalih plovinih objekata na moru	-	01.07.2006
3	Uslovi za osiguranje pošiljaka u unutrašnjem transportu	-	01.07.2006
4	Uslovi za osiguranje pošiljaka u međunarodnom kopnenom, rječno-jezerskom, vazdušnom i poštanskom prevozu	-	01.07.2006
5	Opšti uslovi za osiguranje pošiljaka po generalnoj polisi	-	01.07.2006
6	Opšti uslovi za osiguranje robe u kopnenom transportu	-	01.07.2006
7	Opšti uslovi za osiguranje robe u pomorskom transportu	-	01.07.2006
8	Pokrće po klauzuli "svi transportni rizici"	-	01.07.2006
9	Posebni kargo uslovi klauzule	-	01.07.2006
10	Posebni uslovi za osiguranje elektroprivrednih preduzeća	-	01.03.2007
11	Posebni uslovi za osiguranje pokretne tehnike (instrumenti, uređaji i aparati)	-	20.12.2007
12	Uslovi za osiguranje imovine željezničko-transportnih preduzeća	-	20.12.2007
13	Uslovi za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti	U-LM-12/07	20.12.2007
14	Uslovi za osiguranje stakla od loma	U-LS-01	20.12.2007
15	Uslovi za osiguranje objekata u montaži	-	20.12.2007
16	Uslovi za kombinovano osiguranje elektronskih računara, procesora i sličnih uređaja	-	20.12.2007
17	Uslovi za osiguranje obaveza domaćih dužnika iz ugovora o kreditu (kaucijsko - jemstveno osiguranje)	-	20.12.2007
18	Uslovi za osiguranje od opasnosti prekida rada usljed požara i nekih drugih opasnosti	-	01.01.2008
19	Opšti uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti	OU-POD-01	17.11.2008
20	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti advokata	U-POD-ADV-01	17.11.2008
21	Opšti uslovi za osiguranje u slučaju zloupotrebe platnih kartica	OU-ZPK-01	17.11.2008
22	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti poreskih savjetnika, revizora i računovodstvenih i finansijskih servisa	U-POD-PSR-01	26.11.2008
23	Posebni uslovi za osiguranje zaliha od fizičkih oštećenja	U-FOZ-01	22.12.2008
24	Opšti uslovi za osiguranje od rizika otkazivanja i prekida ugovorenog turističkog putovanja	OU-OPP-01	15.05.2009
25	Opšti uslovi za osiguranje od odgovornosti	OU-ODG-07/10	29.07.2010
26	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za oštećenje motornih vozila koja su povjerena osiguraniku na čuvanje	U-ODG-VOČ-07/10	29.07.2010
27	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za ekološke štete zbog zagađenja okoline	U-ODG-EKO-07/10	29.07.2010
28	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti poslodavca	U-ODG-POS-07/10	29.07.2010
29	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za oštećenje predmeta koji su povjereni osiguraniku	U-ODG-PRČ-07/10	29.07.2010
30	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti oštećenje predmeta za vrijeme skladištenja	U-ODG-SKL-07/10	29.07.2010
31	Opšti uslovi za osiguranje objekata u izgradnji	OU-IZG-01/11	13.01.2011
32	Posebni uslovi za osiguranje opšte odgovornosti izvođača građevinskih radova	PU-ODI-01/11	13.01.2011
33	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti za greške pri izgradnji za štete u garantnom roku	PU-OGGR-01/11	13.01.2011
34	I. Klauzule o isključivanju pokrića, II. Klauzule o posebnim građevinskim radovima, III. Klauzula o proširivanju osiguravajućeg pokrića	KL-IZG-01; KL-IZG-03; KL-IZG-05	13.01.2011
35	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti zbog greške menadžmenta privrednih društava	OU-DnO-01	09.06.2011
36	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti notara	U-POD-NOT-06/11	09.06.2011
37	Uslovi za osiguranje imovine pravnih lica	U-IPL-12/12	14.12.2012
38	Uslovi za osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih i priključnih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	-	16.06.2017
39	Uslovi za dobrovoljno zdravstveno osiguranje stranih državljana u Crnoj Gori	U-DZOS-10/13	30.10.2013
40	Uslovi za dopunsko osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih i priključnih vozila	U-AOPLUS-02/14	27.02.2014
41	Opšti uslovi za osiguranje vlasnika platnih kartica	OU-VI-PI-Kar-06/14	13.06.2014
42	Uslovi za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko) sa integralnom franšizom	U-AKIF-05/15	05.05.2015
43	Posebni uslovi za osiguranje objekata u izgradnji protiv svih rizika (CAR)	PU-OIPSR-05/15	05.05.2015
44	Opšti uslovi za osiguranje usjeva i plodova	OU-UP-10/15	29.10.2015
45	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti proizvođača za proizvode	OU-OPP-10/15	29.10.2015
46	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti zbog povlačenja proizvoda sa tržišta	PU-PPT-10/15	29.10.2015
47	Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti proizvođača za proizvode - prošireno pokriće	PU-PP-10/15	29.10.2015
48	Opšti uslovi za osiguranje od rizika zloupotrebe kartica Societe Generale Montenegro banke	-	29.10.2015
49	Posebni uslovi za osiguranje novca i drugih vrijednosti za vrijeme prenosa ili prevoza	PU-NDVPP-12/15	30.12.2015
50	Uslovi za osiguranje od provalne krađe i razbojništva	U-KR-08/16	22.08.2016
51	Klauzula: Osiguranje mjenjačnica	KL-OM-08/16	22.08.2016
52	Klauzula: Osiguranje zlatara, juvelirnica, draguljarnica i sl.	KL-OZ-08/16	22.08.2016
53	Klauzula: Prenos i prevoz novca i drugih vrijednosti	KL-PPN-08/17	22.08.2016
54	Posebni uslovi za ekonomično kasko osiguranje motornih vozila (Kasko total)	PU-AK-EKO-12/16	16.12.2016
55	Opšti uslovi za osiguranje pravne zaštite u vezi sa upotrebom motornog vozila	U-PRZ-12/16	16.12.2016
56	Posebni uslovi za osiguranje nadoknade troškova za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti	PU-PRPB-07/17	21.07.2017

AD Sava osiguranje Podgorica - važeći uslovi osiguranja - nastavak			
	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
57	Posebni uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti iz djelatnosti zaštite imovine i lica	PU-POD-ZAŠ-07/17	21.07.2017
58	Posebni uslovi za osiguranje asistencije u domu	PU-ASIS-DOM-12/17	22.12.2017
59	Posebni uslovi za osiguranje pomoći na putu	PU-PP-12/17	22.12.2017
60	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti projektanata	OU-ODPRK-05/18	24.05.2018
61	Uslovi za osiguranje za osiguranje lica za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita	U-ONVK-05/18	24.05.2018
62	Posebni uslovi za paket putnih osiguranja	PU-PPO-07/18	04.07.2018
63	Posebni uslovi za osiguranje zaliha na flotantnoj osnovi od požara i nekih drugih opasnosti	PU-OZFLO-04/19	19.04.2019
64	Uslovi za osiguranje digitalne opreme	U-DO-09/19	06.09.2019
65	Uslovi produžene garancije za aparate za domaćinstvo	U-PG-09/19	18.09.2019
66	Posebni uslovi za osiguranje gubitka stečenog bonusa	PU-GSB-09/19	18.09.2019
67	Opšti uslovi za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja	OU-NEZ-09/19	18.09.2019
68	Posebni uslovi za kolektivno osiguranje članova domaćinstava poljoprivrednih gazdinstava od posljedica nesrećnog slučaja	PU-NEZ-POLJ-09/19	18.09.2019
69	Posebni uslovi za kolektivno osiguranje penzionera od posljedica nesrećnog slučaja	PU-NEZ-PEN-09/19	18.09.2019
70	Posebni uslovi za kolektivno osiguranje zaposlenih lica od posljedica nesrećnog slučaja	PU-NEZ-ZAP-09/19	18.09.2019
71	Posebni uslovi za osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja djece u vrtićima, učenika i studenata	PU-NEZ-UČ-09/19	18.09.2019
72	Posebni uslovi za osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja gostiju u hotelima, lječilištima, motelima, kampovima i slično...	PU-NEZ-GH-09/19	18.09.2019
73	Tabela invaliditeta za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta)	-	18.09.2019
74	Opšti uslovi osiguranja potraživanja od komercijalnih rizika	-	5.12.2019
75	Opšti uslovi za osiguranje potraživanja od nekomercijalnih rizika	-	05.12.2019
76	Posebni uslovi za osiguranje u paketu stambenih objekata i stvari u domaćinstvu	PU-DOM – 12/19	27.12.2019
77	Opšti uslovi za osiguranje životinja	-	30.04.2020
78	Posebni uslovi za osiguranje pčela, košnica, saća i meda u medištu	-	30.04.2020
79	Posebni uslovi za osiguranje motornih vozila od rizika loma	PU-RL-09/20	04.09.2020
80	Opšti uslovi za osiguranje od rizika zloupotrebe kartica Hipotekarne banke AD Podgorica	OU-HB-11/20	20.11.2020
81	Opšti uslovi za osiguranje profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika	OU-POZR-01/21	29.01.2021
82	Opšti uslovi za osiguranje mikro prevoznih sredstava	OU-MPS-07/21	28.07.2021
83	Posebni uslovi za prekid rada usljed loma mašina	PU-PRLM-07/21	28.07.2021
84	Opšti uslovi za osiguranje potrošačkih i stambenih kredita	OU-PSK-07/21	28.07.2021
85	Opšti uslovi za osiguranje imovine	OU-IM-06/21	28.04.2021
86	Uslovi za osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	US-POŽ-06/21	28.04.2021
87	Posebni uslovi za osiguranje nastanjenih stambenih objekata	PU-SA-10/21	29.10.2021
88	Uslovi korišćenja online kupovine	U-OK-02/22	31.03.2022
89	Posebni uslovi za osiguranje turističkih apartmana	PU-TA-03/22	31.03.2022
90	Uslovi za osiguranje garancije turističkih paket aranžmana	U-GTPA-04/22	26.04.2022
91	Opšti uslovi za putno zdravstveno osiguranje	OU-PZO-04/22	26.04.2022
92	Opšti uslovi za osiguranje lica za slučaj bolesti i hirurških intervencija	OU-TBHI-04/22	26.04.2022
93	Opšti uslovi za mini kasko osiguranje vozila - stand alone	OU-MK-06/22	29.06.2022
94	trčim licima (autoodgovornost)	U-AO-09/22	29.09.2022
95	Uslovi za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovniha objekata od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	U-OOPL-09/22	29.09.2022
96	Uslovi za osiguranje vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i putnicima	U-VAZ-09/22	29.09.2022
97	Uslovi za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja	U-OPJS-09/22	29.09.2022
98	Uslovi za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko)	U-AK-10/22	28.10.2022
99	Opšti uslovi za osiguranje solarnih (fotonaponskih) elektrana	OU-SE-10/22	28.10.2022
100	Opšti uslovi za osiguranje korisnika kredita za slučaj nezaposlenosti	OU-KKN-12/22	23.12.2022
101	Opšti uslovi za osiguranje korisnika kredita od rizika smrti usljed nezgode u trajnog invaliditeta (preko 50%) kao posljedice nezgode	OU-KKSNI-12/22	23.12.2022
102	Klauzula za osiguranje lica za slučaj hirurške intervencije usljed nesrećnog slučaja	KL-NEZHIN-04/23	26.04.2023
103	Klauzula za osiguranje lica za slučaj preloma kosti usljed nesrećnog slučaja	KL-NEZPKN-04/23	26.04.2023
104	Opšti uslovi za osiguranje odgovornosti prevoznika u drumskom saobraćaju	OU-ODPDS-07/23	28.07.2023
105	Opšti uslovi za zdravstveno osiguranje	OU-DZO-04/19	26.04.2024.
106	Posebni uslovi za kolektivno dobrovoljno zdravstveno osiguranje	PU-DZO-KOL_04/24	26.04.2024.
107	Opšti uslovi za osiguranje korisnika transakcionih računa za slučaj nezaposlenosti	OU-NEZT-10/24	29.10.2024.
108	Opšti uslovi za osiguranje u slučaju zloupotrebe platnih kartica	U-ZPK-12-24	20.12.2024.

AD Sava osiguranje Podgorica - važeći tarifni/premijski sistemi			
	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
1	Tarifa premija XIX - za osiguranje pokretne tehnike (instrumenti, uređaji i aparati)	-	20.12.2007
2	Tarifa premija za osiguranje pošiljaka u međunarodnom transportu	-	01.07.2006
3	Tarife za osiguranje pošiljaka u unutrašnjem transportu	-	01.07.2006
4	Tarifa premija II - za osiguranje industrijskih, zanatskih i uslužnih djelatnosti	-	20.12.2007
5	Tarifa premija III - za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti	-	28.07.2022
6	Tarifa premija V - za osiguranje stakla od loma	-	28.07.2022
7	Tarifa premija VIII - za osiguranje objekata u montaži	-	20.12.2007
8	Tarifa premija XVII - za kombinovano osiguranje elektronskih računara, procesora i sličnih uređaja	-	20.12.2007
9	Tarifa premija za osiguranje elektroprivrednih organizacija	-	20.12.2007
10	Tarifa premija za osiguranje željezničko-transportnih preduzeća	-	20.12.2007
11	Tarifa premija za osiguranje kredita	-	20.12.2007
12	Tarifa premija za osiguranje čamaca i ostalih plovih objekata na moru	MC - 2	20.12.2007
13	Tarifa premija IX - za osiguranje od opasnosti prekida rada usljed požara i nekih drugih opasnosti	-	01.01.2008
14	Premijski sistem za osiguranje lica za slučaj bolesti i hirurških intervencija	-	01.07.2008
15	Premijski sistem za osiguranje profesionalne odgovornosti	-	17.11.2008
16	Premijski sistem za osiguranje u slučaju zloupotrebe platne kartice	PS-ZPK-01	17.11.2008
17	Premijski sistem za osiguranje zaliha od fizičkih oštećenja	PS - 9/16 - 08	22.12.2008
18	Premijski sistem za osiguranje objekata u izgradnji	PS - 7 - 22	28.07.2022
19	Tarifa graničnog osiguranja		09.07.2012
20	Premijski sistem za osiguranje imovine pravnih lica	PS-IPL-12/12	14.12.2012
21	Tarife premija II za osiguranje industrijskih, zanatskih i uslužnih organizacija od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti		28.07.2022
22	Tarifa premija za osiguranje od opasnosti zemljotresa	-	01.12.2013
23	Premijski sistem za dopunsko osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila i priključnih vozila		27.02.2014
24	Dopuna Tarife premija i za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti - tehnički rezultat		05.11.2014
25	Tarifa za osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja gostiju u hotelima, lječilištima, motelima, kampovima i slično....		25.03.2015
26	Premijski sistem za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko) sa integralnom franšizom		05.05.2015
27	Tarifa premije za osiguranje usjeva i plodova	OU-UP-10/15	29.10.2015
28	Premijski sistem za osiguranje odgovornosti proizvođača za proizvode	TP-OPP	29.10.2015
29	Tarifa premije za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva	TS-PKR-07/22	28.07.2022
30	Dopuna premijskog sistema za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko) – Kasko total		16.12.2016
31	Premijski sistem za osiguranje pravne zaštite u vezi sa upotrebom motornog vozila	PS-17-12/16	16.12.2016
32	Tarifa premija za osiguranje asistencije u domu	TP-ASIS-DOM-12/17	22.12.2017
33	Tarifa premija osiguranja pomoći na putu	TP-PP-12/17	22.12.2017
34	Tarifa premija za dobrovoljno zdravstveno osiguranje stranih državljana u Crnoj Gori	TP-DZOS-03/18	30.03.2018
35	Tarifa premija za dopunsko zdravstveno osiguranje - putničko zdravstveno osiguranje	TP-PZO-03/18	30.03.2018
36	Tarifa premija za osiguranje lica za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita	TP-ONVK-05/18	24.05.2018
37	Tarifa premija za osiguranje odgovornosti projektanta	TP-ODPRK-05/18	24.05.2018
38	Tarifa premija za paket putnih osiguranja	TP-PPO-07/18	04.07.2018
39	Tarifa premije za osiguranje od opšte odgovornosti	TP-OOD-04/19	19.04.2019
40	Tarifa premija za osiguranje digitalne opreme	TP-DO-09/19	06.09.2019
41	Tarifa premija za osiguranje produžene garancije za aparate za domaćinstvo	TP-PG-09/19	18.09.2019
42	Tarifa premija za osiguranje gubitka stečenog bonusa	TP-GSB-09/19	18.09.2019
43	Posebna tarifa za osiguranje u paketu stambenih objekata i stvari u domaćinstvu	TP-DOM-12/19	27.12.2019
44	Tarifa premija za osiguranje životinja	TP-OŽ-04/20	30.04.2020
45	Premijski sistem za osiguranje u slučaju zloupotrebe kartica Hipotekarne banke AD	PS - HB - 11/20	20.11.2020
46	Tarifa premija za osiguranje profesionalne odgovornosti zdravstvenih radnika	TP-POZR-01/21	29.01.2021
47	Tarifa premija za osiguranje mirko prevoznih sredstava	TP-MPS-07/21	28.07.2021
48	Tarifa premija za osiguranje potrošačkih i stambenih kredita	TP-PSK-07/21	28.07.2021
49	Tarifa premija I za osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	TP0801-2022	28.07.2022
50	Posebna tarifa premija za osiguranje turističkih apartmana i paušalno osiguranje gostiju u privatnom smještaju	TP-TA-03/22	31.03.2022
51	Tarifa premija za osiguranje garancije turističkih paket aranžmana	TP-GTPA-04/22	26.04.2022
52	Tarifa premija za putno zdravstveno osiguranje	TP - PZO - 04/22	26.04.2022
53	Tarifa premija za mini kasko osiguranje vozila - stand alone	TP-MK-06/22	29.06.2022
54	Sistem tarifa premija za osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	TP-AO-09/22	29.09.2022
55	Tabele premija za osiguranje vlasnika odnosno korisnika vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima		29.09.2022
56	Tarifa premija za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovih objekata od odgovornosti iz upotrebe za štete pričinjene trećim licima	TP-OOPL-09/22	29.09.2022

AD Sava osiguranje Podgorica - važeći tarifni/premijski sistemi - nastavak			
	Naziv	Skraćeni naziv	Datum usvajanja
57	Tarifa premija za obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i putnicima	TP-VAZ-09/22	29.09.2022
58	Tarifa premija za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja	TP-OPJS-09/22	29.09.2022
59	Premijski sistem za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto kasko)	PS-3-2022/1	28.10.2022
60	Tarifa premija za osiguranje fotonaponskih (solarnih) elektrana	TP-SE-10/22	28.10.2022
61	Tarifa premija za osiguranje korisnika kredita	TP-KK-12/22	23.12.2022
62	Tarifa premija za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode)	-	26.04.2023
63	Premijski sistem za osiguranje od odgovornosti prevoznika u drumskom saobraćaju	T-ODGPN 07/23	28.07.2023
64	Tarifa premija za kolektivno dobrovoljno zdravstveno osiguranje	TP-DZO-04/24	26.04.2024.
65	Tarifa premija za osiguranje korisnika transakcionih računa za slučaj nezaposlenosti	TP-NEZT-10/24	29.10.2024.
66	Tarifa premija za osiguranje u slučaju zloupotrebe platnih kartica	TP-ZPK-12-24	20.12.2024.

10. FINANSIJSKI REZULTAT

10.1. OSNOVNE KATEGORIJE FINANSIJSKOG REZULTATA

Poslovnu 2024. godinu Društvo je završilo sa pozitivnim finansijskim rezultatom u iznosu od 2,86 mil Eur. Ostvareni rezultat poslovanja veći je od planiranog za 565,5 hiljada Eur ili 24,7%, čemu je najviše doprinio rast neto prihoda od premije, ali i rast ostalih kategorija prihoda Društva iznad planiranih veličina.

U odnosu na 2023. godinu, rezultat je bolji za 200,8 hiljada Eur ili 7,6% i to u najvećoj mjeri usled rasta neto prihoda od premije iznad prošlogodišnjeg iznosa.

Slijedi pregled osnovnih kategorija finansijskog rezultata za poslednje dvije godine i obrazloženja odstupanja:

Osnovne kategorije finansijskog rezultata AD Sava osiguranje

	2023	2024	Promjena u EUR	Promjena u %
I. Neto prihodi od premija osiguranja	16.103.496	18.109.373	2.005.877	112,5%
II. Prihodi od ulaganja u povezane kompanije (u filijale)	425.000	340.000	-85.000	80,0%
III. Prihodi od ulaganja	627.601	765.406	137.804	122,0%
IV. Drugi prihodi od osiguranja	835.120	1.101.443	266.323	131,9%
V. Drugi prihodi	139.023	200.988	61.964	144,6%
VI. Neto rashodi za štete	-7.033.658	-8.333.721	-1.300.062	118,5%
VII. Promena drugih neto osiguravajuće-tehničkih rezervisanja (+/-)	-64.241	-256.313	-192.073	399,0%
VII. Promena neto osiguravajuće-tehničkih rezervisanja ugovarača životnih osiguranja koji preuzimaju rizik ulaganja				
IX. Promene obaveza iz finansijskih ugovora				
X. Neto rashodi za bonuse i popuste	-92.863	-92.661	202	99,8%
XI. Operativni troškovi	-6.700.369	-7.307.102	-606.733	109,1%
XII. Rashodi od ulaganja u filijale (u druženim kompanijama)			0	#DIV/0!
XIII. Investicioni troškovi od finansijskih sredstava i obaveza	-121.125	-20.605	100.520	17,0%
XIV. Drugi rashodi od osiguranja	-1.064.026	-1.139.309	-75.284	107,1%
XV. Drugi rashodi	-58.794	-113.120	-54.326	192,4%
XVI. Dobitak ili gubitak obračunskog perioda pre oporezivanja (I + II + III + IV + V + VI + VII + VIII + IX + X + XI + XII + XIII + XIV + XV)	2.995.167	3.254.378	259.212	108,7%
XVII. Porez na dobit	-338.703	-397.157	-58.454	117,3%
XVIII. Neto dobitak ili gubitak obračunskog perioda (XVI - XVII)	2.656.464	2.857.221	200.757	107,6%

Neto prihod od premije i neto rashodi za štete

	2023	2024
Neto prihodi od premija osiguranja	16.103.496	18.109.373
Neto rashodi za štete	-7.033.658	-8.333.721
Promjena drugih neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja	-64.241	-256.313
Neto mjerodavni koeficijent	44,1%	47,4%

Kao što se može vidjeti iz priloženih tabela, najveće apsolutne promjene, između dvije godine, desile su se kod neto prihoda od premije (rast), kao i kod neto rashoda za štete i operativnih troškova (takođe rast).

U protekloj godini, naša kompanija je ostvarila 18,11 mil Eur neto prihoda od premija osiguranja, što je za 12,5% više nego u 2023. godini (nominalni rast iznosi oko 2,0 mil Eur). Na rast neto prihoda od premije u 2024. godini, najviše je uticao rast bruto fakturisane premije (rast od 1,98 mil Eur). Tačnije, u 2024. godini fakturirali smo rekordan iznos premije, uprkos lošoj makroekonomskoj situaciji u zemlji. Rast premije ostvarili smo kod svih vrsta osiguranja osim kod osiguranja kredita – zbog smanjenog obima plasiranja kredita kod banke sa kojom imamo saradnju po tom osnovu. Najveći apsolutni rast premije ostvaren je kod: auto kaska, nezgode i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.

Po osnovu ulaganja u povezane kompanije, u 2024. godini ostvarili smo 340,0 hiljada Eur prihoda. Naime, naša dva zavisna društva su isplatila dividendu i to u iznosima od po 170,0 hiljada Eur. Ovo je nešto niži iznos prihoda u odnosu na 2023. godinu, kada je naše zavisno društvo Sava Agent isplatilo dividendu u nešto većem iznosu (Sava Agent je tada uplatio dividendu u iznosu od 255,0 hiljada Eur, a Sava Car u iznosu od 170,0 hiljada Eur).

Prihodi od ulaganja porasli su za 137,8 hiljada Eur ili 22,0% u odnosu na 2023. godinu i to usled većih prihoda od kamata i to kamata na obveznice (tj. usled preusmjeravanja sredstava iz depozita u obveznice, zbog većih stopa prinosa).

Drugi prihodi od osiguranja za 2024. godinu iznose 1,10 mil Eur, a sastoje se od: prihoda od provizija (333,9 hiljada Eur), naplaćene ispravke potraživanja premije osiguranja (217,5 hiljada Eur), prihoda po osnovu obrade uslužnih šteta (122,4 hiljada Eur), prihoda po osnovu prodatih zelenih kartona (358,9 hiljada Eur) i prihoda od ukidanja rezervacija za godišnje odmore (68,8 hiljada Eur). Ukupni drugi prihodi od osiguranja veći su za 31,9% ili 266,3 hiljada Eur u odnosu na 2023. godinu, i to iz razloga veće provizije reosiguranja, ali i većih prihoda od naplate ispravke potraživanja premije, prihoda od prodaje zelenih karti i prihoda od obrade uslužnih šteta.

Kada su u pitanju drugi prihodi, oni su u odnosu na 2023. godinu porasli za 62,0 hiljada Eur (ili 44,6%) i iznose 201,0 hiljada Eur, a čine ih: dobit od prodaje osnovnih sredstava (36,0 hiljada Eur), prihod od naplaćene ispravke ostalih potraživanja (15,5 hiljada Eur), prihod po osnovu troškova postupka nalate premije (12,8 hiljada Eur), prihod od zakupa (97,0 hiljada Eur), prihod od oprihodovanja nepovezanih uplata i povraćaja (23,8 hiljada Eur), prihod od pozitivnih kursnih razlika (7,0 hiljada Eur) i svi ostali prihodi (oko 8,9 hiljada Eur). Rast drugih prihoda u 2024. godini uglavnom je posledica rasta prihoda od zakupa i drugih prihoda od investicionih nekretnina, kao i rasta prihoda od prodaje osnovnih sredstava. U ovoj godini imali smo i veće prihode po osnovu oprihodovanja nepovezanih uplata i povraćaja, ali i prihode po osnovu troškova postupka naplate premije, umanjenja poreza na dobit isl.

Neto rashodi za štete na kraju 2024. godine iznosili su 8,33 mil Eur. U poređenju sa 2023. godinom, porasli su za 18,5% (ili 1,30 mil Eur), na šta je najviše uticao pad udjela reosiguravača u riješenim štetama. Tačnije, udio reosiguravača u riješenim štetama Društva niži je za čak 1,94 mil Eur u odnosu na prethodnu godinu, a iz razloga što smo u 2023. godini riješili dvije velike štete (osiguranje objekata u izgradnji: riješeni iznos 1,1 mil Eur, udio reosiguravača 1,04 mil Eur i osiguranje finansijskih gubitaka: riješeni iznos 1,0 mil Eur,

udio reosiguravača 0,9 mil Eur). Sa druge strane, u 2024. godini nismo imali tako velikih šteta, pa je i udio reosiguravača manji.

Na 31.12.2024. godine rezervacije za neistekle rizike veće su za 256,3 hiljada Eur u odnosu na isti dan prethodne godine, što se negativno odrazilo na poslovni rezultat. Najveći rast rezervi za neistekle rizike imamo kod osiguranja od posledica nezgode i to zbog rasta prenosne premije, kao i odloženih troškova pribave, a sve kao posledica rasta premije po osnovu višegodišnjih polisa za osiguranje korisnika kredita jedne banke.

Efekat promjene rezervacija za bonuse i popuste i isplata istih na poslovni rezultat Društva je na nivou prošlogodišnjeg.

Operativni troškovi Društva porasli su za 606,7 hiljada Eur ili 9,1% na godišnjem nivou (zabilježen je rast i troškova provizija i ostalih operativnih troškova). Ako izuzmemo efekat razgraničenja troškova sticanja osiguranja, koji na kraju 2024. godine iznosi 556,7 hiljada Eur (umanjuje troškove), onda je rast troškova još veći u odnosu na 2023. godinu (sve kategorije troškova zabilježile su rast u odnosu na 2023. godinu, osim troškova materijala, što je negdje u korelaciji sa rastom bruto fakturisane premije ali i nivoom inflacije u zemlji).

U 2024. godini Društvo je imalo 20,61 hiljada Eur investicionih troškova od finansijskih sredstava i obaveza, a odnose se na rashode od kamata (tj. rashode od kamata za neto sadašnju vrijednost budućih zakupa u skladu sa MSFI 16). U poređenju sa 2023. godinom, investicioni troškovi su niži za 100,5 hiljada Eur, a razlog je taj što u ovoj godini nismo imali gubitaka od prodaje obveznica (dok je u prošloj godini ostvaren gubitak u iznosu od 99,4 hiljada Eur).

Drugi rashodi od osiguranja veći su od prošlogodišnjih za 75,3 hiljada Eur ili 7,1%, što je posledica većih rashoda na ime ispravke šteta iz reosiguranja (imali smo ispravku u iznosu od skoro 55 hiljada Eur - potraživanje prema reosiguravaču, za koje je, zbog sankcija, mala vjerovatnoća da će biti naplaćeno), troška nadzora ANO (što je u korelaciji sa rastom bruto fakturisane premije), ali i većih rashoda na ime potraživanja za premiju.

Kada su u pitanju drugi rashodi, oni su u 2024. godini porasli za čak 92,4% u odnosu na prethodnu godinu (ili 54,3 hiljada Eur). Ovoliku razliku između dvije godine prouzrokovao je drugačiji način evidentiranja/knjiženja članarine za finansiranje Nacionalnog biroa osiguravača u iznosu od skoro 52,0 hiljada Eura. U 2023. godini, ova kategorija je knjižena kao trošak, i to trošak nabavke kancelarijskog materijala i formulara. Pored navedenog, na rast ovih rashoda uticao je rast ispravke ostali kupci, rast ostalih rashoda od ulaganja, troškova amortizacije investicione nekretnine i sl.

10.1.1. PRIHODI

Prihodi 2020 – 2024

Struktura prihoda	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
Neto prihodi od premija osiguranja	11.178.275	88,9%	11.900.846	88,8%	13.720.997	90,3%	16.103.496	88,8%	18.109.373	88,3%
Prihodi od ulaganja u povezane kompanije							425.000	2,3%	340.000	1,7%
Prihodi od ulaganja	537.723	4,3%	512.770	3,8%	554.357	3,6%	627.601	3,5%	765.406	3,7%
Drugi prihodi od osiguranja	732.837	5,8%	848.506	6,3%	736.462	4,8%	835.120	4,6%	1.101.443	5,4%
Drugi prihodi	120.992	1,0%	138.521	1,0%	190.718	1,3%	139.023	0,8%	200.988	1,0%
Ukupno prihodi	12.569.828	100,0%	13.400.642	100,0%	15.202.535	100,0%	18.130.242	100,0%	20.517.210	100,0%

U strukturi ukupnih prihoda Društva, najveće učešće imaju neto prihodi od premija osiguranja, čije se učešće u poslednjih pet godina kreće između 88% i 90%. Slijede drugi prihodi od osiguranja i prihodi od ulaganja.

Tako, drugi prihodi od osiguranja čine 5,4% ukupnih prihoda Društva za 2024. godinu (nešto veće učešće u odnosu na 2023. godinu), a odnose se na: prihod od prodaje zelenih kartona, prihod od provizija, prihod po osnovu naplaćene ispravke potraživanja premije, prihod po osnovu obrade uslužnih šteta i prihod od ukidanja rezervacija za godišnje odmore. U 2024. godini drugi prihodi od osiguranja veći su od onih iz 2023. godine, u najvećoj mjeri, usled veće provizije reosiguranja (za oko 59,5 hiljada Eur), većeg prihoda po osnovu naplate ispravke potraživanja premije (za oko 95,4 hiljada Eur), prihoda od prodaje zelenih kartona (za oko 19,0 hiljada Eur), kao i većih prihoda od obrade uslužnih šteta (za oko 24,6 hiljada Eur). Pored navedenog, u 2024. godini imali smo i 68,8 hiljada Eur prihoda od ukidanja rezervacija za godišnje odmore (po preporuci eksterne revizije, a taj prihod nismo imali u 2023. godini).

Učešće prihoda od ulaganja u ukupnim prihodima Društva za 2024. godinu iznosi 3,7% (neznatno veći nivo u odnosu na 2023. godinu). U poređenju sa prethodnom godinom, ovi prihodi su porasli za 59,5 hiljada Eur ili 22,0%, a usled većih prihoda od kamata i to kamata na obveznice (tj. usled preusmjeravanja sredstava iz depozita u obveznice, zbog većih stopa prinosa).

Kada su u pitanju drugi prihodi, njihovo učešće u ukupnim prihodima Društva poslednjih pet godina se kreće u intervalu od 0,8 do 1,3%, dok je u 2024. učešće na nivou od 1,0%. Drugi prihodi obuhvataju: prihod po osnovu ispravke ostalih potraživanja, prihode od zakupa, prihode po osnovu troškova postupka naplate premije, oprihodovane nepovezane uplate, prihode od umanjenja poreza, povrata premije i ostalo i ostale prihode. U odnosu na 2023. godinu, ovi prihodi su porasli za 62,0 hiljada Eur (ili 44,6%), usled rasta prihoda od zakupa i drugih prihoda od investicionih nekretnina, kao i rasta prihoda od prodaje osnovnih sredstava. U ovoj godini imali smo i veće prihode po osnovu oprihodovanja nepovezanih uplata i povraćaja, ali i prihode po osnovu troškova postupka premija, umanjenja poreza na dobit isl.

Struktura prihoda od premija osiguranja u periodu 2020 – 2024

Struktura prihoda od premija	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
Obračunate bruto premije osiguranja sa primljenim saosiguranjem	12.837.141	114,8%	14.406.332	121,1%	17.392.666	126,8%	20.670.382	128,4%	22.653.604	125,1%
Obračunate premije reosiguranja sa predatim saosiguranjem	-1.731.844	-15,5%	-1.608.939	-13,5%	-2.299.082	-16,8%	-2.967.190	-18,4%	-2.975.489	-16,4%
Promjena bruto prenosnih premija	3.085	0,0%	-845.704	-7,1%	-1.826.625	-13,3%	-2.009.005	-12,5%	-1.634.519	-9,0%
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	69.894	0,6%	-50.843	-0,4%	454.037	3,3%	409.310	2,5%	65.777	0,4%
Neto prihodi od premija osiguranja	11.178.275	100,0%	11.900.846	100,0%	13.720.997	100,0%	16.103.496	100,0%	18.109.373	100,0%

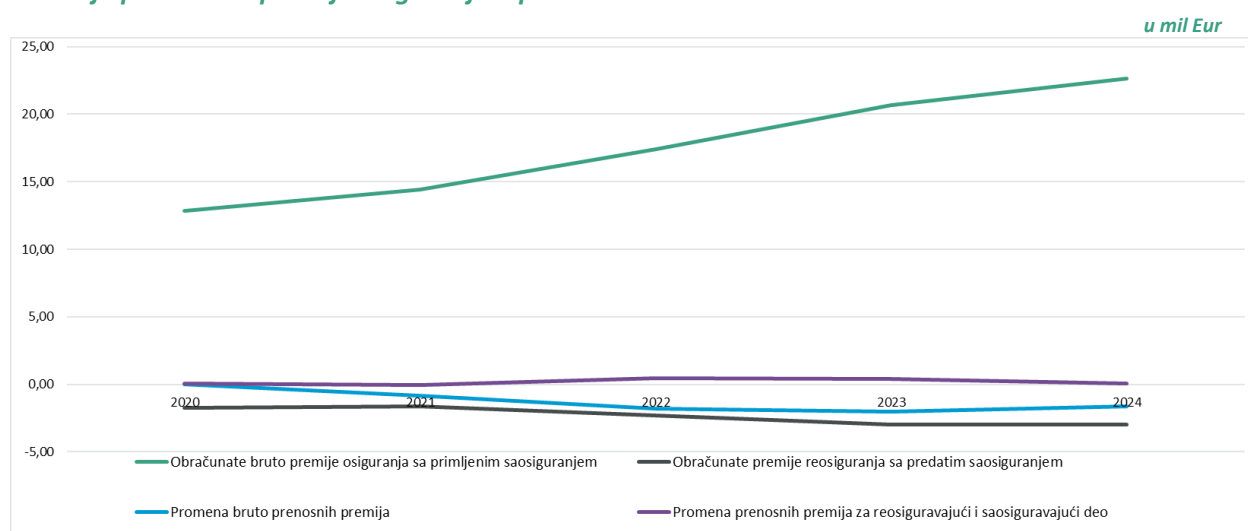
Kada je u pitanju struktura neto prihoda od premija osiguranja, najveće učešće ima obračunata bruto fakturisana premija, koja je za čak 1,98 mil Eur veća od prošlogodišnje. Ovoliki rast premije posledica je većeg broja izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu je najveći apsolutni rast premije ostvaren kod auto kasko osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.

Pozitivan efekat na visinu neto prihoda od premija imala je i promjena prenosne premije reosiguranja. Naime, prenosna premija reosiguranja porasla je za 65,8 hiljada Eur, pri čemu je najveći rast zabilježen kod osiguranja imovine od požara i osiguranja od opšte odgovornosti.

Kada je u pitanju premija reosiguranja, ona je zabilježila neznatan rast u odnosu na 2023. godinu (rast od 8,3 hiljada Eur). Najveća promjena, odnosno rast premije reosiguranja, desila se kod imovinskih osiguranja (izdat veći broj polisa u odnosu na isti period prošle godine, a pored toga za jednog klijenta fakturisan je značajno veći iznos premije u odnosu na prošlu godinu). Sa druge strane, veliki pad premije reosiguranja zabilježen je kod osiguranja kredita (zbog pada broja izdatih polisa, zbog smanjenog broja plasiranih kredita od strane banke).

Negativan efekat na iznos neto prihoda od premije imala je promjena prenosnih premija (tj. rast prenosne premije, pri čemu je najveći rast prenosne premije ostvaren kod osiguranja od posledica nezgode, kaska i imovinskih osiguranja, što je u skladu sa ugovaranjem većih osiguranja i rastom bruto fakturisane premije).

Kretanje prihoda od premija osiguranja u periodu 2020–2024

10.1.2. RASHODI

Rashodi 2020 – 2024

Struktura rashoda	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
Neto rashodi za štete	-4.655.058	43,8%	-5.271.816	46,0%	-6.002.006	47,0%	-7.033.658	46,5%	-8.333.721	48,3%
Promena drugih neto osiguravajuće-tehničkih rezervisanja (+/-)	36.163	-0,3%	-206.877	1,8%	-109.803	0,9%	-64.241	0,4%	-256.313	1,5%
Neto rashodi za bonuse i popuste							-92.863	0,6%	-92.661	0,5%
Operativni troškovi	-5.005.985	47,1%	-5.186.171	45,2%	-5.684.442	44,5%	-6.700.369	44,3%	-7.307.102	42,3%
Investicioni troškovi od finansijskih sredstava i obaveza	-4.640	0,0%	-9.946	0,1%	-13.136	0,1%	-121.125	0,8%	-20.605	0,1%
Drugi rashodi od osiguranja	-857.625	8,1%	-716.940	6,3%	-900.610	7,1%	-1.064.026	7,0%	-1.139.309	6,6%
Drugi rashodi	-152.338	1,4%	-74.655	0,7%	-56.368	0,4%	-58.794	0,4%	-113.120	0,7%
Ukupno rashodi	-10.639.483	100,0%	-11.466.405	100,0%	-12.766.365	100,0%	-15.135.075	100,0%	-17.262.831	100,0%

U poslednje dvije godine nije bilo velikih promjena kada je u pitanju struktura ukupnih rashoda Društva. Najveće učešće i dalje imaju neto rashodi za štete, a zatim operativni troškovi.

Neto rashodi za štete bilježe konstantan rast u poslednjih pet godina, pa raste i njihovo učešće u ukupnim rashodima Društva, koje je na kraju 2024. godine iznosilo 48,3%. Posmatrano u apsolutnim iznosima, neto rashodi za štete porasli su za 1,30 mil Eur u odnosu na 2023. godinu i to najviše kao posledica smanjenja udjela reosiguravača u riješenim šteta Društva. Tako se, udio reosiguravača u riješenim štetama Društva smanjio sa čak 2,44 mil Eur na svega 498 hiljada Eur, a iz razloga što smo u 2023. godini riješili dvije velike štete (osiguranje objekata u izgradnji: riješeni iznos 1,1 mil Eur, udio reosiguravača 1,04 mil Eur i osiguranje finansijskih gubitaka: riješeni iznos 1,0 mil Eur, udio reosiguravača 0,9 mil Eur). Sa druge strane, u 2024. godini nismo imali tako velikih šteta, pa je i udio reosiguravača manji.

Operativni troškovi Društva porasli su za 606,7 hiljada Eur ili 9,1% u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu su sve kategorije troškova zabilježile rast u odnosu na prethodnu godinu, osim troškova materijala (jer u 2024. godini nismo imali opremanja novih poslovnih prostora i rekonstrukcije starih, kao što je to bio slučaj u 2023. godini, a i zbog drugačijeg načina evidentiranja troškova nabavki zelenih kartona, koji se od 2024. godine tretiraju kao članarina za finansiranje NBO-a, u okviru drugih rashoda u BU). Rast troškova Društva možemo dovesti u vezu sa rastom bruto fakturisane premije u odnosu na 2023. godinu, ali i sa još uvijek visokim nivoom inflacije u zemlji. Uprkos rastu, učešće operativnih troškova u ukupnim rashodima Društva je na najnižem nivou u poslednjih pet godina i iznosi 42,3% (usled većeg rasta neto rashoda za štete).

Kada su u pitanju drugi rashodi od osiguranja, njihovo učešće u ukupnim rashodima Društva je na nešto nižem nivou u odnosu na 2023. godinu i iznosi 6,6%. Drugi rashodi od osiguranja sastoje se od: rashoda za vatrogasni doprinos, doprinosa za preventivu, troškova nadzora ANO, troškova ispravke premije osiguranja, troškova asistencije u Grupi i rashoda na ime ispravke šteta iz reosiguranja. U 2024. godini zabilježen je rast ovih rashoda u odnosu na prethodnu godinu i to za 75,3 hiljada Eur ili 7,1%. Naime, u 2024. godini imali smo ispravku šteta iz reosiguranja u iznosu od skoro 55,0 hiljada Eur (u ovom iznosu imamo potraživanje prema Malakutu, a zbog sankcija je mala vjerovatnoća da će biti naplaćeno, pa je dato na ispravku), što nismo imali u 2023. godini. Takođe, imali smo i veću ispravku potraživanja premije u odnosu na prethodnu godinu, kao i troškove nadzora ANO i vatrogasni doprinos (zbog rasta bruto fakturisane premije u prethodnoj godini).

Na kraju 2024. godine, promjena drugih neto osiguravajućih tehničkih rezervisanja tj. promjena rezervisanja za neistekle rizike čini 1,5% ukupnih rashoda Društva. Ove rezerve su veće za 256,3 hiljada Eur u odnosu na kraj 2023. godine i to uglavnom kod osiguranja od posledica nezgode, a zbog rasta prenosne premije i odloženih troškova pribave, a sve kao posledica rasta premije po osnovu višegodišnjih polisa za osiguranje korisnika kredita jedne banke.

Drugi rashodi čine 0,7% ukupnih rashoda Društva za 2024. godinu (što predstavlja rast učešća za 0,3 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu), a odnose se na: doprinos Nacionalnom birou osiguravača, ispravku potraživanja po osnovu vrijednosti regresa, trošak ispravke – ostali kupci, troškove amortizacije investicionih nekretnina i ostale rashode investicionih nekretnina, troškove oprihodovanih nepovezanih uplata i druge rashode od ulaganja. Ovi rashodi su porasli za čak 92,4% na godišnjem nivou (ili 54,3 hiljada Eur), jer je u ovoj godini, u okviru ovih rashoda evidentirana članarina za finansiranje Nacionalnog biroa osiguravača u iznosu od skoro 52,0 hiljada Eur, što nismo imali u 2023. (ranije je ovo bio trošak - trošak nabavke kancelarijskog materijala i formulara). Pored navedenog, na rast ovih rashoda uticao je i rast ispravke ostali kupci, rast ostalih rashoda od ulaganja, troškova amortizacije investicione nekretnine i sl.

Neto rashodi za bonuse i popuste iznose 92,7 hiljada Eur, što je približno prošlogodišnjem iznosu. Ovi rashodi čine 0,5% ukupnih rashoda Društva.

Investicioni troškovi od finansijskih sredstava i obaveza učestvuju sa svega 0,1% u ukupnim rashodima Društva, što je značajno niže učešće u odnosu na kraj 2023. godine (kada je njihovo učešće bilo najveće i iznosilo 0,8%, a zbog ostvarenog gubitka po osnovu prodaje AFS obveznica u iznosu od 99,4 hiljada Eur). U 2024. godini, nismo imali gubitaka od prodaje obveznica, pa se investicioni troškovi odnose samo na rashode od kamata tj. rashoda od kamata za neto sadašnju vrijednost budućih zakupa u skladu sa MSFI 16 (ovi rashodi na kraju godine iznosili su 20,6 hiljada Eur).

Struktura rashoda za štete u periodu 2020 – 2024

Struktura rashoda za štete	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
Obračunati bruto iznosi šteta sa primljenim saosiguranjem i smanjeni za regrese	-5.038.314	108,2%	-6.553.001	124,3%	-6.512.729	108,5%	-9.211.894	131,0%	-9.110.417	109,3%
Obračunati udjeli reosiguravača i saosiguravača	453.561	-9,7%	1.222.424	-23,2%	480.628	-8,0%	2.435.344	-34,6%	498.016	-6,0%
Promjena bruto rezervisanja za štete	-160.538	3,4%	-128.357	2,4%	-727.391	12,1%	477.884	-6,8%	320.552	-3,8%
Promjena rezervisanja za štete za reosiguravajući i saosiguravajući deo	90.233	-1,9%	187.118	-3,5%	757.486	-12,6%	-734.993	10,4%	-41.872	0,5%
Ukupno rashodi za štete	-4.655.058	100,0%	-5.271.816	100,0%	-6.002.006	100,0%	-7.033.658	100,0%	-8.333.721	100,0%

Kada je u pitanju struktura ukupnih neto rashoda za štete na dan 31.12.2024. godine, kao i ranijih godina, najveće učešće imaju obračunate bruto štete, koje su niže za 1,1% ili 101,5 hiljada Eur u odnosu na prethodnu godinu. Iako je riješen veći broj šteta u odnosu na 2023. godinu, ukupan iznos riješenih šteta je manji, a iz razloga što u 2024. godini nije bilo »većih« šteta, kao u 2023. godini. Tačnije, u 2023. godini riješili smo dvije velike štete (riješena je jedna šteta u iznosu od 1,1 mil Eur po osnovu ostalih osiguranja imovine i jedna šteta po osnovu osiguranja finansijskih gubitaka u iznosu od 1,0 mil Eur).

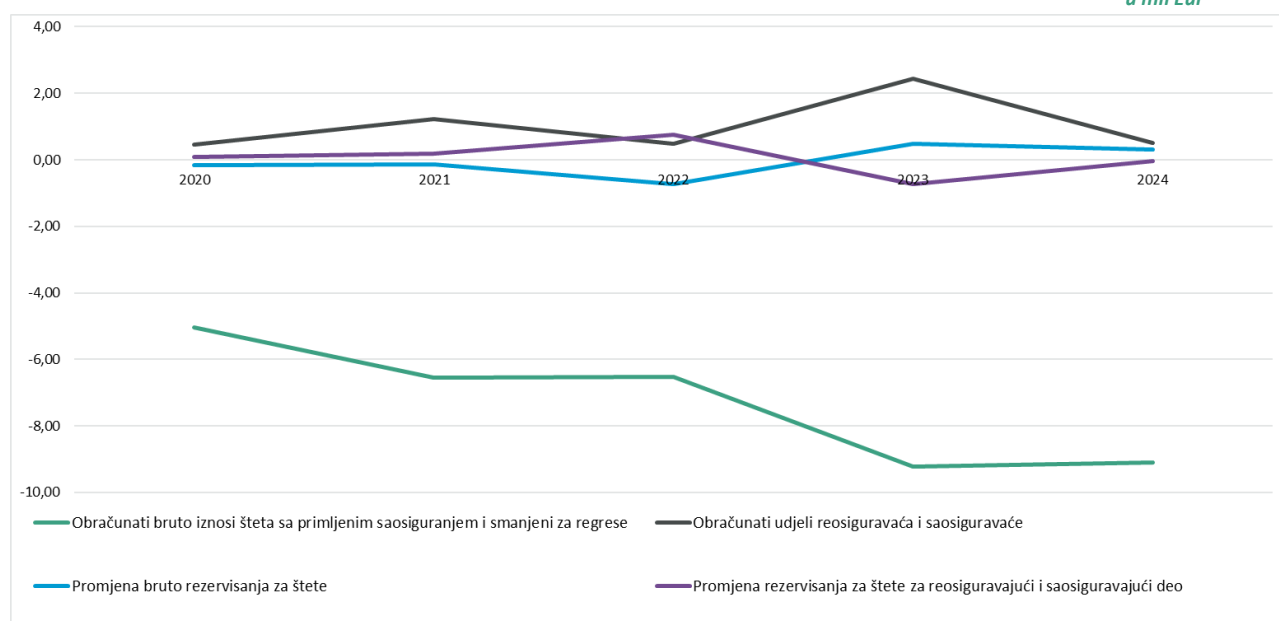
Riješene štete iz reosiguranja zabilježile su drastičan pad u odnosu na 2023. godinu (pad sa 2,43 mil Eur na 498,0 hiljada Eur), upravo iz razloga rešavanja gore pomenutih velikih šteta u 2023. godini (udjeli reosiguravača po gore pomenutim štetama su iznosili 1,04 mil Eur, odnosno 0,9 mil Eur).

Pozitivan efekat na iznos neto rashoda za štete imala je promjena rezervisanja za štete, tačnije, rezervacije su se smanjile za 320,5 hiljada Eur. Najveći pad rezervacija, posmatrano po vrstama osiguranja, desio se kod ostalih osiguranja imovine (zbog pada rezervi za nastale prijavljene a neriješene štete, i to po osnovu jednog prijavljenog zahtjeva značajno je smanjena rezervacija – sa 350,0 hiljada Eur na 128,0 hiljada Eur) i kod AO (zbog pada rezervi za nastale neprijavljene štete).

Suprotan efekat na ukupan iznos neto rashoda za štete imala je promjena rezervisanja za štete za reosiguravajući i saosiguravajući dio (smanjen je udio reosiguravača u rezervisanim štetama u odnosu na 31.12.2023., opet iz razloga smanjenja rezervacije za gore pomenutu štetu, koja je reosigurana).

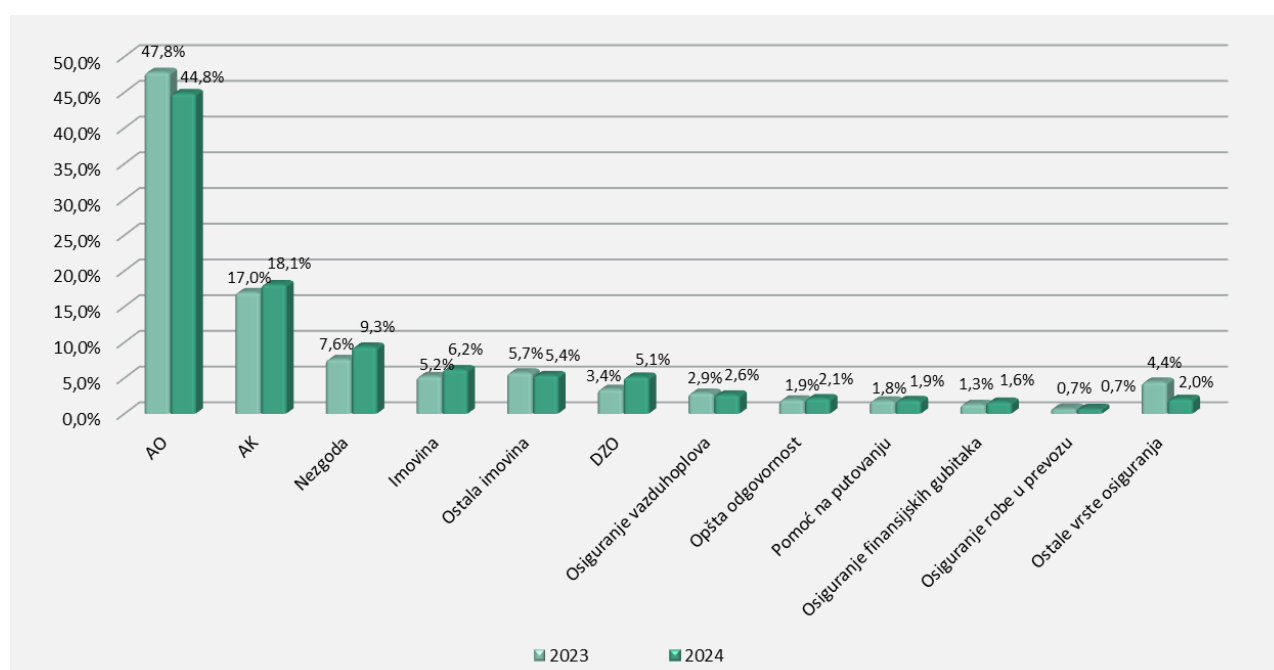
Kretanje rashoda za štete u periodu 2020–2024

u mil Eur

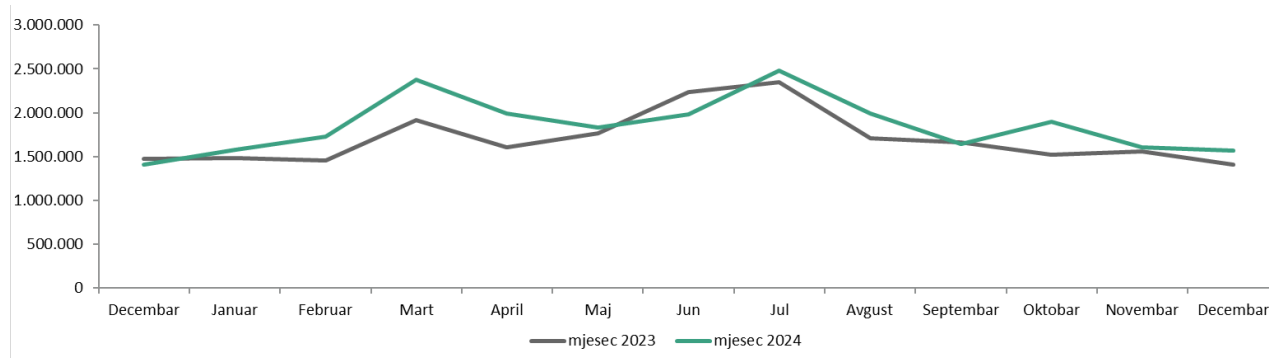

10.2. PREGLED POSLOVANJA U BROJKAMA

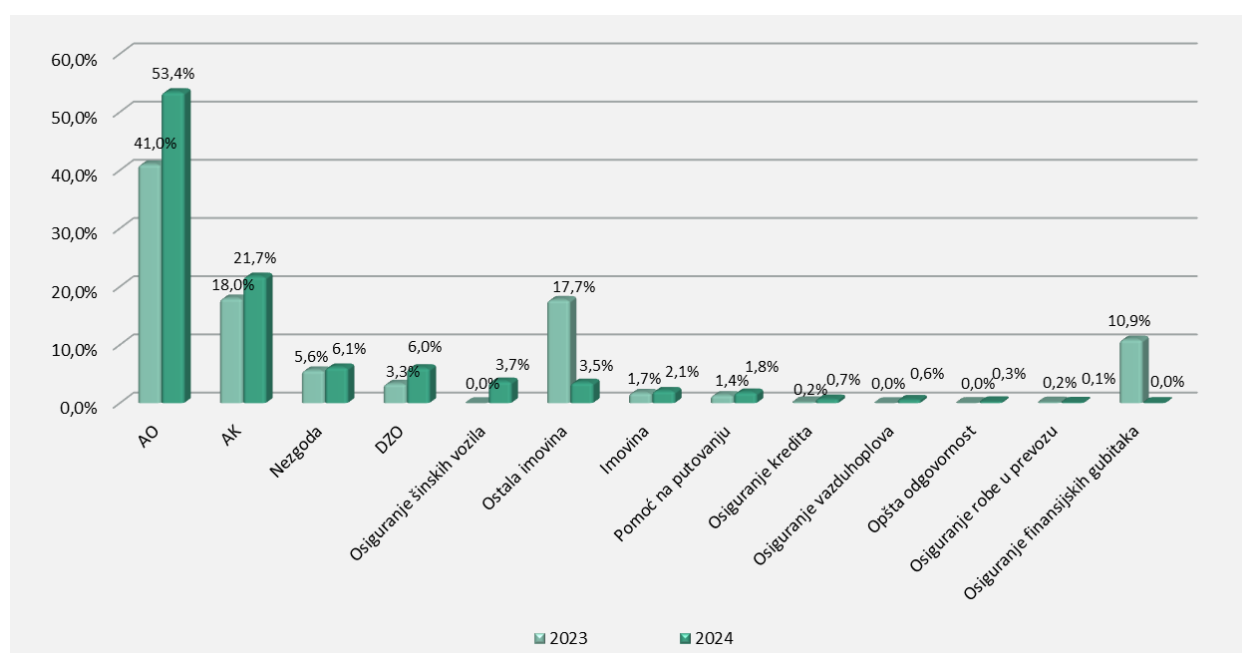
Struktura bruto fakturisane premije u 2023. i 2024. godini

Kretanje bruto fakturisane premije po mjesecima u 2023. i 2024. godini

Struktura riješenih šteta u 2023. i 2024. godini

	2023	2024	Promjena u EUR	Promjena u %
Obračunate bruto premije osiguranja sa primljenim saosiguranjem	20.670.382	22.653.604	1.983.222	109,6%
Obračunati bruto iznosi šteta sa primljenim saosiguranjem i smanjeni za regrese	-9.211.894	-9.110.417	101.477	98,9%
Bruto štetni koeficijent	44,6%	40,2%		

10.2.1. OSIGURANJE OD POSLEDICA NEZGODE

Nezgod	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	2.117.801	9,3%	-556.923	6,1%	26,3%
2023	1.576.318	7,6%	-515.606	5,6%	32,7%
Indeks	134,4	122,6	108,0	109,2	80,4

U 2024. godini, naše Društvo je zabilježilo rast premije po osnovu osiguranja od posledica nezgode u apsolutnom iznosu od 541,5 hiljade Eur, što je uglavnom rezultat većeg broja izdatih polisa u odnosu na 2023. godinu. Naime, najveći rast premije ostvaren je kod pojedinačnog (individualnog) osiguranja lica (rezultat proširenja saradnje sa bankama) i kolektivnog osiguranja zaposlenih (za pojedine klijente fakturisan je veći iznos premije u odnosu na prošlu godinu).

Učešće osiguranja od posledica nezgode u ukupnoj bruto fakturiranoj premiji Društva je na nivou od 9,3%, što je više u odnosu na 2023. godinu kada je iznosilo 7,6%.

Najznačajniji dio ostvarene premije osiguranja od posledica nezgode u 2024. godini odnosi se na individualno osiguranje lica (43,3%), a zatim na kolektivno osiguranje zaposlenih (37,2%) i osiguranje gostiju hotela (9,4%), dok se preostalih 10,1% premije odnosi na sve ostale vrste nezgode.

Tokom 2024. godine riješeno je 556,9 hiljada Eur šteta po osnovu osiguranja nezgode ili 41,3 hiljade Eur više nego u 2023. godini. Najveći rast iznosa riješenih šteta kod kolektivnog osiguranja zaposlenih, jer je za pojedine klijente riješen značajno veći iznos u odnosu na prethodnu godinu (najveći riješeni iznos za jednog klijenta u 2024. godini iznosi oko 87,2 hiljada Eur, a u godini ranije 44,1 hiljada Eur).

Kada posmatramo strukturu riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja, vidimo da dominantno učešće (89,0%), kao i ranijih godina, ima kolektivno osiguranje zaposlenih.

Učešće šteta od posledica nezgode u ukupnim štetama Društva na kraju 2024. godine iznosi 6,1% i poraslo je za 0,5 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu. Usled većeg rasta premije od rasta riješenih šteta došlo je i do poboljšanja štetnog rezultata za ovu vrstu osiguranja (2023: 32,7%; 2024: 26,3%).

10.2.2. DOBROVOLJNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

DZO	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	1.165.021	5,1%	-544.404	6,0%	46,7%
2023	708.740	3,4%	-304.356	3,3%	42,9%
Indeks	164,4	150,0	178,9	180,9	108,8

Po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u 2024. godini ostvarili smo rast bruto fakturirane premije u apsolutnom iznosu od 456,3 hiljada Eur, na šta je najviše uticao rast premije po osnovu privatnog dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, zbog ugovaranja osiguranja za nekoliko novih klijenata (tako je za dva nova klijenta fakturirano 257,4 hiljada Eur premije). Rast premije zabilježen je i kod ostalih rizika u okviru ove vrste osiguranja.

Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva je veće u odnosu na 2023. godinu i iznosi 5,1%. Kada je u pitanju struktura ove vrste osiguranja, došlo je do promjene u odnosu na 2023. godinu. Najveće učešće sada ima DZO - privatno osiguranje, čije je učešće poraslo sa 31,3% na 51,8%. Sa druge strane, učešće DZO za strance u ovoj vrsti osiguranja je palo sa 52,1% na 34,2%, kao i učešće osiguranja bolesti i hirurških intervencija, sa 16,% na 14,0%.

U 2024. godini riješene štete po osnovu ove vrste osiguranja porasle su za 240,0 hiljada Eur u odnosu na 2023. godinu (riješen je veći broj odštetnih zahtjeva). Zabilježen je rast riješenih šteta kod sva tri rizika (dzo privatno osiguranje, osiguranja bolesti i hirurških intervencija i dzo-stranci), pri čemu je najveći rast

ostvaren kod dzo-privatnog osiguranja, kod kojeg je za samo dva nova velika klijenta riješeno oko 178,0 hiljada Eur.

Učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva na kraju 2024. godine iznosi 6,0% (što predstavlja rast u odnosu na 2023. godinu kad je bilo 3,3%). Štetni koeficijent takođe bilježi rast za 3,8 procentnih poena i iznosi 46,7% (usled manjeg rasta bruto fakturisanje premije od rasta riješenih šteta).

U strukturi riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja, dominantno učešće imaju štete po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja - privatno osiguranje (74,7%), slijede štete po osnovu osiguranja bolesti i hirurških intervencija (18,0%), dok daleko niže učešće imaju štete po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja za strance (svega 7,3%).

10.2.3. OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA

Auto kasko	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	4.097.882	18,1%	-1.978.771	21,7%	48,3%
2023	3.511.761	17,0%	-1.654.326	18,0%	47,1%
Indeks	116,7	106,5	119,6	120,9	102,5

U 2024. godini, po osnovu kasko osiguranja motornih vozila, fakturirano je 586,1 hiljada Eur više premije nego u 2023. godini. Na rast premije uticao je značajno veći broj izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu (usled ugovaranja osiguranja za nove klijente, ali proširenja saradnje sa već postojećim - pa je za nekoliko većih klijenata fakturisan veći iznos premije u odnosu na 2023. godinu). Zahvaljujući tome, učešće AK premije u ukupnoj bruto fakturiranoj premiji Društva poraslo je za 1,1 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu (sa 17,0% na 18,1%).

U 2024. godini riješen je veći broj odštetnih zahtjeva (31,8% više) u odnosu na 2023. godinu, što je rezultiralo i rastom ukupnog iznosa riješenih šteta (ukupne riješene štete porasle su za 324,4 hiljada Eur ili 19,6%). Posebno je zabilježen rast riješenih šteta za rent-a car agencije i auto salone (što odgovara kretanju premije). Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva na kraju 2024. godine je dostiglo nivo od 21,7% (rast učešća u odnosu na prethodnu godinu za 3,7 procentnih poena). Usled manjeg rasta bruto fakturisanje premije od rasta riješenih šteta, u 2024. godini došlo je do pogoršanja štetnog rezultata za ovu vrstu osiguranja (2023: 47,1%, 2024: 48,3%).

10.2.4. OSIGURANJE ŠINSKIH VOZILA

Os. šinskih vozila	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	143.657	0,6%	-336.765	3,7%	234,4%
2023	87.839	0,4%	0	0,0%	0,0%
Indeks	163,5	149,2			

Tokom protekle godine Društvo je fakturiralo 55,8 hiljada Eur više premije u odnosu na prethodnu godinu, a usled fakturisanja većeg iznosa premije za istog klijenta (produženje polise iz 2023. godine).

Ova vrsta osiguranja u ukupnoj bruto fakturiranoj premiji Društva na dan 31.12.2024. ima zanemarljivo učešće – svega 0,6%, što je na neznatno većem nivou u odnosu na prethodnu godinu.

U protekloj godini, po osnovu jednog štetnog događaja riješeno je 336,8 hiljada Eur šteta, dok u 2023. nije bilo riješenih zahtjeva. Pomenuta šteta je reosigurana i udio reosiguravača iznosi 90%. Uzrok nastanka štete je oluja.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva na kraju 2024. godine je 3,7%.

10.2.5. OSIGURANJE VAZDUHOPLOVA (KASKO VAZDUHOPLOVA)

Osiguranje vazduhoplova	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	599.744	2,6%	-54.560	0,6%	9,1%
2023	599.745	2,9%	0	0,0%	0,0%
Indeks	100,0	91,2			

Kod osiguranja vazduhoplova, u 2024. godini produžena je polisa osiguranja za istog klijenta - pravno lice, u istom iznosu kao i u 2023. godini (u pitanju je osiguranje realizovano putem tendera).

Osiguranje vazduhoplova učestvuje sa 2,6% u ukupnom portfoliju Društva (neznatan pad učešća u odnosu na 2023. godinu).

U 2024. riješen je jedan odštetni zahtjev (riješeni iznos 54,6 hiljada Eur), dok u 2023. nije bilo riješenih zahtjeva. Šteta je reosigurana u 100% iznosu.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva na kraju 2024. godine je 0,6%.

10.2.6. OSIGURANJE PLOVNIH OBJEKATA

Osiguranje plovni objekata	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	57.037	0,3%	0	0,0%	0,0%
2023	51.200	0,2%	0	0,0%	0,0%
Indeks	111,4	101,6			

U 2024. godini fakturisano je 5,8 hiljada Eur više premije u odnosu na 2023. godinu, a usled zaključenja jednog novog ugovora o osiguranju u iznosu od 12,8 hiljada Eur.

Uprkos rastu bruto fakturisane premije, učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva i dalje je na niskom nivou (svega 0,3%).

U prethodne dvije godine nije bilo riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja.

10.2.7. OSIGURANJE ROBE U PREVOZU

Transport	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	158.415	0,7%	-11.649	0,1%	7,4%
2023	153.228	0,7%	-17.723	0,2%	11,6%
Indeks	103,4	94,3	65,7	66,5	63,6

Kod osiguranja robe u prevozu u 2024. godini zabilježen je rast premije u apsolutnom iznosu od 5,2 hiljada Eur. Rast premije posledica je zaključenja nekoliko novih ugovora o osiguranju, ali i fakturisanja većeg iznosa premije za jednog većeg klijenta u odnosu na 2023. godinu.

Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva, je nepromijenjeno u odnosu na 2023. godinu i iznosi 0,7%.

Iznos riješenih šteta na kraju 2024. godine je manji od onog iz prethodne godine i to za 6,1 hiljada Eur ili 34,3%, a usled činjenice da je za jednog istog ugovarača u protekloj godini riješen manji iznos šteta u odnosu na 2023. godinu.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva je na niskom nivou (0,1%).

Zbog pomenutog rasta bruto fakturisanje premije, uz istovremeni pad riješenih šteta, ostvaren je bolji štetni koeficijent u odnosu na godinu ranije (2023: 11,6%, 2024:7,4%).

10.2.8. OSIGURANJE IMOVINE OD POŽARA I DRUGIH OPASNOSTI

Imovina	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	1.402.588	6,2%	-188.725	2,1%	13,5%
2023	1.079.937	5,2%	-160.267	1,7%	14,8%
Indeks	129,9	118,5	117,8	119,1	90,7

Po osnovu ove vrste osiguranja u 2024. godini zabilježen je rast premije u apsolutnom iznosu od 322,7 hiljada Eur. Ovotliki rast premije generisan je većim brojem izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu, a pored toga, za jednog klijenta fakturisan je značajno veći iznos premije u odnosu na prethodnu godinu. Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva iznosi 6,2%, što je za 1 procentni poen više u odnosu na 31.12.2023. godine.

Na osiguranje od požara odnosi se 67,5% ukupno ostvarene premije po osnovu ove vrste osiguranja, dok se preostalih 32,5% odnosi na osiguranje od zemljotresa.

Riješene štete po osnovu osiguranja imovine od požara u 2024. godini veće su za 28,5 hiljada Eur u odnosu na 2023. godinu, a razlog je veći broj riješenih odštetnih zahtjeva, ali i rešavanje krupnijih šteta u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva se povećalo u odnosu na 2023. godinu (sa 1,7% na 2,1%).

Kada uporedimo štetni rezultat, primjećujemo da je u 2024. godini bolji za 1,3 procentnih poena, a kao rezultat većeg rast bruto fakturisanje premije od rasta riješenih šteta.

Kada je u pitanju struktura riješenih šteta, nije bilo šteta usled zemljotresa, već se sve štete odnose na osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti.

10.2.9. OSTALA OSIGURANJA IMOVINE

Ostala imovina	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	1.215.319	5,4%	-319.540	3,5%	26,3%
2023	1.187.606	5,7%	-1.630.908	17,7%	137,3%
Indeks	102,3	93,4	19,6	19,8	19,1

Rast bruto fakturisane premije u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je i kod ostalih osiguranja imovine. Nominalni rast iznosi 27,7 hiljada Eur, a rezultat je većeg iznosa fakturisane premije za jednog većeg klijenta u odnosu na prethodnu godinu, ali i većeg broja izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće premije ostalih osiguranja imovine u ukupnoj bruto fakturiranoj premiji Društva manje je za 0,3 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu i iznosi 5,4%.

Najznačajniji dio ovogodišnje fakturisane premije po osnovu ove vrste osiguranja odnosi se na osiguranje protiv svih rizika - all risks (38,9%), a zatim na osiguranje mašina od loma (21,9%) i osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva (14,7%), dok se preostalih 24,5% bruto fakturisane premije odnosi na sve ostale vrste ostalih osiguranja imovine.

U poređenju sa 2023. godinom, ukupan iznos riješnih šteta je značajno manji, iako je riješen veći broj odštetnih zahtjeva, a razlog je taj što smo u 2023. godini riješili jednu veliku štetu u iznosu od 1,1 mil Eur (osiguranja objekata u izgradnji), dok u 2024. godini nije bilo tako velikih šteta.

Usled navedenog, postoji veliko odstupanje između posljednje dvije godine kada je u pitanju učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva, kao i u vrijednosti štetnog koeficijenta. Tako se učešće ovih šteta u 2024. godini smanjilo sa 17,7% na 3,5%, a štetni koeficijent sa 137,3% na 26,3%.

U strukturi ukupno riješenih šteta kod ove vrste osiguranja, vidimo da najveće učešće ima osiguranje životinja 37,2%, osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva 28,2% i osiguranje mašina od loma 21,1%, dok se preostalih 13,5% iznosa riješenih šteta odnosi na sve druge vrste ostalih osiguranja imovine.

10.2.10. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZBOG UPOTREBE MOTORNIH VOZILA

AO	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	10.159.072	44,8%	-4.865.323	53,4%	47,9%
2023	9.884.329	47,8%	-3.776.243	41,0%	38,2%
Indeks	102,8	93,8	128,8	130,3	125,4

Premija osiguranja od autoodgovornosti u 2024. godini veća je za 274,7 hiljada Eur u odnosu na 2023. godinu. Ovoliki rast premije ostvaren je usled većeg broja izdatih polisa, ali i usled činjenice da smo za pojedine klijente fakturirali veći iznos premije u odnosu na prethodnu godinu.

Uprkos prisutnom trendu pada učešća ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva u posljednjih nekoliko godina, AO produkcija i dalje ima dominantniju učešće koje na 31.12.2024. iznosi 44,8%.

Kada je u pitanju struktura same AO premije, najveće učešće imaju putnička vozila (76,5%), slijede teretna vozila sa 12,5%, a onda i sve ostale vrste vozila.

Kada se posmatraju podaci o bruto riješenim štetama, zabilježen je rast u odnosu na prethodnu godinu i to u apsolutnom iznosu od 1,1 mil. Eur. Ovoliki rast riješenih šteta, sa jedne strane, posljedica je većeg broja riješenih odštetnih zahtjeva (riješeno je 493 odštetna zahtjeva više ili 16,38% više), a sa druge strane, posljedica činjenice da su u 2024. godini rešavane krupnije štete (najveći riješeni iznos po jednom štetnom događaju iznosi oko 156,0 hiljada Eur, a u 2023. oko 109,0 hiljada Eur).

AO štete i dalje imaju dominantno učešće u ukupnim riješenim štetama Društva, što je u korelaciji sa učešćem premije u ukupnom portfoliju Društva. Na kraju 2024. godine, učešće AO šteta u ukupnim riješenim štetama Društva je iznosilo 53,4% (što je za 12,4 procentnih poena više u odnosu na 2023. godinu).

Štetni koeficijent je lošiji za 9,7 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu, jer su štete mnogo više porasle nego što je porasla premija.

Najveći procenat od ukupnog iznosa riješenih AO šteta u ovoj godini odnosi se na štete na putničkim vozilima, pri čemu je najviše novca isplaćeno po osnovu štetnih događaja sa uzrokom nastanka sudar dva ili više vozila.

10.2.11. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZBOG UPOTREBE VAZDUHOPLOVA

Obavezno os. vazduhoplova	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	71.536	0,3%	-13	0,0%	0,0%
2023	69.861	0,3%	0	0,0%	0,0%
Indeks	102,4	93,4			

Po osnovu osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova u 2024. godini fakturisano je 1,7 hiljada Eur premije više u odnosu na 2023. godinu (u pitanju je isti ugovarač, ali je fakturisan veći iznos premije, riječ je o osiguranju koje je realizovano putem tendera).

Učešće ove vrste osiguranja u portfoliju Društva na kraju 2024. godine iznosilo je 0,3%, kao i u 2023. godini.

Riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja nije bilo, ni u 2024. ni u 2023. godini.

10.2.12. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZBOG UPOTREBE PLOVNIH OBJEKATA

Obavezno os. plovni objekata	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	80.218	0,4%	-14	0,0%	0,0%
2023	54.472	0,3%	0	0,0%	0,0%
Indeks	147,3	134,4			

Tokom 2024. godine Društvo je fakturiralo 25,7 hiljada Eur premije više u odnosu na 2023. godinu. Glavni razlog je veći broj izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu.

Ova vrsta osiguranja ima nisko učešće u ukupnoj bruto fakturiranoj premiji Društva (0,4%), što je neznatno iznad prošlogodišnjeg učešća (0,3%).

Kada su u pitanju riješene štete, nije ih bilo, ni u 2024, ni u 2023. godini.

10.2.13. OSIGURANJE OD OPŠTE ODGOVORNOSTI

Opšta odgovornost	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	480.984	2,1%	-24.270	0,3%	5,0%
2023	402.777	1,9%	-1.883	0,0%	0,5%
Indeks	119,4	109,0	1.288,8	1.303,1	1.079,2

Rast bruto fakturirane premije u 2024. godini zabilježen je i kod osiguranja od opšte odgovornosti i to u apsolutnom iznosu od 78,2 hiljada Eur, što možemo pripisati većem broju izdatih polisa u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva se povećalo, sa 1,9% (koliko je iznosilo na kraju 2023. godine) na 2,1% na kraju 2024. godine.

Od ukupnog iznosa ostvarene premije osiguranja od opšte odgovornosti u 2023. godini, najveći dio ili 52,0% se odnosi na osiguranje od opšte (zakonske) odgovornosti, zatim slijede sva druga opšta osiguranja od odgovornosti sa 22,0% učešća i osiguranje od projektantske odgovornosti sa 15,2%.

Riješene štete po osnovu ove vrste osiguranja veće su za 22,4 hiljada Eur u odnosu na 2023. godinu, usled rešavanja većeg broja odštetnih zahtjeva i usled rešavanja krupnijih šteta u odnosu na 2023. godinu (za samo jednog ugovarača riješeno 12,2 hiljada Eur šteta).

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva je 0,3%.

Zbog rasta iznosa riješenih šteta došlo je do rasta štetnog koeficijenta sa 0,5% na 5%.

Cjelokupan iznos riješenih šteta po osnovu ove vrste osiguranja u 2024. godini odnosi se na osiguranje od opšte (zakonske) odgovornosti.

10.2.14. OSIGURANJE KREDITA

Osiguranje kredita	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	94.094	0,4%	-62.023	0,7%	65,9%
2023	643.663	3,1%	-22.207	0,0%	3,5%
Indeks	14,6	13,3	279,3	#DIV/0!	1.910,6

Osiguranje kredita obuhvata: osiguranje novčanih potraživanja osiguranika od pravnih i drugih lica i osiguranje potraživanja osiguranika u vezi sa odobrenim potrošačkim kreditima, pri čemu je u 2024. godini zabilježen značajan pad premije po osnovu potrošačkih kredita, jer je značajno smanjen obim plasiranja kredita.

Učešće ove vrste osiguranja u ukupnom portfoliju Društva iznosi svega 0,4%, što je značajno niži nivo u odnosu na godinu ranije, kada je iznosilo 3,1%.

U 2024. godini riješeno je 6 odštetnih zahtjeva po osnovu osiguranja potrošačkih kredita, dok su u 2023. godini riješena 2 zahtjeva, pa je samim tim i ukupan iznos riješenih šteta veći u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće šteta po osnovu ove vrste osiguranja u ukupnim štetama Društva iznosi 0,7%.

Kako su štete u 2024. godini značajno porasle, a premija značajno pala, to je negativno uticalo na štetni koeficijent koji za 2024. godinu iznosi 65,9% (2023: 3,5%).

10.2.15. OSIGURANJE JEMSTVA

Osiguranje jemstva	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	15.754	0,1%	0	0,0%	0,0%
2023	11.855	0,1%	0	0,0%	0,0%
Indeks	132,9	121,3			

Po osnovu osiguranja jemstva (garancije turističkih putovanja), u protekloj godini izdato je 9 polisa više u odnosu na prethodnu (ili 21,4%), pa je i ukupna bruto fakturisana premija veća.

Uprkos rastu premije, učešće ove vrste osiguranja u portfoliju Društva je nepromijenjeno u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 0,1%.

Kada su u pitanju riješene štete, nije ih bilo, ni u 2024, ni u 2023. godini.

10.2.16. OSIGURANJE FINANSIJSKIH GUBITAKA

Os. finansijskih gubitaka	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	371.088	1,6%	-2.534	0,0%	0,7%
2023	273.199	1,3%	-1.002.809	10,9%	367,1%
Indeks	135,8	123,9	0,3	0,3	0,2

Kod osiguranja finansijskih gubitaka, u 2024. godini ostvaren je rast bruto fakturisanе premije od 97,9 hiljada Eur ili 35,8%. Generator rasta premije u 2024. godini bio je novi proizvod »osiguranje lica za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita zbog nezaposlenosti (CPI)«, po osnovu kojeg smo tokom 2024. godine fakturisali 161,8 hiljada Eur premije. Ovaj proizvod je plasiran krajem 2023. godine, kada je u toj kalendarskoj godini fakturisano svega 82,6 hiljada Eur. Pored navedenog, rast premije ostvarili smo i po osnovu drugih osiguranja različitih finansijskih gubitaka, ali i osiguranja od štete u vezi sa sredstvima na tekućim računima građana i platnim i kreditnim karticama (gdje je produžena polisa osiguranja sa većim iznosom premije u odnosu na 2023. godinu).

Učešće ove vrste osiguranja u portfoliju Društva je na nivou od 1,6% (blagi rast u odnosu na 2023. godinu).

Kada je u pitanju struktura bruto fakturisane premije ove vrste osiguranja, najveće učešće ima osiguranje lica za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita zbog nezaposlenosti (43,6%), zatim osiguranje od štete u vezi sa sredstvima na tekućim računima građana i platnim i kreditnim karticama (28,4%) i sva druga osiguranja različitih finansijskih gubitaka (26,8%). Preostalih 1,2% čine svi ostali rizici (osiguranje gubitka stečenog bonusa, osiguranje privremene spriječenosti za rad usled bolesti ili nesrećnog slučaja i osiguranje od opasnosti prekida rada usled opasnosti od požara).

Riješene štete po osnovu ove vrste osiguranja značajno su manje u odnosu na prethodnu godinu, iz razloga što u 2024. godini nije bilo velikih šteta, a u 2023. godini je riješena šteta u iznosu od 1,0 mil Eur. Zato je, na dan 31.12.2024., učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva zanemarljivo.

Štetni koeficijent je značajno bolji u odnosu na prethodnu godinu i iznosi svega 0,7% (u 2023. godini, pomenuta velika šteta je poremetila strukturu šteta i uticala na visok štetni koeficijent u toj godini).

10.2.17. OSIGURANJE PRAVNE ZAŠTITE

Os. pravne zaštite	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	48	0,0%	0	0,0%	0,0%
2023	14	0,0%	0	0,0%	0,0%
Indeks	332,9	#DIV/0!			

Po osnovu osiguranja troškova pravne zaštite, u toku 2024. godine fakturisan je zanemarljiv iznos premije, kao i u 2023. godini (ovaj proizvod još nije zaživio na pravi način).

Kada su u pitanju riješene štete, nije ih bilo, ni u 2024, ni u 2023. godini.

10.2.18. OSIGURANJE POMOĆI NA PUTOVANJU

Pomoć na putovanju	Bruto obračunata premija	Učešće u ukupnoj premiji	Bruto štete	Učešće u ukupnim štetama	Bruto štetni koeficijent
2024	423.345	1,9%	-164.903	1,8%	39,0%
2023	373.838	1,8%	-125.566	1,4%	33,6%
Indeks	113,2	103,3	131,3	132,8	116,0

Osiguranje pomoći na putovanju obuhvata putno zdravstveno osiguranje, paket putnih osiguranja uz PZO, kao i pomoć na putu – dopunski proizvod koji se prodaje uz AO. Po osnovu ove vrste osiguranja zabilježili smo rast od 49,5 hiljada Eur, pri čemu je ostvaren rast premije kod sva tri rizika, a najveći kod PZO (rast od 30,3 hiljada Eur).

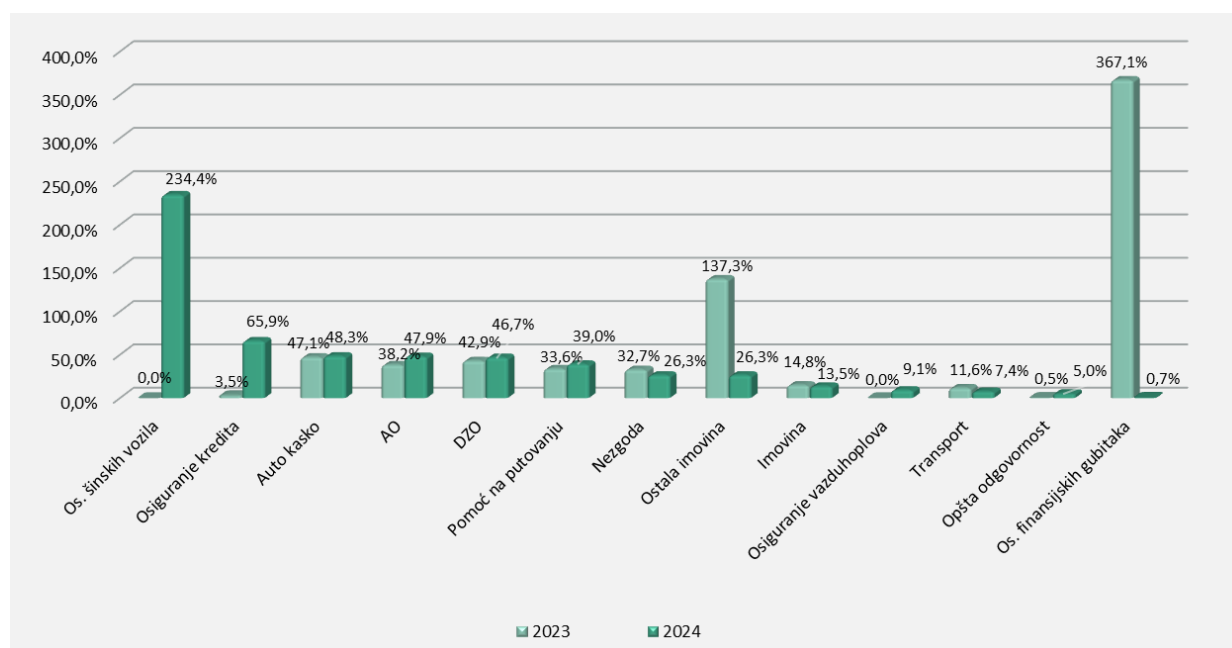
Ova vrsta osiguranja čini 1,9% ukupno bruto fakturisane premije Društva u 2024. godini (što je neznatno iznad prošlogodišnjeg učešća).

Ako analiziramo strukturu bruto fakturisane premije ove vrste osiguranja, vidimo da više od polovine učešća ima putno zdravstveno osiguranje 55,3%, slijedi osiguranje pomoći na putu vezano za drumsko vozilo sa učešćem od 44,3%, dok se preostalih 0,4% odnosi na paket putnih osiguranja uz PZO.

Ukupan iznos riješenih šteta, po osnovu ove vrste osiguranja, porastao je za 39,3 hiljada Eur u odnosu na prethodnu godinu, usled rešavanja većeg broja odštetnih zahtjeva (riješeno je 478 zahtjeva više ili 33,3% više) i to po polisama osiguranja pomoći na putu (dopunski proizvod uz AO).

Učešće ovih šteta u ukupnim štetama Društva neznatno je veće od onoga iz 2023. godine i iznosi 1,8%. Štetni rezultat je lošiji za 5,4 procentnih poena i sada iznosi 39,0% (uticao veći rast riješenih šteta od rasta premije).

Štetni rezultat po vrstama osiguranja u 2023. i 2024. godini

10.3. OPERATIVNI TROŠKOVI⁶

	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Troškovi rada	3.067.608	43,2%	3.509.916	44,6%	442.308	114,4%
Promjena rezervisanja iz ugovora o radu	122.239	1,7%	54.750	0,7%	-67.489	44,8%
Troškovi materijala	336.840	4,7%	277.710	3,5%	-59.131	82,4%
Promjena razgraničeni troškovi sticanja osiguranja	-407.556		-556.707		-149.151	136,6%
Troškovi usluga	2.613.591	42,5%	2.806.540	42,8%	192.949	107,4%
Amortizacija sredstava potrebnih za poslovanje	300.696	4,2%	359.246	4,6%	58.550	119,5%
Drugi troškovi	259.395	3,6%	298.941	3,8%	39.545	115,2%
UKUPNO BRUTO TROŠKOVI	7.107.925	100,0%	7.863.809	100,0%	755.884	110,6%

Ukupni bruto troškovi Društva (bez promjene razgraničenih troškova sticanja osiguranja) za 2024. godinu iznose 7,86 mil Eur i veći su od prošlogodišnjih troškova za 10,6% ili 755,9 hiljada Eur. Kretanje troškova Društva u korelaciji je sa kretanjem bruto fakturisane premije, pa je rast premije u 2024. godini glavni razlog rasta troškova Društva. Takođe, visok nivo inflacije u zemlji uticao je na to da se pojedine kategorije troškova Društva uvećaju u odnosu na 2023. godinu.

⁶ Klasifikacija troškova je prikazana u skladu sa regulativom matičnog Društva

Pošto je u 2024. godini zabilježen nešto veći rast bruto troškova Društva u odnosu na rast bruto fakturisane premije, bruto troškovni koeficijent Društva je neznatno veći od prošlogodišnjeg i iznosi 34,7% (bruto troškovni koeficijent Društva na kraju 2023. godine iznosio je 34,4%).

U strukturi ukupnih bruto operativnih troškova Društva za 2024. godinu, kao i u prethodnim godinama, najveće učešće imaju troškovi rada (44,6%). Inače, troškovi rada bilježe rast u odnosu na 2023. godinu i to za 14,4% ili 442,3 hiljada Eur. Na rast troškova rada uticao je veći broj zaposlenih, ali korekcije zarada za određeni broj zaposlenih, kao i varijabilna primanja zaposlenih u Sektoru za prodaju osiguranja (a koja su u korelaciji sa kretanjem bruto fakturisane premije). Takođe, na rast troškova rada uticala je i isplata nagrade zaposlenima za uspješno poslovanje, a koja je u 2024. godini isplaćena u većem iznosu u poređenju sa 2023. godinom.

42,8% ukupnog iznosa troškova Društva odnosi se na troškove usluga, koji na kraju 2024. godine iznose 2,81 mil Eur. Ovaj iznos veći je od prošlogodišnjeg za 7,4% ili 192,9 hiljada Eur i to uglavnom usled većih troškova provizija (što je u korelaciji sa rastom bruto fakturisane premije Društva). Na rast troškova usluga uticali su i troškovi intelektualnih i privatnih usluga (najvećim dijelom zbog rasta troškova za razvoj aplikativne opreme) i troškovi zakupa (najvećim dijelom zbog rasta troškova zakupa programske opreme).

Kada su u pitanju troškovi provizija, u 2024. godini zabilježen je rast u odnosu na 2023. godinu za 21,5%, tako da su dostigli iznos od 1,95 mil Eur. Ovi troškovi čine 69,4% ukupnih troškova usluga. Kretanje troškova provizija u korelaciji je sa kretanjem bruto fakturisane premije, pa je rast ovih troškova generisan rastom bruto fakturisane premije, prije svega AO premije, ali i ostalih vrsta osiguranja. Posmatrano po kanalima prodaje, u protekloj godini imali smo rast produkcije ostvarene putem ekskluzivnih agencija i banaka, pa je porasla provizija prema tim kanalima prodaje. Pored navedenog, u ovoj godini imali smo i veći trošak provizije saosiguranja (2024: 67,5 hiljada Eur, 2023: 41,3 hiljada Eur).

Troškovi materijala, u poređenju sa 2023. godinom, bilježe pad i to u apsolutnom iznosu od 59,1 hiljada Eur ili u procentima 17,6%, a usled nižih troškova materijala za popravke i održavanje (jer u 2024. godini nije bilo opremanja novih poslovnih prostora, niti rekonstrukcije starih, kao što je to bio slučaj u 2023. godini), ali i usled nižih troškova kancelarijskog materijala i formulara (zbog drugačijeg načina evidentiranja troškova nabavki zelenih kartona – do 2024. godine su se evidentirali u okviru ove kategorije troškova, a od 2024. ne opterećuju troškove već se evidentiraju u okviru drugih rashoda u bilansu uspjeha). U ukupnim bruto troškovima Društva, troškovi materijala učestvuju sa 3,5%, dok se u 2023. godini taj procenat kretao oko 4,7%.

Učešće troškova amortizacije u ukupnim bruto troškovima Društva se povećalo, sa 4,2% koliko je iznosilo na kraju 2023. godine, na 4,6% u 2024. godini, jer su ovi troškovi porasli u odnosu na 2023. godinu i to za 58,6 hiljada Eur ili 19,5% (rast se odnosi na sve kategorije: nematerijalnu imovinu, objekte i opremu).

Drugi troškovi Društva porasli su za 39,5 hiljada Eur ili 15,2% u odnosu na 2023. godinu, a odnose se na troškove donacija i sponzorstava, troškove članarina i ostale troškove (sve kategorije bilježe rast).

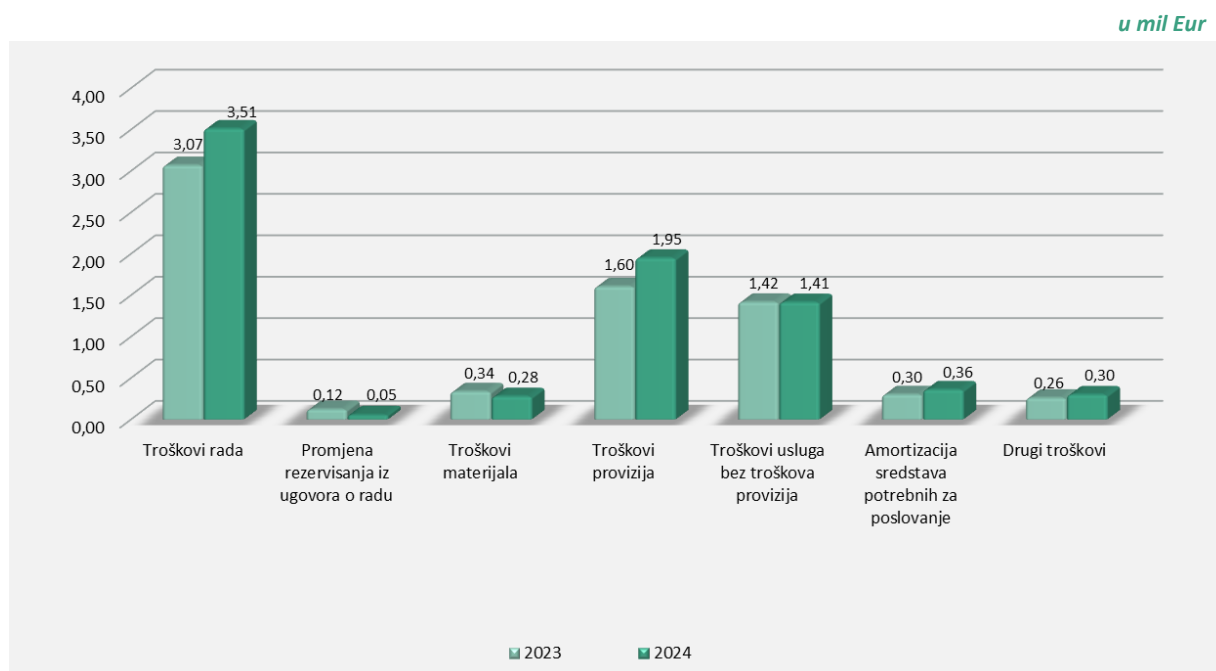
Troškovi članarina komori i udruženjima odnose se na troškove članarina: NBO-u, Američkoj privrednoj komori, Asocijaciji menadžera, Uniji poslodavaca, Institutu internih revizora, SORS akademiji, Slovenskom poslovnom klubu itd.

Ostali troškovi odnose se na troškove poreza, naknada, taksi i ostale nematerijalne troškove.

Učešće drugih troškova u ukupnim troškovima Društva na dan 31.12.2024. godine iznosilo je 3,8%, dok je na isti dan prethodne godine iznosilo 3,6%.

Preostalih 0,7% ukupnih bruto troškova Društva odnosi se na troškove vezane za promjene rezervisanja iz ugovora o radu (rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine i rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore).

Bruto troškovi u 2023. i 2024. godini

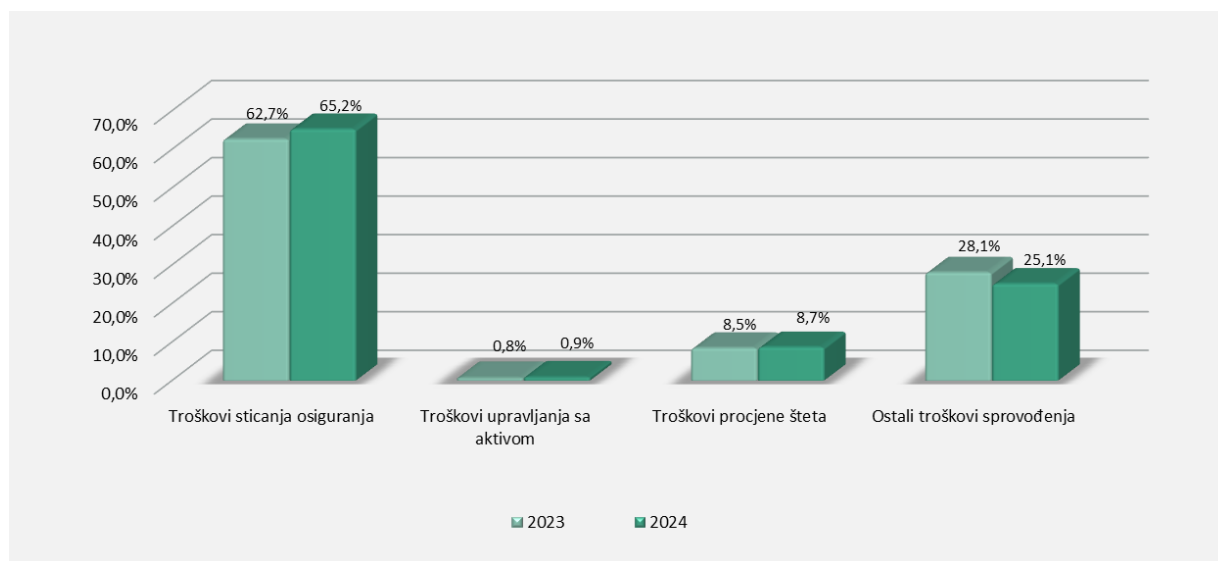

Bruto troškovi po funkcionalnim grupama u 2023. i 2024. godini

Troškovi po funkcionalnim grupama	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Troškovi sticanja osiguranja	4.455.031	62,7%	5.130.878	65,2%	675.847	115,2%
Troškovi upravljanja sa aktivom	54.613	0,8%	73.207	0,9%	18.594	134,0%
Troškovi procjene šteta	602.271	8,5%	682.763	8,7%	80.492	113,4%
Ostali troškovi sprovođenja	1.996.009	28,1%	1.976.961	25,1%	-19.048	99,0%
Ukupno bruto troškovi	7.107.925	100,0%	7.863.809	100,0%	755.884	110,6%

Ako analiziramo troškove Društva po funkcionalnim grupama, primjećuje se da je rastu ukupnih troškova Društva u 2024. godini najviše doprinio rast troškova sticanja osiguranja (a među kojima najviše troškovi provizija), a zatim i troškovi procjene šteta i troškovi upravljanja aktivom.

Kada se posmatra struktura bruto troškova po funkcionalnim grupama, primjećuje se da nije bilo većih odstupanja u odnosu na prethodnu godinu. Najveće učešće u ukupnim troškovima i dalje imaju troškovi sticanja osiguranja (65,2%).

10.4. PROMJENE TEHNIČKIH REZERVACIJA

Promjene tehničkih rezervacija

Bruto tehničke rezerve	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	12.086.525	53,9%	13.721.044	57,2%	1.634.519	113,5%
Rezervacije za štete	9.709.808	43,3%	9.389.256	39,1%	-320.552	96,7%
Rezervacije za neistekle rizike	527.153	2,4%	783.467	3,3%	256.313	148,6%
Rezervacije za bonuse i popuste	92.863	0,4%	112.025	0,5%	19.163	120,6%
Ukupno	22.416.349	100,0%	24.005.792	100,0%	1.589.443	107,1%

Reosiguravajuće tehničke rezerve	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	1.523.351	70,2%	1.589.128	72,5%	65.777	104,3%
Rezervacije za štete	646.003	29,8%	604.131	27,5%	-41.872	93,5%
Rezervacije za neistekle rizike						
Rezervacije za bonuse i popuste						
Ukupno	2.169.354	100,0%	2.193.259	100,0%	23.905	101,1%

Neto tehničke rezerve	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	10.563.174	52,2%	12.131.916	55,6%	1.568.742	114,9%
Rezervacije za štete	9.063.805	44,8%	8.785.125	40,3%	-278.680	96,9%
Rezervacije za neistekle rizike	527.153	2,6%	783.467	3,6%	256.313	148,6%
Rezervacije za bonuse i popuste	92.863	0,5%	112.025	0,5%	19.163	120,6%
Ukupno	20.246.995	100,0%	21.812.533	100,0%	1.565.538	107,7%

Bruto tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2024. iznose 24,0 mil Eur i čine ih sredstva prenosnih premija, rezervacije za štete, rezervacije za neistekle rizike i rezervacije za bonuse i popuste. U odnosu na 2023. godinu, bruto tehničke rezerve Društva su porasle za 7,1% ili 1,59 mil Eur, a zahvaljujući, prije svega,

rastu rezervacija za prenosne premije, a zatim i rastu rezervacija za neistekle rizike i rezervacija za bonuse i popuste.

Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama za 2024. godinu iznosi 2,19 mil Eur i veći je za 1,1% ili 23,9 hiljada Eur u odnosu na prethodnu godinu, usled rasta udjela reosiguravača u prenosnoj premiji.

Neto tehničke rezerve Društva u 2024. godini porasle su u odnosu na prethodnu godinu i to za 7,7% ili 1,56 mil Eur, a njihova vrijednost iznosi 21,81 mil Eur.

Prenosne premije obračunavaju se u skladu sa važećom regulativom, primjenom »pro rata temporis« metode. U odnosu na 31.12.2023. godine, ukupne prenosne premije Društva na kraju 2024. godine porasle su za 1,63 mil Eur ili 13,5%. Rast prenosne premije u korelaciji je sa rastom bruto fakturisane premije (najveći rast prenosne premije desio se kod onih vrsta osiguranja kod kojih je zabilježen i najveći rast bruto fakturisane premije: osiguranja od posledica nezgode, autokaska, dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja i osiguranja imovine od požara). Sa druge strane, zabilježen je rast i udjela reosiguravača u prenosnoj premiji i to za 4,3% ili 65,8 hiljada Eur. Najveća promjena (tj. rast) udjela reosiguravača u prenosnoj premiji desio se kod osiguranja imovine od požara i osiguranja od opšte odgovornosti.

Rezervacije za štete na kraju 2024. godine iznose 9,39 mil Eur i čine ih:

- S** Bruto rezervacije za nastale prijavljene štete, uključujući rente (1,92 mil Eur)
- S** Bruto rezervacije za nastale neprijavljene štete (6,79 mil Eur). Obračun ovih rezervi radi se primjenom Chain-Ladder metode za osiguranje od posledica nezgode, autokasko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od autoodgovornosti, dok je kod imovine od požara i nekih drugih opasnosti i ostalih osiguranja imovine primijenjena Loss ratio metoda. Za ostale vrste osiguranja, rezervacije se obračunavaju na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim, a neriješenim štetama, u skladu sa regulativom.
- S** Bruto rezervacije za troškove procjenjivanja i likvidacije šteta (679,5 hiljada Eur).

Ukupne rezervacije za štete na kraju 2024. godine niže su za 3,3% ili 320,6 hiljada Eur u odnosu na 2023. godinu, na šta je uticao pad rezervacija za nastale prijavljene štete (za jednu štetu po osnovu ostalih osiguranja imovine smanjena je rezervacija sa 350,0 hiljada Eur na 128,0 hiljada Eur). Ista šteta je uticala i na pad udjela reosiguravača u rezervacijama za štete.

Rezerve za neistekle rizike Društvo obračunava u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike. Ove rezerve formiraju se za pokriće obaveza iz osiguranja iz tekućeg perioda koje nastaju u narednom periodu, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu, ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Na kraju 2024. godine ove rezerve iznosile su 783,5 hiljada Eur i veće su u odnosu na 2023. godinu za 256,3 hiljada Eur, a usled rasta rezervacija za osiguranje od posledica nezgode gdje je zabilježen rast prenosne premije i odloženih troškova pribave u odnosu na kraj prethodne godine, a sve kao posledica rasta premije po osnovu višegodišnjih polisa za osiguranje korisnika kredita jedne banke.

Rezerve za bonuse i popuste formirane su po prvi put na kraju 2023. godine i to u iznosu od 92,9 hiljada Eur (formirane su po osnovu ugovora koje karakteriše učešće u dobiti u zavisnosti od ostvarenog tehničkog rezultata i ostvarene premije). Na kraju 2024. godine, ove rezervacije su veće za 20,6% ili 19,2

hiljada Eur, pa sada iznose 112,0 hiljada Eur (rast rezervacija na osnovu novoizdatih polisa za korisnike platnih kartica).

10.5. PRINOS INVESTICIONOG PORTFOLIJA AD SAVA OSIGURANJE

Tokom protekle godine, Društvo je ostvarilo finansijske prihode u iznosu od 1,18 mil Eur, dok su finansijski rashodi iznosili 26,0 hiljada Eur, odnosno Društvo je ostvarilo finansijski prinos u iznosu od 1,15 mil Eur.

Kada su u pitanju finansijski prihodi, zabilježen je rast u odnosu na 2023. godinu i to u iznosu od 62,4 hiljada Eur ili 5,6%, što je posledica rasta prihoda od obveznica, državnih i poslovnih (zahvaljujući preusmjeravanju sredstava iz depozita u obveznice i novim ulaganjima u obveznice), ali i prihoda od investicionih nekretnina.

Sa druge strane, finansijski rashodi Društva u 2024. godini značajno su manji u odnosu na prošlu godinu (za 99,8 hiljada Eur ili 79,3%). Razlog ovolikog pada finansijskih rashoda je taj što u protekloj (2024.) godini nismo imali ostvarenih gubitaka od prodaje AFS obveznica, dok je u 2023. godini taj gubitak iznosio 99,4 hiljada Eur.

Pregled finansijskih prihoda i rashoda

Prihodi investicija	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
Depoziti	32.956	3,0%	21.027	1,8%	-11.929	63,8%
Državne obveznice	587.857	52,6%	734.082	62,3%	146.226	124,9%
Poslovne obveznice sa državnim jamstvom	6.029	0,5%	9.860	0,8%	3.831	163,5%
Dati krediti	614	0,1%	393	0,0%	-221	64,0%
Investicije u društva u Grupi i pridružena društva	425.000	38,1%	340.000	28,8%	-85.000	80,0%
Investicione nekretnine	64.173	5,7%	73.805	6,3%	9.633	115,0%
Gotovinska sredstva	146	0,0%	43	0,0%	-103	29,6%
Ukupno investicioni portfolio	1.116.774	100,0%	1.179.211	100,0%	62.437	105,6%
Rashodi investicija	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
Državne obveznice	99.400	79,0%	0	0,0%	-99.400	0,0%
Investicione nekretnine	26.416	21,0%	26.021	99,9%	-396	98,5%
Gotovinska sredstva	16	0,0%	20	0,1%	4	123,2%
Ukupno investicioni portfolio	125.832	100,0%	26.040	99,9%	-99.792	20,7%

Prinos investicionog portfolija u 2023. i 2024. godini

Prinos investicija	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
Depoziti	32.956	3,3%	21.027	1,8%	-11.929	63,8%
Državne obveznice	488.457	49,3%	734.082	63,7%	245.626	150,3%
Poslovne obveznice sa državnim jamstvom	6.029	0,6%	9.860	0,9%	3.831	163,5%
Dati krediti	614	0,1%	393	0,0%	-221	64,0%
Investicije u društva u Grupi i pridružena društva	425.000	42,9%	340.000	29,5%	-85.000	80,0%
Investicione nekretnine	37.756	3,8%	47.785	4,1%	10.028	126,6%
Gotovinska sredstva	130	0,0%	23	0,0%	-107	18,0%
Ukupno investicioni portfolio	990.941	100,0%	1.153.170	100,0%	162.229	116,4%

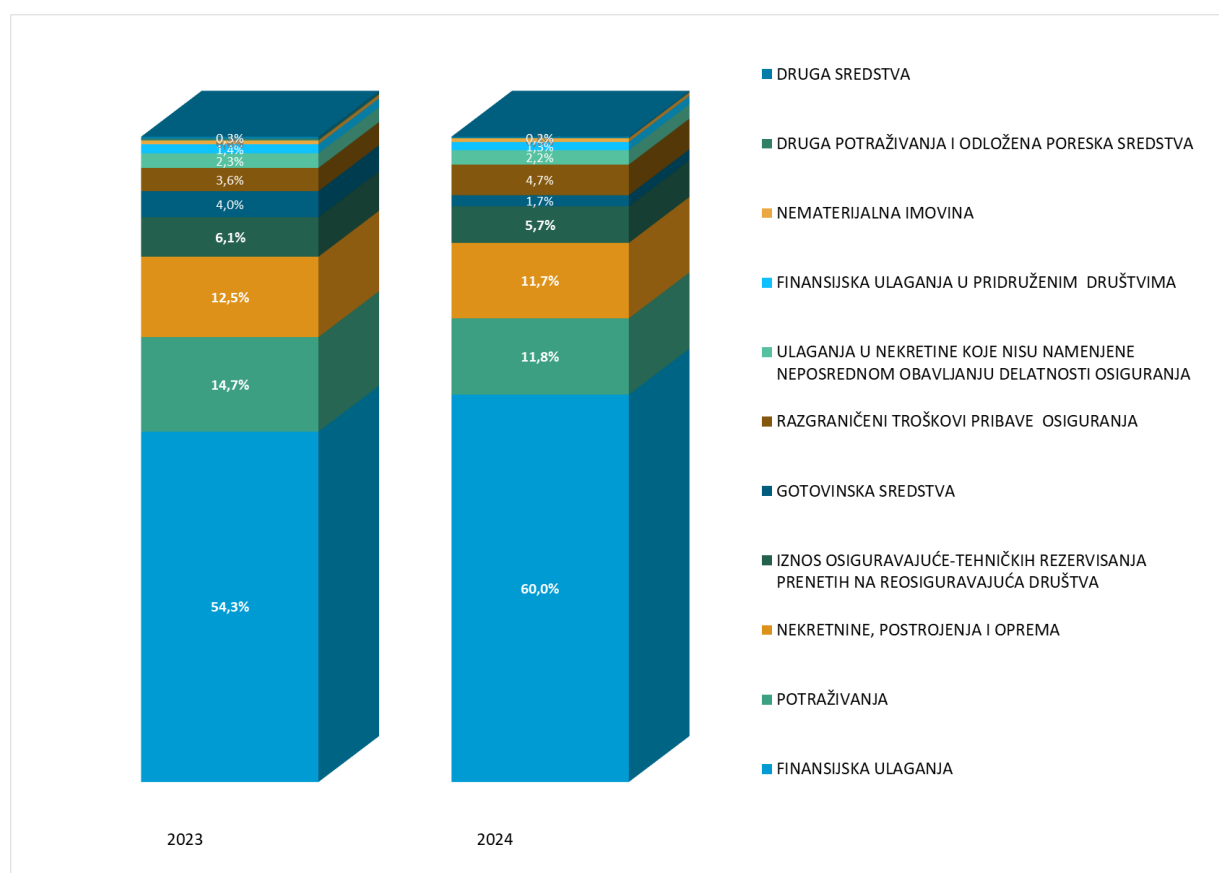
11. FINANSIJSKI POLOŽAJ

Osnovne kategorije finansijskog položaja

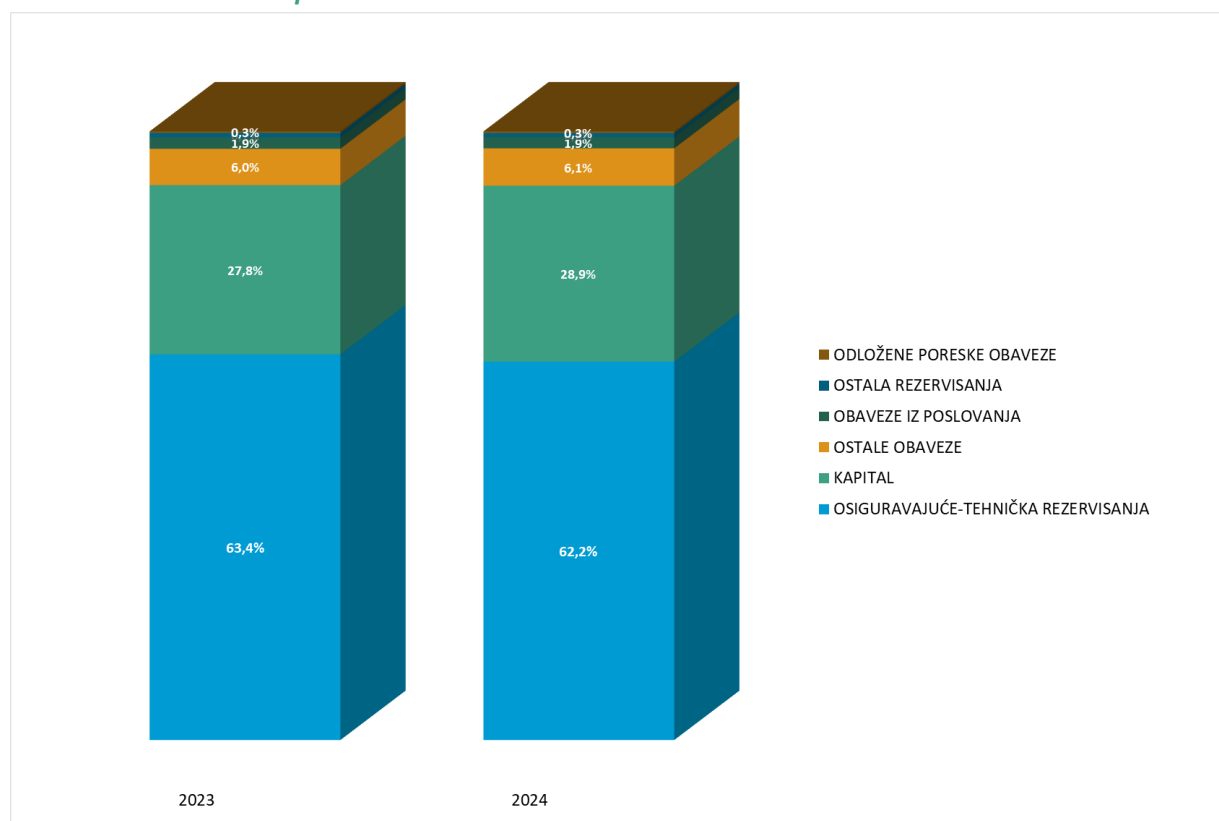
	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
SREDSTVA	35.381.703	100,0%	38.616.059	100,0%	3.234.356	109,1%
NEMATERIJALNA IMOVINA	206.626	0,6%	220.876	0,6%	14.251	106,9%
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	4.405.024	12,5%	4.509.365	11,7%	104.341	102,4%
DRUGA POTRAŽIVANJA I ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	105.248	0,3%	21.083	0,1%	-84.165	20,0%
ULAGANJA U NEKRETNINE KOJE NISU NAMENJENE NEPOSREDNOM OBAVLJANJU DELATNOSTI OSIGURANJA	801.030	2,3%	859.183	2,2%	58.153	107,3%
FINANSIJSKA ULAGANJA U PRIDRUŽENIM DRUŠTVIMA	495.000	1,4%	495.000	1,3%	0	100,0%
FINANSIJSKA ULAGANJA	19.208.894	54,3%	23.179.813	60,0%	3.970.919	120,7%
IZNOS OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKIH REZERVISANJA PRENETIH NA REOSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	2.169.354	6,1%	2.193.259	5,7%	23.905	101,1%
POTRAŽIVANJA	5.186.557	14,7%	4.569.179	11,8%	-617.378	88,1%
RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE OSIGURANJA	1.272.672	3,6%	1.829.379	4,7%	556.707	143,7%
DRUGA SREDSTVA	104.227	0,3%	73.733	0,2%	-30.494	70,7%
GOTOVINSKA SREDSTVA	1.427.071	4,0%	665.189	1,7%	-761.882	46,6%
OBAVEZE	35.381.703	100,0%	38.616.059	100,0%	3.234.355	109,1%
KAPITAL	9.843.550	27,8%	11.162.169	28,9%	1.318.619	113,4%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA	22.416.349	63,4%	24.005.792	62,2%	1.589.443	107,1%
OSTALA REZERVISANJA	245.710	0,7%	235.840	0,6%	-9.870	96,0%
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	92.080	0,3%	107.454	0,3%	15.374	116,7%
OBAVEZE IZ POSLOVANJA	671.473	1,9%	733.069	1,9%	61.595	109,2%
OSTALE OBAVEZE	2.112.541	6,0%	2.371.734	6,1%	259.193	112,3%

Bilansna suma Društva porasla je za 9,1% ili 3,23 mil Eur u 2024. godini, pa tako na dan 31.12.2024. godine iznosi 38,62 mil Eur.

Horizontalna struktura aktive

Horizontalna struktura pasive

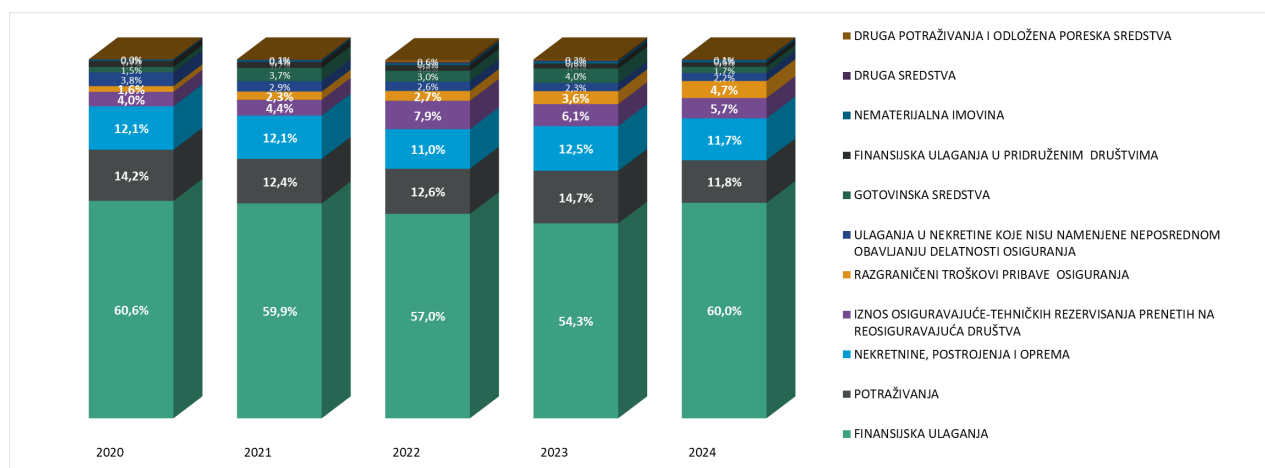

11.1. AKTIVA

Stanje i struktura aktive

	2020	Struktura	2021	Struktura	2022	Struktura	2023	Struktura	2024	Struktura
SREDSTVA	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%	31.503.113	100,0%	35.381.703	100,0%	38.616.059	100,0%
NEMATERIJALNA IMOVINA	86.464	0,3%	126.450	0,4%	155.535	0,5%	206.626	0,6%	220.876	0,6%
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	3.442.053	12,1%	3.513.850	12,1%	3.471.065	11,0%	4.405.024	12,5%	4.509.365	11,7%
DRUGA POTRAŽIVANJA I ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0,0%	18.723	0,1%	181.531	0,6%	105.248	0,3%	21.083	0,1%
ULAGANJA U NEKRETNOSTI KOJE NISU NAMENJENE NEPOSREDNOM OBAVLJANJU DELATNOSTI OSIGURANJA	1.083.033	3,8%	844.933	2,9%	822.582	2,6%	801.030	2,3%	859.183	2,2%
FINANSIJSKA ULAGANJA U PRIDRUŽENIM DRUŠTVIMA	495.000	1,7%	495.000	1,7%	495.000	1,6%	495.000	1,4%	495.000	1,3%
FINANSIJSKA ULAGANJA	17.207.047	60,6%	17.431.748	59,9%	17.942.074	57,0%	19.208.894	54,3%	23.179.813	60,0%
ULAGANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
IZNOS OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKIH REZERVISANJA PRENETIH NA REOSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	1.147.239	4,0%	1.283.513	4,4%	2.495.037	7,9%	2.169.354	6,1%	2.193.259	5,7%
SREDSTVA IZ FINANSIJSKIH UGOVORA	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
POTRAŽIVANJA	4.036.841	14,2%	3.605.375	12,4%	3.954.376	12,6%	5.186.557	14,7%	4.569.179	11,8%
RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE OSIGURANJA	446.404	1,6%	663.950	2,3%	865.116	2,7%	1.272.672	3,6%	1.829.379	4,7%
DRUGA SREDSTVA	30.925	0,1%	58.793	0,2%	99.007	0,3%	104.227	0,3%	73.733	0,2%
GOTOVINSKA SREDSTVA	426.926	1,5%	1.075.950	3,7%	951.013	3,0%	1.427.071	4,0%	665.189	1,7%
STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU	0	0,0%	0	0,0%	70.776	0,2%	0	0,0%	0	0,0%

Struktura aktive u periodu 2020 – 2024

Strukturalna analiza aktive

	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
SREDSTVA	35.381.703	100,0%	38.616.059	100,0%	3.234.356	109,1%
NEMATERIJALNA IMOVINA	206.626	0,6%	220.876	0,6%	14.251	106,9%
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	4.405.024	12,5%	4.509.365	11,7%	104.341	102,4%
DRUGA POTRAŽIVANJA I ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	105.248	0,3%	21.083	0,1%	-84.165	20,0%
ULAGANJA U NEKRETNOSTI KOJE NISU NAMENJENE NEPOSREDNOM OBAVLJANJU DELATNOSTI OSIGURANJA	801.030	2,3%	859.183	2,2%	58.153	107,3%
FINANSIJSKA ULAGANJA U PRIDRUŽENIM DRUŠTVIMA	495.000	1,4%	495.000	1,3%	0	100,0%
FINANSIJSKA ULAGANJA	19.208.894	54,3%	23.179.813	60,0%	3.970.919	120,7%
ULAGANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA						
IZNOS OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKIH REZERVISANJA PRENETIH NA REOSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	2.169.354	6,1%	2.193.259	5,7%	23.905	101,1%
SREDSTVA IZ FINANSIJSKIH UGOVORA						
POTRAŽIVANJA	5.186.557	14,7%	4.569.179	11,8%	-617.378	88,1%
RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE OSIGURANJA	1.272.672	3,6%	1.829.379	4,7%	556.707	143,7%
DRUGA SREDSTVA	104.227	0,3%	73.733	0,2%	-30.494	70,7%
GOTOVINSKA SREDSTVA	1.427.071	4,0%	665.189	1,7%	-761.882	46,6%
STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU						

Ukupna aktiva Društva na dan 31.12.2024. godine iznosi 38,62 mil Eur. U odnosu na 2023. godinu, aktiva je veća za 9,1%.

Najznačajniju stavku aktive (ili 60,0%) čine finansijska ulaganja koja na poslednji dan 2024. godine iznose 23,18 mil Eur. U odnosu na 2023. godinu, finansijska ulaganja su porasla za 20,7% ili 3,97 mil Eur, a usled povećanja ulaganja u obveznice.

Potraživanja čine 11,8% ukupne aktive i njihova ukupna vrijednost iznosi 4,57 mil Eur. U odnosu na 31.12.2023. godine, ukupna potraživanja su se smanjila za 617,4 hiljada Eur ili 12,0% i to zbog pada potraživanja iz saosiguranja i reosiguranja (na kraju 2023. godine imali smo potraživanje u iznosu od 0,9 mil Eur po osnovu riješene štete osiguranja finansijskih gubitaka, a koje je u međuvremenu izmireno).

Učešće nekretnina, postrojenja i opreme u ukupnoj aktivi Društva iznosi 11,7%. Ova stavka aktive iznosi 4,51 mil Eur i veća je od prošlogodišnjeg iznosa za 104,3 hiljada Eur ili 2,4%. Na rast ove stavke aktive uticala je kupovina opreme (nova službena vozila, računarska oprema).

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama u izvještajnom periodu iznosi 2,19 mil Eur, što čini 5,7% ukupne aktive. U odnosu na 2023. godinu, udio reosiguravača se povećao za 1,1% ili 23,9 hiljada Eur, na šta je uticao rast udjela reosiguravača u prenosnoj premiji (najveća promjena, tj. rast udjela reosiguravača u prenosnoj premiji desio se kod osiguranja imovine od požara i osiguranja od opšte odgovornosti).

Razgraničeni troškovi pribave osiguranja na 31.12.2024. godine iznosili su 1,83 mil Eur (što predstavlja 4,7% ukupne aktive Društva). Ovaj iznos veći je od prošlogodišnjeg za 556,7 hiljada Eur (ili 43,7%). Na rast razgraničenih troškova uticala je struktura premije (prihoda i prenosne premije) i dobijeni procenti za razgraničenje.

2,2% ukupne aktive ili 859,2 hiljada Eur odnosi se na ulaganja u nekretnine koje nijesu namijenjene neposrednom obavljanju djelatnosti osiguranja (ova stavka aktive veća je u odnosu na prethodnu godinu za 7,3% ili 58,2 hiljada Eur, a iz razloga reklasifikacije jednog poslovnog prostora iz nekretnine za obavljanje djelatnosti osiguranja u investicionu nekretninu).

Na kraju 2024. godine, gotovinska sredstva Društva na računima kod banaka iznosila su 665,2 hiljada Eur. Ovaj iznos manji je od prošlogodišnjeg za 761,9 hiljada Eur ili 53,4%, a čini 1,7% ukupne aktive Društva. Razlog ovolikog pada gotovinskih sredstava između dvije godine, jeste taj što je na kraju 2023. godine, u okviru gotovinskih sredstava evidentiran i jedan kratkoročni depozit u iznosu od 601,0 hiljada Eur.

U 2024. godini nije bilo promjena kada su u pitanju ulaganja u pridružena društva. Učešće ove bilansne stavke u ukupnoj aktivi Društva iznosi 1,3%, a odnosi se na udjele u kapitalu zavisnih društava Sava Car-a i Sava Agent-a.

Vrijednost nematerijalne imovine Društva porasla je u odnosu na godinu ranije (za oko 14,3 hiljada Eur ili 6,9%), prvenstveno zbog rasta vrijednosti softvera ASP. Nematerijalna imovina učestvuje sa 0,6% u ukupnoj aktivi Društva, što je na nivou učešća iz 2023. godine.

Druga sredstva čine 0,2% ukupne aktive, a odnose se na razgraničene operativne troškove, a koji bilježe pad u odnosu prethodnu godinu (za 30,5 hiljada Eur ili 29,3%) usled rasta prenosne premije i provizije na premiju osiguranja.

Preostalih 0,1% ukupne aktive odnosi se na druga potraživanja i odložena poreska sredstva, koja bilježe pad u odnosu na prethodnu godinu (sa 105,2 hiljada Eur na 21,1 hiljada Eur), a kao rezultat rasta vrijednosti državnih obveznica na međunarodnom tržištu i kao posledicu toga imamo niži iznos odloženih poreza po osnovu hartija od vrijednosti.

11.1.1. STANJE I STRUKTURA INVESTICIJA

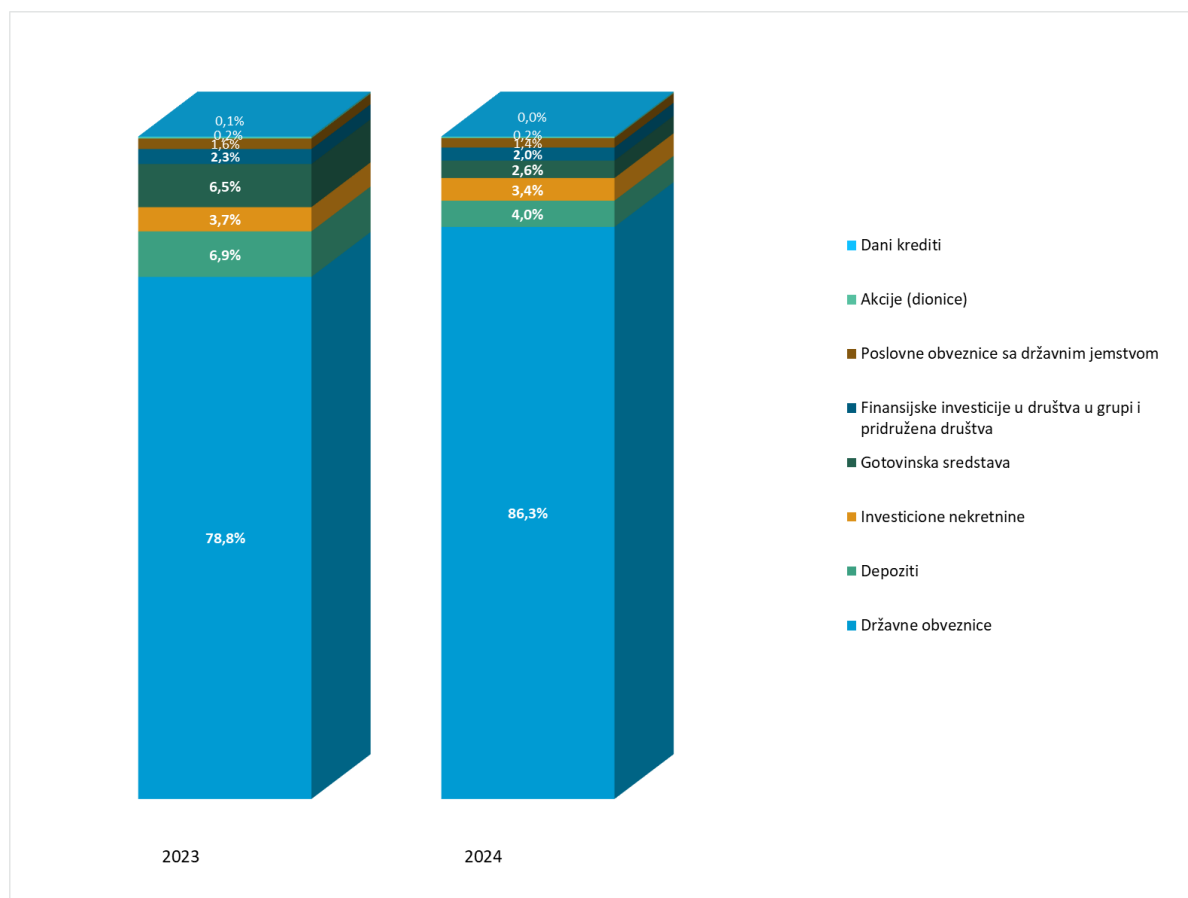
Ukupan investicioni portfolio Društva na dan 31.12.2024. godine iznosi 25,2 mil Eur. U odnosu na 31.12.2023. godine, vrijednost investicionog portfolija je veća za 14,9% ili 3,27 mil Eur, a usled povećanja ulaganja u obveznice.

Naš finansijski portfolio čine: obveznice, depoziti, akcije, dati krediti, finansijske investicije u pridružena društva, investicione nekretnine i gotovinska sredstva (sredstva kod poslovnih banaka i u blagajni Društva), pri čemu najveće učešće i dalje imaju obveznice (87,8%), a zatim depoziti (4,0%).

Stanje i struktura investicija u 2023. i 2024. godini

	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u Eur	Promjena u %
Depoziti	1.507.297	6,9%	1.000.694	4,0%	-506.602	66,4%
Državne obveznice	17.636.093	80,4%	22.117.164	87,8%	4.481.071	125,4%
Državne obveznice (bez obv. sa državnim jamstvom)	17.284.877	78,8%	21.758.336	86,3%	4.473.459	125,9%
Poslovne obveznice sa državnim jamstvom	351.215	1,6%	358.828	1,4%	7.613	102,2%
Poslovne obveznice						
Obične poslovne obveznice						
Covered bonds (krite obveznice)						
Podređene poslovne obveznice						
Ostale poslovne obveznice						
Akcije (dionice)	50.000	0,2%	50.000	0,2%	0	100,0%
Akcije (dionice), koje kotiraju						
Akcije (dionice), koje ne kotiraju	50.000	0,2%	50.000	0,2%	0	100,0%
Investicioni fondovi						
Obveznički i novčani investicioni fondovi						
Dionički i mješoviti investicioni fondovi						
Infrastrukturni fondovi						
Ulaganja u investicione kupone nekretninskih investicionih fondova						
Dani krediti	15.505	0,1%	11.955	0,0%	-3.550	77,1%
Dani krediti zavisnim društvima						
Dani krediti ostalim	15.505	0,1%	11.955	0,0%	-3.550	77,1%
Dani krediti infrastruktura						
Ostali investicioni fondovi						
Depoziti kod cedenata						
Ukupno finansijske investicije	19.809.799	90,3%	23.179.813	92,0%	3.370.014	117,0%
Finansijske investicije u društvima u grupi i pridruženim društvima	495.000	2,3%	495.000	2,0%	0	100,0%
Investicione nekretnine	801.030	3,7%	859.183	3,4%	58.153	107,3%
Gotovinska sredstva	1.427.071	6,5%	665.189	2,6%	-761.882	46,6%
Ukupno investicioni portfolio	21.931.995	100,0%	25.199.184	100,0%	3.267.189	114,9%
Sredstva životnih osiguranja, kod kojih osiguranik preuzima riziko ulaganja						
Sredstva na osnovu finansijskih ugovora						

Struktura investicionog portfolija u 2023. i 2024. godini

Kada je u pitanju struktura finansijskog portfolija, primjećuje se da je u 2024. godini došlo do pada učešća depozita sa jedne strane i rasta učešća obveznica sa druge strane u odnosu na 2023. godinu (dijelom zbog preusmjeravanja sredstava iz depozite u obveznice). Kada su u pitanju ostale vrste ulaganja, nije bilo značajnijih izmjena u odnosu na 2023. godinu.

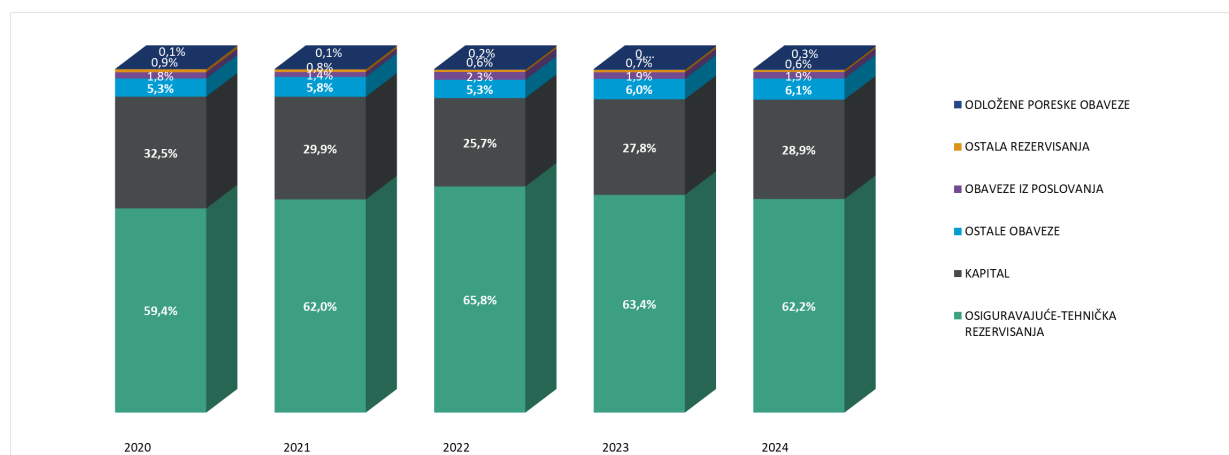
Na dan 31.12.2024. godine Društvo nije imalo obaveza po osnovu uzetih kredita.

11.2. PASIVA

Stanje i struktura pasive

	2020	Struktura	2021	Struktura	2022	Struktura	2023	Struktura	2024	Struktura
OBAVEZE	28.401.933	100,0%	29.118.285	100,0%	31.503.113	100,0%	35.381.702	100,0%	38.616.059	100,0%
KAPITAL	9.231.651	32,5%	8.701.345	29,9%	8.109.658	25,7%	9.843.550	27,8%	11.162.169	28,9%
PODREĐENE OBAVEZE										
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA	16.883.369	59,4%	18.064.307	62,0%	20.728.125	65,8%	22.416.349	63,4%	24.005.792	62,2%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA										
OSTALA REZERVISANJA	251.881	0,9%	225.235	0,8%	199.885	0,6%	245.710	0,7%	235.840	0,6%
OBAVEZE VEZANE ZA STALNA (DUGOROČNA) SREDSTVA U VLASNIŠTVU PRODAJE										
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	21.422	0,1%	38.397	0,1%	70.403	0,2%	92.080	0,3%	107.454	0,3%
OBAVEZE IZ FINANSIJSKIH UGOVORA										
OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE										
OBAVEZE IZ POSLOVANJA	517.480	1,8%	410.917	1,4%	713.608	2,3%	671.473	1,9%	733.069	1,9%
OSTALE OBAVEZE	1.496.130	5,3%	1.678.083	5,8%	1.681.435	5,3%	2.112.540	6,0%	2.371.734	6,1%

Struktura pasive u periodu 2020 – 2024

Strukturna analiza pasive

	2023	Struktura	2024	Struktura	Promjena u EUR	Promjena u %
OBAVEZE	35.381.703	100,0%	38.616.059	100,0%	3.234.355	109,1%
KAPITAL	9.843.550	27,8%	11.162.169	28,9%	1.318.619	113,4%
PODREĐENE OBAVEZE						
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA	22.416.349	63,4%	24.005.792	62,2%	1.589.443	107,1%
OSIGURAVAJUĆE-TEHNIČKA REZERVISANJA U KORIST UGOVARAČA ŽIVOTNIH OSIGURANJA KOJI PREUZIMAJU RIZIK ULAGANJA						
OSTALA REZERVISANJA	245.710	0,7%	235.840	0,6%	-9.870	96,0%
OBAVEZE VEZANE ZA STALNA (DUGOROČNA) SREDSTVA U VLASNIŠTVU PRODAJE						
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	92.080	0,3%	107.454	0,3%	15.374	116,7%
OBAVEZE IZ FINANSIJSKIH UGOVORA						
OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE						
OBAVEZE IZ POSLOVANJA	671.473	1,9%	733.069	1,9%	61.595	109,2%
OSTALE OBAVEZE	2.112.541	6,0%	2.371.734	6,1%	259.193	112,3%

Tehničke rezerve, kojim Društvo garantuje sigurnost osiguranika, predstavljaju najznačajniju stavku pasive. Učešće tehničkih rezervi u ukupnoj pasivi na kraju 2024. godine iznosilo je 62,2%, što predstavlja nešto niže učešće u odnosu na 2023. godinu. Kada se uporede podaci o iznosima tehničkih rezervacija na kraju 2023. i 2024. godine, primjećuje se da su tehničke rezervacije na kraju 2024. godine veće za 1,59 mil Eur ili 7,1% a zahvaljujući, prije svega, rastu rezervacija za prenosne premije, a zatim i rastu rezervacija za neistekle rizike i rezervacija za bonuse i popuste.

Kapital čini 28,9% ukupne pasive Društva i iznosi 11,16 mil Eur. U odnosu na 2023. godinu, kapital Društva je veći za 1,32 mil Eur ili 13,4%, u najvećoj mjeri usled veće ostvarene dobiti, veće zadržane dobiti iz prethodnih godina, ali i smanjenja negativnog efekta revalorizacionih rezervi (zbog rasta vrijednosti obveznica u odnosu na prethodnu godinu).

Ostale obaveze Društva veće su za 12,3% od prošlogodišnjih i iznose 2,37 mil Eur. Ova stavka čini 6,1% ukupne pasive, a odnosi se na: preventivu, porez na dobit, porez na premiju, obaveze prema dobavljačima, obaveze po osnovu zakupa (u skladu sa IFRS 16) itd. Najveći rast, u odnosu na 2023. godinu, zabilježile su obaveze za preventivu, obaveze prema dobavljačima i dugoročne obaveze iz zakupa.

Obaveze iz poslovanja Društva (koje obuhvataju obaveze iz neposrednih poslova osiguranja, obaveza za porez na dobit i obaveze prema reosiguravačima i saosiguravačima) za 2024. godinu iznose 733,1 hiljada Eur. U odnosu na 2023. godinu, obaveze iz poslovanja Društva su porasle za 61,6 hiljada Eur ili 9,2%, a iz razloga rasta obaveza za porez na dobit i obaveza iz neposrednih poslova osiguranja (nepovezana premija, primljeni avansi, obaveze za štete isl). Učešće obaveza iz poslovanja u ukupnoj pasivi Društva je na prošlogodišnjem nivou i iznosi 1,9%.

Ostala rezervisanja na kraju 2024. godine iznose 235,8 hiljada Eur i za 4,0% su manja u odnosu na 2023. godinu, a odnose se na: rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine i PVR za razgraničene obaveze za poreze po osnovu nenaplaćene premije. Ako uporedimo podatke za 2024. i 2023. godinu, vidimo da je pad ostalih rezervisanja posledica manjih rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade. Učešće ostalih rezervisanja u ukupnim izvorima sredstava neznatno je manje u odnosu na 2023. godinu i iznosi 0,6%.

Uprkos rastu u odnosu na 2023. godinu, odložene poreske obaveze i dalje imaju zanemarljivo učešće u ukupnoj pasivi Društva (0,3%). Odložene poreske obaveze veće su za 15,4 hiljada Eur ili 16,7% u odnosu na prethodnu godinu (zbog izmjene amortizacionih stopa u poreske svrhe – smanjene su poreske stope što je uticalo na obračun odloženih poreza, ali i zbog tendencije rasta cijena hartija od vrijednosti na tržištu).

11.2.1. TEHNIČKE REZERVE

Bruto tehničke rezerve Društva formirane su u skladu sa regulativom i na dan 31.12.2024. iznose 24,0 mil Eur. Udio reosiguravača u BTR iznosi 2,19 mil Eur, odnosno neto tehničke rezerve Društva iznose 21,8 mil Eur.

Stanje tehničkih rezervacija

Bruto tehničke rezerve	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	12.086.525	53,9%	13.721.044	57,2%	1.634.519	113,5%
Rezervacije za štete	9.709.808	43,3%	9.389.256	39,1%	-320.552	96,7%
Rezervacije za neistekle rizike	527.153	2,4%	783.467	3,3%	256.313	148,6%
Rezervacije za bonuse i popuste	92.863	0,4%	112.025	0,5%	19.163	120,6%
Ukupno	22.416.349	100,0%	24.005.792	100,0%	1.589.443	107,1%

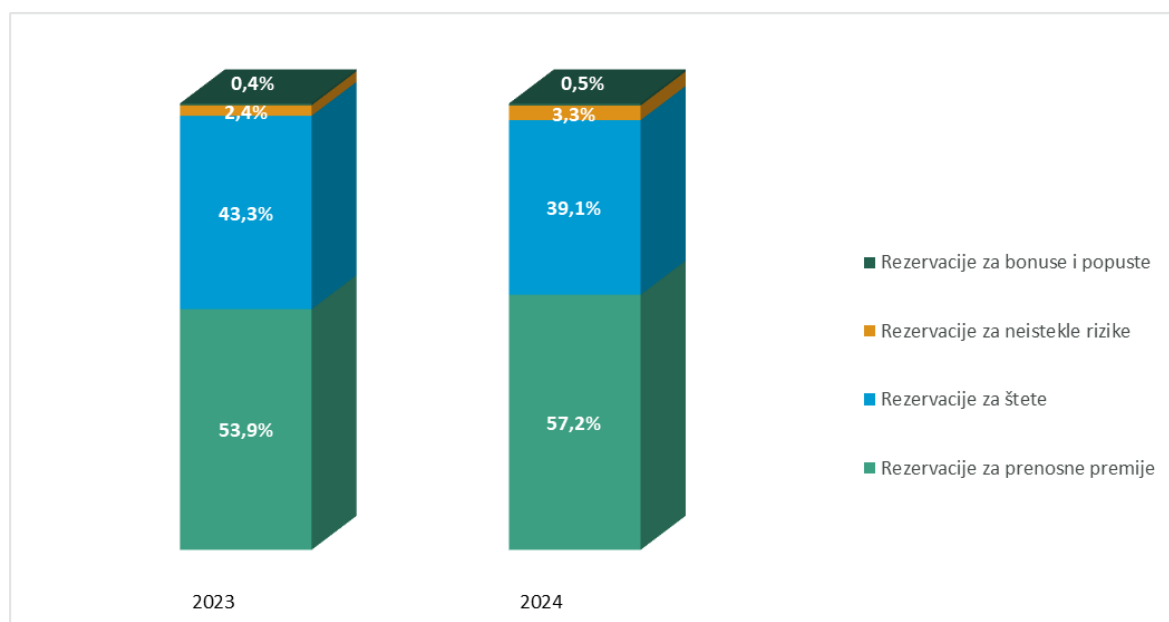
Reosiguravajuće tehničke rezerve	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	1.523.351	70,2%	1.589.128	72,5%	65.777	104,3%
Rezervacije za štete	646.003	29,8%	604.131	27,5%	-41.872	93,5%
Rezervacije za neistekle rizike						
Rezervacije za bonuse i popuste						
Ukupno	2.169.354	100,0%	2.193.259	100,0%	23.905	101,1%

Neto tehničke rezerve	2023	Učešće	2024	Učešće	Promjena u EUR	Promjena u %
Rezervacije za prenosne premije	10.563.174	52,2%	12.131.916	55,6%	1.568.742	114,9%
Rezervacije za štete	9.063.805	44,8%	8.785.125	40,3%	-278.680	96,9%
Rezervacije za neistekle rizike	527.153	2,6%	783.467	3,6%	256.313	148,6%
Rezervacije za bonuse i popuste	92.863	0,5%	112.025	0,5%	19.163	120,6%
Ukupno	20.246.995	100,0%	21.812.533	100,0%	1.565.538	107,7%

Bruto tehničke rezerve čine rezervacije za prenosne premije, rezervacije za štete, rezervacije za neistekle rizike i rezervacije za bonuse i popuste.

Kada je u pitanju struktura bruto tehničkih rezervi, nije bilo većih izmjena u odnosu na prethodnu godinu, pa i dalje najveće učešće imaju rezervacije za prenosne premije (57,2%).

Struktura tehničkih rezervacija u 2023. i 2024. godini

11.3. ADEKVATNOST KAPITALA

Adekvatnost kapitala obračunava se u skladu sa važećom zakonskom regulativom:

ADEKVATNOST KAPITALA		
KAPITAL DRUŠTVA NA DAN 31.12.2024.		
I OSNOVNI KAPITAL - član 92a		8.226.474
1 Uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija		4.033.303
2 Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja		
3 Rezerve iz dobiti		
4 Prenesena dobit iz prethodnih godina		4.414.047
Umanjenje osnovnog kapitala (-)		220.876
1 Otkupljene sopstvene akcije		
2 Nematerijalna imovina		220.876
3 Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine		
4 Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete		
II DOPUNSKI KAPITAL-iznos ne smije prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala član 92b		
1 Akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija		
2 Podređeni dužnički instrumenti		
3 Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povezanim akcijama		
4 Druge kategorije		
III UMANJENJE KAPITALA - član 92c (-)		
1 Za udjele u drugim društvima za osiguranje, reosiguranje, bankama, brokersko-dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava.		
2 Ulaganje u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društvu iz tačke 1 ovog člana, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava.		
3 Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.		
UKUPNO KAPITAL DRUŠTVA		8.226.474
GARANTNI KAPITAL		8.226.474
MINIMALNI AKCIJSKI KAPITAL PO ZAKONU		3.000.000
MARGINA SOLVENTNOSTI		3.570.277

Ukupan kapital Društva na 31.12.2024. godine iznosi 8,23 mil Eur. U skladu sa Zakonom o osiguranju, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala:

1	Ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti	> za 4.656.197
2	Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti	> za 7.036.382
3	Garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu akcijskog kapitala propisanog čl. 21 Zakona	> za 5.226.474

Društvo ulaže sredstva tehničkih rezervi u skladu sa čl. 90. Zakona o osiguranju i Pravilnikom o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi Društva. Rizičnost i struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi su u skladu sa važećim propisima. Društvo je uložilo i deponovalo sredstva tehničkih rezervi tako da obezbijedi usklađenost sa vrstom poslova osiguranja koje obavlja i ročnu usklađenost deponovanih i uložених sredstava i obaveza Društva za koje se formiraju tehničke rezerve. Vodio se računa o isplativosti, odnosno tržišnosti deponovanja i ulaganja kojima se neće ugroziti njihova realna vrijednost i drugim mjerama da bi se obezbijedila sigurnost deponovanja i ulaganja u skladu sa pravilima kontrole i upravljanja rizika.

Na 31.12.2024. godine, Društvo je u cjelosti imalo pokriće bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive. Sredstva koja se u skladu sa zakonskom regulativom mogu koristiti za pokriće iznose 27,46 mil Eur, što znači da je Društvo na kraju 2024. godine imalo investiranih sredstava preko pokrića bruto tehničkih rezervi u iznosu od 3,45 mil Eur. Tako je pokrivenost bruto tehničkih rezervisanja Društva na kraju 2024. godine iznosila 114,38%.

Pokrivenost neto tehničkih rezervisanja Društva na 31.12.2024. godine iznosi 115,82%.

	31.12.2024
Bruto tehničke rezerve	24.005.792
Plasmani za pokriće tehničkih rezervi	23.117.858
Gotovinska sredstava za pokriće tehničkih rezervi	665.179
Potraživanja kod osiguravajućih društava za pokriće tehničkih rezervi	541.089
Potraživanja kod reosiguravajućih društava za pokriće tehničkih rezervi	99.788
Ostale stavke koje se koriste za pokriće tehničkih rezervi	839.720
Iznos tehničkih rezervi prenijet na reosiguravajuća društva	2.193.259
Pokriće bruto tehničkih rezervi (u %)	114,38%
Višak / deficit plasmana i ostalih stavki za pokriće bruto tehničkih rezervi	3.451.100
Neto tehničke rezerve	21.812.533
Pokriće neto tehničkih rezervi (u %)	115,82%
Višak / deficit plasmana i ostalih stavki za pokriće neto tehničkih rezervi	3.451.100

Uzeti krediti	
Pokriće bruto tehničkih rezervi (u %) - bez uzetih kredita	114,38%
Višak / deficit plasmana i ostalih stavki za pokriće bruto tehničkih rezervi - bez uzetih kredita	3.451.100
Pokriće neto tehničkih rezervi (u %) - bez uzetih kredita	115,82%
Višak / deficit plasmana i ostalih stavki za pokriće neto tehničkih rezervi - bez uzetih kredita	3.451.100

12. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Sava osiguranje, kao savremeno i moderno osiguravajuće društvo, fokusirano je na uvođenje i korišćenje novih tehnologija u svakodnevnom poslovanju Društva. Tokom godine, u Društvu se kontinuirano radilo na modernizaciji poslovanja (uvođenje novih servisa za klijente), automatizaciji poslovanja, ali i razvoju i modernizaciji prodajne mreže.

Dakle, jedan od prioriteta Društva u protekloj godini bile su aktivnosti u pravcu implementacije novih servisa:

- Implementacija HR softwera FledgeWorks,
- Implementacija novih funkcionalnosti u ASP-u i mDocsu,
- Rad na uvođenju DMS (Document mDocs sistema),
- Implementacija aplikacije „e-procjenitelj“,
- Dorada banko aplikacije,
- Nadogradnja platforme za Webshop.

Tokom godine, Društvo je izvršilo nabavku:

- nove opreme (namještaj, računari i ostala oprema) u iznosu od 234,9 hiljada Eur i
- razvoj softwera (stalna nematerijalna sredstva) u iznosu od 88,2 hiljada Eur.

13. UPRAVLJANJE RIZICIMA

13.1. FUNKCIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA

Svjesni činjenice da upravljanje rizicima ima ključnu ulogu u postizanju poslovnih ciljeva Društva, trudimo se da kontinuirano unaprjeđujemo sistem upravljanja rizicima u Društvu i promoviramo kulturu upravljanja rizicima. Sistem upravljanja rizicima u našem Društvu organizovan je u skladu sa poslovnim aktivnostima Društva, tj. prilagođen je obimu i veličini Društva, kao i rizicima kojima je Društvo izloženo.

AD Sava osiguranje Podgorica nastoji da svoje poslovanje obavlja u skladu sa principima Opšte strategije upravljanja rizicima za period 2023-2027, kao i principima Strategije upravljanja rizicima i Politike upravljanja rizicima.

Odjeljenje za upravljanje rizicima koordinira i uz podršku ostalih zaposlenih razvija proces upravljanja rizicima. U pomenutom odjeljenju, tokom godine sprovedene su sledeće aktivnosti:

- S Ažuriranje Kataloga rizika sa stanjem na 30.06 i 31.12.2024. godine,
- S Ažuriranje i vođenje baze neželjenih događaja,
- S Praćenje i izveštavanje o KRI pokazateljima,
- S Izveštavanje o rizicima (Godišnji izveštaj o upravljanju rizicima, Polugodišnji izveštaj o upravljanju rizicima, kvartalni upitnici o rizicima, isl),
- S Uspostavljen je ORSA proces i izveštavanje o istom,
- S Praćenje usklađenosti poslovanja Društva sa Opštom strategijom upravljanja rizicima za period 2023-2027,
- S Priprema i ažuriranje internih akata,
- S Edukacija i unaprjeđenje znanja iz oblasti upravljanja rizicima (ERM radionica u organizaciji Grupe, obuke na temu IFRS17 i Solventnost II).

Pored navedenog, u cilju praćenja rizika tokom godine, pripremaju se i dostavljaju Izvršnom direktoru i Odboru direktora razni periodični izveštaji. Takođe, radi efikasnijeg funkcionisanja sistema upravljanja rizicima, Društvo je propisalo i uspostavilo sistem internih kontrola i podjelu dužnosti. Treba napomenuti i to da je Interna revizija u okviru izvršenih revizija i ostalih aktivnosti tokom 2024. godine vršila uvid i ocjenu efikasnosti upravljanja rizicima i sistemom internih kontrola.

Društvo je, tokom 2024. godine, poslovalo u skladu sa ciljevima definisanim Risk Strategijom Grupacije. Ovaj zaključak je donešen na osnovu podataka koji govore u prilog tome da je Društvo imalo dobre pokazatelje o:

- S **Kapitalu Društva** (ratio solventnosti treba da bude u intervalu od 110% do 130%, a nikako ne bi trebao da bude ispod 100%). Ratio solventnosti Društva za 2024. godinu iznosio je 230,4%. Drugim riječima, adekvatnost kapitala u skladu sa domaćom regulativom bila je na zadovoljavajućem nivou. Takođe, zadovoljena su sva 3 kriterijuma za iznos ukupnog kapitala (ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti, garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti, garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu minimalnog akcijskog kapitala).

S Profitabilnosti Društva (kombinovani koeficijent treba da bude ispod 95% uz mogućnost odstupanja 2%). Neto kombinovani S&P koeficijent Društva za 2024. godinu iznosio je 88,8%.

S Finansijskim rizicima tj.

- Pokriće bruto tehničkih rezervi treba da bude u rasponu od 105% do 110% (limit ispod kog ne bi smjela da bude pokrivenost je 100%). Na kraju 2024. godine, po osnovu ulaganja i deponovanja finansijskih sredstava, Društvo je imalo prekopokrivenost bruto tehničkih rezervi od 114,4%, odnosno neto tehničkih rezervi od 115,8%.
- Kursne razlike treba da budu u rasponu od 0,85 do 1,15. Ipak, kako Društvo u svom poslovanju nije izloženo ovom riziku, pomenuti pokazatelj ne pratimo.
- Ulaganja su se vršila u skladu sa strateškim planom Grupe i pravilima definisanim GAM-om.
- Struktura investicija bila je u skladu sa važećim zakonodavstvom i propisanim limitima ulaganja.
- Ulaganje imovine sprovodilo se u skladu sa odredbama i pravilima koja su određena trenutno važećim pravilima za finansijsko poslovanje društava unutar Grupe.

S Likvidnosti Društva tj. Društvo je imalo dobru likvidnost (sposobnost blagovremenog isplaćivanja šteta i drugih obaveza Društva). I u 2024. godini, kao i u ranijim godinama, prilikom investiranja, vodilo se računa da se višak sredstava iznad pokrića tehničkih rezervi ulaže u strateška i visoko likvidna sredstva.

S Operativnim rizicima. Društvo je u 2024. godini pratilo operativne rizike, kako ne bi bile ugrožene razvojne aktivnosti kako Društva, tako i Grupacije kojoj pripadamo. U tom smislu, Društvo je, tokom godine, pratilo definisane indikatore operativnih rizika.

S Strateškim rizicima. U 2024. godini, kao i u ranijim godinama, Društvo je vodilo računa o rizicima koji bi mogli da imaju negativan uticaj na reputaciju tj. ugled Društva. Tokom godine, naše aktivnosti bile su usmjerene na ostvarivanju zacrtanih strateških ciljeva Društva, kao i na praćenje izmjena zakonske regulative, a vodilo se računa i o rizicima koje potencijalno mogu donijeti novi projekti.

U protekloj godini, Društvo je sve rizike držalo pod kontrolom uprkos otežavajućim okolnostima poput neizvjesne globalne geopolitičke situacije, čiji su se negativni efekti prelivali i na našu zemlju, a najviše kroz visok nivo inflacije.

U protekloj godini nije bilo drugih značajnih posledica nastalih usled internih promjena u Društvu, implementiranih mjera za postupanje sa rizicima ili promjena u poslovnoj politici. U skladu sa domaćom zakonskom regulativom, Društvo je održavalo propisanu adekvatnost kapitala i time svoje rizike u poslovanju u svakom trenutku držalo pod kontrolom. Društvo je u protekloj godini usvojilo i ažuriralo niz politika, pravilnika, procedura i ostalih internih akata, a sve u cilju efikasnijeg upravljanja rizicima.

Takođe, upravljanje rizicima je integrisano u proces planiranja, tj. Finansijski i Strateški plan Društva pripremljeni su u skladu sa zadatim ciljevima definisanim Risk strategijom Grupacije.

13.1.1. KATEGORIJE RIZIKA

Identifikovani rizici kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju evidentirani su u katalogu rizika, a svrstani su u sledeće kategorije:

Operativni rizik je rizik gubitaka zbog neadekvatnih ili pogrešnih internih poslovnih procesa odnosno događaja prouzrokovanih greškama zaposlenih, greškama sistema ili nastupanja nepovoljnih spoljnih događaja. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik internih i eksternih prevara, rizik zaposlenih i zaštite na radu, rizik povezan sa klijentima, proizvodima i poslovnom praksom, rizik oštećenja materijalne imovine, rizik prekida rada i pada sistema, rizik upravljanja procesima, rizik usklađenosti sa zakonima i propisima. U Društvu se vodi računa da se operativni rizici svedu na minimum. U tom smislu, nastoji se da se blagovremeno donose i ažuriraju procedure i uputstva za rad, unaprijedi sistem internih kontrola i nadzora nad zaposlenima.

Posebna pažnja posvećuje se usavršavanju zaposlenih i unapređenju koordinacije između sektora i službi. Takođe, kontinuirano se prate izmene računovodstvenih politika i zakonske regulative, kao i usklađenost internih akata sa važećim zakonskim propisima.

Strateški rizik je rizik gubitka odnosno neočekivanog pada vrijednosti Društva usled negativnih efekata odluka menadžmenta, promjena u poslovnom i pravnom okruženju i razvoju tržišta. Strateški rizici su svrstani u unutrašnje (rizik strateškog planiranja, rizik reputacije, rizik projekta, rizik lošeg upravljanja troškovima, rizik neadekvatne IT podrške, rizik strateškog investiranja, rizici Grupacije) i spoljašnje (uticaj tržišnih i ekonomskih uticaja na poslovanje, politički rizik, rizik demografskih i socijalnih promjena i rizik osiguranja, regulatorni rizik, rizik konkurencije, rizik gubitka ključnih partnera).

Društvo svakodnevno preduzima aktivnosti u cilju minimiziranja strateških rizika: učešće u pripremama izmjena zakonske regulative, komunikacija sa regulatornim organima, kontinuirano praćenje i analiza dešavanja na tržištu osiguranja, izrada raznih analiza isl.

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti ispunjavanja tekućih ili kratkoročnih obaveza ili ispunjavanja istih pod nepovoljnim uslovima. Rizik likvidnosti se prije može definisati kao rizik koji proizilazi iz kratkoročnog cash flow-a, nego kao rizik koji proizilazi iz dugoročne neuravnoteženosti imovine i obaveza. Drugim riječima, rizik likvidnosti označava opasnost da za održavanje poslovnih aktivnosti Društva ne postoje dovoljna likvidna sredstva. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik pada kreditnog rejtinga, rizik nedostupnosti i nelikvidnosti tržišta kapitala, rizik neočekivanih finansijskih obaveza i rizik neplaćanja obaveza.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za pravovremenim plaćanjem šteta i drugih obaveza. U Sektoru za finansije i računovodstvo dnevno se prate prilivi i odlivi finansijskih sredstava i rade se dnevne, nedjeljne i mjesečne analize. Na nivou Društva nedjeljno se održavaju sastanci Komiteta za praćenje likvidnosti (ALCO).

Tržišni rizik je rizik koji nastaje usled fluktuacija vrijednosti imovine, obaveza i parametara koji utiču na tržišne cijene (uključujući rizik od neočekivanog pada tržišne vrijednosti portfolija usled pogoršanja kreditne sposobnosti druge strane). Ovaj rizik uključuje sledeće podvrste rizika: rizik kamatne stope, rizik vlasničkih hartija od vrijednosti, rizik imovine, kreditni rizik, valutni rizik, rizik koncentracije i rizik inflacije. U skladu sa zakonskom regulativom, Društvo slobodna sredstva deponuje i ulaže, ali u isto vrijeme vodi računa o održavanju likvidnosti i blagovremenoj isplati šteta i drugih obaveza Društva. Ulaganje sredstava

finansijskog portfolija Društva obezbijeđeno je ugovorenim kamatnim stopama, po osnovu čega Društvo ostvaruje značajne finansijske prihode. Zato se redovno analiziraju promjene novčanih tokova, kamatnih stopa, a prate se i kretanja kreditnog rejtinga banaka, cijena nekretnina itd.

Društvo je posebno izloženo cjenovnom riziku, kroz uticaj promjena cijena hartija od vrijednosti sa kojima Društvo raspolaže u svom portfelju. I u 2024. godini, kao i ranijih godina, dominantno učešće u portfoliju Društva imale su državne obveznice.

Rizik druge ugovorne strane je rizik gubitka zbog nemogućnosti druge strane da na vrijeme i u cjelosti ispunji svoje obaveze. Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik nemogućnosti naplate potraživanja, rizik nemogućnosti naplate potraživanja iz poslova osiguranja, rizik neispunjenja obaveza iz poslova reosiguranja.

Upravljanje ovim rizikom vrši se kroz uspostavljanje postupaka kontrole naplate potraživanja i praćenja njihovog dospelja. Odjeljenje za naplatu potraživanja intenzivno radi na naplati zastarjelih potraživanja. Za potraživanja za koja se procijeni da ih nije moguće naplatiti ili nisu naplaćena u razumnim rokovima u Društvu se vrši ispravka vrijednosti.

Rizik osiguranja je rizik povezan sa preuzimanjem rizika u osiguranje i rešavanjem šteta, kao i rizik koji proizilazi iz neizvjesnosti u pogledu nastanka obaveza, njihovog iznosa i vremena nastanka (neočekivani gubici koji nastaju usled neadekvatnih ponuda osiguranja i neadekvatnog formiranja rezervacija). Uključuje sledeće podvrste rizika: rizik premija, rizik rezervi, rizik otkaza osiguranja, rizik katastrofe, rizik troškova.

U cilju upravljanja rizicima osiguranja, u Društvu se sprovode različite aktivnosti. Društvo organizuje redovne obuke, kako za nove, tako i za postojeće prodavače, kako bi se postigao zadovoljavajući nivo obučenosti i poznavanja prodajnih vještina, a sve sa ciljem podizanja kvaliteta prodaje osiguranja i ostvarivanja planiranih ciljeva. Takođe, konstantno se radi na unapređenju postojećih i usvajanju novih procedura i uputstava u cilju optimizacije poslovanja.

U cilju eliminacije navedenih rizika, u Društvu se prate kretanja na tržištu osiguranja, analiziraju trendovi, a od značaja je i razmjena iskustva i preporuke na nivou Grupacije.

Od posebnog značaja je da Društvo pravilno utvrdi visinu samopridržaja, odnosno maksimalni iznos obaveza koje može da preuzme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. Maksimalni samopridržaj na nivou Društva za 2024. godinu obračunat je u skladu sa Odlukom o kritrijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samopridržaja i ukupnom iznosu samopridržaja. Maksimalni iznosi samopridržaja po vrstama osiguranja i ukupno utvrđeni, u skladu su sa aktuarskim načelima i strukom osiguranja, imajući u vidu strukturu i razvijenost portfelja, izloženost riziku, garantni kapital i tehničke rezerve, iskustvo iz prethodnog perioda i druge mjerodavne faktore. Saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja Društvo vrši pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja. Društvo prihvata obaveze po jednom osiguranom riziku, a preko tog iznosa višak rizika prenosi u reosiguranje. Za viškove rizika koji nisu bili obuhvaćeni postojećim ugovorima ili su prevazilazili kapacitete automatskog imovinskog ugovora o reosiguranju obezbijeđeno je pokriće putem fakultativnog reosiguranja.

Katalog rizika Društva, tokom protekle godine, ažuriran je dva puta, pri čemu najnoviji katalog rizika odslikava stanje na dan 31.12.2024. i sadrži 112 identifikovanih rizika (72 rizika pripada grupi operativnih rizika, 20 grupi strateških rizika, 9 grupi rizika neživotnog osiguranja, 5 grupi tržišnih rizika, dok po 3

identifikovana rizika pripadaju grupi rizika likvidnosti i druge ugovorne strane). Tokom 2024. godine nije bilo novih identifikovanih rizika.

13.2. FUNKCIJA USKLAĐENOSTI

Tokom 2024. godine preduzimane su aktivnosti sa ciljem usklađivanja poslovanja Društva sa izmjenama Zakona o osiguranju, u dijelu rada ključnih funkcija, kao i donošenja predviđenih internih akata. Radi punog usklađivanja preostalo je usvajanje Politike ulaganja.

Društvo je uspostavilo sistem naknada kroz usvajanje internih akata koji uređuju politiku naknada za sve zaposlene, kao i za organe upravljanja. Na taj način je ovaj postupak usklađen sa zakonskim i podzakonskim aktima, kao i sa smjernicama matičnog društva.

U skladu sa Godišnjim planom praćenja usklađenosti poslovanja, izvršene su kontrole akata u sistemu upravljanja i Kontrola primjene Pravilnika ANO o bližem sadržaju i načinu pružanja informacija koje pruža društvo za osiguranje. Kontrolama nisu utvrđeni značajniji nedostaci, ali su date preporuke za otklanjanje određenih nepravilnosti.

Tokom 2024. godine nije bilo izrečenih mjera ANO, niti drugih nadzornih i inspekcijskih organa u poslovanju Društva, ali je ANO, nakon izvršene neposredne kontrole u zavisnom društvu Sava Agent, u novembru 2024. godine, izreklo mjeru upozorenja i dvije mjere o otklanjanju nezakonitosti u poslovanju.

Ministarstvo finansija je objavilo Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju. Dio predloga za izmjenu ovog propisa koje je uputilo Društvo su usvojeni i to u pogledu: uspostavljanja sistema za automatsku razmjenu dokumentacije neophodne za rešavanje odštetnih zahtjeva, kao što su: zapisnici o uviđaju i fotografije lica mjesta saobraćajne nezgode, službene zabilješke i ostala dokumentacija, ukidanje definisanog obrasca AO polise (kroz izmjenu podzakonskog akta), proširenje namjene sredstava Garantnog fonda.

Proces usklađivanja internih akata je sproveden u kontinuitetu, radi identifikovane potrebe usklađivanja sa propisima i zahtjevima matičnog Društva, a preostalo je usvajanje Politike održivog razvoja.

Po prvi put, Društvo je ove godine usvojilo Politiku razvoja kadrova i planiranja sukcesije u skladu sa aktom Grupe, kao referentnim dokumentom. Politika predstavlja osnov za razvoj zaposlenih i kontinuirano učenje i sticanje vještina i kompetencija radi efikasnog obavljanja zadataka, ostvarivanja ciljeva i preuzimanja novih, izazovnijih dužnosti i odgovornosti. Politika uređuje proces identifikacije ključnih profesionalnih i rukovodećih funkcija i planiranje njihove sukcesije.

13.3. AKTUARSKA FUNKCIJA

Aktuarska funkcija je tokom 2024. godine sprovodila aktivnosti definisane Zakonom o osiguranju i podzakonskom regulativom, kao i postupke definisane pravilima matičnog društva kroz Politiku aktuarske funkcije i druga akta, usvojena i usklađena sa matičnim društvom.

Aktuar Društva obezbjeđuje odgovarajuće metode, modele i pretpostavke koje se koriste za obračun tehničkih rezervi, kao i usklađenost sa važećim propisima. Društvo u skladu sa važećim Zakonom o osiguranju i podzakonskim aktima formira sledeće tehničke rezerve: rezerve za prenosne premije, rezerve za štete, rezerve za neistekle rizike i rezerve za bonuse i popuste. Bliži kriterijumi, načini i rokovi formiranja tehničkih rezervi definisani su aktima poslovne politike, koji su sastavljeni u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima.

Tehničke rezerve se obračunavaju na osnovu ažurnih i pouzdanih podataka. Aktuarska funkcija vrši procjenu dovoljnosti i kvaliteta internih i eksternih podataka upotrijebljenih u obračunu tehničkih rezervi i daje preporuke za poboljšanje dovoljnosti i kvaliteta tih podataka. Aktuar upoređuje dobijene podatke, za dio koji je moguće uporediti sa analitičkim bazama u ASP-u, sa podacima koje dobija iz drugih organizacionih jedinica, kao i usklađenost podataka u raznim izvještajima iz ASP aplikacije iz kojih se podaci koriste za aktuarske obračune i izradu finansijskih izvještaja, kao i druga izvještavanja prema regulatoru, Društvu ili Grupi.

Aktuarska funkcija Društva aktivno učestvuje i u postupcima upravljanja rizicima u Društvu, kroz izradu analiza, stres testova i davanje preporuka za unaprjeđenje i usklađivanje internih akata, proizvoda osiguranja i slično.

U skladu sa zahtjevima matičnog društva, sprovedeni su i postupci pripreme podataka i obračuna po principima solventnosti II potrebni za obračun solventnog zahtjevanog kapitala, obračun "best estimate" za rezervisane štete, zatim modeliranje šteta po homogenim grupama rizika, pri čemu su poštovani standardi matičnog društva u vezi sa metodologijom obračuna.

Aktuarska funkcija je u 2024. godini je uzela učešće u aktivnostima na implementaciji MSFI 17 i pripremala tražene podatke i obračune u skladu sa ovim standardnom za potrebe pripreme konsolidovanih izvještaja na nivou Grupe. Pored toga, uzeto je i aktivno učešće u radu Radne grupe za MSFI 17 koju je formirala Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore.

Tokom 2024. godine, aktuar Društva je učestvovao u donošenju novih uslova osiguranja i tarifa premija, kao i u izmjenama i dopunama postojećih. Na sve nove uslove i tarife premije, kao i na izmjene i dopune postojećih, sačinjeno je mišljenje aktuara u skladu sa Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara.

Pripremana su i mišljenja aktuara na akta poslovne politike u postupku njihovog donošenja, odnosno u postupku izmjena i dopuna akata poslovne politike.

U skladu sa odredbama važećeg Zakona o osiguranju, pripremljena su mišljenja na podatke iz tromjesečnih finansijskih izvještaja Društva, godišnjim finansijskim izvještajima i izvještaju o poslovanju. Takođe, pripremljeno je i mišljenje na godišnji izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja. Sadržina mišljenja je u skladu sa Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara. Sva mišljenja su dostavljena Agenciji za nadzor osiguranja u propisanim rokovima, kao i Odboru direktora i internoj reviziji Društva, kako je i predviđeno Zakonom o osiguranju.

Kao i prethodnih godina, i u toku 2024. godine su rađene analize proizvoda osiguranja sa ciljem njihovog unaprjeđenja i jačanja konkurentnosti na tržištu. Kao zaključak svake analize navedeni su određeni nalazi i preporuke u tabeli zaključaka, sa predlogom odgovornih osoba i rokova za njihovo sprovođenje. Tokom godine redovno je praćen status datih preporuka po analizama iz prethodnih i iz tekuće godine.

13.4. FUNKCIJA INTERNE REVIZIJE

Uspostavljanje i održavanje sistema internih kontrola ima ključnu ulogu u procesu upravljanja rizicima, što je od suštinskog značaja za postizanje ciljeva Društva, pa stoga ovaj sistem mora biti ugrađen u postupke upravljanja i rukovođenja, kao trajan proces.

Uloga interne revizije u procesu upravljanja rizicima je da procjenjuje adekvatnost i efektivnost internih kontrola, imajući u vidu identifikovane rizike.

Sa nepristrasnim uvjerenjem o efikasnosti upravljanja rizicima i ocjenom da li se ključnim rizicima pravilno upravlja i da li sistem internih kontrola i upravljanje Društvom djeluje uspješno i efikasno, interna revizija ispunjava svoju misiju.

Interna revizija daje predloge upravi i rukovodstvu, ali ne odlučuje o poslovnim aktivnostima Društva.

U toku 2024. godine služba interne revizije Društva realizovala je:

- osam planiranih (redovnih) internih revizija, od čega su tri sprovedene uz učešće internih revizora matičnog društva (IT procesi, proces obračuna troškova rada i područje korporativnog upravljanja – zaključivanje ugovora sa revizorskim društvima i obezbjeđenje nezavisnosti revizora);
- planirano učešće u reviziji matičnog društva na području IT;
- planirane neformalne savjetodavne aktivnosti;
- pregled i djelimično ažuriranje Metodologije, odnosno Priručnika o radu interne revizije;
- pregled i ažuriranje Pravilnika interne revizije;
- izradu Programa obezbjeđenja i unaprjeđenja kvaliteta rada interne revizije – sprovođenje samoprocjene za 2023. godinu;
- aktivnosti na realizaciji programa obezbjeđenja i unaprjeđenja kvaliteta rada interne revizije u 2024. godini;
- saradnju i koordinaciju rada sa eksternim revizorima i
- pripremu predloga Plana rada interne revizije za 2025. godinu i Strategije rada Službe interne revizije, za period od 2025. do 2027. godine.

Tokom godine, interna revizija je davala ocjenu o svakoj pojedinačno revidiranoj aktivnosti. Na sve rizike, identifikovane u pojedinačnim revizijama, u izvještajima je skrenuta pažnja, odnosno date su preporuke za unaprjeđenje.

Uglavnom su uočeni rizici srednjeg i niskog nivoa, odnosno rizici čiji je uticaj na poslovanje Društva prihvatljiv.

Na osnovu obavljenih revizija i korišćenih metoda, po pojedinačnim revidiranim oblastima, nosilac funkcije interne revizije je ocijenila da su interne kontrole u Društvu adekvatne i da je nivo pouzdanosti njihovog funkcionisanja dobar.

Upravljanje Društvom bilo je odgovarajuće i konstantno se unaprjeđuje, u cilju postizanja važnih poslovnih ciljeva. Društvo uspješno upravlja rizicima, u cilju ostvarivanja uspješnog i ekonomičnog poslovanja. Međutim, i dalje postoje mogućnosti za poboljšanje funkcionisanja sistema internih kontrola. Prilikom vršenja revizija utvrđene su određene nepravilnosti i nedostaci, u pojedinim oblastima poslovanja, na koje je interna revizija upozorila i dala preporuke za unaprjeđenje, u pravcu daljeg

poboljšanja kontrolnih postupaka, upravljanja Društvom i upravljanja rizicima. Navedeno vodi većoj efikasnosti funkcionisanja sistema internih kontrola i uređenosti poslovanja.

Nalazi i preporuke interne revizije sadržani su u izvještajima interne revizije, koje usvaja Izvršni direktor, a dostavljaju se odgovornim rukovodiocima i Izvršnom direktoru Društva. Takođe, izvještaji se dostavljaju ostalim ključnim funkcijama Društva, u cilju razmjene informacija i saradnje ključnih funkcija. Izvještaji o reviziji sa područja korporativnog upravljanja podnose se na razmatranje i usvajanje Revizorskom odboru i Odboru direktora, u sklopu kvartalnog izvještaja o radu interne revizije.

Procenat realizacije svih dospjelih preporuka interne revizije, na dan 31. decembra 2024. godine, iznosi 100,00%.

O realizaciji Godišnjeg plana rada interne revizije, kao i realizaciji izdatih preporuka, interna revizija je redovno (kvartalno), podnosila izvještaje Odboru direktora, Revizorskom odboru i Izvršnom direktoru Društva, kao i Službi interne revizije matičnog društva.

Program obezbjeđenja i unaprjeđenja kvaliteta rada interne revizije se razvija i sprovodi kao stalna aktivnost. Program uključuje periodične interne procjene i eksterne procjene kvaliteta, kao i kontinuirani nadzor i ocjenu kvaliteta rada. Eksterna procjena kvaliteta rada interne revizije, za sve članice Osiguravajuće grupe Sava, je sprovedena u toku 2024. godine, od strane istog izvođača (BDO). Konačan izvještaj još uvijek nismo dobili.

Interna revizija je tokom 2024. godine, saglasno Metodologiji interne revizije, sprovodila interne procjene. O rezultatima Programa obezbjeđenja i unaprjeđenja kvaliteta rada interne revizije nosilac funkcije interne revizije izvještava Odbor direktora, Revizorski odbor i Izvršnog direktora Društva.

14. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

14.1. ODNOS PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI I ZAJEDNICI

AD Sava osiguranje Podgorica ne obavlja aktivnosti koje bi mogle imati negativan uticaj na lokalnu zajednicu sa aspekta zaštite životne sredine. Ipak, svjesni značaja očuvanja životne sredine trudimo se da preventivno djelujemo u ovom pravcu (upravljanje otpadom i recikliranje papira, povećanje energetske efikasnosti, izolacija objekata, protivpožarni sistem, sistem za detekciju vode itd).

Pored navedenog, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, AD Sava osiguranje Podgorica izdvaja određena sredstva u svrhu obezbjeđivanja namjenskih sredstava za finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, elementarnih nepogoda i drugih nesreća (izdvajanje u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti).

Takođe, društveno odgovorno poslovanje predstavlja sastavni dio korporativne filozofije i poslovne strategije našeg Društva. Trudimo se da aktivno doprinosimo razvoju i dobrobiti društva čiji smo neodvojivi dio, a posebno smo ponosni na odziv i volonterski angažman naših zaposlenih.

Tokom 2024. godine, organizovali smo akcije, kroz koje smo željeli da svojim primjerom motivišemo građane da podržavaju akcije društveno odgovornog tipa i budu učesnici u što većem broju sličnih:

- S** Akcija dobrovoljnog davanja krvi – organizovali smo dvije akcije u kojima je učestvovao veliki broj zaposlenih.
- S** Akcija uređenja životne sredine u Seljanovu (u Tivtu). U akciji je volonterski učestvovao veliki broj naših zaposlenih.
- S** Podrška kulturi, sportu, obrazovanju i zdravstvu:
 - Sponzorisanje ABA Playoffs 2024,
 - Sponzorisanje Vaterpolo plivačkog saveza Crne Gore,
 - Sponzorisanje Košarkaškog kluba „Podgorica Bemax“ za sezonu 2024/2025,
 - Sponzorisanje Memorijalnog turnira u Murini „Nikada vas nećemo zaboraviti“,
 - Sponzorisanje Memorijalnog kupa u organizaciji paraglajding kluba „Naša krila“,
 - Sponzorisanje Aero kluba Berane,
 - Sponzorisanje dječijeg festivala BrainObrian,
 - Sponzorisanje Katunskih igara u Danilovgradu,
 - Sponzorisanje fudbalskog turnira „Trofej Podgorice 2024“,
 - Podrška Bedem festu,
 - Podrška SPK „Vojo Maslovarić“ iz Berana u organizaciji planinarskog pohoda „Upoznaj Bjelasicu“,
 - Podrška organizaciji prvog turnira „Minibasket Podgorica 2024“,

- Podrška organizaciji „Senior fest Kotor 2024“,
- Podrška festivalu „Korzo“ u organizaciji Turističke organizacije i Opštine Nikšić,
- Donacija JU Obrazovni centar Plužine,
- Donacija JU Resursni centar za djecu i mlade Podgorica,
- Donacija Odjejenju bezbjednosti Ulcinj i Odjeljenu bezbjednosti Bar.

Sava osiguranje AD Podgorica dobitnik je nagrade Privredne komore Crne Gore za izuzetne poslovne rezultate ostvarene u 2023. godini u kategoriji srednjih i velikih privrednih društava. Ovo priznanje simbolizuje i naš doprinos razvoju crnogorskog tržišta osiguranja i povjerenje koje uživamo među klijentima i zajednicom.

14.2. NAŠI ZAPOSLENI

14.2.1. BRIGA ZA ZAPOSLENE

Stvaranje radnog okruženja u kojem se podstiče zadovoljstvo zaposlenih, postiže balans između porodičnog i poslovnog života, podržava razvoj i napredovanje, nagrađuje uspjeh i postignuti rezultati rada, poštuju pravila i procedure Društva, dodatno su unaprijedili korporativnu kulturu u Društvu, ali i njenu sposobnost da se prilagodi promjenama i da podstakne i podrži inovacije.

Cilj Društva u prethodnoj godini bilo je unaprjeđenje otvorene komunikacije među zaposlenima i u odnosu sa njihovim rukovodiocima, blagovremeno informisanje o pitanjima od značaja za rad Društva i za same zaposlene i redovno davanje povratnih informacija zaposlenima.

Poslodavac je u 2024. godini uveo fleksibilno radno vrijeme i omogućio zaposlenima da radne obaveze organizuju na način koji će im omogućiti dodatne slobodne dane ili kraće radno vrijeme. U godini koja je za nama, zaposlenima je obezbijeđeno besplatno dobrovoljno zdravstveno osiguranje, a članovima porodica zaposlenih omogućeno je da isto steknu po posebno povoljnim uslovima.

Nastojeći da bude dio događaja koji su naročito važni u životima zaposlenih, omogućeno im je da koriste slobodan dan povodom vjenčanja djece, a imali su pravo na odsustvo povodom polaska djece u prvi razred osnovne škole kojim povodom su djeci obezbijeđeni đачki pokloni. U Društvu su zaposleni sa svojom djecom obilježili kraj 2024. godine i predstojeće novogodišnje praznike.

Sindikalna organizacija i poslodavac zaposlenima su i prethodne godine pružili mogućnost besplatnog ljetovanja, poklone za dame povodom Dana žena, kao i zajednička putovanja i druženja.

Sa željom da podstakne sportski duh, zaposlenima je pružena mogućnost da Društvo predstavljaju na Sportskim igrama Osiguravajuće Grupe Sava, koje su organizovane u Moravskim Toplicama. Zaposleni su na igrama pokazali takmičarski duh, a posvećenost Društvu potvrdili su velikim brojem osvojenih priznanja.

14.2.2. USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH

Kompanija podstiče zaposlene na dodatno obrazovanje i usavršavanje kako bi, šireći znanja, unaprijedili svoj rad i doprinijeli boljim rezultatima kompanije.

Društvo je u ovoj godini usvojilo Politiku razvoja ljudskih resursa i planiranje sukcesije, sa ciljem da se obezbijedi razvoj zaposlenih i podstakne njihovo kontinuirano učenje, sticanje vještina i kompetencija, kako bi efikasno obavljali relevantne zadatke, ostvarivali svoje ciljeve i preuzimali nove, izazovnije dužnosti i odgovornosti, da obezbijedi kontinuiranu identifikaciju i ciljani razvoj potencijala zaposlenih.

U ovoj godini značajan dio internih obuka za zaposlene u prodaji osiguranja organizovan je uz angažovanje eksternog predavača. Obuke su obuhvatile sve zaposlene u sektoru, kako zaposlene koji obavljaju poslove prodaje i rukovode organizacionim djelovima sektora, tako i administratore. Poboljšanje vlastite efikasnosti kod vođenja prodajnog tima, unaprjeđenje administratorskih vještina i poboljšanje prodaje osiguranja na fiksnom prodajnom mjestu bile su teme navedenih obuka.

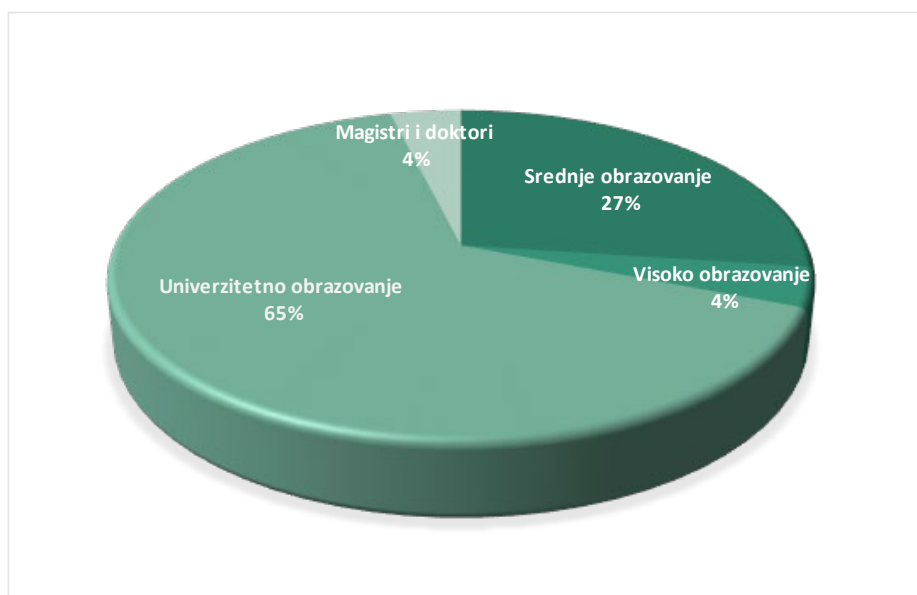
Dvoje zaposlenih prošlo je kroz završne obuke u okviru u programa "Lider kao trener" organizovanom od strane matičnog društva.

Uvođenje u osiguranje i proces prodaje za novozaposlene održali su rukovodioci iz organizacionih djelova društva, a posebna pažnja se obratila na obuke u vezi sa novim međunarodnim standardima.

U ovoj godini zaposleni su prisustvovali simpozijumima, kongresima i samitima na teme iz različitih oblasti poslovanja, računovodstva, preuzimanja rizika, održivog poslovanja, javnih nabavki, kao i radionicama i konferencijama koje su organizovane na nivou Grupe. Novine u pozitivnim propisima takođe su bile teme seminara kojima su zaposleni prisustvovali u toku ove godine.

U ovoj godini obuke kojima su prisustvovali zaposleni odnosile su se i na razvoj menadžerskih vještina, vještina komunikacije, vještine donošenja odluka, upravljanja projektima i unaprjeđenje pregovaračkih sposobnosti.

Obrazovna struktura zaposlenih na dan 31. 12. 2024.

14.3. KOMUNIKACIJA SA CILJNIM GRUPAMA

U svakodnevnim poslovnim aktivnostima Društva, velika pažnja posvećuje se aktivnoj komunikaciji sa ciljnim grupama, uključujući osiguranike, poslovne partnere, druge učesnike na tržištu osiguranja, medije, zaposlene, vlasnike, kao i ostale članice Grupe kojoj pripadamo. Cilj je prilagoditi način komunikacije potrebama, interesima i specifičnostima svake ciljne grupe, čime se doprinosi promociji naših vrijednosti.

Svjesni važnosti kvalitetne komunikacije sa zaposlenima i razvoja korporativne kulture, trudimo se da nivo informisanosti naših zaposlenih bude što veći. Za to koristimo različite kanale, poput internog portala, Redmine-a, SharePoint-a, mail obavještenja, oglasne table Društva i druge. Blagovremeno, otvoreno i tačno informisanje o aktuelnim temama, rezultatima poslovanja, planovima za razvoj i obuku kadrova, pogodnostima za zaposlene i sličnim pitanjima, prioritet je naše interne komunikacije, koja direktno doprinosi razvoju korporativne kulture. Zaposleni Sava osiguranja najzaslužniji su za uspjeh kompanije, stoga je briga o njima jedan od ključnih zadataka našeg Društva. Tokom 2024. godine, sve aktivnosti vezane za brigu o zaposlenima realizovane su pod sloganom "NIKAD SAMI". Zaposlene smo putem mail-a redovno obavještavali o planiranim aktivnostima i sprovedenim akcijama u okviru Inicijative SRCE ZA SVIJET, kao i o pitanjima društvene odgovornosti, dijeleći savjete, smjernice, preporuke i zanimljive činjenice.

Takođe, posebnu pažnju posvećujemo odnosima sa javnošću i komunikaciji sa medijima. U tom kontekstu, kontinuirano realizujemo aktivnosti koje doprinose:

- Povećanju prepoznatljivosti Društva,
- Unaprjeđenju imidža Društva,
- Podizanju svijesti građana o značaju osiguranja,
- Pružanju kvalitetnijih usluga sadašnjim i budućim osiguranicima i klijentima,
- Boljoj promociji proizvoda i povećanju prodaje.

U cilju pružanja kvalitetnije usluge sadašnjim i budućim osiguranicima i klijentima, tokom protekle godine smo radili na razvijanju „COCOS“ platforme. Pomenuta platforma, čiju implementaciju očekujemo u januaru 2025. godine, će omogućiti objedinjavanje komunikacionih kanala u Društvu. Na taj način ćemo imati objedinjenu evidenciju pristiglih poziva, email-ova, poruka putem chat-a Društva i naloga na društvenim mrežama. Takođe, platforma će nam pružiti mogućnost pretraživanja informacija po klijentu i mjerenja zadovoljstva korisnika usluga osiguranja.

Tokom protekle godine smo nastavili testiranje i razvoj novih funkcionalnosti na „COCOS“ platformi zbog čega je implementacija odložena za prvi kvartal 2025. godine. Razvojem i implementacijom novih funkcionalnosti želimo da pružimo kvalitetniju uslugu i brže odgovorimo na sve zahtjeve i potrebe naših klijenata. Kroz komunikaciju sa klijentima, prikupljamo veliki broj podataka kojima ćemo dopuniti i osvježiti trenutnu bazu podataka. Upravo ovi podaci, koji se nalaze u "internim" informacionim kanalima kompanije, su jedan od bitnih elemenata za uspješno zadovoljavanje potreba klijenata. Vrijednost baze podataka o svim potencijalnim i trenutnim klijentima, ali i o realizovanim i nerealizovanim poslovima, sugestijama, zadovoljstvu/nezadovoljstvu proizvodima (uslugama), danas se smatra "kapitalom" kompanije. Prikupljeni podaci o klijentima i njihova analiza će uticati na poslovno odlučivanje i određivanje budućih poslovnih koraka.

Najvažnije informacije o našim aktivnostima plasiramo putem saopštenja za javnost, a takođe ih objavljujemo na korporativnom sajtu www.sava.co.me, koji uključuje on-line chat servis. Takođe, prisutni smo na društvenim mrežama, gdje održavamo direktnu komunikaciju sa klijentima i osiguranicima. Naš cilj je da u svakom trenutku obezbijedimo brzu i kvalitetnu uslugu, kao i relevantne informacije i savjete.

Kako bismo ostvarili kvalitetniju marketing komunikaciju, sprovodimo sljedeće aktivnosti:

- S** Promotivne aktivnosti (podrška prodajnim akcijama, jačanje prepoznatljivosti i imidža Društva):
 - kreativna rješenja (koristimo rješenja kreirana na nivou Grupacije – prije svega reklamne spotove),
 - zakup medija (samostalno ili uz podršku agencijskih usluga, praćenje efikasnosti),
 - PR podrška (pres konferencije, saopštenja za javnost itd.),
 - marketing „ispod crte“ (nagradne igre sa ciljem prikupljanja podataka o klijentima itd.)
- S** Izrada drugih komunikacijskih materijala (štampani materijali, idejna rješenja, brendiranje i sl.).
- S** Sponzorstva i donacije (u cilju jačanja sopstvenog brenda, Društvu je u interesu da povremeno sponzoriše sportske i kulturne događaje).
- S** Učešće zaposlenih u humanitarnim akcijama (pomoć ugroženim kategorijama stanovništva, akcije dobrovoljnog davanja krvi, pošumljavanja, uređivanja gradskih parkova i druge aktivnosti koje doprinose zajednici – sve pod okriljem Inicijative SRCE ZA SVIJET).

15. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Nije bilo značajnih događaja po završetku poslovne godine.

16. ODNOS SA MATIČNIM DRUŠTVOM I POVEZANIM DRUŠTVIMA

Transakcije Društva sa povezanim licima obavljaju se u skladu sa Pravilnikom o transakcijama sa povezanim licima, kojim je regulisana identifikacija povezanih lica, evidencija, sklapanje i ograničenja transakcija sa povezanim licima, upravljanje i izvještavanje o transakcijama, savlađivanje konflikta interesa, oblikovanje transfernih cijena, kao i način vršenja analize uporedivosti sa tržišnim cijenama i sl.

Odnos sa matičnim društvom. Pored toga što je član Osiguravajuće grupe Sava, Društvo ima i poslovnu saradnju sa matičnim društvom. Saradnja se realizuje putem ugovora o reosiguranju, koji se sklapaju na osnovu utvrđene visine samopridržaja, odnosno ugovorom preuzetih rizika koje Društvo zadržava u sopstvenom pokriću i koje može pokriti sopstvenim sredstvima, što je uređeno Odlukom o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samopridržaja i ukupnom iznosu samopridržaja.

U 2024. godini, rashodi po osnovu premije reosiguranja, po osnovu ugovora sa Pozavarovalnicom Sava d.d. Ljubljana, iznosili su 2,54 mil Eur. Sa druge strane, Društvo je po istom ugovoru ostvarilo prihod po osnovu provizije reosiguranja u iznosu od 312,4 hiljada Eur. Prihodi od šteta po osnovu reosiguranja za 2024. godinu iznose 429,4 hiljada Eur.

Kada su u pitanju potraživanja prema matičnom Društvu, ona za 2024. godinu iznose:

- Potraživanja u štetama iz reosiguranja – 94,7 hiljada Eur
- Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća društva po osnovu rezervisanja za štete – 461,1 hiljada Eur
- Iznos osiguravajućih tehničkih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća društva po osnovu prenosne premije – 1,23 mil Eur
- Potraživanja za proviziju reosiguranja – 45,8 mil Eur

Obaveze Društva prema Pozavarovalnici Sava d.d. Ljubljana su:

- Obaveze po osnovu premije reosiguranja - 164,4 hiljada Eur
- Kratkoročno odloženi troškovi (razgraničene provizije) – 194,6 hiljada Eur

Odnos sa povezanim društvima. Kada su u pitanju povezana lica, Društvo je u 2024. godini imalo transakcije sa sledećim društvima:

- Sava Agent doo,
- Sava Car doo,
- Sava osiguranje ad Beograd,
- Sava Osiguravanje ad Skopje,
- Podružnica Hrvatska dd, Zagreb,
- Pozavarovalnica Sava dd Ljubljana,
- Zavarovalnica Sava Slovenija,
- Illyria Priština,
- TBS doo Slovenija,
- ASP Beograd.

Pregled transakcija sa povezanim licima, sastavni je dio Računovodstvenog izvještaja.

17. IZABRANI POKAZATELJI POSLOVANJA

1. Kretanje bruto fakturisane premije

		Bruto premija		Indeks 2024/2023	Bruto premija		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	2.117.801	1.576.318	134,4	1.576.318	1.254.242	125,7
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.165.021	708.740	164,4	708.740	560.043	126,6
03	Osiguranje motornih vozila	4.097.882	3.511.761	116,7	3.511.761	2.638.560	133,1
04	Osiguranje šinskih vozila	143.657	87.839	163,5	87.839	68.068	129,0
05	Osiguranje vazduhoplova	599.744	599.745	100,0	599.745	600.636	99,9
06	Osiguranje plovni objekata	57.037	51.200	111,4	51.200	48.025	106,6
07	Osiguranje robe u prevozu	158.415	153.228	103,4	153.228	177.981	86,1
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	1.402.588	1.079.937	129,9	1.079.937	902.136	119,7
09	Ostala osiguranja imovine	1.215.319	1.187.606	102,3	1.187.606	1.033.800	114,9
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	10.159.072	9.884.329	102,8	9.884.329	8.933.440	110,6
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	71.536	69.861	102,4	69.861	72.406	96,5
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	80.218	54.472	147,3	54.472	67.202	81,1
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	480.984	402.777	119,4	402.777	384.996	104,6
14	Osiguranje kredita	94.094	643.663	14,6	643.663	208.819	308,2
15	Osiguranje jemstva	15.754	11.855	132,9	11.855	5.905	200,8
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	371.088	273.199	135,8	273.199	141.860	192,6
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	48	14	332,9	14	24	60,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	423.345	373.838	113,2	373.838	294.522	126,9
	Ukupno	22.653.604	20.670.382	109,6	20.670.382	17.392.666	118,8

2. Premija u samoprdržaju

		Premija u samoprdržaju		Indeks 2024/2023	Premija u samoprdržaju		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	2.101.204	1.559.722	134,7	1.559.722	1.235.699	126,2
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.165.021	708.740	164,4	708.740	560.043	126,6
03	Osiguranje motornih vozila	3.882.292	3.275.182	118,5	3.275.182	2.575.231	127,2
04	Osiguranje šinskih vozila	65.127	32.164	202,5	32.164	17.609	182,7
05	Osiguranje vazduhoplova	122.888	122.888	100,0	122.888	132.140	93,0
06	Osiguranje plovni objekata	35.904	40.796	88,0	40.796	39.058	104,4
07	Osiguranje robe u prevozu	51.678	65.032	79,5	65.032	100.933	64,4
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	671.252	461.065	145,6	461.065	508.182	90,7
09	Ostala osiguranja imovine	553.801	646.521	85,7	646.521	448.823	144,0
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	9.912.341	9.668.286	102,5	9.668.286	8.708.737	111,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	15.989	14.314	111,7	14.314	10.018	142,9
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	28.695	25.723	111,6	25.723	33.646	76,5
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	302.846	275.233	110,0	275.233	229.062	120,2
14	Osiguranje kredita	31.947	218.484	14,6	218.484	96.968	225,3
15	Osiguranje jemstva	15.754	11.855	132,9	11.855	5.905	200,8
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	297.983	203.334	146,5	203.334	96.984	209,7
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	48	14	332,9	14	24	60,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	423.345	373.838	113,2	373.838	294.522	126,9
	Ukupno	19.678.115	17.703.192	111,2	17.703.192	15.093.584	117,3

3. Odnos premije u samoprdržaju i ukupne bruto fakturisane premije

		Premija u samoprdržaju		Indeks	Uk. bruto premija		Indeks
		2024	2023		2024	2023	
01	Osiguranje od posledica nezgode	2.101.204	2.117.801	99,2	1.559.722	1.576.318	98,9
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.165.021	1.165.021	100,0	708.740	708.740	100,0
03	Osiguranje motornih vozila	3.882.292	4.097.882	94,7	3.275.182	3.511.761	93,3
04	Osiguranje šinskih vozila	65.127	143.657	45,3	32.164	87.839	36,6
05	Osiguranje vazduhoplova	122.888	599.744	20,5	122.888	599.745	20,5
06	Osiguranje plovni objekata	35.904	57.037	62,9	40.796	51.200	79,7
07	Osiguranje robe u prevozu	51.678	158.415	32,6	65.032	153.228	42,4
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	671.252	1.402.588	47,9	461.065	1.079.937	42,7
09	Ostala osiguranja imovine	553.801	1.215.319	45,6	646.521	1.187.606	54,4
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	9.912.341	10.159.072	97,6	9.668.286	9.884.329	97,8
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	15.989	71.536	22,4	14.314	69.861	20,5
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	28.695	80.218	35,8	25.723	54.472	47,2
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	302.846	480.984	63,0	275.233	402.777	68,3
14	Osiguranje kredita	31.947	94.094	34,0	218.484	643.663	33,9
15	Osiguranje jemstva	15.754	15.754	100,0	11.855	11.855	100,0
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	297.983	371.088	80,3	203.334	273.199	74,4
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	48	48	100,0	14	14	100,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	423.345	423.345	100,0	373.838	373.838	100,0
	Ukupno	19.678.115	22.653.604	86,9	17.703.192	20.670.382	85,6

4. Kretanje bruto šteta (umenjenih za regrese)

		Bruto štete		Indeks 2024/2023	Bruto štete		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	556.923	515.606	108,0	515.606	433.755	118,9
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	544.404	304.356	178,9	304.356	194.121	156,8
03	Osiguranje motornih vozila	1.978.771	1.654.326	119,6	1.654.326	1.840.770	89,9
04	Osiguranje šinskih vozila	336.765					
05	Osiguranje vazduhoplova	54.560					
06	Osiguranje plovni objekata					450	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	11.649	17.723	65,7	17.723	44.141	40,2
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	188.725	160.267	117,8	160.267	234.432	68,4
09	Ostala osiguranja imovine	319.540	1.630.908	19,6	1.630.908	251.100	649,5
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.865.323	3.776.243	128,8	3.776.243	3.432.227	110,0
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	13					
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	14					
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	24.270	1.883	1.288,8	1.883	5.683	33,1
14	Osiguranje kredita	62.023	22.207	279,3	22.207		
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2.534	1.002.809	0,3	1.002.809	17	6.077.632,7
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	164.903	125.566	131,3	125.566	76.035	165,1
	Ukupno	9.110.417	9.211.894	98,9	9.211.894	6.512.729	141,4

5. Neto rashodi za štete

		Neto rashodi za štete		Indeks 2024/2023	Neto rashodi za štete		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	560.433	532.186	105,3	532.186	369.363	144,1
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	582.035	368.146	158,1	368.146	190.885	192,9
03	Osiguranje motornih vozila	1.970.851	1.760.415	112,0	1.760.415	1.822.408	96,6
04	Osiguranje šinskih vozila	67.353					
05	Osiguranje vazduhoplova	18.187	0	-36.374.220,0	0	-8	0,6
06	Osiguranje plovni objekata		-45	0,0	-45	495	-9,0
07	Osiguranje robe u prevozu	20.789	14.607	142,3	14.607	-89.821	-16,3
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	103.646	55.435	187,0	55.435	133.919	41,4
09	Ostala osiguranja imovine	287.086	206.221	139,2	206.221	352.116	58,6
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.453.995	3.822.227	116,5	3.822.227	3.137.944	121,8
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	13					
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	14					
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	72.646	8.868	819,2	8.868	4.350	203,9
14	Osiguranje kredita	29.744	12.233	243,1	12.233		
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	-9.400	115.767	-8,1	115.767	17	701.618,5
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	176.330	137.598	128,1	137.598	80.341	171,3
	Ukupno	8.333.721	7.033.658	118,5	7.033.658	6.002.006	117,2

6. Odnos neto rashoda za štete i ukupnih bruto šteta (umanjenih za regrese)

		Neto rashodi za štete		Indeks	Bruto štete		Indeks
		2024	2024		2023	2023	
01	Osiguranje od posledica nezgode	560.433	556.923	100,6	532.186	515.606	103,2
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	582.035	544.404	106,9	368.146	304.356	121,0
03	Osiguranje motornih vozila	1.970.851	1.978.771	99,6	1.760.415	1.654.326	106,4
04	Osiguranje šinskih vozila	67.353	336.765	20,0	0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	18.187	54.560	33,3	0	0	
06	Osiguranje plovni objekata	0	0		-45	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	20.789	11.649	178,5	14.607	17.723	82,4
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	103.646	188.725	54,9	55.435	160.267	34,6
09	Ostala osiguranja imovine	287.086	319.540	89,8	206.221	1.630.908	12,6
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.453.995	4.865.323	91,5	3.822.227	3.776.243	101,2
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	13	13	100,0	0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	14	14	100,0	0	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	72.646	24.270	299,3	8.868	1.883	470,9
14	Osiguranje kredita	29.744	62.023	48,0	12.233	22.207	55,1
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	-9.400	2.534	-371,0	115.767	1.002.809	11,5
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	176.330	164.903	106,9	137.598	125.566	109,6
	Ukupno	8.333.721	9.110.417	91,5	7.033.658	9.211.894	76,4

7. Broj riješenih šteta

		Broj riješenih šteta		Indeks 2024/2023	Broj riješenih šteta		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	1.217	1.122	108,5	1.122	1.106	101,4
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	6.674	4.459	149,7	4.459	3.571	124,9
03	Osiguranje motornih vozila	1.691	1.284	131,7	1.284	1.618	79,4
04	Osiguranje šinskih vozila	10					
05	Osiguranje vazduhoplova	1	1	100,0	1		
06	Osiguranje plovniha objekata					2	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	67	80	83,8	80	62	129,0
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	110	106	103,8	106	98	108,2
09	Ostala osiguranja imovine	308	280	110,0	280	286	97,9
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.901	3.412	114,3	3.412	3.030	112,6
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata		1	0,0	1		
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	18	11	163,6	11	10	110,0
14	Osiguranje kredita	7	2	350,0	2		
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	16	15	106,7	15	1	1.500,0
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	1.961	1.467	133,7	1.467	1.010	145,2
	Ukupno	15.981	12.240	130,6	12.240	10.794	113,4

8. Prosječna šteta (umanjena za regrese)

		Bruto štete	Broj riješenih šteta	Prosječna šteta (umanjena za regrese)	Bruto štete	Broj riješenih šteta	Prosječna šteta (umanjena za regrese)
		2024	2024		2023	2023	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	556.923	1.217	458	515.606	1.122	460
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	544.404	6.674	82	304.356	4.459	68
03	Osiguranje motornih vozila	1.978.771	1.691	1.170	1.654.326	1.284	1.288
04	Osiguranje šinskih vozila	336.765	10	33.677	0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	54.560	1	54.560	0	1	0
06	Osiguranje plovniha objekata	0	0		0	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	11.649	67	174	17.723	80	222
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	188.725	110	1.716	160.267	106	1.512
09	Ostala osiguranja imovine	319.540	308	1.037	1.630.908	280	5.825
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.865.323	3.901	1.247	3.776.243	3.412	1.107
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	13	0		0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata	14	0		0	1	0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	24.270	18	1.348	1.883	11	171
14	Osiguranje kredita	62.023	7	8.860	22.207	2	11.103
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2.534	16	158	1.002.809	15	66.854
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	164.903	1.961	84	125.566	1.467	86
	Ukupno	9.110.417	15.981	570	9.211.894	12.240	753

9. Štetni rezultat

		Bruto štete	Bruto premija	Štetni rezultat	Bruto štete	Bruto premija	Štetni rezultat
		2024	2024		2023	2023	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	556.923	2.117.801	26,3%	515.606	1.576.318	32,7%
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	544.404	1.165.021	46,7%	304.356	708.740	42,9%
03	Osiguranje motornih vozila	1.978.771	4.097.882	48,3%	1.654.326	3.511.761	47,1%
04	Osiguranje šinskih vozila	336.765	143.657	234,4%	0	87.839	0,0%
05	Osiguranje vazduhoplova	54.560	599.744	9,1%	0	599.745	0,0%
06	Osiguranje plovniha objekata	0	57.037	0,0%	0	51.200	0,0%
07	Osiguranje robe u prevozu	11.649	158.415	7,4%	17.723	153.228	11,6%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	188.725	1.402.588	13,5%	160.267	1.079.937	14,8%
09	Ostala osiguranja imovine	319.540	1.215.319	26,3%	1.630.908	1.187.606	137,3%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	4.865.323	10.159.072	47,9%	3.776.243	9.884.329	38,2%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	13	71.536	0,0%	0	69.861	0,0%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovniha objekata	14	80.218	0,0%	0	54.472	0,0%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	24.270	480.984	5,0%	1.883	402.777	0,5%
14	Osiguranje kredita	62.023	94.094	65,9%	22.207	643.663	3,5%
15	Osiguranje jemstva	0	15.754	0,0%	0	11.855	0,0%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2.534	371.088	0,7%	1.002.809	273.199	367,1%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	48	0,0%	0	14	0,0%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	164.903	423.345	39,0%	125.566	373.838	33,6%
	Ukupno	9.110.417	22.653.604	40,2%	9.211.894	20.670.382	44,6%

10. Pregled broja i iznosa bruto riješenih šteta (umanjenih za regrese)

		Broj riješenih šteta		Indeks 2024/2023	Bruto štete		Indeks 2024/2023
		2024	2023		2024	2023	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	1.217	1.122	108,5	556.923	515.606	108,0
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	6.674	4.459	149,7	544.404	304.356	178,9
03	Osiguranje motornih vozila	1.691	1.284	131,7	1.978.771	1.654.326	119,6
04	Osiguranje šinskih vozila	10	0		336.765	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	1	1	100,0	54.560	0	
06	Osiguranje plovni objekata	0	0		0	0	
07	Osiguranje robe u prevozu	67	80	83,8	11.649	17.723	65,7
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	110	106	103,8	188.725	160.267	117,8
09	Ostala osiguranja imovine	308	280	110,0	319.540	1.630.908	19,6
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.901	3.412	114,3	4.865.323	3.776.243	128,8
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0		13	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	0	1	0,0	14	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	18	11	163,6	24.270	1.883	1.288,8
14	Osiguranje kredita	7	2	350,0	62.023	22.207	279,3
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	16	15	106,7	2.534	1.002.809	0,3
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	1.961	1.467	133,7	164.903	125.566	131,3
	Ukupno	15.981	12.240	130,6	9.110.417	9.211.894	98,9

11. Pregled broja i iznosa rezervisanih šteta

		Broj rezervisanih šteta		Rezervisane štete		Rezervisane štete	
		nastale prijavljene		nastale prijavljene		nastale neprijavljene	
		2024	2023	2024	2023	2024	2023
01	Osiguranje od posljedica nezgode	55	42	44.600	30.319	289.283	300.053
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	56	32	7.008	2.936	124.635	91.077
03	Osiguranje motornih vozila	50	88	143.024	148.537	467.741	467.939
04	Osiguranje šinskih vozila			0	0	33.677	0
05	Osiguranje vazduhoplova			0	0	18.187	0
06	Osiguranje plovni objekata			0	0	0	0
07	Osiguranje robe u prevozu	4	1	169.618	160.358	18.249	8.621
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	8	20	22.706	119.185	46.509	26.170
09	Ostala osiguranja imovine	46	38	284.402	505.511	68.731	87.629
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	439	494	1.288.736	1.326.797	6.196.827	6.329.665
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova			0	0	0	0
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata			0	0	0	0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	6	5	96.219	56.592	21.634	7.405
14	Osiguranje kredita			0	0	8.093	1.130
15	Osiguranje jemstva			0	0	0	0
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	2	3	893	2.042	375	11.161
17	Osiguranje troškova pravne zaštite			0	0	0	0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	8	3	2.059	1.579	36.052	25.105
	Ukupno	674	726	2.059.265	2.353.853	7.329.992	7.355.955

12. Pregled broja prijavljenih šteta

		Broj prijavljenih šteta		Indeks 2024/2023	Broj prijavljenih šteta		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	1.230	1.110	110,8	1.110	1.101	100,8
02	Dobrovoljno zdravstveno osuguranje	6.698	4.450	150,5	4.450	3.585	124,1
03	Osiguranje motornih vozila	1.653	1.330	124,3	1.330	1.624	81,9
04	Osiguranje šinskih vozila	10				0	
05	Osiguranje vazduhoplova	1				0	
06	Osiguranje plovni objekata					2	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	70	72	97,2	72	61	118,0
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	98	119	82,4	119	97	122,7
09	Ostala osiguranja imovine	316	286	110,5	286	303	94,4
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	3.846	3.459	111,2	3.459	3.153	109,7
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata		1	0,0	1		
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	19	11	172,7	11	11	100,0
14	Osiguranje kredita	7	2	350,0	2		
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	15	17	88,2	17	1	1.700,0
17	Osiguranje troškova pravne zaštite		1.467	0,0	1.467	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	1.966				1.006	0,0
	Ukupno	15.929	12.324	129,3	12.324	10.944	112,6

13. Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)

		Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)		Indeks 2024/2023	Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	1.141.880	858.539	133,0	858.539	682.234	125,8
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	367.214	318.962	115,1	318.962	245.683	129,8
03	Osiguranje motornih vozila	1.211.203	1.127.918	107,4	1.127.918	870.805	129,5
04	Osiguranje šinskih vozila	31.203	22.829	136,7	22.829	63.735	35,8
05	Osiguranje vazduhoplova	125.520	114.832	109,3	114.832	87.302	131,5
06	Osiguranje plovni objekata	22.047	17.304	127,4	17.304	61.181	28,3
07	Osiguranje robe u prevozu	64.996	126.073	51,6	126.073	106.407	118,5
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	654.313	538.126	121,6	538.126	507.265	106,1
09	Ostala osiguranja imovine	635.279	555.040	114,5	555.040	394.815	140,6
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.760.049	2.640.574	104,5	2.640.574	2.272.731	116,2
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	19.483	16.065	121,3	16.065	66.095	24,3
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	39.861	31.255	127,5	31.255	80.207	39,0
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	229.150	199.270	115,0	199.270	172.329	115,6
14	Osiguranje kredita	77.749	102.557	75,8	102.557	10.592	968,3
15	Osiguranje jemstva	9.797	19.241	50,9	19.241	695	2.768,5
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	206.967	153.447	134,9	153.447	80.880	189,7
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5	2	305,1	2	3	61,0
18	Osiguranje pomoći na putovanju	267.092	265.891	100,5	265.891	182.650	145,6
	Ukupno	7.863.809	7.107.925	110,6	7.107.925	5.885.608	120,8

14. Učešće operativnih troškova (bez promjene razg. troškova) u ukupnoj fakturiranoj premiji

		Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)		Učešće	Operativni troškovi (bez promjene razg. troškova)		Učešće
		2024	2023		2023	2023	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	1.141.880	2.117.801	53,9%	858.539	1.576.318	54,5%
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	367.214	1.165.021	31,5%	318.962	708.740	45,0%
03	Osiguranje motornih vozila	1.211.203	4.097.882	29,6%	1.127.918	3.511.761	32,1%
04	Osiguranje šinskih vozila	31.203	143.657	21,7%	22.829	87.839	26,0%
05	Osiguranje vazduhoplova	125.520	599.744	20,9%	114.832	599.745	19,1%
06	Osiguranje plovni objekata	22.047	57.037	38,7%	17.304	51.200	33,8%
07	Osiguranje robe u prevozu	64.996	158.415	41,0%	126.073	153.228	82,3%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	654.313	1.402.588	46,7%	538.126	1.079.937	49,8%
09	Ostala osiguranja imovine	635.279	1.215.319	52,3%	555.040	1.187.606	46,7%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	2.760.049	10.159.072	27,2%	2.640.574	9.884.329	26,7%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	19.483	71.536	27,2%	16.065	69.861	23,0%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	39.861	80.218	49,7%	31.255	54.472	57,4%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	229.150	480.984	47,6%	199.270	402.777	49,5%
14	Osiguranje kredita	77.749	94.094	82,6%	102.557	643.663	15,9%
15	Osiguranje jemstva	9.797	15.754	62,2%	19.241	11.855	162,3%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	206.967	371.088	55,8%	153.447	273.199	56,2%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5	48	11,1%	2	14	12,1%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	267.092	423.345	63,1%	265.891	373.838	71,1%
	Ukupno	7.863.809	22.653.604	34,7%	7.107.925	20.670.382	34,4%

15. Funkcionalna grupa - troškovi sticanja

		Troškovi sticanja		Indeks 2024/2023	Troškovi sticanja		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posljedica nezgode	854.978	618.313	138,3	618.313	449.947	137,4
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	194.058	181.156	107,1	181.156	143.790	126,0
03	Osiguranje motornih vozila	807.336	658.276	122,6	658.276	529.657	124,3
04	Osiguranje šinskih vozila	18.196	13.246	137,4	13.246	5.362	247,0
05	Osiguranje vazduhoplova	38.269	37.175	102,9	37.175	25.859	143,8
06	Osiguranje plovni objekata	9.794	8.085	121,1	8.085	3.731	216,7
07	Osiguranje robe u prevozu	18.139	57.527	31,5	57.527	38.637	148,9
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	409.208	324.796	126,0	324.796	315.583	102,9
09	Ostala osiguranja imovine	333.091	298.813	111,5	298.813	222.226	134,5
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.991.217	1.839.545	108,2	1.839.545	1.660.130	110,8
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	6.853	6.169	111,1	6.169	6.986	88,3
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	26.538	18.524	143,3	18.524	20.605	89,9
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	137.280	112.761	121,7	112.761	96.623	116,7
14	Osiguranje kredita	24.505	48.984	50,0	48.984	6.357	770,6
15	Osiguranje jemstva	6.264	5.965	105,0	5.965	651	916,0
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	128.783	88.256	145,9	88.256	20.436	431,9
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5	2	305,1	2	3	60,8
18	Osiguranje pomoći na putovanju	126.362	137.440	91,9	137.440	81.135	169,4
	Ukupno	5.130.878	4.455.031	115,2	4.455.031	3.627.718	122,8

16. Učešće troškova sticanja u ukupnoj bruto fakturiranoj premiji

		Troškovi sticanja		Učešće	Troškovi sticanja		Učešće
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	854.978	2.117.801	40,4%	618.313	1.576.318	39,2%
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	194.058	1.165.021	16,7%	181.156	708.740	25,6%
03	Osiguranje motornih vozila	807.336	4.097.882	19,7%	658.276	3.511.761	18,7%
04	Osiguranje šinskih vozila	18.196	143.657	12,7%	13.246	87.839	15,1%
05	Osiguranje vazduhoplova	38.269	599.744	6,4%	37.175	599.745	6,2%
06	Osiguranje plovinih objekata	9.794	57.037	17,2%	8.085	51.200	15,8%
07	Osiguranje robe u prevozu	18.139	158.415	11,5%	57.527	153.228	37,5%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	409.208	1.402.588	29,2%	324.796	1.079.937	30,1%
09	Ostala osiguranja imovine	333.091	1.215.319	27,4%	298.813	1.187.606	25,2%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	1.991.217	10.159.072	19,6%	1.839.545	9.884.329	18,6%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	6.853	71.536	9,6%	6.169	69.861	8,8%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovinih objekata	26.538	80.218	33,1%	18.524	54.472	34,0%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	137.280	480.984	28,5%	112.761	402.777	28,0%
14	Osiguranje kredita	24.505	94.094	26,0%	48.984	643.663	7,6%
15	Osiguranje jemstva	6.264	15.754	39,8%	5.965	11.855	50,3%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	128.783	371.088	34,7%	88.256	273.199	32,3%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5	48	11,1%	2	14	12,1%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	126.362	423.345	29,8%	137.440	373.838	36,8%
	Ukupno	5.130.878	22.653.604	22,6%	4.455.031	20.670.382	21,6%

17. Bruto rezervisanja za štete

		Bruto rezervisanja za štete		Indeks 2024/2023	Bruto rezervisanja za štete		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	333.882	330.372	101,1	330.372	313.792	105,3
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	131.643	94.013	140,0	94.013	30.223	311,1
03	Osiguranje motornih vozila	610.765	616.475	99,1	616.475	476.671	129,3
04	Osiguranje šinskih vozila	33.677					
05	Osiguranje vazduhoplova	18.187				20.000	0,0
06	Osiguranje plovinih objekata					45	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	187.867	168.978	111,2	168.978	161.414	104,7
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	69.215	145.355	47,6	145.355	178.992	81,2
09	Ostala osiguranja imovine	353.133	593.140	59,5	593.140	1.381.938	42,9
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.485.563	7.656.462	97,8	7.656.462	7.552.671	101,4
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovinih objekata						
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	117.853	63.997	184,2	63.997	57.050	112,2
14	Osiguranje kredita	8.093	1.130	716,2	1.130		
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	1.267	13.202	9,6	13.202	244	5.406,4
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju	38.111	26.684	142,8	26.684	14.653	182,1
	Ukupno	9.389.256	9.709.808	96,7	9.709.808	10.187.692	95,3

18. Reosiguravajuće rezervacije za štete

		Reos. rezervacije za štete		Indeks 2024/2023	Reos. rezervacije za štete		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	0	0		0	0	
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje						
03	Osiguranje motornih vozila	5.583	4.504	123,9	4.504		
04	Osiguranje šinskih vozila						
05	Osiguranje vazduhoplova					20.000	0,0
06	Osiguranje plovinih objekata						
07	Osiguranje robe u prevozu	77.482	75.500	102,6	75.500	76.635	98,5
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	8.484	39.185	21,7	39.185	9.138	428,8
09	Ostala osiguranja imovine	162.091	382.403	42,4	382.403	1.140.656	33,5
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	338.562	137.481	246,3	137.481	127.600	107,7
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova						
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovinih objekata						
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	11.930	6.930	172,2	6.930	6.967	99,5
14	Osiguranje kredita						
15	Osiguranje jemstva						
16	Osiguranje finansijskih gubitaka						
17	Osiguranje troškova pravne zaštite						
18	Osiguranje pomoći na putovanju						
	Ukupno	604.131	646.003	93,5	646.003	1.380.996	46,8

19. Neto rezervacije za štete

		Neto rezervacije za štete		Indeks 2024/2023	Neto rezervacije za štete		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	333.882	330.372	101,1	330.372	313.792	105,3
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	131.643	94.013	140,0	94.013	30.223	311,1
03	Osiguranje motornih vozila	605.182	611.971	98,9	611.971	476.671	128,4
04	Osiguranje šinskih vozila	33.677	0		0	0	
05	Osiguranje vazduhoplova	18.187	0		0	0	
06	Osiguranje plovni objekata	0	0		0	45	0,0
07	Osiguranje robe u prevozu	110.385	93.478	118,1	93.478	84.779	110,3
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	60.731	106.170	57,2	106.170	169.854	62,5
09	Ostala osiguranja imovine	191.043	210.737	90,7	210.737	241.282	87,3
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.147.001	7.518.980	95,1	7.518.980	7.425.071	101,3
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	0		0	0	
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	0	0		0	0	
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	105.923	57.067	185,6	57.067	50.083	113,9
14	Osiguranje kredita	8.093	1.130	716,2	1.130	0	
15	Osiguranje jemstva	0	0		0	0	
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	1.267	13.202	9,6	13.202	244	5.406,4
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0		0	0	
18	Osiguranje pomoći na putovanju	38.111	26.684	142,8	26.684	14.653	182,1
	Ukupno	8.785.125	9.063.805	96,9	9.063.805	8.806.696	102,9

20. Neto prihodi od premije

		Neto prihodi od premije		Indeks 2024/2023	Neto prihodi od premije		Indeks 2023/2022
		2024	2023		2023	2022	
01	Osiguranje od posledica nezgode	1.348.547	1.151.661	117,1	1.151.661	997.789	115,4
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.005.668	702.212	143,2	702.212	531.036	132,2
03	Osiguranje motornih vozila	3.640.095	2.909.566	125,1	2.909.566	2.306.448	126,1
04	Osiguranje šinskih vozila	58.281	28.383	205,3	28.383	15.642	181,4
05	Osiguranje vazduhoplova	123.066	127.044	96,9	127.044	70.234	180,9
06	Osiguranje plovni objekata	36.577	39.903	91,7	39.903	33.336	119,7
07	Osiguranje robe u prevozu	54.346	52.429	103,7	52.429	88.542	59,2
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	453.782	367.922	123,3	367.922	368.058	100,0
09	Ostala osiguranja imovine	586.297	607.915	96,4	607.915	387.049	157,1
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	9.785.343	9.253.872	105,7	9.253.872	8.296.094	111,5
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	14.818	12.280	120,7	12.280	5.325	230,6
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	26.869	29.686	90,5	29.686	28.666	103,6
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	294.038	259.942	113,1	259.942	218.614	118,9
14	Osiguranje kredita	95.077	78.327	121,4	78.327	11.768	665,6
15	Osiguranje jemstva	13.900	9.769	142,3	9.769	2.793	349,8
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	165.259	119.854	137,9	119.854	89.406	134,1
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	37	18	199,9	18	27	69,3
18	Osiguranje pomoći na putovanju	407.375	352.714	115,5	352.714	270.170	130,6
	Ukupno	18.109.373	16.103.496	112,5	16.103.496	13.720.997	117,4

21. Odnos neto rezervacija za štete i neto prihoda od premije

		Neto rezervacije za štete	Neto prihodi od premije	Učešće	Neto rezervacije za štete	Neto prihodi od premije	Učešće
		2024	2024		2023	2023	
01	Osiguranje od posledica nezgode	333.882	1.348.547	24,8%	330.372	1.151.661	28,7%
02	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	131.643	1.005.668	13,1%	94.013	702.212	13,4%
03	Osiguranje motornih vozila	605.182	3.640.095	16,6%	611.971	2.909.566	21,0%
04	Osiguranje šinskih vozila	33.677	58.281	57,8%	0	28.383	0,0%
05	Osiguranje vazduhoplova	18.187	123.066	14,8%	0	127.044	0,0%
06	Osiguranje plovni objekata	0	36.577	0,0%	0	39.903	0,0%
07	Osiguranje robe u prevozu	110.385	54.346	203,1%	93.478	52.429	178,3%
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	60.731	453.782	13,4%	106.170	367.922	28,9%
09	Ostala osiguranja imovine	191.043	586.297	32,6%	210.737	607.915	34,7%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	7.147.001	9.785.343	73,0%	7.518.980	9.253.872	81,3%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	0	14.818	0,0%	0	12.280	0,0%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata	0	26.869	0,0%	0	29.686	0,0%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti	105.923	294.038	36,0%	57.067	259.942	22,0%
14	Osiguranje kredita	8.093	95.077	8,5%	1.130	78.327	1,4%
15	Osiguranje jemstva	0	13.900	0,0%	0	9.769	0,0%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	1.267	165.259	0,8%	13.202	119.854	11,0%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	37	0,0%	0	18	0,0%
18	Osiguranje pomoći na putovanju	38.111	407.375	9,4%	26.684	352.714	7,6%
	Ukupno	8.785.125	18.109.373	48,5%	9.063.805	16.103.496	56,3%

22. Prinos investicija na prosječan portfolio

		Prinos	Prosječan portfolio	Prinos u %	Prinos	Prosječan portfolio	Prinos u %
		2024	2024		2023	2023	
	Ukupno inv. portfolio sa rashodima fin. obaveza	1.153.170	23.565.590	4,9%	990.941	21.071.332	4,7%

23. Učešće bruto dobiti u neto prihodima od premije

	Dobit prije oporezivanja	Neto prihodi od premije	Učešće	Dobit prije oporezivanja	Neto prihodi od premije	Učešće
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	3.254.378	18.109.373	18,0%	2.995.167	16.103.496	18,6%

24. Učešće bruto dobiti u prosječnom kapitalu

	Dobit prije oporezivanja	Prosječan kapital	Učešće	Dobit prije oporezivanja	Prosječan kapital	Učešće
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	3.254.378	10.502.859	31,0%	2.995.167	8.976.604	33,4%

25. Učešće bruto dobiti u prosječnoj aktivi

	Dobit prije oporezivanja	Prosječna aktiva	Učešće	Dobit prije oporezivanja	Prosječna aktiva	Učešće
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	3.254.378	36.998.881	8,8%	2.995.167	33.442.408	9,0%

26. Bruto dobit po akciji

	Dobit prije oporezivanja	Broj akcija	Dobit po akciji	Dobit prije oporezivanja	Broj akcija	Dobit po akciji
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	3.254.378	19.402	168	2.995.167	19.402	154

27. Učešće neto dobiti u prosječnom kapitalu

	Dobit posle oporezivanja	Prosječan kapital	Učešće	Dobit posle oporezivanja	Prosječan kapital	Učešće
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	2.857.221	10.502.859	27,2%	2.656.464	8.976.604	29,6%

28. Učešće raspoloživog kapitala u neto prihodima od premije

	Raspoloživ kapital	Neto prihodi od premije	Učešće	Raspoloživ kapital	Neto prihodi od premije	Učešće
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	8.226.474	18.109.373	45,4%	7.484.261	16.103.496	46,5%

29. Odnos raspoloživog i minimalnog zahtjevanog kapitala

	Raspoloživ kapital	Minimalni zahtjevan kapital	Indeks	Raspoloživ kapital	Minimalni zahtjevan kapital	Indeks
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	8.226.474	3.000.000	274,22	7.484.261	3.000.000	249,48

30. Učešće raspoloživog kapitala u neto tehničkim rezervacijama

	Raspoloživ kapital	NTR	Učešće	Raspoloživ kapital	NTR	Učešće
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	8.226.474	21.812.533	37,7%	7.484.261	20.246.995	37,0%

31. Odnos premije u samoprdržaju i prosječnog kapitala i bruto tehničkih rezervi

	Premija u samoprdržaju	Prosječan kapital i BTR	Indeks	Premija u samoprdržaju	Prosječan kapital i BTR	Indeks
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	19.678.115	33.713.930	58,37	17.703.192	30.548.841	57,95

32. Odnos premije u samoprdržaju i prosječnog kapitala

	Premija u samoprdržaju	Prosječan kapital	Indeks	Premija u samoprdržaju	Prosječan kapital	Indeks
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	19.678.115	10.502.859	187,36	17.703.192	8.976.604	197,21

33. Odnos prosječnog stanja NTR i neto prihoda od premije

	Prosječne NTR	Neto prihodi od premije	Indeks	Prosječne NTR	Neto prihodi od premije	Indeks
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	21.029.764	18.109.373	116,13	19.240.041	16.103.496	119,48

34. Odnos kapitala i neto prenosne premije

	Kapital	Neto PP	Indeks	Kapital	Neto PP	Indeks
	2024	2024		2023	2023	
Ukupno	11.162.169	12.131.916	92,01	9.843.550	10.563.174	93,19

35. Učešće kapitala u ukupnoj pasivi

	Kapital 2024	Pasiva 2024	Učešće	Kapital 2023	Pasiva 2023	Učešće
Ukupno	11.162.169	38.616.059	28,9%	9.843.550	35.381.702	27,8%

36. Učešće neto tehničkih rezervi u ukupnoj pasivi

	NTR 2024	Pasiva 2024	Učešće	NTR 2023	Pasiva 2023	Učešće
Ukupno	21.812.533	38.616.059	56,5%	20.246.995	35.381.702	57,2%

37. Bruto fakturisana premija po zaposlenom (FTE)

	Bruto premija 2024	Prosječan broj zaposlenih 2024	Premija po zaposlenom	Bruto premija 2023	Prosječan broj zaposlenih 2023	Premija po zaposlenom
Ukupno	22.653.604	145,4	155.784,10	20.670.382	139,4	148.263,35

Izvršni direktor:

Nebojša Šćekić

